חלק יב

לידה ויניקה של הז״א

* א) נבאר בו ענין הלידה איך ענינה. הנה נתבאר לעיל ענין שלשה מדורות שיש באשה, ואיך בשלשה חדשים האחרונים, כל הולד בג׳ בחינות שבו, שהם כלים וניצוצין ואורות, כולם עלו במדור העליון. והנה בבוא עת לידה. שכבר הולד גמור בשלשה בחינות הנזכר, מתגלגל ויורד עד מדור התחתון, ויוצא אחר כך אף מן מדור התחתון ההוא, ואז נולד.

ב) ואמנם ראוי לידע, מי הוא הגורם אל הולד שידחה למטה ויצא. והענין יובן עם פסוק, ויאמר בילדכן את העבריות כו׳, והנה ארז״ל, כי האשה בעת לידתה, מתקשין ירכותיה ומצטננין כאבנים. וזהו ענין וראיתן על האבנים.

ג) וטעם צינון הזה יתבאר עם מ״ש לעיל, איך המוחין של ז״א באים מלובשים תוך הכלים עצמן דנה״י דתבונה, אמנם אין בתוכם שום אורות, רק אלו המוחין דז״א, ואין שם אורות של תבונה כלל.

אור פנימי

א) מתגלגל ויורד עד מדור התחתון וכו׳: ענין ג׳ המדורים כבר נתבאר בחלק העבר, שמדור התחתון הוא בחי׳ נפש, והאמצעי הוא בחי׳ רוח, והעליון הוא בחינת ג״ר, שאין העובר נשלם בנרנח״י דנפש, כי אם בדרך עליתו בהם, עד למדור העליון. עש״ה. אמנם לעת לידה, הוא אובד כל המדרגות הגבוהות של העיבור, והוא יורד לגמרי מבחינת אצילות ויורד לבי״ע, כמ״ש לפנינו. וזה אמרו, „בבוא עת לידה הוא מתגלגל ויורד עד מדור התחתון״ כלומר, שאובד אז כל נרנח״י דעיבור, כמו שמסיים „ויוצא אח״כ אף מן מדור התחתון ההוא״ דהיינו שאובד גם בחינת הנפש דאצילות, שהוא בחינת המדור התחתון כנ״ל, ויורד לבי״ע. כמ״ש לפנינו.

ג) אין בתוכם שום אורות רק אלו המוחין דז״א, ואין שם אורות של תבונה כלל: פי׳, כי כל עוד שיש בהם מבחינות האורות דתבונה, אין הכלים דנה״י שלה, ראוים שיתלבשו בז״א, אלא שצריכים להתמעט בג׳ מדרגות של הצל״ם, עד שיהיו

* מבוא שערים ש״ה ח״ב פרק ב׳.

ד) והנה צריכה התבונה עתה לסלק את האורות שלה מתוך נה״י שלה, לשלשה סיבות: א׳ כדי לדחוק ולדחות את הז״א, שיולד ויצא לחוץ. ב׳ בעבור החלב. ג׳ בעבור המוחין דז״א.

ה) ונבאר תחלה הבחי׳ הא׳, שהיא לדחות את הז״א, והוא, כי הנה עתה יש אורות רבים בבטן המליאה שהיא התבונה, אם אורות שלה עצמה ואם אורות של זו״ן. וכולם הם באותו מקום הכלי שהוא מקום ההריון, שהוא בבטן, בשליש התחתון דת״ת דתבונה כנ״ל.

ו) והנה פי הרחם הוא צר, ואין הוולד יוצא משם אלא בדוחק גדול. והוא, כי כל האורות שיש אל אמא בנה״י שלה מסתלקין מהם, ועולים שם בבטן שלה. ואז נמצא שם אורות רבים מאד, ואין הכלי

אור פנימי

מותאמים לקומת הקטנות של ז״א, אשר אז נבחן שאין בהם עוד מאורות דתבונה כלום, רק אלו המוחין דז״א בלבד, כמ״ש לעיל (חלק י״א בתשובה קפ״ב, ע״ש).

ו) **פי הרחם הוא צר ואין הולד יוצא משם אלא בדוחק גדול**: צריך לזכור כאן כל המתבאר לעיל בחלק ט׳ (דף תשפ״ז מאות פ״א ואילך כל ההמשך, ובאו״פ שם ד״ה דלת) שב׳ דלתות יש ברחם, שהם עושים שם בחינת ם׳ סתומה, הסוגרת ומעכבת על הולד שלא יוכל לצאת משם, כי אם ע״י איזה גורם שיפתחו הדלתות. כמ״ש באו״פ שם בדף תש״צ ד״ה והענין, עיין שם היטב. וזה שאמר כאן, שפי הרחם הוא צר, ואין הולד יוצא משם אלא בדוחק גדול. דהיינו שיתעורר גורם מיוחד לפתיחת הדלתות.

האורות שיש אל אמא בנה״י שלה מסתלקין מהם, ועולים שם בבטן שלה: כי בעת לידה, חוזר ומתעורר הקטנות דה״ת בעינים ביסוד דאמא, (כנ״ל באו״פ דף תש״צ ד״ה והענין) שמשום זה מסתלקים הג״ר דתבונה מכלים דחג״ת שלה, ונשארת ברוח נפש בלבד, אשר אז עולה הרוח לכלים דחב״ד, והנפש לכלים דחג״ת ונמצאים הכלים דנה״י שנשארו ריקנים לגמרי מאורותיהם. וזה אמרו שהאורות דנה״י דאמא מסתלקים.

בבטן שלה, ואז נמצא שם אורות רבים מאד: כבר ידעת, שענין ריבוי אורות, פירושו, עלית מ״ן חדש, הגורם לזווג שמה. כנ״ל בדברי הרב, דף ת״ד אות י״ד. עש״ה ובאו״פ שם). וגם כאן, אחר שחזרה הה״ת לעינים, ואור הנפש דנה״י עלה לחג״ת, כנ״ל בדיבור הסמוך, הנה נעשה שם בבטן דאו״א זווג חדש על המסך דבחי״א, שנתחדש מכח עלית ה״ת לעינים, אשר מזווג זה יצאו ע״ס בקומת אור הרוח, המכונה מוחין דיניקה. כמו שכתב הרב בע״ח שער י״א פרק ט׳. שבזמן העיבור ראשון בסופו בעת הלידה, יוצאין מוחין שניים דרוח, ויען שאינם נכנסים אלא ע״י היניקה לכן נקראים מוחין דיניקה. עש״ה. וזהו שאומר כאן ,,שהאורות שיש אל נה״י דאמא מסתלקים ועולים בבטן שלה ואז נמצא שם אורות רבים מאד״ דהיינו שנעשו שם לבחינת מ״ן ועליהם נעשה הזווג דאו״א מבחינת כלים התיכונים שלהם, שהם מבחינת מסך בעביות של בחי״א, שמוציאים ע״ס בקומת ריח.

ההוא יכול לסובלם, ונבקע הרחם דרך פיו, כיון שיש שם בקיעה ממש הוא נבקע ונרחב, ואז האורות התבונה שהם בעל הבית, דוחין את הז״א לחוץ שהוא האורח, ונולד.

ז) וסיבה הב׳ שהוא מפני החלב, יתבאר בע״ה להלן. וסיבה הג׳ שהוא מפני המוחין, גם היא יתבאר להלן. כי הנה״י דאמא צריכין להתרוקן מהאורות שלה, כדי שאחר הלידה תכף יכנסו המוחין דז״א בתוכם, ויתלבשו יחד כולם בתוך הז״א, כי גם בז״א יש מוחין בזמן היניקה כנ״ל, אשר ז״ס אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. כי התבונה נקרא מ״י, וע״י מ״י זו שממיתה עצמה, מתקיים הז״א, כי אין כל קיומו אלא ע״י המוחין, כמ״ש היטב זה להלן.

אור פנימי

וע״כ מדייק „בבטן שלה״ להורות על הזווג כי מקום הזווג הוא בבטן כנודע. ומכאן תדע, שעיבור א׳ כולל ב׳ קומות, שהם קומת גה״י שבהמשך ירחי העיבור, וקומת חג״ת מהזווג שבשעת הלידה. כמבואר.

ונבקע הרחם דרך פיו כיון שיש שם בקיעה ממש: כי הרחם הוא הראש דישסו״ת כנ״ל (דף א׳ נ״ז אות ק״ב). שיסוד דכללות, הוא כמעט בפי הראש דתבונה. ע״ש. וז״ש כיון שיש שם בקיעה ממש, כי בפה דראש כבר יש שם בקיעה, אלא שנסתם בפוד ב׳ הדלתות העושים ם׳ סתומה (כמ״ש לעיל בדף תתכ״ח תשובה כ״ח עש״ה) ולפיכך עתה אחר שחזרה ה״ת בעינים וחזרה הקטנות דדלת וציר הא׳ למקומה, ונבדלה לעצמה מדלת וציר הב׳ שהוא מבחינת גדלות, הנה זה נבחן שנפתחו הדלתות ונעשה בקיעה בהם׳ סתומה, שדרך הבקיעה הזאת יוצא הולד לאויר העולם. וזה אמרו „הוא נבקע ונרחב״ כלומר, שנעשה הבדל גדול בין דלת וציר הא׳, אל הדלת וציר הב׳. כנ״ל.

האורות התבונה שהם בעל הבית דוחין את הז״א לחוץ שהוא האורח, ונולד: פירוש, כי בעוד שז״א היה רק בבחינת עביות דשורש, שהיא בחינת הכתר באור הנפש, כנודע, שזה היה בכל המשך זמן העובר, הנה לא היה לו שום הכר לעצמו, אלא שהיה נכלל לגמרי בראש דתבונה, בסוד, עובר ירך אמו הוא. אמנם לעת לידה, שחזרה ה״ת לעינים, ונעשה זווג דאו״א על מסך דבחי״א, כנ״ל, ונתחדש העביות דבחי״א בז״א, הנה ניכר ההפרש הגדול מראש דישסו״ת שהוא מבחינת למעלה מטבור דא״א אל בחינת הז״א שהוא מבחינת למטה מטבור דא״א, שההבדל ביניהם גדול מאד. וכיון שהוכר השינוי הגדול הזה אשר בז״א, נבחן זה, כמו שיצא וירד משם לדרגתו ולמקומו, שזה נקרא בשם לידה ויציאה לאויר העולם. וזה אמרו שהאורות דתבונה שהם בעל הבית דוחין את הז״א לחוץ שהוא האורח״ כלומר, שז״א נדחה מבחינה הגבוה דתבונה, ויוצא לחוץ ממנה, כי הוכר עביותו שהוא מבחינת למטה מטבור, ואין לו שום שייכות אל בעל הבית דהיינו אל התבונה, כנ״ל. ושינוי הזה לפי עצמו, נבחן ללידה ויציאה לחוץ, והבן היטב אמנם מטרם שנתחדש שם הזווג על עביות דבחי״א, לא היה ניכר הז״א שהוא בחינת אורח בבית הזה שהוא הרחם, כי

ח) ואמנם סלוק אלו האורות מן הנה״י שלה בעת הלידה נקרא מיתה, ולכן הם מצטננין, כמו המת שבהסתלק נשמתו ממנו מתקרר, כי נר ה׳ נשמת אדם, והיא אש חם ובהסתלקה נשאר יסוד העפר קר ויבש. ולכן הכלים של נה״י, בהסתלק מהם הפנימיות והאורות שבתוכם נקראים מתים, ומצטננין כאבנים. ולכן הנה״י נקראו אבנים, כי נשארו קרים ויבשים כמו האבנים.

ט) גם טעם ב׳, כנודע, כי חג״ת נקראים אבות ונה״י נקראים בנים, ולכן הנה״י שלה נקראים אבנים, ע״ש בנים. גם טעם ג׳, כי נה״י שלה הם החוזרין להעשות בחי׳ גוף עצמו אל הזו״ן, שהם בני התבונה, כאשר מתלבשין בתוכו עם המוחין כנזכר. ומעצמותם, מתגדל ז״א בגדלות ב׳, וגם עתה מתגדל על ידיהם במוחין דיניקה, ולכן נקרא נה״י דילה אבנים, ע״ש שנעשים מהם בחינת גוף הבנים עצמו. וזהו אין התורה שהוא הז״א, מתקיים, אלא במ״י שהיא התבונה, שממית עצמותה ונה״י שלה בעבור התורה, לקימו ולהתלבש בתוכו בבחינת המוחין כנזכר.

* י) ונבאר ענין אלו הנה״י של תבונה. כי הנה חיצוניותן לבד, הוא אשר בו מתלבש הצלם והמוחין הנ״ל, כי או״פ אינו נשאר כאן,

אור פנימי

בהיותו רק בבחי׳ עביות דשורש, היה נכלל לגמרי בבחינת הרחם, והיה כמו ירך אמו בעצמו. אלא באותו הרגע שניכר בו שהוא אורח, נחשב כנולד. כמבואר.

ח) הנה״י דאמא צריכין להתרוקן מהאורות שלה, כדי שאחר הלידה תפף יכנסו המוחין דז״א בתוכם: כלומר, שצריכים להתמעט בהתאם אל הקטנות דז״א כנ״ל, אשר האורות דגדלות שבתבונה צריכים בהכרח להסתלק מהם, כי אינם מתאימים לז״א, ואיך יוכלו להתלבש בתוכו. כמ״ש הרב לעיל דף תתקמ״ט אות קנ״ד ע״ש.

י) חיצוניותן לבד הוא אשר בו מתלבש הצלם והמוחין, כי או״פ אינו נשאר כאן כי אין כח בז״א לקבלו: נודע, שאין התחתון יוצא מפנימיות דעליון, דהיינו מבחינת העביות שבקומת העליון גופיה, אלא מחיצוניות דעליון, דהיינו הפחותה במדרגה אחת מעביות שבמסך דעליון גופיה. (כנ״ל דף תתקי״ג אות פ״ג) ונמצא שהזווג הנעשה בפה דראש דישסו״ת, על המ״ן דז״א שנכללו שם במסך דישסו״ת, הנה התכללות והזווג הזה, היה רק בחיצוניות ישסו״ת, ולא בבחינת פרצופו עצמו דישסו״ת. ונמצא שנה״י וצל״ם הזה, שבהם מתלבשים המוחין דישסו״ת, שכל עצמותם הוא האו״ח העולה מהזווג ההוא, הנה אין להם שום חיבור עם עצמות הפרצוף דישסו״ת, אלא עם חיצוניות פרצופו בלבד, דהיינו באותה הבחינה שמ״ן דז״א נכללו שם. כנ״ל.

וזה אמרו „הנה חיצוניותם בלבד הוא

* ע״ח ח״ב שער כה: שער דרושי הצלם דרוש ג׳.

כי אין כח בז״א לקבלו, והנה הוא מסתלק משם, ומתקבץ בחציו ראשון של התבונה, ושם נשאר. נמצא כי נה״י של תבונה בלתי חיותם. ואמנם חיצוניתם ממש הם היורדין תוך ז״א הם בעצמם.

יא) וז״ס אדם כי ימות באהל, ודרז״ל, אין התורה מתקיימת כו׳. והוא ז״א הנקרא תורה, אינה מתקיימת, אלא ע״י מ״י שהיא תבונה, שממיתה עצמה ממש חיצונותיה שבה, הנשאר בלתי או״פ שהם חיותה, וזהו לצורך ז״א לתת לו מוחין, שהם קיומו.

יב) אמנם הצלם הזה המתלבש בנה״י דתבונה, היה להם עתה חיותם ופנימותן, ואחר שנסתלק פנימיותם, העיקר שלהם, נשארו כמתים בעת הולדת הצלם, כמבואר על פסוק וראיתן על האבנים, ואח״כ חוזרים להחיות ע״י הצלם, הנעשה להם חיות ופנימית בהשאלה, כי הלא אינו רק פנימית לצורך ז״א עצמו.

יג) גם נקרא בלשון מיתה, על שיורדת ממקומה להתלבש בז״א, דוגמת וימת מלך מצרים שהורידוהו מגדולתו. ולפי שמתלבשת בזכר, נקרא בינה עלמא דדכורא כנודע, וזהו שממית עצמו, ולא אמר שממיתה עצמה לשון נקבה.

* יד) ועתה צריך לבאר ענין הז״א, כאשר נולד הוא ונוקבא לאיזה מקום נדחין בעת הלידה. והנה נתבאר לעיל בכל השערים שקדמו כל

אור פנימי

אשר בו מתלבש הצלם והמוחין הנ״ל כי או״פ אינו נשאר כאן כי אין כח בז״א לקבלו״. דהיינו כמבואר שז״א אין לו שום חיבור והתכללות עם הפנימיות דישסו״ת, שהוא גדול ממנו במדרגה, ולא ישתוה עמו לעולם, ואפילו בזמן שז״א משיג מוחין דחיה, נמצא עוד נמוך במדרגה מן ישסו״ת, כנודע. וע״כ אין כח בז״א לקבל מאו״פ דישסו״ת אפילו משהו.

מפתלק משם ומתקבץ בחציו הראשון של התבונה ושם נשאר: ענין הסתלקות זו כבר נתבאר לעיל (דף א׳ קכ״ח ד״ה האורות) ע״ש. שמסבת עלית ה״ת לעינים שבעת הלידה, עלו האורות דנה״י ונתלבשו בחציו הראשון דגוף, דהיינו בחג״ת, ואורות דחג״ת נתלבשו בחב״ד. ונמצא בזה שלא נשאר מאו״פ דאמא כלום באלו הנה״י, וע״כ נעשו ראוים להתלבשות למוחין דז״א. כנ״ל בדיבור הסמוך.

וצריך שתזכור כאן מ״ש הרב לעיל (חלק י״א אות ק״ו). כי אותה הפנימית דישסו״ת שעלה בעת הלידה למעלה בחציו הראשון דגוף, נתן תכף כח הגדלה בהכלים העליונים, והוציאו שוב ג״ר דאורות ונה״י

* מבוא שערים ש״ה חלק ב׳ פרק א׳ .

ענין במקומו, איך האריך כשנולד ירד בתחילה למקום בי״ע, ואח״כ עלה מעט מעט למקומו, וכן באו״א כל אחד במקומו. אמנם ענין זו״ן נבאר עתה. והוא, כי הנה נתבאר לעיל, איך עתיק מתלבש תוך אריך, ותרין פרקין בתראין דנצח הוד שלו נשארים מגולים למטה מרגלי אריך תחת עולם האצילות, ואלו נכנסים בגבול מה שיהיה אח״כ עולם הבריאה.

טו) והנה אחר לידת זו״ן, נדחו בכח הלידה כנזכר, וירדו למטה בבריאה תחת אותם ב׳ פרקין תחתונים דנ״ה דעתיק, ואותם תרין הפרקין נעשו להם בבחינת דדין, ויינקו משם בסוד דדי בהמה כנזכר.

טז) ואח״כ ע״י היניקה זו, הגדילו יותר, ועלו והלבישו לאותם תרין פרקין תתאין דנ״ה דעתיק. אח״כ הגדילו יותר, ועלו בעולם האצילות, במקום הראוי להם, והלבישו את א״א מטיבורו שלו ולמטה כנ״ל.

יז) אח״כ הגדילו זו״ן יותר ע״י יניקה הנזכר, ואז עלו והלבישו לנה״י דתבונה הג׳ בבחי׳ הכלים החיצונים שלה, כנודע. שהם מבחי׳ הקטנות דיניקה, ואז יינקו משם משלש אמצעיות של התבונה, ששם הוא החזה מקום השדיים של האשה, ואינם בסוד דדי בהמה כמו שהיה בתחילה אחר לידתם. שיינקו מתרין פרקין תחתונים דעתיק שנשארו בבריאה.

אור פנימי

חדשים דכלים לגדלותם כמו שהיו מקודם לכן, ורק החיצוניות דישסו״ת בלבד ירדה ונתמעטה בסוד רובצת, כדי להלביש המוחין דז״א, עש״ה.

טו) נדחו בכח הלידה וירדו למטה בבריאה תחת אותם ב׳ פרקין תחתונים דנו״ה דעתיק: כי אלו המ״ן דזו״ן הם מז״א דנקודים שנתפשטו בעת מלוכתם עד לבי״ע, כנודע. כי גם זה היה סבת שבירתם, ונפילתם בבי״ע. והנה הגם שעתה בעת העיבור הוברר ועלו מבי״ע לאצילות עד לבטן דאו״א, ונתקנו שם בבחינת אצילות. הנה כל זה התיקון היה רק מבחינת נפש, אשר אז היה נכלל כולו בבחינת או״א, בסוד, עובר ירך אמו הוא. אכן בעת שהוכר עביותו עצמו דז״א, דהיינו אחר שיבת ה״ת לעינים שבעת לידה, שהוכר הז״א לבחינת אורח שם, כמ״ש הרב לעיל, כי אז נתחדש בו עביותו שהיה בו מתחלה, הנה נתגלה בו גם בחינת עביות דבי״ע, שעדיין לא נטהר ממנה לגמרי, ולכן בעת הלידה, שפירושו, שנפרש מאמא ובא למקומו ולדרגתו עצמו, נמצא שהוכרח שוב לחזור לבי״ע, אלא ע״י יניקתו מב״ש תחתונים דנה״י דעתיק, שגם המה חזרו וירדו לבי״ע אחר הזווג, כנודע, שהם התחברו במלכות דא״א, המתוקנת מצמצום ב׳, קבל כח לחזור לאצילות ולינק מדדי אדם, שהם במקום בינה. ואין להאריך כאן, כי כבר נתבאר זה באורך לעיל דף תרל״ז ד״ה וראוי. ובדף תשי״ב תשובה ס״ח ע׳ וע״א. ע״ש.

יח) והנה עדיין לא נכנסו נה״י שלה תוך פנימיות בסוד מוחין כמו שהוא בגדלות, אמנם עלה מבחוץ, כדרך האם המגבהת בין ירכותיה את בנה להניקו מדדיה שבין שני זרועותיה. ואחר כך בבוא זמן הגדלות הנזכרת, אז נכנסין נה״י דתבונה תוך פנימיות ראש זעיר אנפין, בסוד מוחין דגדלות, כמ״ש שם בע״ה.

יט) ודע כי סתם יניקה שאנו מזכירים בחבורינו זה שהוא זמן האמצעי שבין עיבור הא׳ ובין עיבור ב׳ הנזכר, והוא בחי׳ יניקה זו האחרונה, שיונק ז״א מדדי אמו שהם דדי אשה, כי זו היא היניקה האמיתית. כי היניקה הא׳ שהיא בסוד דדי בהמה בעולם הבריאה, וכן כל שאר המדרגות שלאחריה שנתבאר לעיל כולם נכללות בזו, וטפילות אליה, וזו היא היניקה האמיתית שאנו מזכירין בכל חבורינו זה, וזכור אל תשכח.

* כ) והנה נודע, כי בבוא עת לידה אז נפתח מקור האשה, ויש בה דם לידה, כמשז״ל א״א לפתיחת הקבר בלא דם, והטעם לזה, כנודע, כי הזכר מזריע הלובן, ובג׳ ימים הראשונים של הקליטה מתבררת טיפת הלובן, כמש״ל בסוד ארחי ורבעי זרית כו׳.

כא) והנה טיפת הלובן, היא המסו המקפיא את החלב, כדי שיתגבן ויעשה גבינה. וכן בכאן, מהאודם שבנקבה נקפא ע״י טיפת הלובן של

אור פנימי

כא) **טיפת הלובן היא המסו המקפיא את החלב כדי שיתגבן**: פירוש, כמו שהמסו מברר את האוכל שבחלב, ומגבן אותו, שבזה נדחה הפסולת שבחלב לחוץ, שהוא הקום, כן טיפת יסוד דאבא, מברר את האוכל שבתוך המ״ן דז״א, ומקפיא אותו בסוד רקיע, עד שהפסולת נדחה ממנו ויוצא לחוץ. ולפיכך נבחן, שעיקר החומר של הולד בא על ידי אבא, כי לולי כח הקפאון הנ״ל שבאבא, לא היה שום מציאות של בירור אל המ״ן דז״א שעלו מתוך הקליפות שבבי״ע, שהיו שם בשבירה ופיזור כנודע, אלא בכח הקפאון הנ״ל שבטפת יסוד דאבא מתלקטת כל הקדושה שבמ״ן דז״א ונעשים לחומר אחד בבחינת אצילות.

וטעם הדבר הוא, כי כל בחינה מקבלת מבחינה שכנגדה בעולם העליון ממנה, וע״כ יסוד דאבא שהוא ע״ב דעולם האצילות, מקבל מהבחי׳ שכנגדו בא״ק, דהיינו מיסוד דפרצוף ע״ב דא״ק. ומשום זה נבחן יסוד דאבא לבחינת צר ואריך, שפירושו, שכל הקטנות והצמצום שבו, הוא רק מבחינת חסדים, המכונה צר, אבל לא מחכמה וע״כ הוא מכונה אריך, שמורה על אור החכמה שאינו חסר שם לעולם. וע״כ הארתו מכונה לקפאון הרומז על צמצום החסדים שבו, בסו״ה אור יקרות וקפאון. וזה הוא בהיפך מיסוד דאמא, שהיא רחבה בחסדים ואינה מחוסרת מהם לעולם, אלא שהוא קצר, דהיינו שמצומצמת מאור חכמה, כי צמצום

* מבוא שערים ש״ה ח״ב פרק א׳.

הזכר, ומהאודם ההוא מצטייר הולד. כי לכן הבינה היא המציירת הוולד. והוא ניקוד ציר״י כנודע. וכל בחינת הבשר ודם שבוולד נעשה מהאודם, והוא מן הבירורין שמתבררין מהז׳ מלכים שמלכו בארץ אדום, שהם בחינת דינין ואודם, וכל זה הוא נברר בחדשי העיבור. והנה נשארים בחי׳ שאינם מתבררין לרוב הסיגים שבהם, ואותם הסיגים הם יוצאים לחוץ בעת הלידה, בסוד דם הלידה. וז״ס הזעיר נקרא רקיע אחר שנולד. ואז נפרש ממנו עכירו דמיין עכורין כו׳ כנזכר.

* כב) ז״א יש בו ט״ס שלימות, רק שהם בסוד ההעלם, ואינם ניכרין אלא הו״ק, אבל בודאי שצריך להיות בו י״ס גמורות. והנה נודע, כי ימי העיבור אינם רק ח׳ חדשים, כי ביום א׳ שלוקח מחודש ט׳ יספיק, כנודע,

אור פנימי

חכמה מכונה קצר. וע״כ הארתו מכונה בשם אש הגבורות וחימום, שהוא בהיפך מבחינת הקפאון. כי החימום מורה על צמצום חכמה וישות חסדים, וקפאון וקרירות מורה, על צמצום חסדים וישות חכמה. ובכדי לעמוד על שורש הדברים, צריך שתעיין לעיל בדף תתכ״ח אות כ״ח.

ולפיכך טיפת הלובן הבא מיסוד אבא, מאיר בהולד עיקר חיותו, שהוא הארת חכמה שבו, שבזה מלקט ומחבר הקדושה שבמ״ן דז״א, ונותן בהם עיקר החיות שנקרא חומר האצילות, הנקרא כ״ב אותיות, שהם כל הכללות. שזה נבחן כמו המסו המלקט כל האוכל שבחלב ומגבן אותו לגוף אחד, ואמא אינה מוסיפה עליו אלא הצורה שבו דהיינו האודם שבו, שפירושו, בחי׳ המסך והעביות הנמשכים מיסוד אמא, מבחינת אש הגבורות שבה, כנ״ל בסוד קצר ורחב. ומגבורות אלו נמשך ג״כ הבשר ודם שבו. והם מכונים בשם ה׳ אותיות הכפולים מנצפ״ך, שאינן מוסיפות כלום על כ״ב האותיות, מלבד מה שמסיימות צירופי התיבות כן הארת יסוד אמא, נותנת בהולד כח המסך והעביות המגבילים ומסיימים לכל אבר ואבר שבהולד, שבזה קונים צורתם הנרצה וכבר ידעת סוד הארת ה״ג שה״ס הקשר דצמצום ב׳ המקשר לכל הע״ס דז״א, ומכשירו לקבל כל המוחין שלו, כמו שהארכנו בזה בהחלקים הקודמים.

מהאודם שבהנקבה נקפא ע״י טיפת הלובן של הזכר: כבר נתבאר בדיבור הסמוך, ענין האודם של הנקבה, שהוא מהארת אש הגבורות שביסוד אמא, שבחינתה קצר ורחב, ע״ש, שפירושו, שהיא חסרה מחכמה ומלאה בחסדים. וכיון שחסרה מחכמה, נמצאת גם הארתה שנצרכת לברורין דאבא, דהיינו שיאיר הארתו בגבורות שלה, וימוג אותן בכח הקפאון שביסוד אבא, כנ״ל בדיבור הסמוך. באופן שאי אפשר שתתחבר אל הולד מבחינת הגבורות שבה, רק בשיעור הזה שהארת יסוד מקפיא אותם בהארת חכמה שבו. ואלו החלקים של הגבורות, שאינם יכולים לקבל הארת יסוד אבא. אינם מתחברים אל הולד אלא שנשארים בבחינת דם ונחשבים לסיגים.

* ע״ח ח״א שער י״ח: שער רפ״ח נצוצין פרק ו׳.

ואפילו אותו היום, עיקר לקיחתו הוא, מפני ספק יום הקליטה כנודע, נמצא כי עיקר חדשי עיבור הצריכין הם ח׳ חדשים לבד.

כג) והענין, כי כבר ביארנו ענין בירור זו״ן מה הוא, כי הכל נמשך מסוד ז׳ מלכים קדמאין שמתו ונתבטלו, והיה בהם סיגים כנודע, ואותן הסיגין מעורבים הם עם כל הקדושה שבהם, לכן צריך לנקותם ולברר את הקדושה, להוציא ממנה סוד הסיגים. וכבר נודע שהסיגים היוצאין מן הכסף הטהור א״א שלא יתערב בהם קצת כסף טהור, ואז צריך לנקות את הסיגים פעם ב׳, להוציא אותו המיעוט של ניצוצות הכסף הנשאר מעורב בהם.

כד) וענין בירור זה תלוי במחשבה עילאה, שהוא אבא. כמ״ש במחשבה אתברירו כולהו, כי הלא יסוד אבא הוא מוציא טיפת המוחין לצייר ממנו הולד, והאב הוא המברר במוחין שלו הנקרא מחשבה, ומברר הטוב ושדי להו בפומא דאמה, והוא נותן באמא, והיא מתעברת ממנו, ואח״כ בהיותן במעי אמא עילאה כל אותן החדשים הוא מתברר יותר.

כה) ומזה תבין הטעם, איך הוא סוד העיבור, שיכנוס הז״א תוך מעוי דאמא. והענין כי באמא אין חיצונים נוגעים בה כלל, ואין להם שום אחיזה כלל, וא״כ בהיות הז״א שם אתברר מעט מעט והקלי׳ נפרדין ממנו.

כו) גם הענין הוא, כי האורות של ז״א כשהם תוך אורות של אמא, הם מקבלים הארה גדולה מאד, ואז ע״י העירוב הב׳ אורות ביחד, הם מתגברים, ואז הם מתבררים ומבדילין הקליפות שבתוכו, ונמצא שע״י עיבור ז״א תוך אמא הוא מתברר.

אור פנימי

כה) **באמא אין חיצונים נוגעים בה כלל ואין להם שום אחיזה כלל**: היינו אפילו בבחינת הקטנות מאמא, אין שום נגיעה לחיצונים, כי באורות הגדלות אין לחיצונים שום אחיזה אפילו באורות דזו״ן, אלא הרבותא היא באמא, שאפילו בקטנות שלה אין לחיצונים אחיזה. וטעם הדבר כבר נתבאר בחלקים הקודמים, שהוא מכח האחורים שלה הדוחים חכמה, בסוד כי חפץ חסד הוא, וע״כ אין הצמצום שבה״ת פוגמת אותם כלל, ואפילו האורות דחסדים שלה נחשבים לג״ר.

כו) **הארה גדולה מאד, ואז ע״י עירוב ב׳ האורות ביחד וכו׳**: היינו הארת ה״ג שז״א מקבל מאמא, שה״ס השיתוף דמדת הרחמים בדין, כנודע. אשר כל המוחין דז״א עד תכלית גדלותו תלוים בה״ג אלו

* כז) והענין בביאור, דע כי בחדשי העיבור נתבררו מהשבעה מלכים לצורך זו״ן מעט מעט, מדרגה אחר מדרגה, בהמשך זמן חדשי העיבור, בין בבחינת הכלים בין בבחינת האורות והניצוצות, כמבואר בחלק שקדם באורך, והתחיל הבירור מן בחינת הכתר של ז״א שבשבעה המלכים, ונשארו הוד יסוד ומלכות שנתברר מהם קצת, אך לא כל החלקים שיש בהם, שהם מבחינת ז״א של עולם האצילות, כי בהכרת הוא, שכשנולד ז״א יצא שלם ברמ״ח אברים ובי״ס.

כח) אמנם הענין הוא, שכל הבחי׳ שיש בז״א באותם שבעה המלכים נתבררו כולם, מכתר ועד הנצח, אך הבחי׳ שלו מהוד ויסוד ומלכות, המעורבות שם באותם שבעה מלכים, לא נתבררו כולם כנודע, כי שבעה המלכים הם כוללים מזו״ן דאצילות עד סוף עולם העשיה, וזכור כלל זה. וכמ״ש בפרק זה בענין דם הלידה.

אור פנימי

שמקבל מאמא, וע״כ קורא אותם הארה גדולה מאד

כז) **והתחיל הבירור מן בחינת הכתר דז״א שבשבעה המלכים:** אין קושיא ממה שנודע, שדרך הגדלה הוא ממטה למעלה דהיינו ממלכות עד הכתר, וא״כ היה לו לתחיל הבירור ממלכות ולא מן הכתר. אמנם יש בזה ערך הפוך מאורות אל כלים, כי רק באורות נבחן, שהתחתון נכנס בתחלה, אחר כך העליונים, דהיינו מתחלה קונה נפש, ואח״כ רוח וכו׳, עד שלבסוף קונה אור יחידה. אמנם בתיקון הכלים הוא להיפך, שהעליונים נגדלים תחלה ואח״כ התחתונים, שמתחלה מתברר הכלי דכתר, ואח״כ הכלי דחכמה וכו׳, עד שלבסוף מתברר כלי המלכות כמ״ש באורך בחלקים הקודמים. ועי׳ לעיל דף ע״ג ד״ה וכך הוא הסדר.

כח) **הבחינות שלו מהוד יסוד ומלכות המעורבות שם באותם שבעה מלכים לא נתבררו כולם:** כבר ידעת שז״א כולל ה״ח וה״ג, שבחינתו עצמו הוא ה״ח. ובחינת המלכות שבו הוא ה״ג. והנה כאן בעיבור ז״א, רק בחינתו עצמו, נתבררה לגמרי, שהם הה״ח, אבל הה״ג שהם בחי׳ מלכות שבו, לא נתבררה לגמרי. והטעם הוא מפני שמלכות שלו צריכה להעשות פרצוף מיוחד, ונפרד ממנו הנקרא נוקבא דז״א, שהיא אינה מתתקנת אלא אחר גדלות דז״א, כמ״ש הרב לעיל (דף תשע״ב אות ס׳). וע״כ אלו הה״ג שנתקן בז״א עתה, הם רק בחינת הנוקבא שבגופו, הרי שאין עתה בירור שלם אל המלכות שלו, אלא חלק אחד ממנה הנצרך לבחינת נוקבא שבגופו. וע״כ נבחן שה״ג דז״א לא נתקנו כולם רק מקצתם. כמבואר.

ולא עוד אלא אפילו הה״ח לא נתבררו כולם, כי נודע שה״ח הם חג״ת נ״ה, אשר כח״ב ירדו לבחינת חג״ת, ונצח הוא ז״א, והוד הוא הנוקבא. ונמצא מטעם הנ״ל אשר גם ההוד דה״ח לא יכלו להתברר לגמרי, דהיינו אותם החלקים השייכים להנוקבא דז״א הנפרדת, משום שהוד דה״ח היא בחינת המלכות. כמבואר. וכיון שהוד לא נתברר כולו, כמ״ש היסוד מלכות שלא יכלו

* מבוא שערים ש״ה ח״ב פ״א.

כט) ונמצא כי עדיין נשארו שם מבחינת הוד ויסוד ומלכות דז״א שלא נתבררו לגמרי כנ״ל, והטעם, מפני היותם סמוכים אל הקליפות להיותם תחתונים, ובפרט כי נ״ה הם לבר מגופא, והדינין נאחזים בהם, ובפרט בהוד, בסוד ירך יעקב, וכמו שנודע בפסוק, כל היום דוה, כי מהוד נעשית דוה.

ל) ולכן נחרב הבית באלף הה׳, שהוא כנגד הוד, וכמ״ש אצלינו בענין השקר אין לו רגלים, שהיא הקליפה, שאין לה אחיזה בשתי הרגלים רק ברגל הוד השמאלי, שהוא רגל הקוף הארוך, והוא השמאל, והיא עצמה ה׳ של הוד, שנעשית קוף ארוכה, ולכן ממנה ולמטה לא הוברר, כי יש בהם קליפות רבות.

לא) ואמנם המבורר שבהם לקחו הז״א ונתערב בו׳ ומזה נשלם ז״א בי״ס וברמ״ח אברים, והסיגים שיצאו מהשמונה ספירות ראשונות שמכתר ועד הנצח, שכבר נתבררו לגמרי, אלו יצאו בסוד דם הלידה כמ״ש.

לב) אמנם מהסיגים שנתבררו מהוד יסוד ומלכות, שעדיין היה מעורב בהם חלקי בחינת ז״א עצמו דאצילות, הנה אלו לא יצאו בסוד סיגים גמורים דדם הלידה, אמנם אלו נשארים במעי האשה, ומתהפכים לחלב, ויונק אותם ז״א אחר שנולד, וחוזרים ומתבררים בו ונגדל מהם.

לג) כי ז״ס שהקטן בעת לידתו, כל חולשתו הוא ברגליו שאינו יכול לעמוד על עמדו, וע״י היניקה מתחזקין רגליו מעט מעט, ואח״כ עומד על רגליו כמ״ש בפרקים, ואמנם הסיגים של שמונה ספירות ראשונות הם יוצאות בסוד דם לידה.

* לד) והענין כי ימי היניקה הם כ״ד חדש. והיא כי נשאר ג״ס להתברר, והם: ה׳, י׳, מ׳, וכבר ידעת שהאשה אחר שילדה היא זבה דמים.

אור פנימי

להתברר כולם, כי ידעת שב׳ הכלים יסוד ומלכות, הם התפשטות הכלי דהוד, (כנ״ל דף של״ו ד״ה ועתה) ונמצא, שג׳ כלים אלו: הוד, יסוד, ומלכות, לא יכלו להתברר כולם עתה בעת העיבור. וזה היה בין בכללות ובין בפרטות, דהיינו בהוד יסוד מלכות הכוללים, וגם בהוד יסוד ומלכות שיש בכל כלי וכלי מכתר עד מלכות,

* ע״ח ח״א שער י״ח: שער רפ״ח נצוצין פ״ו.

והענין כי כבר ביארנו שבמעי האשה נתברר הולד, ובהמשך ימי העיבור הם מתבררין מעט מעט עד שנמצא בסוף ימי העיבור, אז נשלם להתברר, וכל מה שיוכל להתברר נתברר ונעשה ממנו גוף הולד.

לה) ולכן הולד הוא מתגדל תוך מעי אמו מעט מעט, כי מתברר מעט מעט ומתגדל גופו מאותו בירור, עד שנשלם להתברר, ומה שהוא סיגים גמורים שאין בו תועלת הוא נעשה דם טמא.

לו) ואז כשיולדת, נפתח רחמה ויצא ממנה דם טמא, שהם הסיגים, ויצא הולד מבורר ומתוקן. וכל הסיגים הללו, הם מאותן ח׳ ספירות שנתבררו כנ״ל, ונשארו ג״ס שלא נבררו כלל, ואלו הסיגים שלהם נשארו תוך מעוי דאמא, והג״ס עצמן יצאו לחוץ עם ז״א, כי בודאי שלא יצא חסר. ואמנם הסיגים שלהם המעורבים עם מעט הקדושה, לא יכלו להתברר מטעם הנ״ל, כי הם תחתונים שבכולם.

לז) וז״ס הדם, שארז״ל שנשאר תוך אשה שלא יצא לחוץ עם השאר, כי השאר כבר נתברר, ואין בו תועלת, לכן יצא לחוץ בסוד דם טמא, אך זה הדם שעוד לא נברר, נשאר תוך מעוי דאמא, וע״י אריכות זמן היניקה הוא מתברר בתוכה ונעשה חלב. וזה ע״י עלייתו אל מקום הדדים.

* לח) והענין, דע כי באלו השבעה מלכים יש בהם כל בחי׳ אבי״ע, ויש בהם חלקים הראוים לעשות מהם אצילות, וחלקים שאינם ראוים להעשות מהם אצילות רק בריאה, וכן עד״ז יצירה ועשיה. וכל זה בדרך כלל, כי גם הוא עד״ז בפרטות, כי יש חלקים ראוים לאריך, ויש לאבא, ויש לאמא, ויש לז״א, ויש לנוקבא.

אור פנימי

כמ״ש כאן הרב. ועי׳ מ״ש עוד בענין זה להלן בדבור הסמוך.

ל) הוד השמאלי שהוא רגל הקוף האריך וכו׳ לכן ממנה ולמטה לא הובררו כי יש בהם קליפות רבות: כבר נתבאר לעיל כי הוד הוא שורש המלכות, שעיקר ברורה לאחר גדלות הז״א, ועוד לא הגיעה שעתה להתברר עתה לגמרי, עי׳ לעיל בדיבור הסמוך. אמנם באמת אין ההוד, שהיא מלכות, מתבררת כולה גם בנוקבא הנפרדת דז״א, אלא שהבירורין שלה נמשכים בכל משך זמן דשתא אלפי שני עד גמר התיקון. ונמצא שכל אחיזתה של הקליפות, הם בהמלכות שהיא הוד, כי אין הבירורין שלה נשלמים, אלא בגמר התיקון.

* מבוא שערים ש״ה חלק ב׳ פרק א׳.

לט) ובתחילה נתבררו החלקים שיש לאריך בשבעה מלכים, וכל השאר נקרא סיגים אצלו, כי אינם מערכו. ואמנם כל מה שהיה לאריך בהם, הכל נתברר בעת האצילות לתיקון א״א ולקחו, ומהסיגים הנשארים חזרו להתברר, ואז מהחלקים שיש לאו״א בהם נעשה בחי׳ או״א, והשאר שלא היה עוד בהם חלקי או״א, נשארו בסוד סיגים, ומהם חזרו להתברר במעי אמא.

מ) ומהחלקים אשר לזו״ן, בהם נעשו זו״ן של אצילות, ואז כל הנשאר נקראים סיגים בערך עולם האצילות, וכל בחינות אלו יוצאות בסוד דם הלידה. ואמנם עדיין יש בהם קדושה, שהם בחי׳ העולמות של בי״ע, ולכן חוזרים ומתבררים בסוד עיבור בתוך הנקבה של ז״א, ומהמובחר שבו נעשה א״א דעולם הבריאה, וכל השאר יוצא מנוקבא דז״א, בסוד דם לידה. ונקרא סיגים בערך אריך דבריאה, וכן כיוצא בזה עד תשלום עולם העשיה.

מא) ונמצא כי אע״פ שבכל פעם חוזרין ומתבררין סיגים אלו כנזכר. ויוצאין בסוד דם לידה, אע״פ שנקראו סיגים ודם הלידה אינם טמאים ח״ו. אמנם הדם היוצא מנוקבא תתאה בעשיה בעת הלידה, אלו הם סיגים וקליפות גמורות אשר לא יצלחו לכל, והם בחינות הקליפות שתחת עולם העשיה, כי שם מקומה כנודע, ואלו הם טמאים.

מב) ודם הלידה שבאשה הוא, להיות בה בחינת העשיה ג״כ, וביסוד העשיה, דם לידתה טמא, כנודע, אך כל שאר הדמים של לידות

אור פנימי

מ) סיגים בערך עולם האצילות וכל בחי׳ אלו יוצאות בסוד דם הלידה: כי לא נתקנו באצילות, אלא מבחינת הפנים של הז״ת דנקודים, אבל מבחי׳ אחורים שלהם לא יכלו להתקן באצילות כנ״ל בחלק י״א וכיון שנתברר כל בחינת אצילות שבהם, נחשבים השירים לפסולת שלא יצלח עוד לכלום, בערך האצילות, וע״כ הם יוצאים בסוד דם הלידה. אמנם בערך בי״ע אינם נחשבים לפסולת לגמרי, כי עוד נמצא לברר מהם בחינות קדושה לצורך פרצופים דבי״ע, כמ״ש לפנינו.

מב) ודם הלידה שבאשה הוא להיות בה בחינת העשיה גם כן, ובסוד העשיה, דם לידתה טמא: כלומר, כיון שהדמים היוצאים בעת הלידה, הם כללות כל הפסולת והסיגים, שמהם נבררים בזה אחר זה כל הפרצופים של מטה מהפרצוף הנולד, שבכללם גם הסיגים הנשארים אחר לידת הנוקבא תתאה דעשיה, שהם טמאים. כנ״ל באות מ״א. א״כ יש בחינת דם טמא בכל הלידות, דהיינו מה שמעורב בהם גם מהסיגים שלאחר הנוקבא דעשיה וז״ש „ודם הלידה שבאשה הוא להיות בה בחינת עשיה גם כן״ כמבואר.

עליונים הם טהורים, אמנם הם נקראים דיניז ודמים, בערך המקום שמשם יוצאים וזכור זה.

מג) ונמצא עתה כי מבחי׳ הז״א שבשמונה הספירות, שמן כתר ועד נצח, כולם נתבררו לגמרי, ולא נשאר כלל מהם שלא נתברר, ולכן כל הנשאר מאותם השמונה ספירות נקראים סיגים גמורים, שאין דבר בהם שיכול לעלות ולהתברר להיות ראוי לחלק זו״ן דאצילות, ולכן סיגים אלו יוצאים בסוד דם לידה.

מד) אמנם בספירות הוד יסוד ומלכות, דעדיין היו בהם חלקים ראוים להעשות מהם הוד יסוד ומלכות דז״א, ולא נתבררו לגמרי, לכן אלו הסיגים לא יצאו בסוד דם הלידה, כי עדיין ניצוצות חלקי ז״א מעורב בהם, והם צריכים להתברר, ולכן אלו הסיגים שלהם נשארו תוך אמא להתברר בסוד החלב.

מה) ומה שכבר הוברר מהם, נעשה הוד יסוד ומלכות דז״א. ויצא עמו כשנולד. ועל ידי החלב נתפשטו אלו החלקים במקומם בז״א, והיה ז״א בן ו״ק גמורות. כי תחלה בעיבור לא הוברר בו לגמרי רק הג׳ אמצעיות, ושלשה תחתונים היו מבוררים קצת בסוד התכללותם

אור פנימי

ועם זה תבין מ״ש שמה״ג יוצאים דם טמא. להלן אות נ״ד, שהכוונה היא על בחינת הסיגים המעורבים שם מאותו מין הנשאר לאחר לידת הנוקבא דעשיה

מה) **תחלה בעיבור לא הובר בו לגמרי רק ג׳ אמצעיות וכו׳ וע״י החלב נתפשטו אלו החלקים במקומם בז״א והיה ז״א בן ו״ק**: כבר ידעת, שכל המדובר כאן, הוא במלכות דז״א, דהיינו בנוקבא שבגופו, כנ״ל. גם נודע, שכל הגובה של הפרצוף, תלוי במדת המלכות שבו, דהיינו במסך ועביות שעליו נעשה הזווג עם אור העליון. ולפיכך בעיבור, כיון שלא נעשה שם הזווג כי אם בכלים החיצונים דאו״א, שפירושו במסך דבחינת השורש, ע״כ קומתו רק בקומת נה״י, שהיא אור הנפש, ובחינת הכלים שלו, הם רק חג״ת וחסר נה״י, כי בכלים נבחן שהעליונים נגדלים מתחלה, כנודע. וז״ס ג׳ גו ג׳, שנה״י נכללים בחג״ת. הרי שהוא חסר נה״י דכלים, כל עוד שהוא בקומת עיבור. ובזה תבין יותר, מ״ש שהוד יסוד מלכות לא נבררו בעת העיבור. אמנם נצח, כיון שהוא מבחינת ז״א, דהיינו מבחינת חג״ת, כנודע, שעקרו של ז״א מצד הכלים הוא נצח, ומצד האורות הוא ת״ת. לכן הוא נחשב על בחינת חג״ת הנבררים גם בקומת עיבור, כנ״ל. וע״כ אינו חושב רק הוד יסוד מלכות. כי עיקר המדובר כאן הוא מבחינת הכלים.

וזה אמרו ,,וע״י החלב נתפשטו אלו החלקים במקומם בז״א והיה ז״א בן ו״ק״ פירוש: כי בעת לידה נעשה זווג חדש דאו״א על בחי״א, כנ״ל דף א׳ קכ״ח ד״ה בבטן. ע״ש. שקומה היוצאת על הזווג הזה. הוא קומת ו״ק גמורים, שהוא רוח נפש, שרוח מתלבש בכלים דחג״ת ונפש

תוך השלש האחרים בסוד תלת כלילן בג׳ כנ״ל, וכשנשלמו ג״ת להתברר, אז לא הוצרכו להכלל למעלה, ונתפשטו ונשלם בו״ק גמורות. וז״ס שנתבאר, שבזמן היניקה יש בו ו״ק, והבן זה.

* מו) ובזה תבין למה ב׳ שנים הראשונים, הילד אינו אוכל מעצמו, רק צריך יניקת חלב, הטעם, שצריך שתברר לו אמו אותן הג״ס שנשארו, כי הוא אין כח בידו לבררם, והחלב שיונק התינוק הנה בודאי, שהלב שבו מוליך הכל תחילה אל הכתר שבו, ואח״כ אל המוחין, ואח״כ אל הגוף. כי כן סדר מעלתו, כנודע מסוד אכילת אדם, כי המלך שהם המוחין אוכלין תחילה.

מז) והנה מן הכתר עד נצח שהם הספירות המבוררים הם ח׳, ולכן צריך ח׳ חדשים עד שיתברר ההוד, ותחלק ותעבור אורה דרך הח״ס הנ״ל וכן ח׳ חדשים לספירת יסוד, וכן ח׳ חדשים לספירת מלכות. הרי כ״ד חדשים של ימי היניקה.

** מח) ואמנם צריך להבין, מה הם הבחי׳ שנתבררו ונעשו סיגים ויצאו בסוד דם לידה, ומה הם הבחי׳ שנעשו חלב, אמנם הדבר בקיצור, כי הנה בימי העיבור, אינם מתגלים בז״א רק י׳ לבושים דאמא שביסוד שלה, המלבישין את חמשה חסדים וחמשה גבורות אשר שם בתוכה, והם י׳ שמות אהי״ה באחורים, שכל אחד עולה מ״ד כמנין דם.

מט) ואמנם החמשה לבושי גבורות נתבררו, ויצאו הסיגים בסוד

אור פנימי

בכלים דנה״י, הרי שעתה נתחדשו לו כלים דנה״י, וזה אמרו שנתפשטו החג״ת מתוך הנה״י כלומר, שנתגלה קומת הרוח, ואז ירד אור הנפש והגדיל הכלים דנה״י, ואור הרוח נתלבש בכלים דחג״ת. כנודע. אמנם מוחין אלו הגם שבאו בזווג או״א בעת הלידה, מ״מ אין ז״א מקבלם, אלא ע״י יניקה לאט לאט, כמ״ש לפנינו, וע״כ נבחן, אשר קומה זו דרוח אינה מתפשטת לז״א רק ע״י יניקת החלב.

אמנם עוד לא נשלם כאן ביניקה מדת הברור של מלכות דז״א לגמרי, אלא שצריכה לקבל עוד מדת מסך דבחי״ב ובחי״ג, ועד״ז גם הנוקבא הנפרדת דז״א, שאחר הנסירה היא לוקחת כל הגדלות של הנוקבא דגופו, כנודע. ואז נחשבת המלכות למבוררת כולה מבחינת אצילות, עכ״פ, אבל עדיין אינה נבררת מבחינת בי״ע, אשר בירורין אלו שלה נמשכים עד לגמר התיקון.

מט) החמשה לבושי גבורות נתבררו ויצאו

* ע״ח ח״א שער י״ח אמצע פרק ו׳.

** מבוא שערים ש״ה ח״ב סוף פרק א׳.

דם גמור וסיגים גמורות כנ״ל, אך החמשה חסדים נתבררו, ומסיגים שלהם הם יותר ממותקים, ונשאר בסוד דם טהור וחזרו לחלב.

נ) וז״ס משז״ל, כי עשרה דמים הם: ה׳ דם טוהר, וה׳ דם טמא. והבן זה היטב וכבר ידעת כי מהחסדים וגבורות נבנה גוף הולד, ומהם נצטייר ומה שנשאר אחר הבירור נקרא סיגים.

* נא) דע, כי הדם שבאשה מתהפך בתחילה לחלב כנ״ל, ואח״ך יונקו התינוק, וחוזר אותו החלב להתהפך לדם בתוכו, ומתפשט בתוך הורודין והקנוקנות ובכל גופו. ואל תתמה איך חוזר שנית להתהפך לדם. כי הנה בתחילה היה דם מעורב במותרות ובסיגים רבים כנ״ל, ועתה מתברר ומזדכך, ולכן יכול להתהפך לחלב, ובהכנסו תוך ז״א חוזר להיות כבתחילה, דם, אלא שעתה הוא דם זך נקי וצלול ומבורר, והוא חיותו ממש של התינוק.

נב) ונמצא כי בב׳ שנים של היניקה, הוא זמן הבלעת הדם בגופו של תינוק. וכמ״ש רבי נתן הבבלי לאותה האשה, המתיני עד שיבלע בו דמו. כי הוא סוד החלב הנבלע ומתפשט בו בהמשך זמן היניקה, והנה ענין הדם הזה הוא זה.

נג) דע כי התינוק אף בזמן זמן עיבורו ובזמן יניקתו יש לו מוחין כנ״ל, והם מלובשים תוך נה״י דאמא אלא שהם בחי׳ חיצוניותם, ואמנם בזמן העיבור כל המוחין מסתלקים ממנו, ובפרט החסדים והגבורות

אור פנימי

הסיגים בסוד דם גמור וסיגים גמורים אך הה״ח נתבררו וכו׳ וחזרו לחלב: פירוש, כמ״ש לעיל, שיש ב׳ מיני פסולת אחר הברורים דעיבור ז״א, א׳ הוא מה ששייך עוד לז״א עצמו, שהם נשארים באמא ונבררים שם עוד בדרך היניקה. וב׳ הוא מה שאין שייך עוד לז״א, אלא לפרצוף שלאחריו וזה יוצא בסוד דם לידה, שהם סיגים גמורים, כלומר שאין בו עוד כלום מבחי׳ קדושה לצורך הז״א. אמנם כלפי הפרצוף שלאחריו אינו נחשב לדם טמא אלא לסיגים, דהיינו שיש בו עוד ניצוצי קדושה, שהרי בכל הפרצוף שלאחריו נברר מפסולת ההוא שאין בו עוד צורך ותועלת אל העליון.

וזה אמרו „שהה״ח הסיגים שלהם יותר ממותקים ונשארו בסוד דם טוהר וחזרו לחלב״ כי הה״ח נחשבו לעיקר הז״א, כנ״ל דף א׳ קל״ו ד״ה הבחינות. עש״ה. אבל הה״ג שלו הם בחינת המלכות, שברורה מתחיל אחר הגדלות דז״א, כמ״ש שם באורך. וע״כ הברורים דה״ח נחשבו לצורך ז״א עצמו,

* מבוא שערים שער ה׳ ח״ב פרק ה׳.

של הדעת, ואינם מאירים בו רק לבושי דאמא לבד בסוד חיצוניותם, כנזכר.

נד) וכבר ידעת, כי היסוד דאמא בו מתלבש הדעת דז״א, הכולל ה׳ חסדים וה״ג בסוד ה׳ דמים טהורים וה׳ דמים טמאים, שיש ביסוד דאמא עשרה בחינות דלבושין להלביש את ה׳ חסדים וה׳ גבורות, והלבושים הם בסוד אחורים דאהיה בסוד דם האדם, בעת היות בה הז״א, בסוד עיבור הא׳, אשר שם אהיה מורה עליו, כנזכר בזוהר פרשת אחרי מות דף ס״ה ב׳. אהי״ה, דאנא זמין לאולדא כו׳.

נה) וא״כ נמצא שיהיו עשרה שמות של אהיה ביסוד דאמא, והם י׳ לבושין אל ה׳ חסדים וה״ג דגדלות. אמנם בהיותו בסוד עיבור א׳ אינם מאירים בו רק הי׳ לבושי אהיה הנזכר לבדם.

נו) ונודע כי כשהעליון מתפשט ומתלבש בתחתון, אינו מתלבש רק האחורים לבד שלו, כי הפנים נשארים לו למעלה במקומו, וא״כ אלו הי׳ אהי״ה יהיו כולם בסוד אחורים, שהוא: א׳, א״ה, אה״י, אהי״ה, שהוא בגי׳ דם. א״כ הם י׳ אהי״ה י״פ דם.

נז) והנה אלו הי׳ דמים מתפשטים עם החסדים והגבורות שבתוכם, כנזכר, אל תוך גופא דז״א, כמ״ש באורך, ואז נבלע בו דמו, והנה כל זה מן שם אהי״ה שהיא הבינה כנ״ל.

נח) ואלו הי׳ דמים הם סוד חמשים שערי בינה, הנפתחים ומתפשטים בתוך ז״א כי הנה י׳ שמות אלו בפשוטם. יש בהם מ׳ אותיות, וכללות הי׳ שמות, הרי ן׳. גם ע״ד שני יש בי׳ שמות אהי״ה בפשוטם מ׳ אותיות, ואמנם בכל שם מהם בסוד אחורים הוא י׳ אותיות, כזה: א׳ א״ה אה״י אהי״ה, תצרפם עם מ׳ האחרים הרי ן׳. והדרך הא׳ יותר נכון.

אור פנימי

והסיגים שנשארו מהם, דהיינו מהוד יסוד מלכות שבהם, הם שייכים עוד לז״א עצמו, וע״כ הם נשארים באמא ומתבררים לצרכו ע״י יניקה. אבל הברורים הנשארים מה״ג, שהם בעיקר רק בחינת מלכות, אשר נאצלת אח״כ בבחי׳ נוקבא נפרדת, א״כ הסיגים שנשארו מה״ג אלו, נחשבו לז״א בבחי׳ סיגים גמורים, כי אין מהם שום תועלת כל שהוא לצורך ז״א, וע״כ הם יוצאים משם בסוד דם לידה וז״ש ,,החמשה לבושי גבורות נתבררו ויצאו הסיגים בסוד דם גמור וסיגים גמורות״ כלומר, שאין בהם שום צורך עוד אל ז״א, אלא שהמה באים אח״כ ונבררים לצורך הנוקבא הנפרדת

* נט) הנה נת״ל כי אורות נה״י דבינה עצמה, שהיו בחי׳ דם למטה ביסוד שלה, עלו למעלה בעת הלידה, וע״י עלייתם ממטה למעלה עד מקום החזה, נתמתקו, כי הנה נתהפכו לחלב, ומשם ניזון הולד. גם אותם ב׳ פרקין עליונים דנ״ה דאריך, אשר עלו בחזה דאמא, ונשארו שם תמיד בסוד שדיים ודדים, הנה הנה״י הם סוד דינין, כי לכן הם לבר מגופא כנודע, וכאשר הם עולים למעלה במקום חג״ת נמתקין, ומתהפכין לחלב שהוא רחמים.

ס) ונמצא כי הד׳ פרקין תחתונים דנ״ה של אריך, הם מתלבשין בז״א ונעשים נשמה אליו כנ״ל, אמנם מזונו נמשך ממקום יותר עליון, שהוא מאותם ב׳ פרקין עליונים הנזכר, ועי״כ, יש כח הזנה בחלב לזון ולפרנס ולגדל את הולד, כי ממבחר נשמתו ומבחי׳ העליונה הוא ניזון.

סא) גם בעת עליית אורות נה״י דבינה למעלה כנזכר, גם הסיגים של הג״ת דז״א עצמו שלא נתבררו לגמרי, גם הם עלו עמהם עד החזה שלה במקום הדדים, ולא יצאו עם ז״א כשנולד.

אור פנימי

דז״א כמבואר. כי כלפי הנוקבא יש בהם קדושה רבה, כי כל פרצופה נברר מן הסיגים הללו. והבן היטב.

ומה שאומר שהם יוד שמות אהי״ה, אע״פ שהשמות דעבור הם בחינת שמות אלקים, כנודע. מ״מ בהתחשב בבחינת הלבושים שהוא מקבל מאמא, נבחנים לשמות של אהי״ה, מטעם שהזווג של העיבור דז״א נעשה באו״א עלאין שהם בכללות ישסו״ת בפרצוף אחד, כנודע, ואז ישסו״ת אינה עולה בשם זולת או״א עלאין בלבד, שהם השמות דהויה אהי״ה, כנודע, וע״כ חושב הלבושים דה״ח וה״ג לשמות של אהי״ה, ולהיות הלבושים אלו רק מבחינת אחורים של או״א עלאין, דהיינו מבחינת הכלים החיצונים שלהם, ע״כ נבחנים ליוד שמות אהי״ה דאחורים. כמופורש לעיל בדברי הרב, חלק י״א אות קמ״א. ע״ש.

ס) מזונו נמשך ממקום יותר עליון שהוא מאותם ב׳ פרקין עליונים וכו׳ ממבחר נשמתו ומבחינה העליונה הוא ניזון: וצריכים לזכור כאן, כל המתבאר בענין זה, לעיל בדברי הרב (חלק י״א מאות מ״ה עד אות ס״ט. ובאו״פ שם) ונתבאר שם, שסוד עליה זו של ב׳ שלישים עליונים נו״ה דא״א לחג״ת דאו״א, נעשה בעת התיחדות ד׳ פרצופים או״א וישסו״ת לפרצוף אחד, דהיינו שעולים לבחינת ג״ר דא״א, שהוא ג״ר דע״ב. ולפי שאין לאו״א מבחינת קומת ע״ב, אלא ששה כלים חג״ת נה״י בלבד, ונבחנים למחוסרי נה״י דכלים וג״ר דאורות, דהיינו לפי השיעור שהם מלבישים לא״א בקביעות, שהוא רק מגרון ולמטה, והם חסרי ג״ר דראש א״א. לפיכך בעת זווג דנשיקין דא״א, המגדיל לאו״א בקומת ע״ב, צריכים הו״ק דא״א, להתחלק לע״ס שלמות לצורך או״א והוא ע״ד

* מבוא שערים ש״ה ח״ב פרק ה׳.

סב) והנה בזה תבין, למה אין התינוק אוכל מעצמו רק יונק משדי אמו, כי להיות סיגים אלו מג״ת שבו, שהם דינים חזקים, אין בו כח לצרפם ולבררם ע״י אכילתו, כנודע, כי האכילה היא בחי׳ בירור כמבואר במקומו, וצריך שאמו תבררם תחילה ותנקה הפסולת שבהם ותניקהו מה שכבר ביררה היא.

סג) כי גם שאר הבחי׳ כולם ביררם היא בעת העיבור, וגם אלו הם מתבררים על ידה עתה, אלא שבעת העיבור לא יכלו להשתלם ולהתברר, ובהמשך ב׳ שנים אלו של היניקה יתבררו, כנזכר. וגם בירור זה לא יכול

אור פנימי

התחלקות הו״ק דז״א לע״ס בעת גדלותו, שפרקים עליונים ואמצעים דחג״ת, עולים ונעשים לחב״ד, ופרקים תחתונים שנשארו מחג״ת, מתחברים עם פרקים עליונים דנה״י העולים אליהם, ונעשים שניהם החג״ת לאו״א. עש״ה. ואלו הם הב״ש עליונים דא״א שנעשו לדדים באו״א, כלומר לבחינת חג״ת, דהיינו אחר שנתחברו עם השלישים תחתונים דחג״ת, כנ״ל. וד׳ פרקים דנו״ה דא״א נשארו למטה, בבחינת נה״י כמקודם לכן

ולפיכך בעת גדלות דז״א, בעת שמשיג ג״ר, וקונה ע״ס שלמות, הנה אז הוא מקבל הג״ר שלו מהשלישים דנה״י דא״א, שנצטרפו ונתחברו לחג״ת דאו״א, וו״ק שלו, הוא מקבל מד׳ פרקים תחתונים דנו״ה דא״א שנשארו למטה אמנם לעת היניקה, עדיין אינו ראוי לקבל מהשלישים עליונים דנו״ה דא״א במקומם, אלא בדרך עליה ביניקה מדדי אמו, ששם מלובשים אותם הב״ש עליונים דנו״ה דא״א, ואחר יניקתו שוב יורד למטה במקום הד׳ פרקים תחתונים דנו״ה דא״א, שהם בחי׳ ו״ק בלבד.

וזה אמרו ,,הד׳ פרקים תחתונים דנו״ה של אריך הם מתלבשים בז״א ונעשים נשמה אליו״ דהיינו שמלבישם וקונה דרגתם בקביעות, שמכחם יש לו הו״ק שלו תמיד בעת היניקה. וז״ש ,,אמנם מזונו נמשך ממקום יותר עליון שהוא מאותם ב׳ פרקין עליונים וכו׳ ומבחינה עליונה הוא ניזון״ כלומר, שאותם ב״פ עליונים דנו״ה דא״א המלובשים בדדים דאמא אינו יכול להלביש אותם שיעשו לו בבחינת נשמה פנימית, רק שמתפרנס וניזון מהם בדרך עליה בלבד, ומיד יורד למקומו לו״ק, כנ״ל. והוא מטעם שהוא בחינה עליונה, דהיינו בחינת ג״ר שלו, שאינו ראוי להם עתה, רק לינק מהם בלבד, ולא להלבישם, כמבואר.

סג) **ונתמתקו ונעשו חלב ממה שנתברר מהם שהוא הטוב שהיה בתחלה מעורב בתוכם**: נודע שז״א דנקודים לעת גדלותו, היה מתפשט עד העשיה לנקודה דעוה״ז. ונבחן אז שהפרסא דאצילות, היה בשוה כמו הפרסא דגוף דז״א שמחזה ולמטה. באופן שמחזה ולמעלה היה בבחינת אצילות ומחזה ולמטה היה מתפשט בבי״ע. ובעת שביה״כ, נשברו כולם פנים ואחור, דהיינו אפילו המחזה ולמעלה שלו, שהיה באמת בחינת אצילות, ולא היה ראוי לפול לבי״ע, גם הם נשברו ונפלו לבי״ע, אע״פ שהם בחינת פנים ואצילות. ולעת תיקון, נתקן רק בחי׳ הפנים שלו בלבד, שהם הכלים דגו״ע שהם בחינת מחזה ולמעלה, וזה נעשה ע״י הברורים דאו״א, שבררו בחי׳ הכלים דפנים מתוך הכלים דאחורים שהם בחינת בי״ע דהיינו אח״פ, כנודע.

ויש כאן ב׳ בחינות ברורים הנקראים: עיבור א׳ ועיבור ב׳. כי מתחלה נבררו

להעשות עד שעלו למקום השדיים, שהם מקום עליון בג׳ אמצעיות, וע״י עליה ההיא נתבררו שם ונתמתקו, ונעשו חלב ממה שנתברר מהם, שהוא הטוב שהיה בתחילה מעורב בתוכם.

סד) ואותו הטוב המעורב בהם, הוא שנתברר ונהפך בסוד חלב, כי בהיותו בתוך הסיגים מתרבים עליו ונהפך לדם, ועתה שנתברר מהם נהפך ללבן שהוא שרשו. והסיגים שבהם יוצאים בסוד דם טמא, אחר תשלום ב׳ שנים של היניקה, דוגמת הסיגים שלא יצאו עד תשלום זמן העיבור בסוד דם לידה, כן אלו הסיגים יוצאים ממנה אחר תשלום זמן היניקה, שאין בהם עוד מה להתברר שיהיה ראוי להעשות ממנו בחי׳ זו״ן שבאצילות, כנ״ל איך גם הם חוזרין להתברר לצורך עולם הבריאה.

סה) ונמצא כי ע״י היניקה נגמרים ג״ת שבו להתברר, ויונק אותם ומקבלם בסוד יניקה, ואז נגמרים בו להתקן שלש אחרונות שבו. ולכן מה שהיה בעת העיבור ג׳ בתראין כלילן בג׳ אמצעיים, כי לא יכלו להתגלות מחמת היות בקטנותו בסוד העיבור, כנ״ל, והיה אז בבחי׳ ו׳ זעירא שבתוך ה׳, ועוד היה בסוף הו׳ המלכות בסוד פסיעה לבר. ואחר שנולד, נעשה ו׳ של השם שאחר ה״ה כי כבר יצא עתה מתוכה, ומה שהיו אז נה״י שבו מלבישים לחג״ת בהיותו בעיבור דילה, נולד ויצא לחוץ ונעשו בו ו״ק שלמים.

סו) אך אמנם עדיין אין בה ראש עד המוחין דגדלות, ואז תהיה ו׳ של השם שיש לו ראש כנזכר, ואז היה הוא בחינת ו׳ של השם, והמלכות נוקבא בסוד פסיעה לבר, קוץ תחתון של הו׳ הזו.

סז) ובזה ג״כ תבין, למה אין התינוק הולך ברגליו אחר שנולד תכף, כי רגליו שהם נה״י שבו אינם נתקנים עד תשלום זמן היניקה ע״י

אור פנימי

הכלים דפנים בלבד, שהם הגו״ע, באופן שהיו חסרי נה״י, שהם אח״פ. ואז נבחן שהוא חסר ראש, כי בחוסר נה״י דכלים הוא מחוסר ג״ר דאורות, כנודע. ובירור זה נקרא עיבור א׳. ואח״כ ע״י עלית מ״ן לזווג ע״ב ס״ג, הנה הארת ע״ב מורידה הה״ת מעינים עד לפה, שפירושו שמעלה אח״פ חדשים מבי״ע לאצילות, ואז נשלמים ע״ס דז״א וזה נקרא עיבור ב׳, דהיינו המשלים לו בחינת גדלות וג״ר.

אמנם אלו ב׳ עיבורים כוללים ד׳ זווגים: ב׳ זיווגים בעיבור א׳, שהם: א׳ לקומת נה״י, שהוא אור הנפש. וב׳ לקומת חג״ת, שהוא אור הרוח, וכן יש ב׳ זווגים

החלב, והולכים ומתחזקים ונתקנים רגליו מעט מעט עד שנגמרים. ולכן באמצע הב׳ שנים דיניקה, מתחיל התינוק לעמוד על רגליו ולהתחזק מעט מעט, ובהשתלם זמן היניקה הולך ברגליו היטב כאחד האדם. וזהו ברוב התינוקות, ולא דברנו אלא בהווה.

סח) ואם גם נראה שיש תינוק שהולך על רגליו בפחות מב׳ שנים, הוא כי כיון שנתקנו נ״ה שבו שהם הרגלים, אעפ״י שלא נשלם להתברר גם היסוד והמלכות, כבר הוא יכול לילך על רגליו, כי ההליכה תלויה בהם. וזהו סברת מי שאומר שזמן היניקה אינה רק י״ח חדש.

סט) אמנם לסברת מי שאומר כ״ד חדשים, הטעם הוא, כי ג׳ ספירות צריכות להתברר, והם: הוד, יסוד, ומלכות. הנה כשתחלק כ״ד חדשים לגמור בירור שלשתן, יגיעו ח׳ חדשים לכל א׳ מהם. והנה נודע, כי כל המזון שניזון בו האדם, בתחילה נוטלו הכבד, ומבררו ונותנו ללב, ושם חוזר להתברר ומחלקו ומשלחו לכל האברים, ומתחיל לשלחו אל הכתר שבו ואח״כ אל החכמה כו׳.

ע) ונמצא, כי עד שיורד ההוד שהוא המזון והחלב של הז״א עד מקומו האמיתי, צריך זמן ח׳ ספירות, שהם כחב״ד חגת״נ. וכנגדם ח׳ חדשים הראשונים, ואז מתחיל התינוק לעמוד על רגליו. וכנגדם ח׳ חדשים לספירת היסוד, וח׳ חדשים לספירת המלכות, שמתחילין מן הכתר ויורדין עד מקומם, הרי ג״פ ח׳, הם כ״ד חדשי היניקה, שבהם נתפשטו נה״י שבו במקומם, ונגמרו להתברר ונשלם בו״ק שלימות.

אור פנימי

בעיבור ב׳: א׳ לגדלות הכלים, שיהיה לו ע״ס שלמות מבחינת הכלים. וב׳ לגדלות האורות, כי אחר שיש לו כלים דג״ר, עולה ומקבל בהם המוחין דג״ר. כמ״ש במקומו.

ונודע, שמתחלה עלו כל הרשימות כולן מכללות כל הנקודים שנשברו, למ״ן לע״ב ס״ג העליונים, כמ״ש לעיל בדברי הרב (חלק ח׳ אות ב׳) שהם היו כלולים מכל הבחינות כולן שנפלו לבי״ע, עד לבחינה התחתונה. ונתברר מהם לאט לאט, דהיינו שהיותר מובחר נקלט ונברר מהכללות הזה לצורך עתיק, ושאר הכללות נדחה ממנו בבחינת פסולת, לפרצוף א״א. וא״א בירר וליקט מהם המשובח ביותר לצורך עצמו והשאר נדחה ממנו בבחינת פסולת, לפרצוף או״א. וכן ביררו או״א לצרכם, כל בחינת הטוב הראוי להם, ושאר הכללות הורידו לפרצוף זו״ן, וכן זו״ן ביררו מהם הטוב הראוי להם והשאר הורידו לבי״ע. וכן בי״ע ביררו כל אחד הטוב הראוי לו, ונתקן מהם פרצופי בי״ע, ושאר הסיגים דהיינו אחד שכבר הוברר מהם גם הטוב הראוי לעשיה כולה, המה נבחנים לבחינת טומאה, שכבר לא נמצא מהם כלום שיהיו ראוים לאיזה מדרגה של קדושה.

ועד״ז ממש, היו סדר הבירורים גם

עא) ודע כי פעם שמעתי, כי בתחילה בזמן העיבור היה עיקר ז״א בחי׳ נה״י לבד, כי הרי משרש נה״י דא״א נתקן אז בימי העיבור, ואז חג״ת שלו היה בכח ולא בפועל, כי היה נה״י שלו שהם ג׳ מדות שלמות משמשות לו׳ מדות קטנות כנ״ל, ועתה ע״י שיינק מן השדיים שעומדים בחזה בג׳ אמצעיות דאמא, לכן נתגלו גם האמצעיות שבו, ונעשו גם הם ג׳ מדות שלמות ונגדלו גם הם, והיה הז״א עתה מן ו״ק שלימות ומדות גמורות.

עב) ודע כי עתה בזמן היניקה, שנשלם ז״א בבחי׳ הו״ק שלימות, החיות שלו בזמן היניקה אינו רק כשיעור הנוגע למלכות שבו, שהיא עשיריתו, וזה החלק העשירי של חיותו הוא מחיה עתה אל הז״א בהיותו ו״ק, ולמלכות שבו.

עג) וזה החלק הי׳ שהוא בחי׳ חיות המלכות שבו, נקרא בזוהר בפרשת לך לך דף פ״ג, קיסטא דחיי. ר״ל מדת חיות הז״א, כי שרשו ו״ק לבד כנודע, כי הוא סוד ו׳ שבשם, וכל שרשו אינו רק ו״ק, ומדת חיותו נקרא קיסטא דחיי. אמנם אחר ביאת המוחין דגדלות, אז ניתוסף בו ונגמר כל חיותו משלם.

עד) ודע כי פעם אחרת שמעתי, כי שם זה של אהי״ה באחורים שלו שהוא בגימטריא דם כנ״ל, אשר הוא ביסוד האשה, ושם להיותו סוד אחורים, ובפרט להיותו למטה הוא דין גמור, ונעשה דם. כנודע, כי הדינין בסופם קשים, ובראשיתם מתוקנים בסוד היין שנעשה בתחתיתו שמרים, וכשמעלה למעלה בדדים נעשה חלב ונמתק, כי אז הוא מתעלה שם בשם ע״ב דיודין, שהוא בגימטריא חסד, ומכח המתקתו

אור פנימי

בפרטות הפרצוף. דהיינו שמתחלה נבררו מז״א רק הכלים דגלגלתא, כי אע״פ שעלו למ״ן כללות כל רשימות עד לבי״ע, כנ״ל, אמנם או״א לא נזדווגו, רק על בחינת כלים חיצונים שלהם, שפירושו: בחינת עביות של כתר ושורש, שאינה מוציאה אלא קומת נה״י, שהוא אור הנפש, המתלבש בכלים דגלגלתא, שהוא בחינת ראש דז״א, הנקרא כלים דחג״ת. הרי שלא נברר בעיבור מתחלה אלא המשובח ביותר מכללות המ״ן שהיה אז נכלל בז״א, והשאר היו אז בבחינת פסולת, ובעת ההיא עוד אין לו לז״א שם בפני עצמו, אלא נבחן לירך אמו, כי כל עוד שהוא בבחינת ראש וגלגלתא, הוא נכלל לגמרי באמא, ואין לו שום הכר לעצמו כמ״ש בפרצופי א״ק. אלא לעת לידה, אחר שנגדל ז״א, בכל נרנח״י דנפש, אז נתעבה יותר, ומתחיל לקבל האורות ממעלה למטה, כנ״ל בחלק י׳ ע״ש ואז מתגלה בחי״א, דהיינו שה״ת יורדת מגלגלתא לעינים, אשר או״א מזדווגים אז מבחינת כלים התיכונים שלהם.

ע״י ד׳ יודין שיש במילוי שם ע״ב, שהם גימטריא מ׳, נמתק ונעשה חלב, שגם הוא בגימטריא מ׳.

* עה) ואמנם היות ב׳ דדים בזכר ושניהם בנקבה, הוא עם מש״ל כי כשעלו ונכללו נה״י דאריך עם חג״ת שבו, נכללו הנצח מההוד וההוד מנצח גם כן, כנודע כי נ״ה הם רעים אהובים תמיד כלולים זה בזה.

עו) ונמצא שפרק הא׳ דנצח דאריך העומד בתוך חזה דאבא, יש בו ג״כ כללות פרק עליון דהוד, ומהם נתהוו ב׳ דדין בחזה דאבא. וכן פרק עליון דהוד, עלה כלול מפרק א׳ דנצח בחזה דאמא, ומהם נתהוו ב׳ הדדין בחזה דאמא והנה אלו הב׳ פרקין הנזכר, הם נשארים תמיד שם לעולם, אפילו שלא בזמן היניקה, ולכן אין רושם הדדין מסתלק מאו״א לעולם כנראה בחוש הראות.

עז) וצריך שתדע כי הנה האדם התחתון זכר או נקבה אינן נרמזין בצלמם ובדמותם אל בחינת פרטית, כמו אל הת״ת לבדו, או אל מלכות לבדה, וכן כיוצא בזה. אמנם כל אדם ואדם רומז אל עולם האצילות

אור פנימי

ומוציאים על המ״ן דז״א אלו דבחי״א, קומה חדשה דרוח. ונמצא עתה שנבררו גם נה״י דז״א, כי הכלי דעינים הם בחי׳ נה״י משום שהעביות ומקום הזווג נעשה עתה בעינים, ואור הנפש מתלבש תמיד במקום העביות והזווג, כנודע. וע״כ נבחן, שאור קומת רוח נתלבש עתה בכלי הקודמת דחג״ת דהיינו דגלגלתא, ואור הנפש בנה״י. וכל שאר הכללות מהמ״ן שהיה נכלל בז״א שוב אינו ראוי לו, והמה נדחים ממנו בבחינת פסולת, לנוקבא ולבי״ע. שהם היוצאים בבחינת דם לידה.

וזה אמרו ,,וע״י עליה ההיא נתבררו שם ונתמתקו ונעשה חלב ממה שנתברר מהם, שהיא הטוב שהיה בתחלה מעורב בתוכם״ כי עליה ההיא לחג״ת הוא הזווג שנעשה בכלים התיכונים דאו״א שהם חג״ת, דהיינו על מסך דבחי״א, המוציא קומת רוח, כנ״ל, אשר אז נבררים גם הכלים דעינים מתוך כללות המ״ן, שהוא בחינת הטוב שהיה מעורב בתחלה בכללות המ״ן, כי הם מבחינת הכלים דפנים דז״א, שכולם טוב וראוים לז״א דאצילות. אלא כל זמן שלא היה עוד הזווג באו״א על בחינת הכלים התיכונים, דהיינו בחי׳ מסך דבחי״א, המוריד ה״ת מגלגלתא לבחינת עינים, הנה עוד לא יכלו הכלים דעינים להתברר, כי הם צריכים להתכללות במסך וזווג דאו״א, כנודע ונמצא, שהזווג דאו״א בירר לכלים דנה״י דז״א, שהם העינים, שהיו מעורבים עוד בכללות הסיגים. ובזה נגמר העיבור א׳ דז״א. באופן שכל הנשאר בכללות המ״ן נחשבים מעתה סיגים גמורים, שאינם ראויים

* מבוא שערים ש״ה ח״ב פרק ג׳.

כולו, מראש א״א עד סוף המלכות דאצילות, דמיון א״א עצמו, אשר מתפשטין י״ס שבו בכל עולם האצילות כנזכר.

עח) וכאשר נעריך האדם התחתון בכללות הזה, יוצא, כי כיון שנה״י דאריך עלו בחג״ת דאו״א, בחזה שלהם ולא בחג״ת שלו עצמו כנ״ל, ונמצא כי עיבור ז״א היה שם בחג״ת באו״א של כללות פרצוף הכולל ד׳ פרצופים, כנודע, והוא במחציתם ממש.

עט) והנה או״א מלבישים מן גרון דאריך עד טיבורא דליבא דיליה, כנזכר באדרא, שלא אמר בטיבורא דגופא אלא דלבא, שהוא מחציתו ממש כנ״ל. וכשתעריך מקום הדדין שלהם ימצא שהם במחצית מקום זה שיש מן הגרון עד טיבורא דלבא דיליה, ולכן בחינת הדדים היו שם למעלה בחזה, ולא למטה בבטן במקום ההריון.

פ) אמנם הבהמות והחיות אשר אינם כוללים כללות העולמות, אמנם הם בחי׳ פרטים, לכן דדיהן היו למטה במקום הרחם והבטן, ששם מקום ההריון. והבן היטב, טעם שינוי דדי אשה מדדי בהמה.

* פא) ז״א היה בו תחלה בימי המלכים ו״ק, ובתוכם מוחין דנפש דנה״י דאמא החיצוניות, כשנולד קודם התיקון, ואח״כ נשברו ונפרדו, והאורות דנה״י עלו למעלה, וו״ק הכלים ירדו למטה בבריאה.

אור פנימי

עוד לבחינת ז״א, והמה יוצאים בבחינת דם לידה לחוץ. והבן זה היטב.

ובב׳ זווגים אלו נשלם העיבור א׳, שפירושו, הבירורים דכלים ופנים דז״א, מתוך הכלים דאחורים, ובזה נשלם עיקרו של ז״א ועצמותו. דהיינו ו״ק בלי ראש, כנ״ל. אכן נוהג בו גם בחינת תוספות, שמבחינה זו יכול להשיג גם בחינת ראש ומוחין דע״ב, ולזה הוא צריך לב׳ זווגים חדשים דאו״א, הנקראים עיבור ב׳, שזווג א׳ הוא, להגדלת הכלים לע״ס. וזווג ב׳ הוא, להמשכת המוחין בהם. וע״פ דברים האלו תבין דברי הרב בהמשך שלפנינו.

פא) תחלה בימי המלכים ו״ק, ובתוכם מוחין דנפש דנה״י דאמא דחיצוניות: סובב על ז״ת הנקודים, שהם כולם בחינת ז״א דנקודים. כנודע. והיה בו בחינת קטנות וגדלות כמ״ש שם בחלק ו׳, כי מתחלה יצאו ע״ס דנקודים בבחינת הקטנות, מה״ת שעלתה בנקבי עינים דס״ג, שירדו או״א לבחינת חג״ת, שהם אח״פ שיצאו לחוץ, ונמצאים הז״ת בבחינת נה״י. וז״ש ,,ז״א היה בו תחלה בימי המלכים ו״ק ובתוכם מוחין דנפש״ דהיינו בחינת הקטנות

* ע״ח ח״א שער י״א: שער המלכים פרק ט׳.

פב) ובתיקון נתעברו עיבור ראשון, והיו מתבררין מעט מעט הכלים דו״ק, שהיו כולם בתוך אמא, וכל בחי׳ הכלים המתבררין לטובה והיו נכנסין בהם המוחין, שהם הולד עצמו, ומה שלא נתברר מן הכלים ונשארו מעורבין טו״ר, נשארו בבטן אמא.

פג) ואז כשנולד הולד הזה, לפי שנגמר בחי׳ הכלים הצריכין לבחינת כלי הנפש, ואז נעשו מוחין דיניקה בנה״י האמצעים בעת הלידה כנודע, כי מן הלידה מתחלת זמן היניקה, ואז מתבררין כלים שהם בחי׳ הרוח, ויונקים בסוד החלב ובתוכם הרוחניות של הרוח, שהם המוחין דיניקה, ונגמרין עד הגדלות.

אור פנימי

דנקודים, כמבואר. אבל אח״ז, ע״י עלית מ״ן דנה״י דא״ק לע״ב ס״ג העליונים, יצאה הגדלות דנקודים, כי הארת ע״ב הורידה הה״ת מעינים אל הפה, והחזירה לאו״א לבחי׳ ראש וג״ר, וז״ת דנקודים נתפשטו במלכותם עד לבי״ע, כמ״ש בחלק ז׳. ומתוך, שאלו ו״ק דז״א במוחין דנפש שיצאו בעת הקטנות דנקודים, הם הכלים ואורות הפנים דז״א, דהיינו בחינת מחזה ולמעלה דז״א, שכולו בחינת אצילות, כנ״ל בדיבור הסמוך, לפיכך נחשבים לעיקר עצמותו דז״א, כי כל אלו המוחין שיצאו בגדלות דנקודים, הם רק בחי׳ תוספות, כנודע. ע״כ חושב אותם כאן לעיקר ז״א, כי גם בעולם התיקון, לא נתבררו בעיבור א׳ רק אלו הכלים דפנים, דבחינת מחזה ולמעלה, שהם בחינת גו״ע שלו, שיצאו שם מזווג דה״ת בעינים דס״ג. וכלים דאחורים, דהיינו מחזה ולמטה דז״א, שיצאו שם בזמן הגדלות, ע״י הארת ע״ב שהורידה הה״ת מעינים, וחיברה אח״פ דז״א לבחי׳ אצילות, כל זה הוא רק תוספות, ואינם מעיקר ז״א וע״כ גם בעולם התיקון לא באו רק בבחינת תוספות, בעיבור הב׳, כמ״ש בדיבור הסמוך.

פב) **ובתקון נתעברו עיבור א׳ והיו מתבררין מעט מעט הכלים דו״ק:** כמ״ש בדיבור הסמוך, שכל תיקונו דז״א מבחינת עיקרו ועצמותו, הוא רק לכלים דפנים, שהם גו״ע בלבד, שהם ששה הכלים דחג״ת נה״י, שזמן בירורם נקרא עיבור א׳, ומתבררים ע״י ב׳ זווגים זווג א׳ לכלי דגלגלתא, שנקרא חג״ת. וזווג ב׳ לכלי דעינים, שנקרא נה״י. גם בזווג הא׳ יש בו זווגים פרטים עד שמשלים נרנח״י דנפש וכן בזווג הב׳ יש בו זווגים פרטים עד שמשלים נרנח״י דרוח, הנמשכים במשך ימי היניקה. וז״ש והיו מתבררים מעט מעט הכלים דו״ק.

ומה שלא נתברר מן הכלים ונשארו מעורבים טוב ורע נשארו בבטן אמא: היינו הכלים דהוד יסוד מלכות, שלא נתבררו במשך זמן העיבור, אלא בהמשך זמן היניקה כנ״ל.

פג) **מוחין דיניקה בנה״י האמצעים בעת הלידה:** כי לצורך המוחין דיניקה, נעשה זווג ב׳ דאו״א, על בחי׳ מסך דבחי״א, שהוא מבחינת הכלים האמצעים שלהם, דהיינו מבחינת פרצוף דיניקה דאו״א עצמם. וזווג זה נעשה בעת הלידה, מטרם שנולד ויורד למקומו, כנ״ל דף א׳ קכ״ח ד״ה בבטן שלה. עש״ה.

פד) ואז חוזר הגדלות, שהוא הנשמה נה״י דאבא ונה״י דאמא. וצריך בירור אחר אל האורות לבדם, למוחין דיניקה העולין למעלה, ויוצאין המוחין דגדלות בנה״י הפנימים, והם נכנסין בז׳ שנים שהם משנת י״ג עד כ׳.

פה) והרי, כי למוחין הראשונים כבר הקדים להם עיבור א׳ של קודם התיקון הנ״ל, ואלו הם עצמם שנשארו בה בעיבור ראשון של אחר התיקון והבן זה מאד.

פו) ואז בזמן העיבור ראשון בסופו בעת הלידה, יוצאין מוחין שניים דרוח ויען שאינם נכנסין אלא על ידי היניקה, לכן נקרא מוחין דיניקה, אבל ודאי שקדם להם עיבור. כנ״ל. ואח״כ למוחין שלישים דגדלות היה עיבור ג׳ אך בערך היניקה אינו אלא עיבור ב׳ והבן מאד.

אור פנימי

פד) **בירור אחר אל האורות לבדם למוחין דיניקה העולים למעלה:** פירוש, שלהחזרת הגדלות דז״א, שהוא הנשמה, הנה אז לבירור שני צריכים, שנקרא עיבור ב׳, שהוא ע״י עלית האורות דיניקה למעלה לאו״א למ״ן, שע״י זווג הזה יורדת הה״ת מעינים ומחזירה אח״פ לאצילות, ואז משיג ז״א עשרה כלים שלימים. וז״ש, וצריך בירור אחר אל האורות לבדם למוחין דיניקה העולים למעלה. כמבואר. ומה שמדייק ,,אל האורות לבדם הוא להשמיענו שאין עלית מ״ן לבחי׳ הכלים דהפרצוף דיניקה, אלא להפנימיות שבהם שהם האורות לבדם, כמ״ש במקומו.

וכבר ידעת שיש בעיבור ב׳ הזה ב׳ זווגים כמו בעיבור א׳ שהם: א׳ להשלמת כלים שזה נעשה תכף אחר תשלום ב׳ שנים דיניקה. וזווג ב׳ הוא להמשכת המוחין, שזה נעשה אחר ט׳ שנים ויום אחד, ובחינת צ׳ דצלם, נכנסת בו עד י״ג שנים ויום אחד ובחינת ל׳ ומ׳ דצלם הזה, נכנסות בו בז׳ השנים מי״ג ויום א׳ עד עשרים שנה כמבואר בע״ח שכ״ה דרוש ח׳ עש״ה.

נכנסין בז׳ שנים שהם משנת י״ג עד כ׳: כלומר, שגמר כניסת המוחין דגדלות, הם באלו הז׳ שנים, שאם נכנסים בו מקיפים דל״מ דצלם דגדלות, כנ״ל בדיבור הסמוך. וכיון של״מ דצלם הזה, הם עיקר הגדלות, ע״כ אינו חושב כאן המוחין דגדלות, מבחינת הצ׳ דצלם, הנכנסים בו מן ט׳ ויום א׳, עד י״ג ויום א׳.

פו) **בעת הלידה יוצאים מוחין שניים דרוח ויען שאינם נכנסים אלא ע״י היניקה לכן נקרא מוחין דיניקה:** ענין הזווג הזה שבעת הלידה לצורך המוחין דיניקה, כבר נתבאר לעיל (דף א׳ קכ״ח ד״ה בבטן ובד״ה האורות) עש״ה. ונתבאר שם שתכף אחר זווג הזה, הוכר העביות דגוף הז״א לבחי׳ אורח ואינו ירך אמו, שזו היא לידתו ויציאתו מאמא. לפיכך, אינו יכול לקבל המוחין האלו תכף, אלא הוא יורד לבי״ע, ויונק מתחלה מסוד דדי בהמה, שע״י יניקה זו קונה כח להפריש ממנו כל הבחינות דבי״ע הנכללות בו. וכשנשאר בו רק מבחינת האצילות בלבד, אז הוא יכול לחזור ולעלות לאצילות, ולקבל המוחין דיניקה, שהם המוחין דרוח, ע״י יניקה מדדי אמא, שהם במקום בינה. וע״כ, נקראו המוחין דרוח בשם מוחין דיניקה.

* פז) והנה כבר נתבאר, ענין ג׳ בחינות שיש אל העובר בסוד העיבור. ושם נתבאר, כי הבחינה הג׳ מהם, הוא היותו בן ט׳ ספירות ממש, והנה גם עתה ביניקה צריך שיהיו בו תשעה ספירות ג״כ, ואלו נגמרים בו בהיותו בן תשעה שנים ויום אחד. ובשנים האלו מגדיל איבריו ומתקנם, כי כבר היו בו בימי העיבור, אלא שעתה נגדלים ונתקנים עד תשלום תשעה שנים ויום א׳. ואז אח״כ יהיו לו מוחין הראויין להוליד, ולכן מתשעה שנים ויום אחד ביאתו ביאה.

אור פנימי

עיבור ג׳ אך בערך היניקה אינו אלא עיבור ב׳: אמנם לא נמצא בדברי הרב שיקרא בשם עיבור ג׳. כי לא מצאנו אלא ב׳ עיבורים בלבד. וטעם הדבר, כי הגם שעיבור פירושו, זווג, מ״מ יש בו ענין נוסף על בחינת זווג סתם. כי באמת יש הרבה זווגים בעיבור א׳. וכן בעיבור ב׳. ואינם נקראים כל אחד בשם עיבור. אמנם עיבור פירושו, בירור כמ״ש הרב לעיל (באות פ״ד) ועי״ש באו״פ בד״ה בירור וכללות הבירורים הם רק שנים: א׳ הוא לכלים דפנים לבד שהם גו״ע, הנקרא ו״ק דז״א ועיקר עצמותו דז״א, שעיקר המברר אותם הוא א״א, ואו״א משתתפים עמו לבחי׳ מעבר בלבד, משום שאין ז״א יוצא אלא מאו״א. כנ״ל בחלק י׳. ועיבור הזה כולל ב׳ זווגים כוללים: א׳ לאור הנפש בכלים דחג״ת, הנקרא קומת נה״י. ובזווג הכולל הזה, יש י״ב זווגים פרטיים, שהם: ד׳ הזמנים שבמדור התחתון. וד׳ הזמנים שבמדור האמצעי. וד׳ הזמנים שבמדור העליון. כנ״ל בחלק י״א. שבי״ב הזווגים האלו, הוא משיג כ״ה מדרגות דבחינת נפש בלבד, שהם נרנח״י דנפש, שבכל אחת מנרנח״י יש שם נרנח״י פרטים. עוד יש בעיבור א׳ הזה זווג ב׳ כולל לאור הרוח, אשר אז יורד אור הנפש, ומתלבש ומגדיל את הכלים דנה״י דז״א, ואור הרוח מתלבש בכלים דחג״ת. כנודע. שזה מכונה התפשטות החג״ת מתוך הנה״י, שפירושו: כי מקודם לכן, בעת שלא היה בו אלא אור הנפש, היה אור הנפש שהוא קומת נה״י מתלבש בכלים דחג״ת, ובבחן בזה אשר חג״ת ירדו לבחינת נה״י. כי עיקר בחינת המדרגה נקרא על שם האור המלובש שם. ונמצא עתה אחר שקנה אור הרוח, אשר אור הנפש יצא מן הכלים דחג״ת וירד למקומו לנה״י ואור הרוח השייך לחג״ת, נתלבשו בכלים דחג״ת, ובבחן שהכלים דחג״ת נתעלו ונתפשטו מבחינת נה״י, ועלו למדרגתם עצמם, דהיינו אור הרוח.

וגם בזווג הב׳ הכולל הזה, יש בו י״ב זווגים פרטיים, כמו בזווג הא׳ שהם כ״ה בחינות דקומת הרוח, שהם נרנח״י דרוח כוללים, שבכל אחת מהם יש נרנח״י פרטים. ומלבד י״ב הזווגים האלו שאמרנו, יש כנגדם גם בבחינת ל׳ דצלם, וגם בבחינת ם׳ דצלם. הן בקומת הנפש, והן בקומת הרוח. אמנם כל אלו הזווגים המרובים הנ״ל, אינם אלא לברר בחינת הכלים דפנים דז״א, שהם ו״ק בלבד. ולפיכך נכללים כולם תחת שם עיבור ראשון בלבד. דהיינו בחינת הקביעות של ז״א, ובחינת עיקר עצמותו. וכל אלו אינם מספיקים רק לו״ק דז״א.

וכדי להשיג ג״ר, הנה הוא צריך לבירורים אחרים חדשים לגמרי, שהם בירורים

* מבוא שערים ש״ה ח״ב אמצע פרק ז.

פח) והנה ענין התיקון וההגדלה הוא באופן זה. כי הנה בשתי שנים הראשונים הנקרא שני היניקה, אז נגדלו ב׳ מוחותיו, והם חו״ב שבו כנ״ל. אך הדעת איננו צריך לו עתה, וזה יתגדל אח״כ בעיבור ב׳ דמוחין. הראויים להוליד, כנזכר שם. ונמצא כי גם ב׳ מוחין אלו לא נתקנו רק בבחי׳ ההגדלה לבד, ולא שהם עתה ראויים להוליד.

פט) ואחר שני שנים של היניקה, שנגדלו שני המוחין הנזכרים, הם עצמם ע״י החלב כנ״ל, הנה נתפשט ונמשך כח החלב למטה בשבעה

אור פנימי

מכלים דאחורים דז״א, אשר בירורים אלו מיוחסים בעיקר לאו״א עצמם, דהיינו לזווג דע״ב ס״ג, המורידים הה״ת מעינים ומחזירים את אח״פ למקומם, דהיינו הנקרא נה״י חדשים. ואלו הבירורים בכללם נקראים עבור ב׳. וגם כאן יש כל אותם הזווגים הפרטיים והכוללים הנאמרים בעיבור הא׳. אלא מתוך שכל אלו הזווגים אינם באים אלא להשלמת כלים דאחורים, שהם אח״פ, כנ״ל, ע״כ המה מקובצים תחת שם אחד, עיבור ב׳. והבן זה היטב.

ויש בעיבור ב׳ הזה, ג״כ ב׳ זווגים כוללים: א׳ להשלמת הכלים דאחורים, דהיינו להעלאת הנה״י החדשים. וזווג זה מתחיל אחר ב׳ שנים דיניקה, ונמשך ז׳ שנים עד ט׳ שנים יום א׳. ותדע, שבזמן ההוא, נשלמים גם כן המוחין דיניקה, בכניסת המקיפים דהיינו הנקרא כניסת הל׳ ום׳ דצלם דמוחין דיניקה, כי אין הל״ם דצלם יכולים לבא בבחינת פנימיות הפרצוף מטרם שנשלמים לו עשרה כלים גמורים, וכיון שאין העשרה כלים הללו באים אלא ע״י עיבור ב׳ כנ״ל. הרי שאפילו הל׳ ם׳ דצלם דיניקה, אינם יכולים להתפשט בו, זולת בימי הגדלות, שהוא אחר עיבור ב׳. ובזה תבין מה שמכנה הרב לפעמים, כל אלו המוחין עד ט׳ שנים ויום א׳ בשם מוחין דיניקה. כי תשלום המוחין דיניקה הם בז׳ שנים אלו עד ט׳ שנים ויום א׳. וכיון שבזמן ההוא אין לו עוד כלום מהמוחין דגדלות עצמם. אלא רק מן גדלות דכלים בלבד, ע״כ נקראים ע״ש מוחין דיניקה. כי עיקר ההבחנות הוא בבחינת האור המלובש בכלים. ועוד יש זווג כולל ב׳ להמשכת המוחין דגדלות, שהוא מתחיל אחר ט׳ שנים ויום א׳, ונמשך עד עשרים שנה כמ״ש לעיל בדברי הרב.

וזכור היטב כל שבארנו כאן, כי זולתם אי אפשר להבין דבר בענינים אלו הבאים בדברי הרב. גם תזדע אשר אלו ב׳ עיבורים נוהגים בכל מדרגה ומדרגה, גם בבחינת הפנימיות שבה גם בבחינת החיצוניות שבה, כמ״ש כל זה במקומו.

פט) ואחר ב׳ שנים של יניקה שנגדלו שני המוחין הם עצמם ע״י החלב הנה נתפשט כח החלב ונמשך למטה בז״ת וכו׳: הנה הסדר שבכאן תמוה לכאורה, שמתחלה נגמרים המוחין דחכמה ובינה, ואח״כ הז״ת, שהם הו״ק והמלכות, שזה להפוך מהידוע, שמתחלה נגמרים הו״ק ואח״כ המוחין. אמנם הענין הוא, שהמדובר הוא כאן מהגדלת הכלים, וכבר ידעת שיש ערך הפוך בין הכלים והאורות, אשר באורות, נבחן שהתחתונים באים מתחילה. ובכלים, נבחן שהעליונים נגדלים תחלה, וכאן שהמדובר הוא מכלים, ודאי שנגדלים מתחלה העליונים דהיינו חו״ב שבו. ואח״כ ז׳ התחתונות.

ומלבד האמור, יש ג״כ ערך ממוצע מאורות וכלים יחד, דהיינו מבחינת התלבשות האורות בכלים בערך של הקומה

ספירות התחתונות, שהם ו״ק שלו ונוקבא המלכות שהיא הז׳, ונגדלו גם הם, וזה היה בהמשך שבעה שנים אחרות, ואם תחברם עם הב׳ שנים הראשונות הם תשעה שנים.

צ) והענין כי אחר שכבר ינק כל הבחינה בשתי שנים הראשונים, איננו צריך עוד לינק, כי כבר ינק כל הבחי׳ שצריך ליינק, וניתנו בשתי מוחותיו, ואח״כ בשאר השנים מתפשט החלב ההוא למטה בשאר גופו.

צא) ואמנם ענין הגדלת איבריו הנזכר, הוא, שהרי נעשה בו תשעה ספירות בתשעה שנים אלו, והלבישו את א״א דוגמת הבחינה הג׳ שנתבאר, ואחר שהלבישו ט״ס דז״א לאריך כסדר הנזכר.

אור פנימי

בתיקון הקוים, שמבחינה זו נאמר תמיד, שקומת העיבור היא נה״י, וקומת היניקה היא חג״ת נה״י. וגם כאן אם המדובר הוא מהגדלת כלים, אפשר לומר שבעיבור נשלמים חב״ד, וביניקה נשלמים חב״ד וחג״ת. ואין לקבוע מסמרות בזה, כי הכל הוא לפי הענין אלא שיש לדייק תמיד בההפכוה מהכלים להאורות.

והנה אלו המוחין חו״ב הנגמרים בב׳ שנות היניקה, הכונה היא על הכלים דפנים הנקראים גלגלתא ועינים, שהם בחינת חב״ד וחג״ת דכלים, כי אין הכוונה על מוחין ממש בפועל, כי ביניקה אין לו אלא ו״ק בלי ראש כנודע, ומאין לו מוחין כאן. כמו שרמז בעצמו להלן באות צ״ג. אלא לפי שהאורות הבאים בפרצוף, מתלבשים תמיד בכלים העליונים יותר שבפרצוף ונמצא עתה ביניקה. שבא לו הקומה דאור הרוח, שהיא מתלבשת בהכלים דחב״ד שלו, ואור הנפש שהיה מלובש מקודם לכן בכלים דחב״ד, יורד עתה לכלים דחג״ת, כנודע, לפיכך אומר שביניקה נגדלים הכלים דחו״ב, הוא שיור הרוח הבא עם החלב דיניקה, מתלבש בכלים ההם. ומה שאינו חושב גם דעת, ולומר, שנגדלים הכלים דחב״ד, הוא מטעם שאומר בעצמו באות פ״ח, ,,הדעת אין צריך לו עתה וזה יתגדל אח״כ בעיבור ב״. כי גם הכלי דדעת אינו מתגלה זולת בימי הגדלות. הרי שאין לחשוב עתה בהתלבשות אור הרוח, אלא בכלים דחכמה ובינה בלבד. ומה שאינו חושב את אור הנפש שירד ונתלבש בכלים דחג״ת, הוא מטעם שאין זה חידוש אור של ימי היניקה הבא עם החלב, כי אור הנפש יש לו עוד מזמן העיבור כנודע.

נתפשט ונמשך כח החלב למטה בשבע ספירות התחתונות ונגדלו גם הם: ענין התפשטות זו של כח החלב, היא כניסת המקיפים **ל״ם** דצלם, כי בב׳ שנים הראשונים לא יכלו להתפשט זולת הצ׳ דצלם דיניקה, שפירושו בחינת נפש רוח, של אור הרוח, אבל ג״ר דאור הרוח, שהם בחינת **ל״ם** דצלם, לא יכלו להכנס בו, כי אז אין לו אלא ששה כלים לבד, שהם בחי׳ גו״ע, וחסר לו אח״פ, כנודע, וא״כ אין לו מקום להתפשטות דל״מ דצלם, כי חסר לו הכלים. הנה הכלים אלו אינם באים לו רק ע״י עיבור הב׳, ע״י העלאת מ״ן לע״ב ס״ג העליונים, המורידים הה״ת מעינים ומשיבים לו את אח״פ, שהם נקראים נה״י חדשים,

צב) אח״כ נתלבש יסוד דעתיק בתוך נה״י דאריך, ואז נשלם הז״א. כי מכחו נעשה גלגלתא וכתר אל ז״א ביום א׳ של אחר הט׳ שנים, והרי נשלם. ואז כבר הוא ראוי אל המוחין דהולדה, הנקרא מוחין דגדלות, ואז עולה בסוד מ״ן לצורך עיבור ב׳ דמוחין הראויין לביאה, כמ״ש. ואז ראוי לביאה.

צג) אמנם אינו איש גמור עד שיכנסו בו ד׳ המוחין בד׳ השנים ונשלמים בסוף י״ג שנים ויום א׳, כי אעפ״י שאמרנו שכבר יש לו ט״ס בט׳ שנים הראשונות שהם ז״ת שבו, וב׳ מוחותיו חו״ב, עכ״ז אינם מתגלים בו רק הו״ק, אמנם הג׳ מוחין הם בו עתה בכח ולא בפועל.

צד) והענין כי כל הגדלה זו אינו רק לעצמו, ר״ל להגדיל איבריו וגופו, אך אחר שגדל בט׳ ויום א׳, אז צריך שיותקנו מוחותיו ממוחין דאבא ואמא עצמן, אשר הם נמשכים מחג״ת דאריך, וע״י כן יוכל להוליד גם הוא דוגמת אביו ואמו, שהולידוהו לו ולנוקבא.

צה) ונמצא כי המוחין דגדלות הם באים בסוד תוספת, ממוחין דאו״א עצמן, וגם הם המשיכו ממה שעליהם שהוא א״א, וכמ״ש ב״ה, ואז יהיה ראוי להולדה. והנה ענין גלגלתא דז״א נעשית ביום א׳ לבדו, שהוא יום הא׳ של שנה העשירית.

צו) והטעם שאינם עשר שלמים, הוא, כי הגלגלת לא נעשית בו עד אחר עיבור הב׳ של או״א, ולכן אינו נמנה הגלגלתא רק יום א׳, כי

אור פנימי

ואז נמשכים בו ג״ר דיניקה, שהם כניסת ל״ם דצלם דיניקה. כנ״ל.

ונודע, שבעת שבאים האורות דג״ר, הנה אז יורד אור הרוח, שהיה מתלבש בחו״ב, אל הכלים דחג״ת, ואור הנפש שהיה מתלבש בכלים דחג״ת, יורד אל הכלים דנה״י החדשים, ואור הג״ר שבא עתה, מתלבש בהכלים העליונים דחו״ב. הרי שעתה בזמן הגדלות הבא עם עיבור הב׳, נגדלים הז״ת: חג״ת נה״י. כי עתה נתלבשו בהם האורות דרוח נפש, כנ״ל. משא״כ בזמן הב׳ שנים דיניקה, שעוד לא נכנסו הג״ר דאור הרוח, אלא רוח דרוח, נמצא רוח דרוח היה מלובש בכלים דחו״ב בלבד, ובכלים דז״ת לא היה מאור הרוח כלום. וז״ש שבז׳ שנים אחר הב׳ שנות היניקה נמשך כח החלב למטה בז״ת, דהיינו כמבואר, שמטרם הז׳ שנים, לא היה כח החלב, שהוא אור הרוח, רק בראש, בחו״ב בלבד, ובז״ת לא היה מכח החלב כלל. והבן היטב. וצריך שתזכור כל המתבאר בחלק יוד, בענין ג׳ הבחינות שיש אל העובר. כי אי אפשר להכפיל מפני האריכות.

צג) **אעפ״פ שאמרנו שכבר יש לו ט״ס בט׳ שנים וכו׳ עכ״ז אינם מתגלים בו רק הו״ק**: כבר ידעת, שהזווג הא׳ שבעובר

תכף בתחלת שנה הי׳ מתעבר פעם ב׳, כדי לעשות בו גלגלתא, ואז יהיה ראוי לביאה. ונמצא כי הגלגלתא נעשית תכף אחר עיבור הזה, ונעשית ביום א׳ של שנה י׳, ואח״כ בד׳ שנים אחרים נכנסו בהאי גלגלתא ד׳ המוחין, והרי נשלמו י״ג שנים ויום א׳ והרי הוא איש גמור.

צז) ואבאר לך עתה הכרעת דעתי בדרושים אלו החלוקים, הנזכר בראש פרק זה. והנלע״ד הוא זה, כי אחר ב׳ שנים דיניקה, נכנסים ב׳ בחינות יחד, שהם ו״ק דמוחין דגדלות המתחילים אז להכנס בראשו בהמשך שש שנים, כמ״ש, וכנגדם ג״כ מתפשטים ו״ק דמוחין בקטנות

אור פנימי

ב׳, הוא להגדלת הכלים בלבד, דהיינו להחזיר אח״פ שלו מבי״ע, ולהעלותם לאצילות. אשר אח״כ הוא ראוי לעלות למ״ן לזווג ב׳ ולהמשיך גם האורות הגדלות. וא״כ אין לז״א בכל ההמשך דט׳ שנים, רק בחי׳ אור הרוח בלבד, אשר בב׳ שנות היניקה קונה הרוח נפש דרוח, ובז׳ השנים שלאחריהן הוא קונה גם הג״ר דרוח, כנ״ל בדיבור הסמוך. וא״כ הוא נמצא עדיין בחסרון האורות דראש, ואין לו אלא אורות דו״ק בלבד, שהם נרנח״י דרוח. וכדי להשיג האורות דגדלות שהם אורות דנשמה, הוא צריך לזווג ב׳ דאו״א הבא ע״י עלית מ״ן אחר היותו בן ט׳ שנים ויום אחד. כמו שממשיך הרב.

צז) ו״ק דמוחין דגדלות המתחיל אז להכנס בראשו בהמשך ז׳ שנים וכנגדם ג״כ מתפשטים ו״ק דמוחין בקטנות דיניקה בגופו למטה, ונמצא זה נכנס וזה יוצא: פירוש, כל מדרגה נחלקת לג״ר ו״ק, הנקרא גדלות וקטנות. וזהו אפילו במדרגות דנפש ורוח. אמנם בכללות נקרא כל נרנח״י הנפש, וכן כל נרנח״י דרוח, בשם קטנות, ובשם ו״ק. רק המדרגות דנשמה חיה יחידה נקראים בשם מוחין דגדלות.

וכבר ידעת, שבב׳ שנות היניקה, נכנסים בז״א רק האורות דנפש רוח דרוח, דהיינו הקטנות דאור הרוח, שהיא בחינת ו״ק דו״ק, כנ״ל. ובז׳ שנים שלאחריהם, נכנסין בו ג״ר דאור הרוח: נשמה, חיה, יחידה דרוח, הנקרא גדלות דרוח, או ג״ר דו״ק, אשר בכללות הוא נבחן לו״ק דמוחין דג״ר האמיתים. כנ״ל. וז״ש ,,אחר ב׳ שנים דיניקה נכנסים בו ב׳ בחינות יחד, שהם ו״ק דמוחין דגדלות המתחיל להכנס בראש בהמשך ז׳ שנים, וכנגדם ג״כ מתפשטים ו״ק דמוחין דקטנות דיניקה בגופו למטה, ונמצא זה נכנס וזה יוצא״ פירוש: כי מקודם לכן, בב׳ השנים דיניקה, היה לו רק בחי׳ מוחין דקטנות בראש, בחו״ב שלו, כנ״ל. ובגוף. שהוא ז״ת, לא היה כלום מבחינת יניקה שהיא אור הרוח. כנ״ל. ונמצא עתה בז׳ שנים שלאחריהם שהוא משיג ב׳ בחינות יחד, כי משיג המוחין דגדלות דיניקה, שהם הג״ר דיניקה המתלבשים אז בראש, בחו״ב שלו, ובחינת הב׳ אשר הז״ת שלו משיגים עתה, את המוחין הקטנות של היניקה, דהיינו בחינת הרוח שהיה מקודם לכן בחכמה ובינה, יורדים עתה משם, ובאים אל הגוף לז״ת. כמ״ש לעיל, שבעת שבאים האורות דג״ר דרוח יורד אור הרוח שהיה מתלבש בחו״ב, אל הז״ת, כדי לפנות מקום אל אורות דג״ר להתלבש בחו״ב. ע״ש. וז״ש ,,זה נכנס וזה יוצא״ דהיינו שו״ק דגדלות, שהם ג״ר דרוח נכנס לראש, וו״ק דו״ק, שהם נפש רוח דרוח יוצאים משם ויורדין לז״ת.

דיניקה בגופו למטה, ונמצא זה נכנס וזה יוצא: זה נכנס במוחין, וזה יוצא ומתפשט בגופא. והוא ע״ד שנתבאר בכונת ק״ש בפר׳ א׳.

צח) ואם נדקדק יותר, נמצא, כי ו״ק הפנימים דמוחין דיניקה נתפשטו בגופא בב׳ שנים של היניקה, ואח״כ המקיפים ל״ם דצלם דיניקה, הם נכנסים יחד עם ו״ק דגדלות. והטעם הוא מוכרח לפי כי א״א שיכנסו המקיפים דקטנות אם לא שכבר נעשו ונוצרו ו״ק דמוחין דגדלות, והם רוצים ליכנס, ואז דוחים את המקיפים דיניקה ליכנס תחלה, ושיעשו פנימים, ואחריהם נכנסין גם הם.

צט) והוא מעין מ״ש בסוד הק״ש במלת אחד, כי אז נכנסים יחד המקיפים דיניקה עם המוחין דו״ק דגדלות, אחר שעלה ביסוד מיין נוקבין להתעבר בבחינת עיבור ב׳, אחר שכבר היו לו מוחין פנימים דיניקה. ונמצא כי מקיפים דיניקה ופנימים דו״ק דגדלות נכנסים יחד זה אחר זה, שבמשך ז׳ שנים שלאחר ב׳ שנים של היניקה ואז נשלם לט׳ שנים.

ק) ואח״כ נכנסין בו ד׳ המוחין עצמן של הג״ר בד׳ שנים אחרים, שהוא מה שאנו עושים בברכת אבות כמבואר שם, וע״ש, איך יש עיבור ג״כ בענין אלו המוחין של ג״ר דגדלות, נוסף על העיבור הראשון שנעשה בק״ש, להמשיך מקיפים דיניקה ושש קצוות דגדלות.

אור פנימי

צח) המקיפים ל״ם דצלם דיניקה הם נכנסים יחד עם הו״ק דגדלות: כמבואר לעיל בדיבור הסמוך, שאחר ב׳ שנות היניקה, עולה למ״ן לעיבור ב׳, ומשיג את ו״ק דגדלות, שפירושם, הגדלות של עשרה כלים, שאז הוא ראוי להמשיך בתוכו את המקיפין ל״ם דצלם דיניקה, שהם בחינת ג״ר דרוח כי מטרם שמשיג גדלות הכלים, אינו יכול להלביש אותם עש״ה.

א״א שיכנסו המקיפים דקטנות אם לא שכבר נעשו ונוצרו ו״ק דמוחין דגדלות: פירוש הגדלת הכלים לעשרה, הנמשך ע״י עיבור ב׳, אחר ב׳ שנים, נקרא ו״ק דמוחין דגדלות, ונודע אשר המקיפים דקטנות, שהם ל״ם דצלם דיניקה, הם בחינת ג״ר דאור הרוח, ולכן אי אפשר שיכנסו המקיפים האלו בז״א, מטרם שיהיה לו ו״ק דגדלות, דהיינו עשרה כלים, כי כל עוד שאין לו אלא ששה כלים, אין ג״ר דרוח מוצאים מקום להתלבש בו.

צט) מקיפים דיניקה ופנימים דו״ק דגדלות נכנסים יחד זה אחר זה: בהמשך ז׳ השנים כמבואר בדיבור הסמוך, שמתחלה באים הפנימים דו״ק דגדלות, שפירושם, הגדלות הכלים בנה״י חדשים. ואחר שיש לו עשרה כלים, יכולים להכנס המקיפים דל״ם דצלם דיניקה, הנקראים מקיפים דקטנות.

ק) עיבור ג״כ בענין אלו המוחין של ג״ר הגדלות: כוונתנו לזווג הב׳ שבעיבור

קא) ונמצא א״כ, כי ז׳ השנים שיש בין היניקה עד סוף ט׳ שנים ויום א׳ נחשבין לבחי׳ יניקה, לפי שנכנסין אז בהם המקיפים דיניקה ונחשבים לגדלות, כיון שהם נכנסין ו״ק דגדלות.

קב) ויש עיבור ב׳ דמוחין תכף אחר ב׳ שנים של היניקה לצורך ו״ק דגדלות, ויש עיבור ב׳ אחר ט׳ שנים ויום א׳ לצורך ג״ר דגדלות, והכל אמת, גם יתבאר עם זה, כי המוחין דאלהי״ם הפשוטים הם הפנימיים בבחי׳ ו״ק, ואח״כ מתפשטין הפשוטים למטה בו״ק דגופא, ואז נכנסין ג״ר ממש דמוחין דיניקה והם בחי׳ אלהי״ם במילויים כנלע״ד.

* קג) ונמצא כי עתה בזמן היניקה חוזרים שנית או״א להזדווג בבחי׳ כלים אמצעיים שלהם אשר בהם, עם האורות הנקרא רוח, ומולידין בחינת מוחין אלו אל הז״א, והם סוד רוח שבו. ואלו המוחין

אור פנימי

ב׳, הנעשה ע״י עלית מ״ן בהיותו בן ט׳ שנים ויום א׳. וכבר נתבאר, שאין זה עבור מיוחד כי אין יותר מב׳ עיבורים: שעיבור א׳ הוא ע״י העליון, שהעליון מעלה אותו למ״ן, מכח גו״ע דתחתון הדבוקים באח״פ דעליון, כי אז הוא עולה מתוך הקליפות שבבי״ע, ואי אפשר לו לעלות לבדו למ״ן. ועיבור ב׳ הוא, אחר הב׳ שנים של היניקה, שאז הוא עולה למ״ן מעצמו. וכל הזווגים שלאחר זה, נקראים ג״כ בשם עיבור ב׳. כנ״ל באורך.

קב) עיבור ב׳ דמוחין תכף אחר ב׳ שנים של היניקה, לצורך ו״ק דגדלות, ויש עיבור ב׳ אחר ט׳ שנים ויום א׳ לצורך ג״ר דגדלות: כמ״ש בדיבור הסמוך, שאלו ב׳ העיבורים הם נכללים בעיבור ב׳, עש״ה.

המוחין דאלקים הפשוטים הם הפנימים בבחינת ו״ק, ואח״כ מתפשטים הפשוטים למטה בגופא, ואז נכנסין ג״ר ממש דמוחין דיניקה והם בחינת אלקים במילויים: כי מילוי מורה על בחינת מסך ועביות, שעליו נעשה הזווג, וע״כ בקטנות דיניקה, שאין לו עוד אפילו הגדלות דכלים, אין בו עצמו שום זווג, אלא שינק משדי אמו, דהיינו ממה שאמא מזדווגת בעדו. וע״כ נבחנים המוחין שהם בחי׳ אלקים בלי מילוי. אמנם אחר ב׳ שנים שעולה לעיבור ב׳, ומשיג הגדלות של הכלים, אשר אז נמשכים בו גם ג״ר דרוח, הנה כבר יש לו בחינת זווג דהארת הכלים, וע״כ נבחנים בו בחי׳ שמות אלקים במילוים, כי המילוים מורה על בחינת זווג שנעשה בו.

ומה שאומר שאלקים הפשוטים יורדים למטה בגופא בעת שנכנסים המוחין דאלקים במילוים בראש. זה כבר נתבאר לעיל. שבב׳ השנים דיניקה נמצאים המוחין דקטנות היניקה בראש, בחו״ב שלו, ובגוף אין שום הארת המוחין דיניקה, אלא אחר ביאת הג״ר שמתלבשים בראש, הנה אז נדחים המוחין דקטנות לז״ת. ע״ש.

קג) מוחין אלו אל הז״א והם סוד הרוח שבו כו׳ כלים האמצעים: כבר נתבאר זה לעיל, שלעת לידת ז״א, חוזרים או״א

* מבוא שערים ח״ב שער ה׳ פרק ו׳.

מצטיירים ונוצרים בבטן אמא עלאה בכלים האמצעיים שלה, ונולדים ויוצאים לחוץ, ומתלבשים בתבונה בכלים האמצעים שלה, ונעשים בבחינת צלם, כנזכר בענין העיבור.

קד) וע״ש איך נחלק צלם זה לג׳ בחי׳ כי צ׳ דצלם היא בחי׳ שלש אחרונות, נה״י דתבונה, ובהם מתלבשים מוחין דפנימיות דז״א, והם כוללות י״ס שלימות, ומתלבשים תוך ז״א בבחינת כלים האמצעיים שלו ג״כ. ול״ם דצלם הם ב׳ בחינות מקיפים של מוחין דז״א שנתלבשו בשלש אמצעיות, ובד׳ ראשונות דתבונה, בבחינת כלים אמצעיים שלה. והם מקיפים מבחוץ לכלים האמצעים של ז״א ג״כ.

* קה) גם נבאר בחי׳ השדיים האלו בבחי׳ שם אהי״ה, ונבארהו במ״ש איך יש ג׳ אהיה דיודין אלפין ההין, והם בג״ת שבה, וזה התחתון הוא במילוי ההין ואין בו רק ט״ל אותיות, כי הא׳ הוא דיודין, הב׳ באלפין, ובכל א׳ מ״א אותיות: בפשוט, ובמילוי, ובמילוי המילוי. ושם נתבאר, כי ב׳ אהיה התחתונות שבג׳ הראשונות הנה בשעת הזרעת הטיפה של אודם עולים למעלה באהיה הא׳ דיודין.

אור פנימי

להזדווג על בחינת מסך מעביות דבחי״א, שהם בחינת כלים אמצעים שלהם, שנקראים חג״ת דאו״א שהקומה היוצאת על הזווג הזה היא קומת ע״ס דרוח. כנ״ל (דף א׳ קכ״ח ד״ה בבטן). ע״ש.

קה) ג׳ אהיה דיודין אלפין ההין והם בג׳ תחתונות שבה וזה התחתון הוא במילוי ההין: כלומר, אהיה דההין הם בג״ת שלה, ושאר ב׳ אהיה פירש לעיל, שאהיה דיודין הוא בג״ר שלה, ואהי״ה דאלפין הוא בחג״ת שלה. כנ״ל חלק י״א אות קי״ד.

הזרעת הטפה של אודם עולים למעלה באהיה הא׳ דיודין וכו׳ וכמו כן אהיה הא׳ דיודין יורד ומתלבש באהיה הב׳ דאלפין: פירוש כי בהזרעת הטפה לסוד העיבור, היו או״א מתלבשים בכלים החיצונים שלהם, דהיינו בבחינת העביות דשורש, שהוא עביות דכתר, המוציאה קומת נה״י באור הנפש. ולפיכך נבחן, אשר ב׳ האהי״ה תחתונים שהם דההין ואלפין, דהיינו נה״י וחג״ת, עלו אל אהי״ה דיודין, שהוא בחינת כתב״ד שלה, שפירושו ראש וכתר, כי לא נזדווגו רק על עביות הכתר. אמנם כאן, שהזווג הוא לצורך קומת הרוח דז״א, שאז צריכים או״א להתלבש בכלים האמצעים שלהם, ששם בחינת העביות דבחי״א, המוציאה קומת חג״ת, לפיכך צריכים אהי״ה דיודין, וכן אהי״ה דההין, לעלות לאהי״ה דאלפין, שהם בחינת חג״ת דאו״א, דהיינו הכלים האמצעים שלהם, ששם בחינת העביות דבחי״א כנ״ל, באופן שנעשה הזווג בבחינת אהיה דאלפין.

* מבוא שערים שער ה׳ ח״ב סוף פרק ג׳.

קו) אמנם עתה אינו כן, כי כל אחד הוא במקומו, ונמצא כי אהיה התחתון שהוא בג׳ אחרונות שבה, שם יורד ונמצא הדם במקור ויסוד האשה תמיד, כי הוא בסוד האחורים של הג״ת, ועולה דם כזה: א׳ א״ה אה״י אהי״ה, ושם באחורים הוא הדם.

קז) וכמו כן אהיה הא׳ דיודין יורד ומתלבש באהיה הב׳ דאלפין שבג׳ האמצעיות, שמקומו בת״ת שבה במקום החזה, ושם מתחברין שניהם ונעשים השדיים לה ולכן אלו הב׳ אהיה בשני מילוים שבהם ביודין ובאלפין הם בגי׳ ש״ד, לרמוז, כי מהם נעשים השדיים.

קח) ואז בעת הלידה חוזר לעלות הדם, שהוא ריבוע אהיה דההין שבג״ת למעלה ממקומם, כנ״ל בפרק זה, שעולין אורות נה״י שלה למעלה עד כנגד החזה, ואז מתהפך מדם שהוא דין, כי אהיה דההין הוא דינין יותר להיותו בההין, ולהיותו תחתון, ושם למעלה מתהפך לרחמים ונעשה חלב. והרי נתבאר פה, איך מטיפת אודם שבנקבה

אור פנימי

קו) עתה אינו כן כי כל אחד הוא במקומו וכו׳ ונמצא הדם במקור ויסוד האשה: כי בגמר העובר בכל נרנח״י שלו, חזרו ונתפשטו כל הג׳ האהיה למקומם: אהיה דיודין בחב״ד, ואהיה דאלפין בחג״ת, ואהיה דההין בנה״י. כי העליה של ב׳ אהיה תחתונים לאהיה העליון דיודין, היתה רק בעת הזווג, בלבד, ואחר שנעשה הזווג, חזרו שוב למקומם. וכבר ידעת, שאורות דנה״י נקראים דם, שהם האודם שבה ודינים. וז״ש ,,ונמצא הדם במקור ויסוד האשה תמיד״ כלומר, שאחר הזווג ירדה אהיה דההין שהיא בחינת נה״י דאו״י למקומם מטבור ולמטה, שהם בחינת הדם שביסוד שלה. והוא בבחי׳ האחורים דאהיה דההין, כי אין התחתון נוטל מפנים דעליון רק מאחורים שלו, כנודע. וז״ש שאחורים דאהיה עולה דם.

קז) מתחברים שניהם ונעשים השדים שלה ולכן אלו ב׳ אהיה בשני מילוים שבהם ביודין ובאלפין בגי׳ ש״ד: כי אחר שנתמעט הפרצוף דתבונה, מכח הזווג על בחי״א, לבחינת ו״ק, כי אורות דנה״י עלו לחג״ת, ואורות דחג״ת עלו לחב״ד, נמצא, שבערך האורות אין אלא חג״ת נה״י, שהם ו״ק בלבד, ובערך הכלים אינם אלא חב״ד חג״ת וחסר נה״י כנ״ל באורך, ולפיכך נבחנים עתה החג״ת דאו״א, ששם נעשה הזווג דקומת רוח, שהיא המוחין דיניקה, אשר יש בהם רק הכלים דחב״ד חג״ת, שהם אהיה דיודין שהם חב״ד, ואהיה דאלפין שהם חג״ת, שמב׳ אהיה אלו, נעשו השדיים, שהם הכלים דמוחין אלו, וז״ש, ,,הב׳ אהיה בשני המילוים שבהם הם בגי׳ ש״ד, לרמוז כי מהם נעשו השדיים״ דהיינו כמבואר, כי מבחינת הכלים, לא נשארו בהם זולת חב״ד חג״ת בלבד, ומהם נעשו השדיים, שהם הכלים דמוחין דיניקה.

קח) ואז בעת הלידה חוזר לעלות הדם וכו׳ שעולין אורות נה״י שלה למעלה עד כנגד החזה וכו׳ ונעשים חלב: כמ״ש לעיל בדיבור הסמוך, שבעת הלידה, שבחי״א חוזרת שם, מטעם עלית ה״ת לעינים, והג״ר נסתלקו מתבונה, נמצא אז שאורות דחג״ת עלו לכלים דחב״ד, ואורות דנה״י עלו לכלים דחג״ת. ע״ש. הרי שאורות דנה״י שהם בחינת אחורים דאהי״ה שבגי׳ דם, שהוא

נעשה הדם בולד, כי הדם נעשה חלב, ואחר שיונק אותו זה הולד, מתהפך בו לדם אח״ך כבתחילה, אלא שעתה הוא מזוקק וברור.

קט) והנה נתבאר שם, כי יש ג״כ טיפות לובן מהזכר, והוא שם יה״ו במילוי ההין שבג׳ אחרונות שבו, שהוא בגי׳ מ״ב. והנה ממנו נעשה סוד החלב לבן בולד, כי החֲלב הוא סוד הלובן שבוולד כנודע, וכשתתחבר חֲלב וחֲלָב ודם הנזכר, בגימטריא ג״פ מ״ב הנ״ל, וחסרים עדיין מהם ב׳, והחסרון הוא בב׳ אהיה שבנקבה, שאין בכל א׳ רק מ״א אותיות, אך היה״ו הוא שלם בגימטריא מ״ב.

קי) הרי נתבאר היטב, איך החֲלב והלובן של ז״א נמשך מטיפת הזכר, והדם והחֲלָב שהוא האודם שבו נמשך מטיפות הנקבה וז״ס להקריב לי חלב ודם כי חלב ודם קרבין לגבוה כי כל ז״א נבנה משניהם והם קריבין לגבוה.

קיא) גם תבין, כי בב׳ אהיה הראשונים, יש בכל א׳ כ״ז אותיות מילוי המילוי והם סוד כ״ז אותיות התורה כנודע, כי האותיות הם מן הבינה, אך באהיה האחרון אין בו רק כ״ה אותיות מילוי המילוי, אשר משם כל יצירת ז״א בבחי׳ הדם, ואח״ך בבחי׳ החלב שיונק. וז״ש בפרשת שמות, ויאמר כה תאמר אל בני ישראל אהי״ה שלחני, שהיא אהיה הג׳ שבפסוק, שיש בו כ״ה אותיות וז״ש כה תאמר. וכבר נתבאר לעיל, כי פסוקים אלו מדברים בענין יצירת ז״א.

* קיב) ועתה נבאר צ׳ דצלם, שנעשים מנה״י הראשונים דתבונה הג׳ שהיא הב׳. והנה האורות שהם המוחין דז״א מתלבשין בתוכם, והלבוש

אור פנימי

בחינת דין, נעשו עתה שם במקום חג״ת לחלב, שהוא בחי׳ רחמים.

קט) **והחפרון הוא בב׳ אהיה שבנקבה שאין בכל א׳ רק מ״א אותיות:** זה רומז, שחסר לאמא שער מ״ב העליון שהוא כתר שבה שז״ס כי אם לבינה תקרא, כמ״ש הרב בע״ח שער י״ג פי״ג באורך. עש״ה.

קיב) **תבונה הג׳ שהיא הב׳:** פי׳ הג׳ אל או״א עלאין, והב׳ מבחינת ישסו״ת. כי לעת לידה, מתחלקים שוב או״א וישסו״ת לב׳ פרצופים וגם ישסו״ת עצמם מתחלקים לפנימית וחיצונית: שישסו״ת הפנימים נקראים ישסו״ת הא׳. וישסו״ת החיצונים נקראים ישסו״ת הב׳. ונמצא זו התבונה הב׳ נבחנת לתבונה הג׳ לאמא עלאה. כמבואר בחלקים הקודמים.

* ע״ח ח״ב שער כ״ה: שער דרושי הצלם דרוש ו׳.

נגרר אחר הרוחניות וטפל לו, ולכן הכל נחשב ומתייחס לגוף הז״א ולא אל התבונה, והלבוש מסתלק מטבעו הראשון שהיה של תבונה, ונעשה טבע דז״א עצמו, וחוזרין להיות גופא דז״א ממש, ונקרא עצם מעצמו ובשר מבשרו, כי הגוף מתנהג אחר הרוחניות אשר בתוכם.

קיג) לכן הי״ס דז״א הם נחשבין מחכמה ולמטה ונקרא ראשית כנ״ל, ולא מן הכתר. וגם לא מן החסד ולמטה, אלא מהחכמה למטה כי הכל נחשב כגוף הז״א עצמו, והם חב״ד חג״ת נה״י, והבן זה הכלל.

קיד) ובזה תבין מ״ש לך בסוד הגדלות דז״א ע״י כניסת המוחין האלו, כי בתחלה היו ו״ק לבד, ונגדלו ונעשה ט״ס, והוא ע״י ג״ס דנה״י אמא שנכנסו לתוכו ונעשה ט״ס. ולולי שנחשבין מגוף ז״א עצמו ובשר מבשרו, איך יגדל על ידם. אמנם אחר שאינם עתה בשר אמא, אלא בשר ז״א לבדו, לכן נגדל הז״א הגדלה ממשית: כי פ״א דנצח תבונה מתערב עם ב״פ דחסד דז״א, ונעשה חכמה דז״א. ופרק אמצעי דנצח מתערב עם פ״ת דחסד ופ״א דנצח ז״א, ונעשה חסד דז״א. ופ״ת דנצח אמא מתחבר עם ב״פ תחתונים דנצח ז״א, ונעשה נצח דז״א. וכעד״ז בב׳ ספירות אחרות, עד שנעשה בן ט״ס גמורות שלו ממש.

קטו) ונמצא כי אלו המוחין הם מתפשטין בכל ט״ס דז״א, ויש להם ב׳ לבושין: א׳ לבושי נה״י דתבונה, וב׳ לבושין מגופא דז״א אשר בתוכם מתלבשים נה״י דתבונה. ונמצא היותן לבוש תוך לבוש, ועכ״ז, עיקר המוחין אינם רק אותן שבחב״ד דז״א, כי שאר המוחין המתפשטין דרך קוין אינם מוחין ממש. ונתבאר זה במקומו בע״ה.

* קטז) והנה בדרוש הקודם נתבאר, כי אלו המוחין נקראים צלם האדם, והם אור מקיף על ז״א כמ״ש, וע״ש. ונבאר בו ביאור יותר. דע,

אור פנימי

הגוף מתנהג אחר הרוחניות שבתוכם: כי האורות הם העיקר בהפרצוף, ואין שום גילוי בכלי זולת לפי בחינת האורות שבו, ולכן, כיון שאין בנה״י הללו שום אורות של התבונה, זולת אורות דז״א בלבד, ע״כ נחשבים גם הם לבחינת ז״א כמו האורות.

קיג) הי״ס דז״א נחשבין מחכמה ולמטה הנקרא ראשית, ולא מן הכתר ולמטה: דהיינו מטעם שכתר דז״א, מלבד הכלי שלו הוא מת״ת דתבונה, נמצא גם האור שבו מבחינת התבונה, וע״כ אין הכתר נחשב

* ע״ח ח״ב שער כ״ה: שער דרושי הצלם דרוש ג׳.

כי הצלם הוא פרצוף גמור דק וזך מאד, ושלם בי״ס, והוא בחי׳ ד׳ מוחין. שהם חו״ב, ודעת שנחלק לחו״ג, והם נעשה פרצוף א׳ שלם בי״ס. ובזה הפרצוף הדק בעל י״ס גמורות, יש בו מוחין, שהם חב״ד של י״ס האלו שבפרצוף הזה.

קיז) והנה הדעת של פרצוף זה יש בו ה״ח וה״ג כנ״ל, וההי״ח שבדעת זה של זה הפרצוף, הם שם מלמעלה, קודם שיכנסו תוך ז״א להעשות בו מוחין פנימים קודם כניסתן, הם מתפשטין שם ההי״ח בהי״ס חג״ת נ״ה של אותו פרצוף הדק והבן זה היטב.

קיח) ודע והבן, כי ע״י היניקה דז״א נשלמו כל הו״ק של ז״א, והאמת הוא שבערך עצמם הם ג״כ פרצוף שלם מי״ס, כי גם הקטן יש לו ראש בהכרח, אמנם כל אלו הי״ס נקראו בחי׳ ו״ק, בערך כל בחי׳ ז״א בשלימותן. כי אלו י״ס של פרצוף היניקה נעשין לו אח״כ בחי׳ ו״ק לבד, והי״ס דפרצוף המוחין דגדלות הנקראים צלם כנ״ל, נעשין לו מוחין שהם חב״ד.

קיט) ועוד יש לו בחי׳ הכתר של ז״א, כי אינה בכלל המוחין דגדלות, כי אלו המוחין הם חב״ד דז״א לבד. ולקמן אחר ביאור המוחין נבאר ענין הכתר. והבן ג׳ בחי׳ אלו היטב מאד מאד. ודע כי כל בחינות אלו הם צ׳ של צלם הנקרא דעת, כנזכר בדרוש הנ״ל.

אור פנימי

לבחינת ז״א, והוא מתחיל רק מחכמה כמ״ש במקומו.

קיז) קודם כניסתן הם מתפשטים שם ההי״ח בהי׳ ספירות חג״ת נ״ה של אותו פרצוף הדק: מדייק להשמיענו, שתכף בעת יציאת המוחין דז״א באו״א, יוצאים שם ע״ס שלמות, דהיינו כל הנרנח״י, ג״ר וו״ק, שג״ר נקראים חו״ב, וו״ק נקראים דעת. אלא שז״א אינו מקבל אותם תכף בבת אחת, רק לאט לאט כמו שמבאר והולך.

קיט) כל בחינות אלו הם צ׳ של צלם הנקרא דעת: כלומר, כי הם׳ ול׳ דצלם הם בחינת או״א עלאין וישסו״ת, שהם בחי׳ חכמה ובינה עצמם, והם בעצמותם אינם מתפשטים בז״א, רק בחינת החיצוניות של הל׳ הנקרא צ׳, והוא בחינת דעת, כנ״ל בדברי הרב (חלק י״א אות קל״ז) ותדע, שאפילו בעת שנוטל ג״ר דמוחין, שהם המקיפים ההם הנקראים ל׳ ום׳ הנה גם אז אינו נוטל רק בחינת צ׳ אשר במקיפים אלו, דהיינו בחינת הדעת שבהם. וזה אמרו, שכל ג׳ הבחינות, שהם: ו״ק, וג״ר, וכתר של המוחין, הנה הם רק בחינת צ׳ דצלם. דהיינו כמבואר שאפילו בעת שמשיג ג״ר שהם המקיפים דל׳ ום׳ אינו נוטל רק בחינת הצ׳ שבהם. אמנם בחינת הג׳ שהוא הכתר דז״א, אינה נחשבת לעצמות ז״א, כמ״ש לפנינו.

קכ) ונחזור לענין, כי הנה הצלם הוא פרצוף דק כנ״ל, שהוא בעל י״ס גמורות, הנה נתבאר בדרוש הנ״ל, כי אחר העשותו מבחי׳ זווג או״א עליונים, הנה אחר כמה בחי׳ נתלבש בנה״י וב״ש הת״ת של התבונה הב׳ שהיא הג׳, שהוא מהחזה ולמטה של תבונה זו, והוא צ׳ דצלם. אמנם צריך שתדע, כי בחי׳ ג׳ הנ״ל שהוא כתר דז״א, היא המתלבשת בת״ת דתבונה הנ״ל, כמ״ש סוף דרוש זה בע״ה. אמנם הצלם הנ״ל שהוא הפרצוף הי״ס של המוחין כנ״ל, כולו הוא מתלבש בנה״י לבדם של התבונה הנ״ל שהוא צ׳ דצלם.

קכא) והבן היטב כל מה שביארנו, והוא באופן זה. כי קו ימין של פרצוף זה שהוא חח״ן, מתלבש בג׳ פרקין של נצח של תבונה זו, וקו שמאל שהוא בג״ה, מתלבש בג״פ דהוד דתבונה. וקו אמצעי שהוא דת״י, מתלבש בב׳ פרקין של יסוד דתבונה שהם ב״פ לבד: יסוד, ועטרה. ושם עומדין סתומין כל הקו אמצעי של הפרצוף דצלם.

* קכב) והנה אחר שנתלבש הצלם הזה בנה״י דתבונה כנ״ל, מתחילין להכנס תוך ז״א עצמו, שהוא בחינת הפרצוף הנ״ל הנקרא ו״ק כנ״ל, ומתחילין להכנס אחר ב׳ שנים שהם זמן היניקה, כי אז נשלמו הו״ק שהוא פרצוף הנ״ל.

אור פנימי

דת״י מתלבש בב׳ פרקין דיסוד דתבונה שהם ב׳ פרקין לבד: יסוד, ועטרה ושם עומדין סתומים כל הקו אמצעי של פרצוף הצלם: כלומר, כל עוד שאין החסדים וגבורות יורדים ליסוד דז״א, ועולים משם בסוד או״ח וכו׳, נבחנים לסתומים, כי המסך דיסוד אמא מכסה עליהם, בבחינת אחורים שלה הדוחים הארת חכמה, ואין הגילוי נעשה, אלא ע״י עלית מ״ן, אחר ט׳ שנים ויום א׳, כמ״ש לפנינו. ונמצא כי אע״פ שכל הפנימים ומקיפים דע״ס דמוחין דיניקה מתפשטים בז״א מטרם הזמן דט׳ שנים ויום א׳, מ״מ אין החסדים מתגלים בו מחזה ולמטה, והם נשארים עומדים בעטרת יסוד אמא שבמקום החזה, וע״כ הם מכוסים וסתומים מגילוי הארת חכמה בהם. כמ״ש לפנינו.

קכב) ומתחילין להכנס אחר ב׳ שנים שהם זמן היניקה: כי כל זמן שהוא עולה לינק מדדי אמא, נבחן שהמוחין עוד לא נתפשטו בז״א, כי ע״כ הוא עולה ויורד, אלא אחר תשלום כ״ד חודש דיניקה, מתחילים המוחין דיניקה, להתלבש בו בקביעות, דהיינו שבחינת הצ׳ דצלם נכנסת ומתפשטת בו ונעשה עצם מעצמו ובשר מבשרו. וגם התפשטות זו היא לאט לאט על סדר המדרגה, שמתחילה מתפשט בו ו״ק דצלם שהם רק הפנימיות שבו, ואז מכונה עונת הפעוטות, ואח״כ הג״ר דצלם,

* שם באותו דרוש דף כ״ד ט״א.

קכג) והנה בשנה ג׳ נכנס פרק תחתון דנצח תבונה, ובתוכו ספירת נצח של הצלם, ונכנס תוך ספירת חכמה דז״א בבחי׳ פרצוף ו״ק כנ״ל. ועדיין פ״ת דהוד תבונה נשאר למעלה, כאדם הכופף רגלו למעלה תלוי. ובשנה ד׳, נכנס הוד דצלם אשר תוך פ״ת דהוד תבונה, ונכנס בבינה דז״א.

אור פנימי

שהם המקיפים דל׳ ום׳, הנגמרים ביום א׳ אחר ט׳ שנים, כמ״ש לפנינו.

ואין להקשות ממ״ש לעיל דף א׳ קנ״ד אות פ״ח. שבב׳ שנים דיניקה נגדלים ב׳ מוחותיו שהם חו״ב שבו, הרי שהפנימים דיניקה מתחילים להכנס בו עוד בהמשך זמן היניקה. וכן בדף א׳ קנ״ח אות צ״ח שאומר להדיא, כי ו״ק הפנימים דמוחין דיניקה נתפשטו בב׳ שנים של היניקה, והמקיפים דל׳ ם׳ דצלם דיניקה, נכנסים יחד עם ו״ק דגדלות. עש״ה הרי שצ׳ דיניקה מתפשטת עוד בב׳ שנים של היניקה.

אמנם יש לחלק, בין התפשטות המוחין, ובין התפשטות נה״י אמא לתוך ז״א להעשות עצם מעצמו ובשר מבשרו, כי ענין התפשטות המוחין הפנימים של היניקה, שהם הקטנות של היניקה, זה נעשה בב׳ שנים של היניקה. ואפשר גם לכנותם בשם התפשטות דצ׳ דצלם, כי צ׳ דצלם פירושו מוחין דקטנות, שהוא באמת צ׳ דצ׳ דצלם. והמוחין דגדלות דיניקה, נעשה אחר גמר ב׳ שנים של היניקה, ע״י עלית מ״ן שנית לעיבור ב׳ כנ״ל (דף א׳ קנ״ט אות ק״ב. ואות צ״ט) שמקיפים דיניקה ופנימית דו״ק דגדלות נכנסים יחד. ע״ש. ואלו המקיפים של היניקה, שהם ג״ר דמוחין אלו, אפשר לכנותם בשם ל״ם דצלם, אמנם באמת הם צ׳ דל׳ וצ׳ דם׳, כי עצם הל״ם אינם מתפשטים בז״א, רק האורות דג״ר שלו שהשאירם שם בל״ם אחר לידתו, הם שמתפשטים בז״א, שהם נקראים ג״כ בחי׳ צ׳ שבהם.

וכ״ז הוא רק התפשטות המוחין, ולא בחינת התפשטות הצ׳ דצלם, בבחינת נה״י דאמא המלבישים בז״א להעשות עצם מעצמו ובשר מבשרו, כי התפשטות זו של נה״י דאמא, אינה נעשה זולת בימי הגדלות דז״א, אשר אז מתעלים השלישים האמצעים והעליונים דחג״ת דז״א, ונעשו לחב״ד, והשלישים תחתונים דחג״ת עם השלישים עליונים דנה״י דז״א מתחברים ונעשו לחג״ת והשלישים האמצעים עם התחתונים דנו״ה, נשארו בבחינת נה״י, כנודע. ונמצא שאין לז״א רק ב״ש בחב״ד, וכן ב״ש בחג״ת, וכן ב״ש בנה״י. וע״כ הוא נצרך להתפשטות נה״י דאמא, שנקרא ג״כ צ׳ דצלם, שהם ישלימו את השלישים החסרים לו, ואז מתחלק הנצח דאמא לג״ש, ומשלימים את הח״ן דז״א וכן ההוד מתחלק לג״ש ומשלימים את בג״ה דז״א. וכן היסוד מתחלק לב״ש ומשלימים לדעת ות״ת דז״א. כמ״ש לפנינו. הרי שאין ענין התפשטות נה״י דאמא להעשות עצמו ובשרו דז״א, רק לעת הגדלות, שהוצרך אז להשלמת השלישים שלו. וזה אמרו כאן „אחר שנתלבש הצלם הזה בנה״י דתבונה מתחילים להכנס בתוך ז״א וכו׳ אחר ב׳ שנים שהם זמן היניקה כי אז נשלמו הו״ק״ דהיינו כמבואר, כי אחר ב׳ שנים, שאז עולה לעיבור ב׳ ונשלמו הו״ק בהגדלות שלהם, כי משיגים עשרה כלים, הנה אז מתחילים נה״י דאמא להכנס בו ולהשלים השלישים להע״ס דז״א. משא״כ מטרם עיבור הב׳, שו״ק שלו אינם שלימים, כי אין לו אז רק ו״ק דו״ק, הנה אז עדיין נה״י דאמא ממעל לו. ואע״פ שמקבל את המוחין הפנימים דיניקה, ובודאי שהם מלובשים

קכד) ובשנה ה׳, נכנס חסד דצלם אשר בפרק אמצעי דנצח תבונה בחכמה דז״א. ופ״ת דנצח תבונה אשר בתוכה נצח דצלם, ירד למטה בחסד דז״א. ובשנה ו׳ נכנס גבורה דצלם שבתוך פרק אמצעי דהוד דתבונה בבינה ז״א. ופרק תחתון דהוד תבונה, אשר בתוכה הוד דצלם, ירד למטה בגבורה דז״א. ובשנה ז׳ אז ביום א׳ של השנה, תכף נכנס עטרה דיסוד תבונה תוך דעת דז״א, כנודע כי עטרת יסוד דתבונה הוא בדעת דז״א, כנודע כי עטרת יסוד נוקבא, מבשרי אחזה אלוה, שהיא למעלה בין ב׳ פרקין אמצעים דנ״ה דתבונה, ויותר עליון מעט, ולכן נכנס אחריהן, ולא בין ב׳ פרקין תחתונים, כי קו אמצעי קצר, כנודע.

קכה) והנה עטרה זו אינה ספירת שלימה, כי אחר גדלות דז״א לגמרי תהיה מקומה בשליש עליון של ת״ת שבז״א לבד, שהוא שליש מדה, ולכן אינה צריכה שנה שלימה בכניסתה, ותכף היא נכנסת, וזה נקרא יום אחד. והנה כבר עתה התחיל להתגלות אור בדעת ז״א, וכיון שכבר דעת הז״א נתגלה בו אור העטרה זו, ויש בו דעת נוסף מעט על

אור פנימי

ג״כ בנה״י דאמא בהכרח, אמנם אינם מתהפכים בו לעצמו ובשרו ממש, דהיינו להשלים לו את השלישים החסרים לו. והבן.

קכד) **ופ״ת דהוד תבונה אשר בתוכה הוד דצלם ירד למטה בגבורה דז״א:** זה הוא לפי הכלל שנודע, שבכלים נבחן תמיד שעליונים נגדלים מתחלה, והפוכם הוא באורות, שבהם נבחן תמיד, שתחתונים נכנסים מתחילה. ולפיכך בהתלבשות אורות דנפש בשליש תחתון דנצח דתבונה, נמצאים מתלבשים בחכמה דז״א, שהוא כלי עליון של הפרצוף, וכן הקו שמאל דאור הנפש, הנמשך עם שליש תחתון דהור דתבונה, מתלבש בבינה דז״א, שהיא כלי עליון דקו שמאל שלו. ונמצא עתה שרק הכלים דחו״ב דז״א יש בהם אור הנפש, ויתר הכלים דז״א ריקנים בלי אור. אלא אח״כ, שמגיע אור הרוח בז״א, אשר קו ימין שבו מתלבש בשליש האמצעי דנצח דתבונה, הנה הוא נכנס ג״כ בכלי העליון דפרצוף, שהוא חכמה דז״א, וע״כ יכול עתה אור הנפש שהיה מלובש מקודם לכן בחכמה, לירד עתה לחסד דז״א. ועד״ז קו השמאל דאור הרוח, הבא בשליש האמצע דהוד דתבונה, נכנס ג״כ בכלי העליון דז״א שהוא בינה, ואור הנפש שהיה שם, יורד עתה לגבורה. ועד״ז תמיד. כי האור החדש הנכנס עתה, נכנס תמיד בכלי העליון והאור שהיה שם מקודם לכן, יורד לכלי התחתון ממנו. וטעם הדבר כבר נתבאר בהסתכלות פנימית בחלק ב׳ עש״ה.

ובשנה ז׳ וכו׳ נכנס עטרה דיסוד תבונה וכו׳ בדעת ז״א: שהוא בחי׳ קו אמצעי דאור הרוח, והיא נכנסת בכלי העליון דקו האמצעי דז״א, שהוא הדעת וצריכים לדייק, אשר באור הנפש, אינו חושב את קו האמצעי, רק ב׳ הקוים ימין ושמאל בלבד, והוא מטעם, שאין בחי׳ קו אמצעי בשלישים תחתונים דנה״י דתבונה, אלא ב״ש דנו״ה בלבד. ומטעם זה אין דעת לעובר, משום שהזווג נעשה על כלים החיצונים דאו״א, שהם בחינת ב״ש תחתונים דנו״ה, שאין שם

שהיה מתחלה, ולכן נקרא עתה פעוט, בסוד הפעוטות מקחן מקח, כי הם נקראו פעוטות מבן ו׳ שנה ויום אחד, שהוא התחלת שנה הז׳ ואילך. ואמנם סבת ארז״ל מקחו מקח במטלטלין לבד, הטעם הוא, כי עדיין לא נכנסו רק בחי׳ ו״ק של הצלם, והו״ק נקרא מטלטלין יען שהם מטולטלין ומתהפכים מרחמים לדין ומדין לרחמים, משא״כ בג׳ מוחין ראשונים עצמן של הצלם

קכו) ואח״כ בשנה ז׳ כולה ויום א׳, נכנס חכמת הצלם שבתוך פ״ע דנצח תבונה בחכמה דז״א ופרק אמצעי דנצח תבונה יורד למטה בחסד דז״א, ופ״ת דנצח תבונה יורד בנצח ז״א. והרי נשלם קו ימין כולו. ובשנה ח׳ ויום א׳ נכנס בינת צלם אשר בתוך פ״ע של הוד דתבונה בבינה דז״א, ופרק אמצעי דהוד תבונה יורד בגבורה דז״א, ופ״ת דהוד תבונה יורד בהוד דז״א ואז נשלם קו שמאל כולו.

קכז) ובשנה ט׳ ויום א׳, נכנס דעת דצלם, אשר בתוך היסוד דתבונה. ונכנס בדעת דז״א, ועטרת יסוד תבונה נכנסת בת״ת דז״א, בשליש ראשון עד החזה שלו. והרי נשלמו כל הג׳ קוין דז״א: ימין ושמאל ואמצע.

קכח) וכבר ידעת כי יסוד עצמו דתבונה, הוא למעלה בין ראשי פרקין עליונים דנ״ה שלה, ויותר למעלה מעט, ולכן נכנס עתה אחר כולם, והרי עתה הוא בן ט׳ שנים ויום א׳, כי יום אחד הוא כנגד עטרה דתבונה כנ״ל. והרי הוא עתה שלם בכל המוחין כולם, במקומם האמיתי, כל בחי׳ במקום הראוי לה ע״ד הנ״ל, ונשלם הדעת שלו, אשר שם ה״ת כנודע.

אור פנימי

בחינת מכריע. כי אין מכריע מתחיל רק באור הרוח, שהוא בחינת כלים האמצעים. והבן.

קכז) ובשנה ט׳ ויום א׳ נכנס דעת דצלם אשר בתוך היסוד דתבונה ונכנס בדעת דז״א, ועטרת יסוד תבונה נכנס בת״ת דז״א עד החזה: דהיינו כנ״ל, שכל אור הבא מחדש, נמצא מתלבש בכלי העליון של הפרצוף, והאור שהיה שם מקודם לכן יורד לכלי התחתון ממנו. ע״ש. ועתה נשלמו השלישים החסרים לז״א, ויש לו ע״ס שלמות, אמנם האור שבהם נחשב רק לו״ק, כי עוד אין לו האורות הגדלות שפירושם, שיתגלו החסדים בהארת חכמה, כי האורות דקו האמצעי שהם עיקר האורות של ז״א, כי שם מקום הזווג כנודע. הנה הם מסתיימים למעלה מחזה דז״א, כי יסוד דתבונה עם הדעת נתלבשו בדעת דז״א, בראשו, ועטרת יסוד התבונה נתלבשה בשליש העליון דת״ת עד החזה. ומחזה ולמטה ששם מקום גילוי חכמה בחסדים, אין עוד שום התפשטות, עד עלותו למ״ן פעם שנית, כמ״ש לפנינו.

קכט) והנה הוא ראוי עתה לביאה, כי סוד הזווגים כולם להמתיק גבורות האשה בחסדי הזכר, וכבר יש לו חסדים בדעתו, להמשיך משם טפה ע״י זווג, לתתם בתוך היסוד דנוקבא, אשר שם ה״ג, ולכן נקרא הזווג לשון דעת, בסוד וידע האדם את אשתו. וז״ס הנזכר בגמ׳ קטן מבן ט׳ שנים ויום אחד ביאתו ביאה. משא״כ עד עתה, כשלא נשלמו בחי׳ המוחין של צלם במקומן, גם לא הדעת שלו, ולכן עדיין הוא קטן גמור, ואינו ראוי לביאה.

קל) גם נתוספו עתה בחי׳ אחרת. והוא כי הנה נת״ל, כי ה״ח אשר בדעת כבר נתפשטו למעלה בה״ס של הצלם עצמו, קודם שנכנס להיות מוחין פנימים אל הז״א, והם בחג״ת נ״ה שלו של הצלם. והנה נתבאר ג״כ בדרוש הקודם, כי החסדים בהיותן סתומין ביסוד תבונה, אינם מתפשטין עד שיתגלו ויצאו מפי העטרה ההוא. א״כ נמצא, כי בו׳ שנים הראשונים, בהיותן נכנסין הפרקין של נה״י דתבונה בז״א, גם החסדים הנ״ל המתפשטין בהם, היו נכנסין בז״א, כ״א במקומו בכל פרק ופרק, וזה היה עד השלמתו לו׳ שנים. אמנם בג׳ שנים אחרונים, שהם ז׳ ח׳ ט׳ ויום א׳, יורדין ג׳ חסדים תחתונים פחות שליש, שאלו תמיד הם מגולים כנ״ל בדרוש, ואז ירדו אלו כל אחד במקומו האמיתי.

קלא) אך עכ״ז, אינו ראוי להוליד אם לא דרך מקרה, אך עיקר ההולדה הוא אחר כניסת החסדים עצמן, שהם לנ״ה וב״ש תחתונים של ת״ת דז״א עצמו. נמצא כי ג׳ חסדים פחות שליש המגולין כנ״ל, כל

אור פנימי

החסדים הנ״ל המתפשטים בהם היו בז״א כ״א במקומו בכל פרק ופרק: דהיינו על דרך שביאר לעיל בהתפשטות ט׳ פרקים דנה״י דתבונה, שתחלה נתפשטו החסדים התחתונים ונתלבשו בהכלים העליונים, וכשבאו החסדים העליונים, אז יורדים החסדים התחתונים שבכלים העליונים אל הכלים שלמטה והחסדים העליונים מתלבשים בהכלים העליונים, ממש על אותו הדרך שנתבאר בט׳ הפרקים דנה״י דתבונה.

ואחר שידענו, שה״ח אלו נתפשטו בנה״י דתבונה עוד בהיותן למעלה מטרם שנתפשטו בז״א, נמצא שבשנה הג׳ כשנתפשט שליש התחתון דנצח תבונה תוך ספירת חכמה דז״א, הנה נתפשט אז הנפש דה״ח בחכמה זו, להיותו כבר מלובש שם בשליש תחתון דנצח התבונה, כנ״ל. וכן בשנה הד׳ כשנתפשט שליש תחתון דהוד דתבונה תוך בינה דז״א, נמשך עמו ההוד דה״ת בבינה זו. ונבחן אז, שלא יש בפרצוף זולת ב׳ חסדים לבד, שהם נצח והוד שהם מלובשים בחכמה בינה דז״א, דהיינו בראש, וכל גופו עדיין בלי אור.

ואח״כ בשנה הה׳ כשנמשך השליש האמצעי דנצח דתבונה תוך חכמה דז״א נמשך עמו החסד דה״ח בחכמה דז״א. אשר אז ירד הנצח דה״ח שהיה שם מקודם לכן, ונתלבש בספירת החסד דז״א. וכן בשנה

א׳ עתה במקומו, ואז תכף אחר ט׳ שנים ויום אחד כולן יורדין ביסוד דז״א, כי ב״ח ושליש העליונים הם סתומים ביסוד תבונה, כנ״ל.

קלב) והנה נתבאר לעיל, כי המים המגדילין את האילן, הם החסדים הנקראים מים, וצריכין לחזור ולעלות ולהגדיל כולו, זולת מה שהם ממתקין הגבורות בעת עליתן, כנ״ל בדרוש ואין כאן מקום ביאורם, רק פה נאמר ונבאר, איך מגדילין את ז״א עצמו דוגמת המים הנכנסין בשורש האילן, ומשם יונק האילן שהוא ז״א, הנקרא אילנא דחיי, ועולין ממטה למעלה להגדילו, והבן זה.

קלג) לכן דע גם כן, כי תמיד נשארין אלו השלש חסדים פחות שליש המגולין ביסוד ז״א, ועולה אורם החוזר ממטה למעלה להאיר ולהגדילו. גם דע כי כל זה הוא עתה בעת הגדלות דז״א, אמנם בעת הזווג אז כל הה״ח יורדין ביסוד דז״א לצורך הזווג, והבן זה.

קלד) ואמנם עליית החסדים האלו אין צריכין זמן, כי תכף מכח המרוצה הגדולה של הירידה, חוזרין ועולין ברגע עד שליש העליון דת״ת דז״א אשר שם עטרת יסוד תבונה, ומכח העלייה זו שעלו תוך

אור פנימי

הו׳ כשנמשך שליש האמצעי דהוד דתבונה תוך בינה דז״א נמשך עמו הגבורה דה״ח בבינה. ואז ירד משם ההוד דה״ח ובא בספירת גבורה ז״א. וכן ביום א׳ דשנת הז׳ כשנמשך עטרת יסוד התבונה תוך דעת דז״א, נמשך עמה שליש ת״ת העליון דת״ת דה״ח, לתוך דעת דז״א. ונמצא עתה שיש כבר כל הה״ח בפרצוף דז״א, אלא שאינם במקומם האמיתי, שהרי חג״ת דחסדים הם בחב״ד דז״א, ונו״ה דחסדים הם בחסד וגבורה דז״א. ונמצאים ת״ת ונה״י דז״א עדיין בלי אור.

וזה אומרו „כי בו׳ שנים הראשונים בהיותן נכנסין הפרקין של נה״י דתבונה בז״א, גם החסדים הנ״ל המתפשטין בהם היו נכנסין בז״א כל אחד במקומו בכל פרק ופרק״ דהיינו כנ״ל, שב׳ החסדים דנצח והוד היו מתפשטים בב׳ הספירות חסד וגבורה דז״א. וג׳ החסדים חג״ת היו מתפשטים בחב״ד דז״א. ונמצאים נה״י דז״א ריקנים מחסדים, גם הם מתפשטים שלא במקומם האמיתי, שהרי חג״ת שלהם הם בחב״ד, ונה״י שלהם הם בחסד וגבורה, אמנם בג׳ שנים האחרונים באים כל אחד במקומו האמיתי. כמ״ש והולך.

וז״ש, „אמנם בג׳ שנים האחרונים שהם ז׳ ח׳ ט׳ ויום א׳ יורדין ג׳ חסדים תחתונים פחות שליש, שאלו תמיד הם מגולים, ואז ירדו כל אחד במקומו האמיתי״ כלומר, שנתקנו ב׳ החסרונות הנ״ל שהיו בזמן ו׳ שנים. כי עתה בשנה הז׳ ויום א׳ כשנמשך החכמה דצלם עם השליש עליון דנצח תבונה, תוך ספירת החכמה דז״א, הנה אז ירד משם אור החסד דה״ח, ובא תוך ספירת החסד דז״א, ואור נצח דה״ח שהיה שם בספירת חסד מקודם לכן, ירד

שליש עליון ההוא עצמו, ומצאו שם הב׳ חסדים ושליש המכוסים, ואז הגדילו אותם ונתוסף בהם אור, כי הנה שרשן עומדין בעטרת יסוד דתבונה, ומשם משלחין את אורם אל הב׳ זרועות דרך מחיצות עטרא דתבונה כנ״ל, כי שם בשליש עליון דת״ת שם הוא עטרא דתבונה, ושם היא פצול והתחלקות ב׳ זרועות.

קלה) ואמנם הגדלה זו יתבאר למטה בשנים של י׳ י״א י״ב י״ג כמ״ש בע״ה, כי משם יובן היטב ענין הגדלה זו, ונמצא עתה, שכבר כל הז״א נשלם כולו וגם התפשטות ה״ח בה״ס שלו בחג״ת נ״ה, וגם הגדילו הב״ח ושליש עליון שהם: חסד דחסד, וחסד דגבורה, ושליש עליון דחסד ת״ת, כמ״ש בע״ה לקמן הגדלתן.

קלו) והנה כ״ז נעשה עתה ברגע אחד, בסוד אור חוזר ובמרוצה, תכף אחר ט׳ שנים ויום אחד, לכן הקטן ראוי עתה לביאה וביאתו ביאה כנ״ל, לכן עתה התחלת חינוך הקטן למצוה, אך לא חיוב גמור, עד שנת י״ג ויום א׳, כי אז נשלם הגדלתו כמ״ש בע״ה. והענין כי כ״ז נעשה עתה ברגע א׳.

קלז) אמנם גם צריך שיתפשטו חסדים של הדעת ברישא דז״א, לשיהיה בחי׳ הדעת בכל חלקי ז״א, וגם שיהיו בגלוי, כי שם בראשו כל האורות סתומים תוך נה״י דתבונה, והנה״י דתבונה מפסיקין בין

אור פנימי

עתה תוך ספירת נצח דז״א. והרויח עתה גם ספירת נצח דז״א שהשיג את החסד שלו. וכן קו השמאל, אשר בשנה הח׳ ויום א׳, כשנמשך הבינה דצלם עם שליש עליון דהוד דתבונה, תוך ספירת בינה דז״א, הנה אז ירד משם אור הגבורה דה״ח, ובא תוך ספירת גבורה דז״א, דהיינו במקומו האמיתי, ואור ההוד דה״ח שהיה שם בספירת גבורה מקודם לכן, ירד גם הוא תוך ספירת ההוד, דהיינו ג״כ למקומו האמיתי. ונמצא עתה שגם ספירת הוד דז״א הרויח אור. ועד״ז בקו האמצעי, כי בשנה הט׳ ויום א׳, כשנמשך אור דעת דצלם עם יסוד דתבונה תוך ספירת דעת דז״א, הנה אז ירד משם ש״ע דת״ת דה״ח, לתוך ספירת הת״ת דז״א, והרויח גם הספירה דת״ת את האור שלו. הרי מלבד שנתקן עתה החסרון דתנה״י דז״א, שהיו מקודם בלי אור, ועתה בג׳ שנים האחרונים השיגו האור, והנה עוד נוסף על זה, נתקן עתה, כי באו הה״ח כל אחד ואחד במקומו האמיתי: חג״ת דחסדים בספירות חג״ת דז״א, ונו״ה דחסדים בספירת דנו״ה דז״א כי מקודם לכן בזמן הו׳ שנים, שהיו רק ב׳ החסדים דנצח והוד מלובשים בספירות דחסד וגבורה דז״א, הנה מלבד שהם אורות קטנים דבחינת נפש, הנה יש כאן חסרון גדול בהם, להיותם במקום חג״ת ששם החסדים תמיד מכוסים, והם צריכים להיות אורות מגולים, להיותם

מוחי ז״א לגופא דז״א עצמו, לכן צריך בחי׳ חסדים מגולין בכל י״ס דז״א, כדי להאיר את האורות כולם הסתומים בו, המתלבשין במחיצות נה״י דתבונה. וזהו ענין התפשטות אלו החסדים והגדלתן, והבן כלל זה.

* קלח) ודע כלל זה, כי כל מה שאנו מדברים בו שצריך זמנים לגדלות דז״א, כ״ז היה בעת אצילות הראשון, אך משם ואילך, אחר שנאצל ז״א בעת אצילות ונתקן, הנה אע״פ שבכל יום ויום חוזר לקבל מוחין חדשים כבתחילה, כמ״ש בדרושים אחרים שאין פה מקומם, הנה א״צ להמתין זמן, כי ברגע אחד נעשה, ולא בזמנים ארוכים הללו, ושמור כלל זה בידך.

* קלט) דע כי תחלת כל זווג וזווג, בין דאבא עם אמא, בין ז״א עם נוקבא צריך שבתחלה יעשו בהם בחי׳ כלי בביאה ראשונה, בסוד מ״ש אין האשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי, ואח״כ מזדווגים

אור פנימי

מבחינת נו״ה, כנודע. אבל עתה שאורות אלו באו במקומם בספירות נו״ה דז״א, הנה הרויחו בחי׳ כח הגילוי שבהם.

וזה אמרו „נמצא כי ג׳ חסדים פחות שליש המגולים, כל אחד עתה במקומו״ דהיינו כנ״ל, שהחסדים דנצח והוד נמצאים שיורדים עתה מספירות דחסד וגבורה דז״א, שהיו שם מקודם לכן, ומתפשטים תוך כליהם האמיתים שהם הספירות נו״ה דז״א. אשר עתה יש בהם כח להתגלות כיון שהם במקומם האמיתי.

ומה שאומר ג׳ חסדים פחות שליש. הנה כונתו לב״ש התחתונים של ספירת הת״ת, השייכים ג״כ לבחינת חסדים המגולים כנודע, שמחזה ולמטה הוא מקום הגילוי. וזה מגיע בשנה הט׳ ויום א׳, אחר הזווג השני דעיבור הב׳, כי אז מתגלים החסדים ע״י הזווג ההוא. ועתה מטרם הזווג עדיין אין כאן שום גילוי אל החסדים, אלא שהרב מדבר בבחינת הכח ולא בפועל ממש. ולפיכך הוא חושב בהם ג׳ חסדים פחות שליש, כי כן עתידים להתגלות, דהיינו מחזה שבת״ת ולמטה, שהם ב״ש ת״ת, וחסד אחד דנצח, וחסד אחד דהוד. אמנם עתה עדיין נבחנים שהם עומדים סתומים בשליש עליון דת״ת, ולא נתפשטו ב״ש ת״ת מחזה ולמטה. אלא רק ב׳ חסדים דנו״ה נתפשטו לספירות דנו״ה, שהם בחינת קצוות, וגם שם עתה מקום מכוסה וסתום, כי להכאת החסדים ביסוד המה צריכים, שאז עולה או״ח ממטה למעלה ומגדיל ומגלה אותם. כמ״ש במקומו.

קלט) **כלי בביאה ראשונה בסוד מ״ש אין האשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי ואח״כ מזדווגים:** כלי זה, הוא ענין החזרת אח״פ החסרים אל הנוקבא, המגיע לה ע״י הארת הזווג דאו״א, שמורידים הה״ת מעינים לפה, ונמצאים אח״פ חוזרים

* ע״ח שם.

* שער הכונות ח״א ענין דרושי הלילה דרוש ח׳.

פ״ב להתעבר ולהוליד. והנה הזווג הנעשה בלילה, אינו לצורך עיבור והולדה, רק לעשותה כלי. וביום, הוא לצורך עיבור והולדה ממש.

קמ) והענין הוא, כי בחצות הלילה, אז מזדווגים או״א בסוד ביאה ראשונה לעשותה כלי, ומכח זה הזווג, נמשך כח זווג דזו״ן אחר חצות לילה בסוד ביאה ראשונה ג״כ, ואיננה רק לעשותה כלי.

קמא) ואח״כ ביום, יש זווג עליון דאו״א, וזווג תחתון דזו״ן, ושניהם בסוד ביאה שניה להתעבר ולהוליד, כי בק״ש אז הוא זווג או״א כנודע, ובתפלת שחרית בשים שלום, אז הוא זווג זו״ן. וכן בלילה, הק״ש שאנו אומרים על המטה, היא לצורך זווג או״א בסוד ביאה א׳ לעשותה כלי, ואחר חצות לילה עד הבקר, אז הוא זווג זו״ן.

קמב) והנה כפי זה, מן הראוי היה שלא נקרא ק״ש זו שעל המטה עד חצות לילה, מטעם הנ״ל. אבל אנו אומרים ק״ש קודם שנישן: כי אח״כ בחצות נעשה הזווג למעלה ע״י נשמותינו, וכמ״ש בע״ה, ולכן אנו אומרים ק״ש בהיותינו עומדים עדיין בעוה״ז, קודם שנפקיד נשמותינו למעלה, וכוונתינו היא שיועיל ק״ש זו לזווג שבחצות הלילה כנ״ל.

קמג) והענין הוא, שבתחילה ע״י ברכת המפיל חבלי שינה כו׳,

אור פנימי

ומתחברים בפרצוף, כמ״ש היטב לעיל בחלק י׳. אמנם, אין הנוקבא מקבלת כלום, זולת ע״י ז״א בעלה, וע״כ הוז״א מקבל הארה תחילה, והוא נותן אותה ע״י זווג אל הנוקבא. כמ״ש לעיל (דף תשפ״ז ד״ה דל״ת) וע״כ נתינת ההארה הזו, המשלים לע״ס של הנוקבא, מכונה תמיד בשם ביאה קדמאה, להיותה השלמה הראשונה דנוקבא, כי מטרם זה אינה ראויה לשום זווג ומ״ן. להיותה חסרה מכלים דאחורים שלה, שהם אח״פ, כנ״ל. ע״ש. ולכן, אין הביאה קדמאה זו נחשבת עוד לזווג, כי אם להכנת הזווג. וז״ש, ואח״כ מזדווגים.

קמב) מן הראוי היה שלא נקרא ק״ש זו שעל המטה עד חצות לילה: כי בחצי לילה הראשונה, הוא בחינת חזרת ז״א לקטנותו, בסוד חבלי שינה. שפירושו, שחוזר לבחינת יניקה דב׳ שנים הראשונים, דהיינו בבחינת נ״ר דרוח. המכונה, פנימית דמוחין דקטנות דאמא. וא״כ אין אז הזמן של הזווג דעשית כלי, וזמן הזה מתחיל רק בחצי לילה השניה, דהיינו אחר חצות. וזה שאומר ,,מן הראוי היה שלא נקרא ק״ש זו שעל המטה עד חצות לילה״ כי אז מתחיל הזמן הראוי לביאה קדמאה. וז״ש ,,אנו אומרים ק״ש קודם שנישן כי אח״כ בחצות נעשה הזווג ע״י נשמותינו״ כלומר, אנו עושים בק״ש זו רק הכנה על הזווג הנעשה אחר חצות.

קמג) ברכת המפיל וכו׳ הנה האי רוחא

עם הכוונה הנ״ל, הנה האי רוחא דז״א דיהיב בנוקבא בביאה א׳ לעשותה כלי, חוזר ומסתלק ממנה, בסוד ותנומה על עפעפי כו׳, ונדבק במקורו בתוך ז״א, ואז אין הנוקבא מאירה ע״י ז״א כלל, אלא מבחי׳ אמא עלאה, שעליה נאמר ויבן ה׳ אלהים את הצלע כנ״ל, בסוד ומאיר לאישון בת עין, והולכת ונתקנת, עד שבאחרונה ויביאה אל האדם, דהיינו בשים שלום דתפלת שחרית. ונמצא, שעתה הנקבה חזרה לסתום פתחאה ומקורה כאשר בתחלה, בתולה ואיש לא ידעה.

קמד) והנה אנו צריכין בחצות הלילה לעשות בחי׳ כלי בה ובאמא עלאה כנ״ל, ושני בחי׳ אלו, שהם: עשיית הכלי באמא, ובנוקבא דז״א, נעשו בחצות הלילה ממש, ע״י ק״ש שעל המטה. ושם באדרת נשא נתבאר, איך גם אמא עלאה צריכה להעשות כלי מחדש בכל לילה, והטעם, לפי שכאשר אמא עלאה נחיתת נה״י דילה בסוד ג׳ מוחין גו רישא דז״א, הנה ההוא רוחא עלאה דיהב בה אבא בביאה קדמאה לעשותה כלי, הנקרא אוירא דכייא, מנחילתו לז״א, וצריכה היא לקבל מחדש כלי אחר.

* קמה) ונחזור לבאר הטעם, למה הוצרכו שני מיני ק״ש, לצורך זווג א׳ דתפלת שחרית, משא״כ בשאר הזווגים. והטעם הוא, לפי שהמוחין של חצות לילה היו נמשכין מחיצוניות דאו״א, ואחר כך נסתלקו כל המוחין לגמרי כנודע, כי אחרי כל זווג חוזרין ומסתלקין כל המוחין לגמרי. וז״ס הגלות, כי בזמן החרבן לא יש למעלה מוחין אלא בעת

אור פנימי

דז״א דיהיב בנוקבא בביאה א׳ לעשותה כלי חוזר ומסתלק: כמבואר לעיל בדיבור הסמוך, שחצי לילה הראשונה, הוא בחינת השינה, שפירושה החזרה לקטנות דנ״ר דיניקה, שהיא הכוונה של ברכת המפיל חבלי שינה, כנודע. ונמצא שאח״פ חוזרים ויורדים מן זו״ן, ונשארים בבחינת גו״ע לבד, דהיינו בגוף בלי ראש, שפירושו, נ״ר דיניקה, כנ״ל. הרי שבחינת הכלי ורוחא דביאה קדמאה, שהם בחי׳ אח״פ, חזרו ונפלו למטה ממדרגתם.

בתולה ואיש לא ידעה: כי ע״י נפילת האח״פ, שהם בחינת הכלים דאחורים שלה, נסתם פתחאה ומקורה, שה״ס הכלים דזווג. ולפיכך צריכים זווג חדש לאחר חצות, בבחינת ביאה קדמאה לעשותה כלי, כדי שתהא ראויה לזווג בתפלת שחרית בברכת שים שלום, שהוא זווג גמור פב״פ להולדת נשמות כמ״ש במקומו, שה״ס ויביאה אל האדם.

קמה) נסתלקו כל המוחין לגמרי, כנודע כי אחרי כל זווג חוזרים ומסתלקים כל המוחין לגמרי: כלומר, שאין אלו המוחין דביאה קדמאה מספיקים רק להמשך הזמן

* שער הכוונות ענין כונת ק״ש אמצע דרוש ג׳.

התפלה בלבד, ואח״כ הם מסתלקים שלא יגיע בהם הפגם. וגם טעם אחר, לפי שאין בידינו כח כדי לקיימם כל היום רק בעת התפלה בלבד.

קמו) והנה בזמן תפלת שחרית, אשר הזווג ההוא הוא עליון מאד שהוא זווג יעקב ברחל, ובפרט כי הם מושכין מן חיצוניות דעתיק, והנה הכל הוא ריקם וחסר, וא״א להמשיך הכל בפעם א׳, שיושלם ז״א מכל המדרגות האלו עד עתיק. כי הנה כאשר כתבנו לעיל, כי הוא מושך מן עתיק, אין ספק שמכ״ש שמושך מכל המדרגות האלו, האמנם צריך שיושלם בהם לאט לאט.

קמז) וז״ס טעם. מה שתיקנו ק״ש בבקר בעת הקרבנות, זולת הק״ש השנית העיקרית אשר ביוצר, והנה בק״ש של סדר הקרבנות, אנו ממשיכין מן פנימיות א״א. ואח״כ בק״ש היוצר אנו ממשיכין מן חיצוניות עתיק, כנ״ל, שהוא מקום יותר גבוה ועליון, ואחרי אשר כבר המשכנו די סיפוקו החלק הראוי בזווג הזה, אנו מזווגים אותם יחד בתפלה של עמידה.

קמח) הרי לך בהדיא איך מוכרח הוא לומר ב״פ ק״ש לצורך הזווג הנזכר הזה. אמנם שאר הזווגים, אשר אינם עולים רק מדרגה א׳, די להם בהמשכת ק״ש א׳ בלבד וכמ״ש בע״ה.

קמט) ובזה יתבאר לך, ענין תפלת הותיקין, שהיו נוהגין להתפלל קודם הנץ החמה. וסוד הענין הוא, הנה האמת הוא, כי לא היה צריך אל הזווג ההוא רק ק״ש אחד כשאר הזווגים. אבל הטעם למה היו בו ב״פ ק״ש, הוא לטעם שנתבאר כי כיון שנסתלקו כל המוחין לגמרי, לכן צריך להמשיכם בב״פ, כי לא יספיק פ״א. וטעם זה אינו, אלא כאשר האיר היום וזרח השמש, והוא יום ממש.

קנ) והענין הוא, כי זווג יעקב ולאה שלאחר חצות לילה, הנה אז הוא מתמיד ונמשך כל חצות לילה עד אור הבקר. וז״ס ויהי בבקר והנה

אור פנימי

דחצי לילה השניה עד הבקר, ובסוף הלילה הם מסתלקים לגמרי, ונמצאים אח״פ חוזרים ומסתלקים מהם, ושוב נשארים בגו״ע בלבד, דהיינו בנ״ר דרוח. כנ״ל. כי הזווג שבק״ש שעל המטה, לא הספיק רק עד סיום הלילה בלבד.

קמז) וז״ס טעם מה שתקנו ק״ש בבקר בעת הקרבנות זולת הק״ש השנית העיקרית אשר ביוצר: כי מאחר שזו״ן חזרו לבחינת הקטנות דנ״ר דיניקה בסוף הלילה, דהיינו שחזר ונסתלק הכלי, שה״ס אח״פ, כנ״ל, נמצא ששוב אינם ראוים לזווג, ושוב

היא לאה, כי עד היות בקר ממש, עדיין לאה עם יעקב בזווג יחד במקומה. ובפרט במ״ש אצלינו, כי יש בחי׳ זווג ליעקב עם לאה בסוד אילת השחר, שאז התחיל היום להאיר, כדמשמע מן הזוהר פרשת וישלח דף קע״ח ע״א.

קנא) ובזה לא יקשה בעיניך, אם נראה מזוהר במקום הנזכר, שהזווג הוא בעת אילת השחר, ובמ״א מהזוהר משמע שהזווג הוא בעת נפילת אפים אחר העמידה. דע כי שני המאמרים הם אמיתים, כי זווג דקדרותא דצפרא הוא זווג יעקב עם לאה, ודנפילת אפים הם יעקב ברחל.

קנב) ונמצא, כי המוחין שבאו מחצות לילה ואילך, אינם מסתלקים עד אחר היות היום ברור, כי בעת אילת השחר עדיין לא נסתלקו המוחין. ולכן כשאומרים ק״ש של שחרית קודם הנץ החמה, אין טורח כ״כ להחזיר המוחין, כי כמעט שלא עבר רגע קטן שנסתלקו, ולכן בקל אפשר להחזירם. וזהו הטעם שהותיקין היו גומרים אותה קודם הנץ החמה, ועי״כ לא היו צריכים לקרות ק״ש ב״פ בתפלת שחרית.

קנג) אבל אנו כללות העולם, שאין אומרים הק״ש קודם הנץ החמה, אלא עד אחר הנץ החמה ממש, הנה אז כבר נסתלקו המוחין לגמרי, ולא נשאר מהם דביקות ברישא דז״א, ולכן אנו צריכין לקרות ב״פ ק״ש, כדי להחזיר המוחין ע״י מדרגה אחר מדרגה. משא״כ כמנהג הותיקין, לפי שהמוחין אשר באו אחר חצות לילה אין צורך לטרוח

אור פנימי

צריכים לביאה קדמאה, לעשותה כלי, ולהמשכה זו דביאה קדמאה תיקנו ק״ש בעת הקרבנות, כדי לעשותה כלי. ואח״כ ראוים לעלות למ״ן לאו״א לצורך ג״ר דמוחין, שעליה זו נעשה בק״ש דיוצר אור, שאז ראוים זו״ן עצמם לזווג פב״פ בשים שלום הרי שצריכים ביום עצמו, לב׳ בחי׳ ק״ש: א׳ הוא דקרבנות, שהוא הביאה קדמאה לעשותה כלי. וב׳ דיוצר אור, היא העלית מ״ן למוחין ממש. כי בטרם שהם משיגים השלמת הכלים, דהיינו החזרת אח״פ אינם ראוים לעלות למ״ן לאו״א כנ״ל דף תשפ״ז ד״ה דלת. עש״ה כל ההמשך.

קנב) שהותיקין היו גומרים אותה קודם הנץ החמה ועי״כ לא היו צריכים לקרות ק״ש בפ״פ בתפילת שחרית: כי המוחין דביאה קדמאה, שהיתה בק״ש שעל המטה, אינם מסתלקים רק עם הנץ החמה, ולכן, כיון שהקדימו ק״ש של יום, לקרותה קודם הנץ החמה, היו יכולים בק״ש זו להעלות תכף הזו״ן למ״ן לאו״א עלאין כדי לקבל המוחין דג״ר. ולא היו צריכים להקדים ק״ש דקרבנות כדי לעשותה כלי, כי אז עדיין הכלי קימת מהזווג דחצות. וזה אמרו „ועי״כ לא היו צריכים לקרות ק״ש ב״פ בתפלת שחרית״ כי לא היו צריכים לביאה קדמאה.

להחזירם, וכמעט שהם חוזרים מעצמם, וכאשר אומרים ק״ש אז באים מוחין חדשים, מעולים מאותם שהיו מחצות לילה.

קנד) אבל עתה אנו צריכין לק״ש הראשונה, להמשיך אותם מוחין דחצות לילה. וק״ש הב׳ להמשיך המוחין האחרים היותר עליונים. וזהו הטעם שתיקנו לומר אותם הפסוקים דשמע ישראל ובשכמל״ו דסדר הקרבנות, למי שאינו נוהג כמנהג הותיקין.

קנה) האמנם אני ראיתי למוז״ל, שאפילו כשהיה מתפלל כמנהג הותיקין ולומר ק״ש קודם הנץ החמה, אפ״ה היה אומר ק״ש ב״פ. והטעם הוא, לפי שגם לזה צריך תנאי אחד, והוא, שאותם שמתפללין תפלת הותיקין וקורין ק״ש עם הנץ החמה, צריך שיהיו חסידים גמורים, שתועיל כונתם ומחשבתם לקיים אותם המוחין שלאחר חצות לילה שיחזרו מעצמן. והנה אין כל אדם ראוי לכך בזמנינו זה, ולכן אפילו המתפללים תפלת הותיקין, צריך שיקראו ק״ש ב״פ בתפלת השחר.

קנו) אמנם בתפלת המנחה, הוא זווג ישראל עם לאה מן החזה ולמעלה וא״צ לקרות ק״ש. והענין הוא, כי הלא בשחרית כבר אמרנו ק״ש, והמשכנו מוחין עליונים, ואע״פ שהם מסתלקים אחר התפלה, עכ״ז נודע, כי מדת היום הוא חסד, ומדת הלילה הוא גבורה, ולכן היום אשר הוא חסד ואין החיצונים שולטין בו כ״כ, לפי שהוא יום והחסד גובר בעולם, לכן בבא עת תפלת המנחה א״צ לקרות ק״ש וליחד יחוד העליון, כי המוחין חוזרים לבא אז מעצמן.

קנז) אבל עכ״ז צריך קצת התעוררות, והוא ע״י תפלת המנחה, כי הוא ענין זווג ישראל עם לאה. וכיון שאנו מתפללין כדי לזווגם, אז מתעוררים המוחין העליונים וחוזרין לבא מעצמן, מבלתי שנצטרך להביא מוחין חדשים ע״י הק״ש. ועיין בדרוש התפילין טעם, למה זמן התפילין נוהג ביום ולא בלילה. ושם יתבאר לך היטב ענין הדרוש הזה, איך

אור פנימי

מוחין אחרים חדשים מעולים מאותם שהיו בחצות לילה: כי בחצות לילה, לא היה הזווג לבחינת מוחין ממש, אלא להשלמת הכלים, כנ״ל. אבל בק״ש דיום, הזווג הוא להמשכת ג״ר דמוחין ממש: שו״ק דמוחין אלו נמשכין בק״ש דיוצר, וג״ר שלהם נמשכים בברכת אבות. ואז זו״ן עצמם ראוים לזווג בברכת שים שלום.

קנז) מתעוררים המוחין העליונים וחוזרים לבא מעצמם בלתי שנצטרך להביא מוחין חדשים ע״י ק״ש: כי הגם שמוחין דזו״ן פב״פ, מסתלקים אחר תפילת שחרית,

ביום אין המוחין מסתלקים לגמרי, אבל הם נשארים על ראשו בסוד אורות מקיפין.

קנח) אמנם בלילה הם מסתלקים לגמרי, וע״כ בתפלת ערבית צ״ל פ״א ק״ש, כדי לעשות זווג אשר בעת ההוא, לפי שאז כבר הוא לילה והדינים גמורים שולטים, ולכן צריך לקרות פעם אחרת ק״ש מחדש, כדי להמשיך מוחין לצורך הזווג ההוא.

קנט) גם טעם אחר קרוב אל טעם הנזכר, והוא כי בתפלת המנחה סמכנו על הק״ש דשחרית, ומן השיריים שנשתייר מן הזווג דשחרית, וכן מה שנשאר מן המוחין אחר שנעשה הזווג ההוא דשחרית, מן השיריים ההם אנו עושים זווג תפלת המנחה. אבל איננו מספיק גם לעשות בו זווג תפלת ערבית על סמך המוחין דק״ש דשחרית, כי כבר כלו ונפסקו בתפלת המנחה.

קס) ועם הטעם הזה יתבאר לך ט״א, למה זווג המנחה אינו מעולה כ״כ כתפלת שחרית, אע״פ ששניהם ביום. אבל הטעם הוא, כי זווג תפלת המנחה הוא מן השיורין דמוחין של תפלת שחרית. וגם בזה תבין למה הדינין מתגברין בתפלת המנחה, בסוד כי ינטו צללי ערב, הטעם הוא לפי שהמוחין הולכין ומתמעטין, אבל עכ״ז עדיין נקרא מדת יום. אבל בתפלת ערבית, שנפסקו כל המוחין לגמרי, ולכן כל שליטת החיצונים והמזיקין הוא בלילה, כנז׳ בר״מ פרשת פנחס, דבלילה אסתתמו תרעי ג״ע, ואתפתחו תרעי גיהנם דאיהו מרה כו׳. כנודע שהדינין וגבורות של הלילה, הם גדולים כמה מדרגות יותר מן הדינין שבשעת המנחה, כי שליטת וממשלת החיצונים האמתית אינה אלא בלילה, כנודע.

אור פנימי

מ״מ אינם חוזרים זו״ן לקטנותם מחמת זה, רק בחינת פב״פ מסתלקת מהם. ולכן בתפלת המנחה, שכל הזווג הזה אינו אלא זווג דאחורים, שה״ס הזווג דישראל ולאה מהחזה ולמעלה, ורחל נמצאת אז באחורים בקומה שוה עם ז״א, כמ״ש במקומו. ע״כ לא נחשב הזווג הזה אלא בחינת התעוררות המוחין העליונים, ואינם צריכים כאן להעלות מ״ן ע״י ק״ש, כמו להכנת הזווג דתפילת שחרית, כי אין כאן מוחין חדשים שיהיו צריכים להעלאת מ״ן מחדש.

קס) **בתפלת ערבית שנפסקו כל המוחין לגמרי** וכו׳: ויש עוד הפרש גדול בין ק״ש דתפלת ערבית, לק״ש שעל המטה, ולק״ש דקרבנות. כי הגם שנפסקו כל המוחין דיום. מ״מ נשאר עוד המקיפים דאמא דקטנות מן המוחין של יום, שהם בחינת שלימות

קסא) והק״ש שעל המטה, אנו צריכין לעשותו מחדש, ואינו מספיק בק״ש דתפלת ערבית, כמו שהספיק הק״ש דשחרית אל זווג תפלת המנחה. והטעם הוא, כי כשהוא עדיין יום, אין המוחין מסתלקין לגמרי, ולכן במנחה א״צ ק״ש פ״א מחדש, משא״כ משכבר נעשה לילה, שאז מסתלקין המוחין לגמרי, ולכן צריך ק״ש מחדש, לצורך הזווג שיהיה אח״כ בחצות הלילה. והטעם שאנו מקדימין, לקרות אותה ק״ש בעת השכיבה יתבאר במקומו לקמן בע״ה.

קסב) והנה להיות שעתה הוא לילה ממש, יותר מבשעת תפלת ערבית, לכן הזווג הזה הוא גרוע, ואינו כ״כ מעולה, ולכן אינו מושך אלא מחיצוניות או״א בלבד כנ״ל. והרי נתבאר שני חילוקים שיש באלו הארבעה מיני ק״ש: והחילוק הא׳ שביניהם הוא, בענין המשכתן, אשר אין המשכתן שוה. והחילוק הב׳ הוא, בענין הזווגים הנמשכין מהם כי אינם שוים.

* קסג) עוד יש חילוק שלישי בענין ד׳ ק״ש והוא כי הלא ביארנו בענין ק״ש של יוצר כי ז״א יש לו מוחין דקטנות וגדלות, ובחינת המוחין דקטנות יש בה מוחין פנימים ומקיפין, וכן בבחינת המוחין דגדלות. ושם אמרנו כי בכל קריאת שמע מאלו הארבע, נכנסין בזעיר אנפין שש קצוות דמוחין פנימיים דגדלות דמצד אמא, ואי אפשר שיכנסו אלו עד שיכנסו כל מה שלמטה ממדרגתם, והם כל המוחין דקטנות הפנימים והמקיפין מצד אבא, ומצד אמא, ואח״כ נכנסים ו״ק הפנימים דמצד אמא.

אור פנימי

הכלים וע״כ אין צורך כאן להכנה דביאה קדמאה אל עלית המ״ן דק״ש זו. כמ״ש לפנינו בדברי הרב.

קסא) והק״ש שעל המטה, אנו צריכים לעשותו מחדש ואינו מספיק בק״ש דערבית: כלומר, שצריכים להמשיך הזווג דביאה קדמאה לעשותה כלי מחדש. וק״ש דערבית אינה מועילה כאן, כי כבר נסתלקו כל המוחין לגמרי בברכת המפיל, וחזרו לקטנותם דנ״ר דיניקה, כנ״ל.

קסב) לילה ממש יותר מבשעת תפלת ערבית לכן הזווג הזה הוא גרוע: כי עד תפלת ערבית, יש עוד המשך במקצת ממוחין דיום, דהיינו שנשאר עוד בחי׳ המקיפים דקטנות אמא, ממוחין דיום, שפירושו, שאח״פ עוד לא נסתלקו מזו״ן, ויש להם עשרה כלים וע״כ אין צורך אז לביאה קדמאה, כנ״ל. משא״כ אחר ברכת המפיל, שכבר ירדו אח״פ שלהם, וחזרו לקטנות ממש, כי לא נשאר בהם אלא הפנימיות דמוחין דקטנות דאמא, דהיינו הנ״ר דיניקה, הרי אינם ראוים עוד להזדווג כלל, וצריכים להקדם

* שער הכוונות ענין כוונת ק״ש דרוש ד׳.

קסד) וכל אלו המדרגות נכנסות בכל ק״ש, מאלו הד׳ מיני ק״ש הנזכר, ובדבר הזה כולם שוים. האמנם החילוק שיש ביניהם הוא, במדרגות הנכנסות מכאן ואילך כמשי״ת בע״ה.

קסה) והנה הזווג דשחרית כבר ביארנו, שנכנסים בז״א קודם הזווג ההוא, כל המוחין דגדלות הפנימים והמקיפים דאו״א, ואח״כ נעשה הזווג ההוא בעת נפילת אפים, אבל בשאר הזווגים אין הדבר כן, כמשי״ת בע״ה.

קסו) וגם ענין זה תלוי טעמו במש״ל, שאין הד׳ זווגים שוים, לפי שבשחרית הז״א שלם, וממולא בכל המוחין האלו כולם, לכן הזווג ההוא מעולה, והוא זווג יעקב ורחל, אבל בשאר הזווגים, כפי ערך המוחין

אור פנימי

דביאה קדמאה, המספיק לעשותה כלי בלבד, שהוא בחינת מקיפי אמא דקטנות שזה נעשה עתה בק״ש שעל המטה, הרי שהזווג הזה דק״ש שעל המטה, גרוע הוא ביותר מק״ש של ערבית, כי הזווג הזה אינו אלא לעשותה כלי בלבד, שהוא רק בחינת הכנה לעלית מ״ן.

קסד) **וכל אלו המדרגות נכנסות בכל ק״ש מאלו הד׳ מיני ק״ש הנ״ל, ובדבר הזה כולם שוים:** וצריכים לזכור, כל המתבאר לעיל, בענין המוחין דיניקה, איך שנמשכים לאט לאט, בהמשך ט׳ שנים ויום א׳, אשר אז הוא ראוי לעלות למ״ן לזווג או״א, בשביל המוחין דגדלות. ונתבאר שם, ד׳ זמנים עיקריים: א׳ הוא ב׳ שנות היניקה, שאז קונה רק בחינת קטנות דיניקה, שהיא נ״ר דיניקה. ב׳ הוא עלית המ״ן לעיבור ב׳, אחר ב׳ שנים דיניקה, שאז משיג השלמת עשרה כלים, דהיינו הורדת ה״ת מעינים והחזרת אח״פ אל המדרגה. ג׳ הוא, כניסת נה״י דאמא לחב״ד חג״ת שלו, שאז נמצא בעונת הפעוטות, הנגמרים בד׳ שנים ויום א׳ אחר ב׳ שנים דיניקה. אשר בשנים ג׳ וד׳ נכנסים ב״פ תחתונים דנו״ה דאמא לחו״ב דז״א. ובה׳ וו׳ יורדים הב״ש התחתונים דנו״ה דאמא, לתוך חסד וגבורה דז״א, ונמשכים ב״ש האמצעים דנו״ה דאמא לתוך חו״ב דז״א. וביום א׳ של שנה הז׳ נמשכת עטרת יסוד דאמא לתוך הדעת דז״א, ואז יש לו מקצת דעת, ומכונה בשם פעוטות, שמקחן מקח במטלטלין, שהם בחינת ו״ק. וזמן הד׳ הוא ט׳ שנים ויום א׳: שבשנה ז׳ ויום א׳, נכנס השליש עליון דנצח דאמא בחכמה דז״א. ובשנה ח׳ ויום א׳, נכנס השליש העליון דהוד דאמא בבינה דז״א. ובשנה ט׳ ויום א׳, נכנס יסוד דאמא, בדעת דז״א. ואחר שנתלבשו בו ג״ש העליונים דנה״י דאמא, אז הוא ראוי לעלות לזווג לצורך המוחין דגדלות, הנקרא עיבור ב׳ דמוחין. עש״ה דבר בטעמו.

ותדע, שב׳ הזמנים הראשונים, שהם ב׳ שנות היניקה, והעיבור הב׳ להשלמת כלים. הם מכונים פנימים ומקיפים דמוחין דקטנות דאמא, שב׳ השנים של היניקה, שהם בחינת נפש רוח ונ״ע דצלם, נחשבים לפנימים דאמא. והעיבור ב׳ המשלים לו עשרה כלים, דהיינו שמחזיר לו אח״פ, הם בחי׳ מקיפים דל״ם דצלם דאמא, כלומר בחינת נ״ר דיניקה. אכן נ״ר אלו דיניקה נבחנים ג״כ לשנים: כי ההשלמה מצד הכלים בלבד,

אשר הוא לוקח, כך הוא ערך הזווג ההוא, או יהיה זווג ישראל עם לאה, או יעקב עם לאה, וכן כיוצא בזה.

קסז) וגם הטעם הזה תלוי במש״ל, כי בשחרית הוא חסד גמור, ולכן המוחין של אז הם מעולים. וגם הזווג ההוא גדול ומעולה. ובמנחה מתגברין הדינין מעט, ולכן המוחין והזווג אשר אז, הם יותר ממועטים במעלה, ועד״ז הם מתמעטין בתפלת ערבית יותר. וכיוצא בזה.

אור פנימי

נבחנת ע״ש מוחין דאמא, כי ענין העלאת אח״פ אל המדרגה, הוא בחינת הגדלות דה״ג מנצפ״ך, המיוחסת לאמא, כנודע. באופן, שפנימים דאמא פירושו, הקטנות דה״ג, שהיא בחינת ה״ת בעינים. ומקיפים דאמא, הם בחי׳ ה״ג הגדלות, שפירושו, אחר שירדה ה״ת מעינים למקומה ואח״פ חזרו אל המדרגה. והבחן ב׳ יש באלו המוחין דיניקה, מבחינת הה״ח שבהם, שו״ק דה״ח נקראים פנימים דאבא, שהמה נכנסים בד׳ שנים ויום א׳ אחר שנות היניקה כמ״ש לעיל (דף א׳ קנ״ד אות פ״ט ודף א׳ קס״ו אות קכ״ג קכ״ד וקכ״ה) שהוא עונת הפעוטות. וג״ר דה״ח נקראים מקיפים דאבא דקטנות, שהם בחי׳ ל״ם דצלם דיניקה מצד אבא, שהם נכנסים בג׳ שנים שלאחר עונת הפעוטות, עם ג״ש העליונים דנה״י דאמא. כמ״ש (בדף אלף קס״א אות קכ״ו קכ״ז קכ״ח וקכ״ט) דהיינו עד ט׳ שנים ויום א׳, שאז הוא עולה למ״ן להשגת המוחין דג״ר ממש. כמ״ש (בדף א׳ קנ״ו אות צ״ב).

גם ידעת, שכל אלו הזמנים האמורים הם רק בעת אצילות הראשון דז״א, אבל בענין הגדלות המוחזרים לז״א בכל יום, ע״י התפלות והמצות, הנה המה אינם צריכים זמן. כנ״ל, (דף א׳ קע״ב אות קל״ח) ועפ״ז תבין שיש כאן להבחין בעיקר רק בב׳ עיבורים דעיבור ב׳: שהם עיבור ב׳ דהשלמת כלים, ועיבור ב׳ למוחין דג״ר ממש. אשר בעיבור ב׳ דהשלמת כלים, שזמנו לאחר ב׳ שנות דיניקה, הנה נמשך בו תכף כל המוחין דו״ק, שהם המקיפים דאמא דקטנות, דהיינו הגדלות דה״ג. ופנימים דאבא דקטנות, שהם: המשכת ו״ק דחסדים עד לעונת הפעוטות. ומקיפים דאבא דקטנות, שהם המשכת ג״ר דחסדים, בג׳ שנים אחר עונת הפעוטות. וגם ו״ק דאמא דגדלות. שהם בחינת גדלות ממש, דהיינו בחי׳ נשמה ומוחין, אלא שהם בחינת נ״ר דנשמה, וע״כ גם הם נמשכים עם העיבור ב׳ דהשלמת כלים. כי נרנח״י דדוח שוין לבחינת נ״ר דנשמה. וע״כ הם באים בזווג אחר דכלים. כמ״ש לעיל (דף א׳ קנ״ז אות צ״ז) „כי אחר ב׳ שנים דיניקה, נכנסים ב׳ בחינות יחד, שהם ו״ק דמוחין דגדלות וכו׳ זה נכנס וזה יוצא״ ועי״ש באות צ״ח ואות ק׳.

ועם זה מובן, שהמדרגות הנכנסות בכל ק״ש מד׳ בחינות ק״ש, המה שוים לגמרי. כי אפילו בב׳ ק״ש, שהם רק לעשותה כלי, שהם ק״ש שעל המטה, וק״ש דקרבנות, שהם בחינת העיבור ב׳ דהשלמת הכלים, שזמנו לאחר ב׳ שנות היניקה. הנה גם בהם נמשכים בהכרח כל המוחין דקטנות, שהם מקיפים דאמא ופנימיים ומקיפים דאבא דקטנות, דהיינו ג״ר דה״ג וו״ק וג״ר דה״ח, וגם ו״ק דאמא דגדלות ממש, שהם נ״ר דנשמה, כי כל אלו נמשכים ביחד עם העיבור הב׳ דהשלמת כלים כנ״ל.

והנה נתבאר היטב עיבור הב׳ הראשון. שזמנו אחר ב׳ שנות יניקה, והוא כולל כל המוחין דז׳ שנים ויום א׳, שלאחר ב׳ שנים

קסח) והנה החילוק הזה שבארנו, אינו אלא בזווגים עצמם, אבל בעת הק״ש, כולם שוים, כי בכולם נכנסים בז״א עם המוחין דו״ק דגדלות ג״כ הפנימים מצד אמא.

קסט) ואמנם החילוק הג׳ שיש בד׳ מיני ק״ש עצמם, הוא זה, כי הנה אע״פ שאנו אומרים, שבעת הק״ש נכנסים כל המדרגות עם הו״ק דמצד אמא דגדלות הפנימים, עכ״ז אלו המדרגות שבנתים, יש ביניהם הפרש, כי יש פעם שנכנסים כולם יחד, ויש פעם שנכנסים מפוזרין ומפורדין, וסוד זה תלוי במלת ישראל. פי׳ כי כבר ביארנו בק״ש דיוצר, כי סוד הק״ש היא להעלות מ״ן מן זו״ן אל או״א, כדי שיזדווגו או״א, ויורידו מוחין אל זו״ן.

אור פנימי

דיניקה עד ט׳ ויום א׳, שהם: מקיפים דאמא דקטנות, ופו״מ דאבא דקטנות, וו״ק דאמא דגדלות. והנה יש עוד עיבור ב׳ לצורך המוחין דג״ר דגדלות, שזמנו לאחר ט׳ שנים ויום א׳, שהוא אחר קבלת כל המוחין הבאים מעיבור ב׳ הראשון, המתחילים ממקיפי אמא דקטנות, ונשלמים בו״ק דגדלות דאמא. כנ״ל, שעל ידיהם נעשה מוכשר לעלות לעיבור ב׳ האמיתי לצורך המוחין דג״ר, שהם מוחין ההולדה. ותדע אשר עיבור ב׳ הזה נעשה רק בק״ש דיוצר אור, כי אז כבר יש לו כל ההכנות הצריכות לעיבור הזה, דהיינו שכבר קבל כל המוחין דעיבור הב׳ הא׳ הנ״ל, וע״כ מוכשר אז לעלות למ״ן לעיבור ב׳ דמוחין דהולדה. משא״כ בג׳ מיני ק״ש האחרים, הנה אין לו עדיין כל המוחין הבאים מעיבור ב׳ הא׳, ולכן אינו יכול לעלות למ״ן לעיבור ב׳ דמוחין דהולדה. והבן היטב.

אמנם אפילו בק״ש דיוצר אור, שאז הוא העיבור ב׳ לצורך המוחין דג״ר ממש, מ״מ אין זו״ן מקבלם בבת אחת, כי בעת לידת המוחין אינו מקבל מהם אלא ו״ק דג״ר אלו, ע״י ציונן ירכין דתבונה, בסוד אין התורה מתקימת אלא במי שממית עצמו עליה, שפירושו שתבונה יורדת בסוד רובצת, ומשפעת לזו״ן רק בחינת ו״ק לבד. כמ״ש לעיל (דף א׳ קכ״ח אות ד׳ ובאו״פ שם) וענין זה נוהג גם בלידת ג״ר דז״א, כמ״ש במקומו. ולפי״ז נמצא שאפילו בק״ש דיוצר אור, לא הגיע לז״א אלא בחינת ו״ק דגדלות אמא, כמו בק״ש שעל המטה. אלא ההפרש גדול מאד, כי בק״ש שעל המטה וכן בקרבנות, וכן בערבית, נמצאים אלו ו״ק דגדלות אמא, שהם כל גובה קומתו שהוא מקבל ע״י העליה לזווג או״א ההוא, ואין לו עוד מה לקבל מהם. משא״כ בק״ש דיוצר אור, הנה באמת יצאו בעיבור ב׳ הזה, כל בחינת נרנח״י דג״ר של ז״א, אלא עתה בעת ק״ש אינו ראוי לקבל מהם אלא ו״ק, אבל אח״כ בברכת אבות הוא מקבל את התשלום שלהם, דהיינו ג״ר ממש. באופן שיציאת ג״ר האלו שהוא מקבל בעמידה בברכת אבות. היתה עוד בעת הק״ש דיוצר אור, אלא שנשארו בעת לידתן באו״א, וזו״ן לא היו ראוים לקבל אז רק ו״ק, וג״ר הם מקבלים בברכת אבות, כמבואר. וההפרש שבין הק״ש שעל המטה אל הק״ש דקרבנות וק״ש דערבית, יתבאר להלן.

והנה נתבאר היטב, שהמדרגות המקובלות לזו״ן בעת הק״ש, הן שוות לגמרי בכל ד׳ מיני הק״ש, אלא שיש הבדלים מבחינת

קע) אמנם קודם העלאת מ״ן אלו, אין הז״א עדיין ראוי להעלותם, וצריך להמשיך לו הארה מלמעלה כדי שיוכל להעלותם. והנה ההארה הזאת נתנה אליו במלת ישראל. כמשי״ת לקמן בק״ש דיוצר.

קעא) וביאור הדברים הם, כי ז״א, כדי שיוכל להעלות מ״ן למעלה, צריך שבהכרח יהיו לו לפחות מוחין דקטנות מצד אמא, כדי שיוכל אח״כ להעלות מ״ן כדי שיקבל אח״כ מוחין דגדלות. והנה בק״ש דשחרית במלת ישראל נגמרים לכנס בו כל המוחין דקטנות, אפילו המקיפים דמצד אבא, וזו היא תוספת הארה הניתנת לו אז במלת ישראל, כדי שאח״כ יוכל להעלות מ״ן במלת אחד. כדי שיקבל אז מוחין דגדלות דו״ק, כנ״ל.

קעב) וכבר ביארנו בק״ש דיוצר, כי לעולם אי אפשר שיחסרו מן ז״א כל המוחין דקטנות, כי בהכרח שמוחין פנימים דקטנות שמצד אמא לא יסתלק כלל ממנו לעולם, לא ביום ולא בלילה. לפי שבהכרח צריך שתהיה לו איזה בחינה של מוחין כדי שיתקיים בהם, כי המוחין ההם, הם חיות וקיום האדם, בסוד והחכמה תחיה את בעליה.

אור פנימי

ההכנה של זו״ן מקודם עלית המ״ן, וכן ממה שמקבל מהזווג ההוא לאחר מכאן. כי בק״ש שעל המטה וכן בק״ש דקרבנות, נמצא זו״ן חסרי כל הכנה, וצריכים לביאה קדמאה לעשית כלי. אבל בק״ש דערבית, אינם צריכים לעשית כלי, כי זה נשאר להם עוד מהארת הזווג דיום. ועכ״ז אין הכנה זו מספקת לזווג דעיבור ב׳ למוחין דג״ר הבא לאחר ט׳ שנים ויום א׳, אלא לקומת ו״ק דגדלות בלבד. כמ״ש להלן. וע״כ לא יקבלו יותר מזה אפילו לאחר מכאן. משא״כ בק״ש דיוצר אור, כבר יש להם הכנה כמו לאחר ט׳ שנים ויום א׳, וע״כ זו״ן ראוים לעלות לעיבור ב׳ דג״ר ממש, ואע״פ שאינו נוטל משם מתחלה אלא ו״ק דג״ר, מ״מ הוא מקבל התשלום בעת העמידה בהברכה דאבות, כנ״ל.

קעב) בהכרח שמוחין פנימים דקטנות דמצד אמא לא יסתלקו ממנו לעולם לא ביום ולא בלילה: הטעם הוא, כי כל מה שיצא בז״א בתחלת אצילותו, דהיינו בעיבור א׳, אינו מתבטל ממנו לעולם, משום שהם בחינת כלים דפנים, ואין בהם כלום מבחינת כלים דאחורים שהם אח״פ. ונודע שכל ענין השבירה שהיה בכלים דפנים דז״א דנקודים, דהיינו אלו שיצאו בעת הקטנות דנקודים, לא היה אלא משום שנתערבו עם הכלים דאח״פ שנתעלו להם בעת גדלות דנקודים, ולפיכך אחר שנתבררו ונפרדו הכלים דפנים האלו מתוך הכלים דאחורים, בזמן עיבור הא׳, נעשה תיקונם קבוע. כי בעולם התיקון, לא יארע עוד שכלים דפנים יתערבו עם כלים דאחורים, כי הפרסא דאצילות שומר עליהם, שלא יתחברו עוד עם כלים דאח״פ שלהם שבבי״ע, זולת ע״י תיקון עליה לאצילות. כנודע. ובאופן כזה אינם מתערבים יחד, כמ״ש בחלקים הקודמים. אמנם כל הנמשך עם עיבור הב׳, דהיינו אפילו ג״ר

קעג) אבל המוחין המקיפים דמצד אמא. והפנימים והמקיפים דמצד אבא: ג׳ מדרגות אלו, יכולות להסתלק לפעמים מן ז״א, כמו שגם מסתלקים המוחין דגדלות. אבל השינוי וההפרש הוא, כפי ערך הזמנים כן סדר מדרגת הסתלקותם.

קעד) ונתחיל לבאר מן הק״ש שעל המטה, כי היא המדרגה התחתונה שבכולם. כי הנה בלילה, ודאי הוא, שאינם מסתלקים כל המוחין, כנ״ל, ונשארים בהכרח המוחין הפנימים מצד אמא. וכשאנו קורין ק״ש שעל המטה, נמצא, שקודם שנאמר ק״ש, הנה לא היו בז״א רק מוחין פנימים דאמא בלבד. ולכן כשאנו אומרים ישראל, כדי להמשיך לו הארה מלמעלה, כדי שיוכל להעלות אחר כך מ״ן, כדי לקבל גם המוחין דגדלות, והנה אז, איננו יכול להמשיך הארה גדולה רק מדרגה א׳ בלבד יותר ממה שהיה לו תחילה. והוא כי בתחלה היו לו מוחין פנימים דקטנות דאמא, ועתה במלת ישראל, ההארה שנתוספה לו עתה היא מקיפין דקטנות דאמא. ונמצא כי כאשר מעלה מ״ן במלת אחד, כנודע, הנה אין לו עדיין רק עד מדרגת מקיפין דאמא, וחסרים ממנו פנימים ומקיפים דאבא דקטנות, והוא השיעור של המדרגות שכבר היו בו במלת ישראל בק״ש דשחרית.

אור פנימי

דרוש, שה״ס השלמת הכלים, ע״י הארת הע״ב ס״ג המורידה הה״ת מעינים ומחזירה אח״פ אל הפרצוף. הנה זה בבחינת עולה ויורד לפי מעשים של התחתונים, שע״י מעשים טובים המה מעלים מ״ן וה״ת יורדת מהעינים ומחזירים את אח״פ אל המדרגה, ואם אח״כ מקלקלים מעשיהם, הנה אז חוזרת הה״ת לעינים ואח״פ חוזרים ונופלים לבי״ע.

ונמצא, שכל המוחין הבאים עם עיבור הב׳, ואפילו מעיבור ב׳ הא׳ שלאחר ב׳ שנות היניקה, הנה כל אלו אין תיקונם קבוע, להיותם באים ע״י מ״ן מהתחתונים, המוריד ה״ת מעינים, אשר בקלקול מעשיהם, חוזרת הה״ת לעינים, והוא חוזר אל המדרגה שמקודם עיבור ב׳ דהיינו להמדרגה דב׳ שנות היניקה, שאז הה״ת בעינים, ואין לו אלא נפש רוח דרוח, אמנם פחות מהם לא יחסר לעולם, כי בחינת נ״ר אלו נבררו ע״י העליונים עצמם, כי בעיבור הא׳, העליון מעלה אליו את התחתון, כנודע, וע״כ כיון שהתחתונים לא נתחברו בתיקונו, לא יוכלו לפגום כלום במעשיהם הרעים. וזה אמרו „כי בהכרח שמוחין פנימים דקטנות דמצד אמא לא יסתלקו ממנו כלל לעולם לא ביום ולא בלילה״ כמבואר, שהפנימים דאמא, שהם הנפש רוח דרוח, שתיקונם הוא בעיבור א׳, אין בהם שום סיוע ממעשה התחתונים, ואין התחתונים יכולים לפגום בהם ולחסרם, ואחר שכבר נבררו פעם ע״י העליון, ונפרדו מכלים דאחורים, שהם אח״פ, הנה תיקונם זה נשאר להם לעולם בקביעות זכור זה. ועי׳ לעיל דף א׳ ק״ב ד״ה תחלה. וז״ש „אבל המוחין דמקיפין דמצד אמא, והפנימיות ומקיפין דמצד אבא, ג׳ מדרגות אלו יכולים להסתלק לפעמים מן ז״א, כמו שמסתלקים המוחין דגדלות״ דהיינו כמבואר,

קעה) ובזה תבין טעם אמיתי, למה אין הד׳ זווגים והד׳ המשכות דק״ש שוות, והכל תלוי במה שנזכר, כי הנה כפי ההכנה שיש לז״א בעת שמעלה מ״ן במלת אחד, כך יש בו כח למשוך המשכה עליונה או תחתונה. וגם בענין זה תלוי כניסת המוחין דגדלות בו אח״כ, אם נכנסים כולם, או מקצתם. וגם בזה תלוי הפרש מעלת הזווגים, אשר זווג זה גדול מזה, וכל זה בהתחלה הנ״ל, כי אם ההתחלה היא מעולה בעת העלאת מ״ן, כך יש לו כח להמשיך המשכות עליונות מלמעלה, ונמצא שהכל תלוי בענין זה.

קעו) ונחזור לענין, כי עתה בעת ק״ש שעל המטה שאין לו רק מדרגה אחת לבד מן הג׳ מדרגות הנזכרות, אשר היא המקיפין דאמא, לכן אין בו כח להמשיך רק מחיצוניות דאבא ודאמא בלבד, ולכן אין נכנסין בו רק המוחין דו״ק דגדלות מצד אמא ולא יותר כמשי״ת בע״ה. ולכן גם הזווג ההוא הוא תחתון והוא יעקב ולאה, בהיותם למטה מן החזה בלבד.

אור פנימי

שכל אלו ג׳ המדרגות, להורדת ה״ת מעינים הם צריכים, הנעשה ע״י עיבור ב׳ הראשון, בעזרת המע״ט דתחתונים, וע״כ מעשיהם הרעים יכולים לחסר אותם ג״כ. וע״כ הם שוים למוחין דגדלות דהולדה.

קעה) **אין הד׳ זווגים והד׳ המשכות דק״ש שוות והכל תלוי במה שנזכר**: היינו מה שאומר לעיל, שהכוונה במלת ישראל דק״ש, אינו יכול להמשיך הארה, יותר ממדרגה אחת ממה שהיה לו תחלה, ולפי ההכנה דהמשכת ההארה במלת ישראל. תלוי ומדוד גודל הזווג והעלאת מ״ן במלת אחד דק״ש ע״ש. וע״כ בק״ש דקרבנות, שאין לו מקודם רק פנימים דאמא דקטנות, דהיינו בחי׳ ב׳ שנים דיניקה, נמצא שלא יוכל בהכוונה דמלת ישראל, רק להמשיך המקיפים דאמא דקטנות, דהיינו העיבור הב׳ לעשותה כלי, שהוא בחינת הגדלות דה״ג דאמא. וע״כ אי אפשר לו לעלות למ״ן לעיבור ב׳ דהולדה, מטרם שקבל כל המוחין דקטנות, שתשלמו הוא המקיפים דאבא. וע״כ במלת אחד דק״ש אינו ממשיך רק ו״ק דגדלות אמא, ולא יותר מזה כלום. וכן הוא גם בערבית. אבל בק״ש דשחרית, שמקודם הק״ש, כבר יש לו מקיפים דאמא ופנימים דאבא, ע״כ במלת ישראל דק״ש דיוצר, הוא ממשיך המקיפים דאבא דקטנות, ואז כבר קבל כל ג׳ המדרגות דעיבור ב׳ הא׳, הבאים בז׳ השנים ויום א׳ שלאחר ב׳ השנים של היניקה. וע״כ במלת אחד דק״ש זו, יכול לעלות למ״ן לעיבור ב׳ דמוחין דהולדה. אשר בשעת ק״ש הוא מקבל ו״ק שלהם. ובברכות אבות הוא מקבל ג״ר, כנ״ל.

וצריך שתדע ההפרש בין המשכה לזווג. כי באמת גם המשכה פירושה זווג, שהרי אפילו ההמשכה דק״ש שעל המטה, הנעשה במלת ישראל דק״ש זו, הנה פירושה, ביאה קדמאה כדי לעשותה כלי, כנ״ל (דף א׳ קע״ג אות ק״מ) הרי שהמשכה היא ג״כ זווג גמור, אלא כל הזווגים למוחין דקטנות מכנה בשם המשכה, להיותם בחינת תיקון כלים, כנודע. אלא לזווגים דגדלות. הוא

קעז) ודע, כי אח״כ כשיורדין ונכנסין בו המוחין דגדלות במלת אחד, כנודע הנה אז נכנסים לו ביחד מחדש, פנימים ומקיפים דקטנות דאבא, וגם פנימית דו״ק דגדלות דאמא. ולכן כיון שאלו המדרגות באים לו עתה ביחד, אין בו כח לקבל עוד מדרגות עליונות מאלו, ונשאר באלו המדרגות הראשונות לבדם.

קעח) אמנם בתפלת ערבית, עדיין הוא התחלת הלילה, ולא נתחזקה שליטת החיצונים, לפי שעד אז היה יום והחסד והרחמים גברו בעולם, ולא נסתלקו כל המוחין דקטנות לגמרי, אבל נשארו בו שני מדרגות: הא׳ היא המוחין פנימים דקטנות דאמא, אשר אלו קבועים בו תמיד ואינם מסתלקים בשום זמן, כנ״ל. וגם נשארו בו המקיפים דקטנות דאמא.

קעט) ולכן כשאומרים מלת ישראל כדי להביא לו תוספת הארה כנזכר, הנה אנו ממשיכים לו מדרגה אחרת יותר על הנזכר, והוא מוחין פנימית דקטנות דאבא. ונמצא כי כאשר מעלה מ״ן במלת אחד לגבי אור״א, הנה הוא כבר שלם וממולא יותר, ולכן הנה הוא מושך מן חיצוניות א״א שהיא מדרגה מעולה יותר. שאח״כ במלת אחד, נכנסים בו מוחין מקיפים דקטנות דאבא, וו״ק פנימים דגדלות דאמא. וכיון שלא קבל עתה מחדש הארות יתירות, לכן יש בו כח לקבל בתפלת ערבית מוחין אחרים גבוהים יותר, והם ו״ק פנימים דגדלות אבא. כמשי״ת במקומו בע״ה. ולכן גם הזווג ההוא הוא יעקב ולאה בהיותם למעלה מחזה.

אור פנימי

קורא זווג גמור, אפילו לו״ק דגדלות. וטעם הדבר הוא, משום שכל המוחין דקטנות נחשבים רק להכנה אל הזווג הגדלות, כי אינו עולה לעיבור ב׳ דמוחין דגדלות מטרם שיהיה לו כל ג׳ המדרגות של הקטנות כנ״ל, וע״כ הוא מכנה אותם בשם המשכה.

וגם בענין זה תלוי כניסת המוחין דגדלות בו אח״כ, אם נכנסים כולם או מקצתם: כנ״ל בדיבור הסמוך, כי בק״ש דיוצר אור, שכבר היה בו מקיפים דאמא דקטנות, ופנימים דאבא דקטנות, נמצא שבהמשכה במלת ישראל, נמשך בו המקיפים דאבא דקטנות. וכיון שכבר נכנסו בו כל המוחין דקטנות, ע״כ עולה למ״ן במלת אחד לעיבור דמוחין דגדלות. ואע״פ שהוא מקבל עתה רק ו״ק דמוחין דגדלות, מ״מ אח״כ נכנסו בו גם ג״ר דמוחין דגדלות, בברכת אבות, כנ״ל. שהם התשלום דמוחין דגדלות. משא״כ בג׳ מיני ק״ש האחרים, שעדיין לא קבל במלת ישראל כל המוחין דקטנות, ע״כ אינו ראוי לקבל אח״כ רק מקצת המוחין דגדלות, דהיינו ו״ק דגדלות אמא, ולא יותר.

קעז) נכנסים לו ביחד מחדש פנימים ומקיפים דגדלות אבא וגם פנימים דו״ק דגדלות אמא וכו׳ אין בו כח לקבל עוד מדרגות: כי כל אלו, הם המדרגות הבאות עם עיבור ב׳ דהמשכת השלמת הכלים, תכף

קפ) והנה בק״ש דקרבנות, אשר כבר הוא יום, ומדת החסד מתעורר, ולכן הוא יותר מעולה מן מדרגת ק״ש שעל המטה. אמנם הוא שוה אל ערך ק״ש דערבית בבחינה א׳, עם היות שיש ביניהם חילוק.

קפא) והוא, כי בתפלת ערבית, נשאר בו הארת המוחין מן היום, אלא שזמנו ועונתו הוא לילה. אבל הק״ש של הקרבנות, הנה היא נמשכת מן הלילה, אשר לא נשאר לו הארה. אבל יש לו יתרון אחר, והוא כי זמנו ועונתו הוא יום. ונמצא, כי בבחינה אחת הוא שוה אל ק״ש דערבית, ובבחינה אחרת הוא גבוה ומעולה ממנה.

קפב) והענין הוא, כי לפי שהוא בא אחר הלילה, שלא נשארו בו רק פנימים דקטנות דאמא בלבד, לכן צריך שבמלת ישראל נמשיך לו מדרגה אחרת, והוא מקיפים דקטנות דאמא. ובבחינה זו הוא פחות מן ק״ש דערבית, כי אז כבר היו בו מקיפים דאמא ממילא בלתי מעשינו.

קפג) אבל להיות כי היום מעולה מן הלילה, כי כשנעריך ערך ק״ש דערבית עם ק״ש דקרבנות, ודאי שק״ש דקרבנות הוא יותר מעולה מפאת עצמה, לפי שמעלת ק״ש דערבית אינה תלויה בה בעצמה, רק מפאת מה שקדם אליה שהיא בחינת יום, אבל היא בעצמה איננה אלא מדרגה גרועה להיותה מדת לילה. אבל ק״ש דקרבנות פחיתותה אינה מפאת עצמה, אלא מפאת מה שקדם אליה, שהיא בחינת לילה, אבל היא בעצמה היא מעולה לפי שהיא מדת יום. וכשנעריך ב׳ ערכים אלו, ודאי שיותר גדול ערך המעלה הנמשכת מפאת עצמה מן ערך המעלה הנמשכת מפאת מה שקדם אליה, שהיא כח אחרים ואינה כח עצמה. ולכן יש בק״ש של הקרבנות כח ויכולת להמשיך שני מדרגות ביחד, והם מקיפים דקטנות אמא, ופנימים דקטנות אבא.

קפד) אך ודאי שבבחינה אחרת הם שוים. והוא כי במלת ישראל, עדיין אין בז״א בק״ש דקרבנות יותר ממה שיש לו בק״ש דערבית, אבל עכ״ז, גדול כח ק״ש דקרבנות שהמשיכה שני מדרגות ביחד, משא״כ בק״ש

אור פנימי

לאחר ב׳ שנים דיניקה, והגם שבתחלת אצילות אין המדרגות הנ״ל נמשכים בבת אחת, אלא שצריכים זמן של ז׳ שנים ויום א׳, כנודע, מ״מ עתה אינם צריכים זמן אלא הם באים בו בבת אחת, (כנ״ל דף אלף קע״ב אות קל״ח) וכבר ידעת, שכל זמן שאינו נשלם בכל המוחין דקטנות הבאים עם עיבור ב׳ הא׳, אינו ראוי לעלות לעיבור ב׳ דמוחין דגדלות, וז״ש אין בו כח לקבל עוד מדרגות.

דערבית שלא המשיכה רק מדרגה אחת. ולכן להיות שיש לק״ש דקרבנות יתרון הזה על ק״ש דערבית, לכן יש בה כח להמשיך ממדרגה יותר עליונה, והוא מפנימית דא״א. ואח״כ במלת אחד נכנסין המקיפין דקטנות דאבא עם הפנימים דו״ק דגדלות אמא.

קפה) והנה אם לא היה בשחרית רק ק״ש של הקרבנות בלבד, היה זווג שלו גרוע דוגמת זווג דערבית. ולכן הוצריך פעם אחר ק״ש של יוצר, כדי לעשות זווג אחר יותר עליון, ולהמשיך המשכה יותר עליונה, והיא מחיצונית עתיק, ואז יכנסו בז״א, כל המוחין דגדלות פנימים ומקיפים דאו״א.

* קפו) דע, כי הי״ס הם ה׳ פרצופים שלימים: א״א, והוא כתר ויש בו י״ס. וכן או״א פרצופין שלימים, ויש בהם י״ס בכל אחד מהם. וכן זו״ן כל אחד כלול מי׳. אך דע כי הת״ת כשנאצל לא היה רק מציאות ו׳, ונקרא ו״ק, מחסד עד היסוד, ולא היה בו ראש. וז״ס ו׳ שבתוך ה׳, בבינה, שאין לה ראש.

אור פנימי

קפה) ואז יכנסו בז״א כל המוחין דגדלות פנימים ומקיפין דאו״א וכו׳ לפי שבבקר הוא שעת החסד והרחמים: אין הכוונה, שהמה נכנסים בו תכף בשעת ק״ש, כי בשעת ק״ש אינו מקבל רק ו״ק דאמא דגדלות, כמו בג׳ הק״ש האחרים, כנ״ל. אלא הכוונה היא, שהמוחין נכנסים בז״א כדרכם, שבשעת ק״ש נכנסים מקצתם, שהם פנימים דו״ק דאמא דגדלות, ואח״כ בעמידה נכנסים התשלום שלהם, עד שמקבל כל המוחין שיצאו בהזווג הגדול הזה בשעת ק״ש.

קפו) דע כי הי״ס הם ה׳ פרצופים וכו׳ הת״ת כשנאצל לא היה בו רק מציאות ו׳ ונקרא ו״ק מחסד עד היסוד ולא היה בו ראש: לכאורה יש להקשות הלא כל הפרצופים כשנאצלו מתחלה, לא היה בהם ראש, כי מתחלה באו כולם בסוד העיבור, ואפילו עתיק, כנודע. וא״כ מה הרבותא בז״א יותר מבפרצופים הראשונים. וצריך שתזכור מ״ש הרב לעיל (דף א׳ קנ״ב אות פ״ה ובדף א׳ ק״נ אות פ״א) כי לא נתקן בעיבור א׳ של ז״א בעולם אצילות. רק אותם שיצאו בו בעיבור א׳ דקודם התיקון, דהיינו בקטנות דז״א דנקודים, הנחשבים שם לעיבור א׳. עש״ה. אכן צריכים להבין הדברים על בוריים כי למה לא יכלו לצאת כלום מכל בחי׳ הגדלות דז״ת דנקודים, אלא מבחי׳ הקטנות שבהם בלבד. ועוד, מאין באו כל נרנח״י דז״א דאצילות.

וצריך שתזכור כאן כל המתבאר בענין ז״ת דנקודים, לעיל בחלקים ו׳ וז׳, כי אי אפשר להאריך כאן כפי הצורך. ובעיקר צריכים לזכור, שמתחלה יצאו הכלים דנקודים בזה תחת זה בקו אחד, ואח״כ יצאו

* ע״ח ח״ב שער כ״ח: שער העיבורים פרק ד׳ אות ה׳.

קפז) ואמנם אחר שיצא לחוץ, אז נעשה לו ראש. וז״ס מנחל בדרך

אור פנימי

האורות. ונתבאר שם הטעם, כי זה הכלל, שהכלים דפרצוף העליון, שנזדככו ונתרוקנו מאורותיהם, המה נעשו לכלים בשביל התחתון. וכלל זה נוהג בכל הפרצופים כולם שבה׳ עולמות: א״ק ואבי״ע. כמ״ש שם. ונמצא שע״ס דפרצוף הנקודים יצאו בכלים דנקודות דס״ג, שהתחילו מטבור ולמטה דא״ק, ונמשכו עד סיום רגלי א״ק (עי׳ דף שצ״א ד״ה והנך) וזה היה קודם צמצום ב׳, אבל אחר צמצום נה״י דא״ק, שה״ת עלה בעינים ונדחו אח״פ מכל המדרגות אל המדרגה שלמטה ממנה, שאח״פ דראש נעשו לבחינת גוף, ואח״פ דתוך נעשו לבחי׳ נה״י, ואח״פ דנה״י נעשו לבי״ע דפרודא. נמצא אז שאלו ז״ת דכלים דס״ג דא״ק, שבהם נתלבשו זו״ן של הנקודים, לא נשאר מהם באצילות דנקודים עתה, רק בחינת ראש ותוך מהם, שהם גו״ע, אבל אח״פ שלהם כבר נמצאו בבי״ע, באופן שלא נשאר מז״ת רק מחזה ולמעלה, והם שקבלו האורות דקטנות דנקודים, להיותם בחינת אצילות. אבל מחזה ולמטה העומדים בבי״ע, לא יכלו לקבל מהאורות ההם כלום, כי הפרסא שבין אצילות לבי״ע עומדת שם ממש במקום החזה דז״ת דנקודים אלו, שהם ז״א, כנודע.

והנה נתבאר, שז״ת דקטנות נקודים, הם רק בחינת גו״ע לבד, מערך הכלים ישנים דס״ג, שהמה נתלבשו בהם, שהם בחינת חב״ד חג״ת דכלים ההם, כי גלגלתא הם כלים דחב״ד, ועינים הם כלים דחג״ת, אשר בערך האורות, הם נבחנים לחג״ת נהי״מ, שגלגלתא הם בחינת חג״ת, ועינים הם בחינת נהי״מ. כי אור הרוח מתלבש בכלים דחג״ת, ואור הנפש בכלים דנהי״מ. ונמצא שנקודת החזה דכלים, היא ממש מלכות דז״א דנקודים, ומבחינת האורות נבחנת נקודת החזה, לבחי׳ עטרת יסוד דז״א, ושמה דבוקה הפרסא שבין אצילות לבי״ע. ותדע, שלאלו ז׳ הכלים קורא הרב עיבור א׳ שמקודם התיקון, דהיינו עיקר אצילות של ז״ת דנקודים, שיצאו בקטנות נקודים והם נקראים ג״כ, כלים דפנים דז״ת דנקודים. ואלו שמחזה ולמטה העומדים בבי״ע, נקראים כלים דאחורים דז״ת דנקודים, אשר בגדלות, ע״י עלית נה״י דא״ק למ״ן לע״ב ס״ג, והמשיך אור חדש דבקע לפרסא זו שבין אצילות לבי״ע, אז חזרו ונתחברו הכלים שמחזה ולמטה, אל הפרצוף דז״ת, שהם הכלים דאחורים, ונמצאו, ששוב נתפשטו עד סיום רגלי א״ק, כמו ז״ת דס״ג דא״ק מטרם צמצום הב׳, אמנם כיון שכח ה״ת נשאר בפרסא, ע״כ נסתלק האור מהם, ונשברו כולם, הן הכלים דאחורים שכבר מקומם בבי״ע, והן הכלים דפנים שהם באמת בחינת אצילות, להיותם מחזה ולמעלה כנ״ל, והוא משום שנתחברו לפרצוף אחד עם הכלים דאחורים בהתפשטותם עד סיום רגלי א״ק כנ״ל, ע״כ נתערבו אלו באלו, וגם הם נשברו, כמ״ש שם באורך.

וכבר ידעת, שכל עיקר התיקון של עולם האצילות של עתה, הוא בהפרסא שנתחזקה יותר, באופן שלא תשנה עוד אותה המקרה דשביה״כ, בעת הארת ע״ב ס״ג. דהיינו שמכאן ואילך אין הארת הע״ב הבוקעת לפרסא, יכולה לבטל אותה לגמרי, כמקרה הנקודים, אלא כל ענין הבקיעה שלה, הוא רק שיוכלו הכלים דאחורים לעלות למעלה מפרסא, אבל אין אור אצילות יכול להתפשט עוד למטה מפרסא כנודע. ופירוש הדברים הוא: כי זה המיתוק דמדת הדין במדת הרחמים הנעשה בצמצום ב׳, דהיינו החיבור והעליה דה״ת בה״ר, כנודע, הנה הוא עתה קבוע באופן מוחלט, וממילא נמצא, שהפרסא שבין אצילות לבריאה, שהיא בחינת סיום הקו דא״ס החדש, הנעשה בבינה דע״ס דנה״י, משום

ישתה. כי מנחל יסוד בינה ישתה הת״ת בהיותו בדרך, פירוש, אחר שיצא ממנה. ואז נקרא ירים ראש.

אור פנימי

שה״ת שמתחת רגלי א״ק עלתה לשם, כנודע, הנה גם היא קבועה באופן מוחלט. ועם זה נמצא שאותם הכלים דאחורים, שהם מבחינת בינה וז״א ונוקבא דע״ס דנה״י, שהם מבחינת נקודת הסיום דצמצום א׳, העומדים בבי״ע, כבר המה קבועים שם, באופן שלא יוכלו לקבל לתוכם כלום, ומכ״ש שאינם יכולים לעלות לאצילות. ששמה מקום צמצום ב׳, דהיינו בחינת מלכות הממותקת בתוך הבינה. ולפיכך לא יארע עוד שיתערבו הכלים דפנים עם הכלים דאחורים והבן היטב.

וכבר ידעת, שכל אלו ריבוי הבחינות הנעשים בהע״ס, בסיבת המסך ואו״ח, אינם מתרחקים עי״ז אף משהו, מהע״ס דאור ישר, ויחסם תמיד שוה זה לזה. וע״כ יש להבין, שמכח צמצום הב׳ שה״ת עלתה לבינה ונתחברו יחד, נמצא שבחינת זו״ן דאו״י, דהיינו בחי״ג ובחי״ד, יצאו מכל המדרגות שמצמצום ב׳ ואילך, ולא נשאר בהמדרגות זולת כח״ב לבד. כמ״ש הרב לעיל (דף קמ״ה אות א׳) שלא נשאר בהספירות דיושר, כי אם ג׳ הבחינות: שורש נשמה, וגוף. שהם כח״ב, אבל לבוש והיכל, שהם זו״ן, נפרדו מן הגוף ונעשו לאו״מ עש״ה. אמנם לפי זה קשה, הלא אנו מוצאים זו״ן בכל הפרצופים וכן זו״ן הכוללים, גם לאחר צמצום ב׳. ואיך אומר שהמה נפרדו מספירות דיושר.

והענין הוא, כי נודע, שע״ס כלולות כל אחת מעשר, והם רק ה׳ בחינות. גם נודע, שיש ב׳ הבחנות בה׳ הבחינות: כי יש ה׳ בחינות, שיש בהם אור החכמה, והם נקראו כח״ב זו״ן. ויש ה׳ בחינות דאור חסדים, והם נקראו חג״ת נ״ה. כי זה כל ההבחן בין ג״ר ובין זו״ן, כי בג״ר יש בכל אחד מהם ה׳ בחינות דאור חכמה. ובזו״ן אין שם רק ה׳ בחינות דאור חסדים, הנקראים חג״ת נ״ה. כנודע. כי כח״ב דחכמה שירדו לבחינת חסדים, מכנים אותם בשם חג״ת, ונצח הוא ז״א, והוד היא נוקבא, כנודע. ונמצא שעיקרו של ז״א הוא הנצח של ה׳ בחי׳ אלו, וחג״ת הם ג״ר המתחברים אליו, מהתכללות העליונים, והוד היא המתחברת אליו מהתכללות המלכות.

ונמצא לפי הכלל הנ״ל, שלא נשאר בספירות דיושר, כי אם כח״ב שהם: שורש, נשמה וגוף. אבל לבוש והיכל שהם זו״ן, נפרדו והיו למקיפים. הנה משום זה נבחן, שלא נשאר בז״א בה׳ הבחינות שהיה לו מטרם צמצום ב׳, רק בחינת חג״ת שלו, להיותם מן העליונים, כנ״ל, והם בחי׳ שורש, נשמה, גוף שבו, אבל הנצח, שהוא בחינת עצמו, שנקרא לבוש, וכן ההוד, שהוא בחינת המלכות נפרדו מז״א והיו למקיפים. וז״ס שז״א נקרא תמיד בשם חג״ת.

עתה תבין היטב ההפרש מכלים דפנים שמחזה ולמעלה דז״א דנקודים שנשארו באצילות, אל בחינת הכלים דאחורים, שמחזה ולמטה, הנמצאים שם למטה מפרסא, כנ״ל. כי בחינת גו״ע שהם חב״ד וחג״ת עד החזה, להיותם רק מבחינת התכללות דעליונים, ואינם מבחינת ז״א עצמו, ע״כ נשארו באצילות דנקודים למעלה מפרסא. אבל מחזה ולמטה שהם נה״י שלו, אשר נצח הוא בחינת ז״א עצמו, הנה הם נפרדו מגוף דאצילות, ונעשו לבי״ע. והאורות שבהם נעשו לב׳ המקיפים לבוש והיכל.

ואין להקשות לפי״ז, א״כ אין עוד לז״ת שום שורש בספירות דאצילות. שהרי חב״ד חג״ת שלו שנשארו לאחר צמצום ב׳, אינם כלל מבחינת עצמו אלא מעליונים. אכן תזכור מה שנתבאר בחלק ה׳, אשר בחינת הציור דע״ס דז״א, הם

אור פנימי

בעיקר מע״ב דא״ק, ששמה נתחלפו הספירות מחמת אור הכתר שנשאר בפה, ויצא שם אור החכמה בכלי דכתר, ואור הבינה בכלי דחכמה, ואור הז״א בכלי דבינה, ואור המלכות בכלי דז״א. עש״ה. לפיכך נעשה ההתחלפות הזו גם בה׳ חסדים, אשר אור הנצח עלה לכלי דת״ת. ונמצא עתה, שאותו שליש עליון דת״ת שנשאר בעולם הנקודים לאחר צמצום ב׳, הוא עתה עיקר הז״א מצד עלית האורות. וכן הנקודה שבחזה, היא עיקר שורש של הנוקבא דז״א. וזכור שמצד האורות הם חג״ת נהי״מ. ונמצא ש״ע דת״ת הוא יסוד ונקודה דחזה היא מלכות.

וז״ס שז״א מתחיל רק מחכמה, ולא מכתר, כשאר הספירות. משום שמצד היחס לפרצוף גלגלתא דא״ק, דהיינו מטרם שנתחלפו הספירות כנ״ל, הנה אין לז״א שום שורש עוד, לאחר צמצום ב׳: כי מנצח ולמטה, הוא נעשה לבי״ע, כנ״ל. אלא שכל השורש שנשאר לו באצילות לאחר צמצום ב׳ הוא רק מהיחס לע״ב דא״ק, כנ״ל, והנה שם ירד הכתר למדרגת חכמה, כי אור הכתר נשאר בפה, ואור חכמה מתלבש בכלי דכתר, כנ״ל. וע״כ נבחן עתה חסד דז״א, רק לבחינת חכמה ולא לבחינת כתר, הרי שאין לז״א כתר משורשו.

וזה אמרו „דע כי הי״ס הם ה׳ פרצופים שלימים וכו׳ ויש בהם י״ס בכל אחד מהם, וכן זו״ן כלול מי׳, אך דע כי הת״ת כשנאצל לא היה רק מציאות ו׳, ונקרא ו״ק מחסד ועד יסוד ולא היה בו ראש״ ותבין עם הנ״ל כי הוא מיחס כאן את הה״פ דאצילות לע״ס הכוללים דאור ישר, לרמז אשר דרך אחד להם. כי אין הפרש מהפרצופים אל הע״ס דאו״י, אלא בזה שע״ס של הפרצופים כוללים זה מזה, שע״י אור החוזר העולה ממלכות נכללים התחתונים בעליונים, והעליונים בתחתונים, כנ״ל בהסתכלות פנימית דף ע״ה פרק ט׳) ועם זה, אינם מתערבים זה בזה, אלא כל אחת נשארת בבחינתה. עש״ה.

ולפיכך, הגם שאפילו הג״ר כלולים כל אחד מזו״ן, אין זו״ן שבהם נבחנים לזו״ן ממש, אלא באותו שיעור שזו״ן נשרשים בהם, ולפיכך בעת הצמצום ב׳, שיצאו אח״פ מכל המדרגות, שהם בחינת נה״י, שהם זו״ן כנ״ל, הנה אפילו נה״י דאמא, לא נפלו לבי״ע, אלא למדרגה התחתונה ממנה שהיא זו״ן. כי כל בחינת נה״י שיש לה, אינה אלא מכח התכללות זו״ן, ממה שנשרש בה, א״כ זו״ן אלו שבבינה, נחשבים כמו חב״ד של הז״א, כלומר בחינת השורשים שלו, וכיון שנשארו באצילות, נבחנים הג״ר שיש להם ע״ס שלמות גם בצמצום ב׳, כי ההתכללות של הזו״ן, אינה נאבדת מן הג״ר והבן היטב.

אמנם זו״ן עצמם, כיון שלא נשאר בהם רק השרשים, דהיינו בחינת חב״ד חג״ת, שהם גו״ע הנכללים מהעליונים, כנ״ל, ובחינת עצמם נפלה לבי״ע מאחורי נקודת הסיום דצמצום ב׳. נמצא שהמה חסרי נהי״מ שלהם, דהיינו מחזה ולמטה, ולא נשאר בהם לאחר צמצום ב׳, רק חב״ד חג״ת דכלים, וחג״ת נה״י דאורות. דהיינו בחינת הכלים דפנים שלהם בלבד. הרי שאין לז״א יותר משש כלים בלבד. במשונה מהג״ר, כי הג״ר אינם חסרים מהתכללות זו״ן בהם, כי חלקם שהיה להם בזו״ן מטרם צמצום ב׳, נשאר בהם גם עתה, אבל ז״א חסר ממש בחינת עצמו, שהם נה״י שלו שמחזה ולמטה שיצאו ונעשו לבי״ע. וז״ש „כי הת״ת כשנאצל לא היה רק מציאות ו׳ בלי ראש״ כי נה״י דכלים שלו, שמחזה ולמטה, נפלו לבי״ע, ולא נאצלו עמו לא בקטנות דנקודים, ולא בעיבור א׳ דאצילות. כי כבר הפרסא קבועה בתקיפות גדולה, אשר שום בחינה מן נה״י אלו, עוד לא יוכלו לעלות לאצילות, ומכ״ש שהאורות דאצילות לא יתפשטו

קפח) והענין הוא, כי חג״ת שלו נעשין לו חו״ב ודעת, ונה״י נעשין לו חג״ת. וזה על ידי המשכת שפע דאו״א, וה״ס התפשטות ב׳ עטרין דמתעטרין וכו׳, וזהו בעטרה שעטרה לו אמו, שהוא רישא דיליה. ואמנם

אור פנימי

עוד מהפרסא ולמטה, וע״כ נמצאים אלו נה״י, שהמה חסרים מז״א לעולם. וזהו שאומר הרב תמיד, שאין לז״א אלא ששה כלים. וזכור דברים אלו.

קפח) **התפשטות ב׳ עטרין דמתעטרין וכו׳ וזהו בעטרה שעטרה לו אמו שהוא רישא דיליה:** כבר נתבאר בחלק י׳, שעיקרו דז״א הוא מא״א. אמנם המוחין שלו, עיקרם הם מאו״א, ע״ש. ויש להוסיף, כי ב׳ שורשים יש לז״א, שמצד הכלים הוא נמשך מגלגלתא דא״ק, וכן מא״א דאצילות. ומצד התלבשות האורות בכלים, הוא נמשך מע״ב דא״ק. וכן מאו״א דאצילות. ונודע, שמצד הכלים נחשב נצח לעיקר ז״א. ומצד האורות, נחשב ת״ת לעיקר הז״א. ונמצא שמיחס דז״א לא״א, אין לו שום שורש בחג״ת דא״א, כי שורשו מתחיל מנצח ולמטה דא״א. אמנם מיחס דאו״א, יש לו שורש גם בת״ת דאו״א הכולל חג״ת שלהם, כי מצדם נחשב ת״ת לעיקרו של ז״א, כנודע. וכבר ידעת, שחג״ת הם ג׳ רישין דז״א, לפיכך המוחין דז״א באים בעיקר מאו״א, שהוא נאחז בחג״ת שלהם, כנ״ל, ולא מא״א, שאין לז״א אחיזה בחג״ת שלו.

אמנם נתבאר שם, שגם לא״א יש לו חלק ביציאת המוחין דז״א, וצריכים להבין איך יצויר זה, מאחר שאין לז״א שום אחיזה בחג״ת שלו, כנ״ל. ומוחין דז״א צריכים בהכרח להמשך מחג״ת, ולא מגה״י. והענין הוא, כי בעת העיבור דז״א, מתחברים או״א וישסו״ת לפרצוף אחד, שפירושו שהם משיגים קומת ע״ב דמ״ה, והם מלבישין במקום ג״ר דא״א, שהוא קומת ע״ב הקבועה באצילות, כנודע. ונתבאר שם, שאין לאו״א מקומת ע״ב, אלא ששה כלים חג״ת נה״י לבד, דהיינו לפי מה שהם מלבישים לא״א בקביעות. וע״כ חסר להם נה״י דכלים וג״ר דאורות. אלא ע״י הזווג דנשיקין דא״א, המעלה להם אח״פ דבחינת מסך דבחי״ג, מתחלקים ששה כלים חג״ת נה״י דא״א, ונעשים לע״ס, ע״ד שנעשה בגדלות ז״א. כי ב״ש עליונים דכל פרק מחג״ת עולה ונעשה להם לראש, ושליש תחתון דכל פרק מחג״ת מתחבר עם שלישים עליונים דנו״ה דא״א, ונעשו לחג״ת. וב״ש תחתונים ואמצעים דנו״ה דא״א, נשארים להם לנה״י. ונמצא אשר חג״ת דאו״א דע״ב, נעשים מב׳ בחינות: כי שלישים תחתונים דחג״ת הקודמים, נעשים לשלישים אמצעים, ושלישים עליונים דנה״י דא״א הקודמים נעשין עתה לשלישים תחתונים דחג״ת דא״א, המכונה כתפין דא״א.

ונתבאר, שהכתפין דא״א, החדשים, המלובשים ונעשים לחג״ת דאו״א דע״ב, הם נעשים מב״ש עליונים דנו״ה דא״א הקודמים. ותדע שאלו הכתפין הם נמשכים לז״א, ונעשו בו לרישא. והם הנקראים בכל מקום ב׳ עטרין דאנחילו או״א לבנייהו.

וזה אמרו, וה״ס התפשטות ב׳ עטרין דמתעטרין או״א וכו׳ וזהו בעטרה שעטרה לו אמו, שהוא רישא דיליה״ כי ב׳ עטרין הללו, שהם הכתפין דא״א דבחי׳ קומת ע״ב דאו״א, כנ״ל, לא נעשו לבחינת חג״ת באופן שיהיו ראוים לרישא דז״א, אלא ע״י שנתחברו לחג״ת באו״א, אמנם מצד א״א עצמו, הם תמיד בחינת נה״י, כי מצד הקביעות יש לא״א עשרה כלים דקומת ע״ב, ואינו צריך להתחלקות הו״ק. אלא רק לאו״א שאין להם בקביעות אלא ששה כלים נעשה להם התחלקות הו״ק,

עתה נשאר חסר לו נה״י, אז הוצרכה בינה, להאריך רגליה למטה, וסוד הארת היסוד שבה, כי גם היא עלמא דדכורא, ואז נעשה לו נה״י. כי זה הנזכר בזוהר ומבינה נביאים.

אור פנימי

ואז עולים ב״ש עליונים דנו״ה דא״א, ונעשים לכתפין דיליה, שבזה המה ראוים להתעטר בז״א ולהיות לו לרישא. הרי שכל בחינת ראש דגדלות שז״א משיג, הוא רק ע״י או״א בעיקר כי אצלם קונה נו״ה דא״א, השייך לבנין ז״א, את מדרגת חג״ת, הראוי להיות ראש אליו. אמנם ודאי שגם לא״א חלק בהם, שהרי הם בחינת נו״ה שלו, אלא כיון שמצדו לא היו ראוים להיות ראש, ע״כ נחשבים בעיקר על או״א. וזהו שמדייק הרב בפסוק שעטרה לו אמו. ללמד, שלולא אמא, לא היה לז״א בחינת ראש לעולם. כמבואר.

הוצרכה בינה להאריך רגליה למטה וסוד הארת היסוד שבה כי גם היא עלמא דדכורא ואז נעשו לו נה״י: לכאורה סותר זה לכל המקומות שמביא הרב, שהו״ק נחלקים ונעשים לעשרה כלים, אשר ד״ש התחתונים נשארו בנה״י, ושלישים עליונים דנה״י עולים ומתחברים עם השלישים התחתונים של חג״ת, ונעשים לחג״ת. והפרקים עליונים ואמצעים דחג״ת, עולים ונעשו לראש. וגם נה״י דאמא המתלבשים בז״א, מתחלקים ג״כ לט׳ שלישים: שג״ש עליונים משלימים לחב״ד, וג״ש אמצעים משלימים לחג״ת בג״ש. וג״ש תחתונים משלימים הנה״י בג׳ שלישים. כנודע. וכאן אומר שחג״ת נעשה לחב״ד, ונה״י לחג״ת, וצריכים לנה״י חדשים, והם נעשו ע״י הארכת רגלים דאמא מחדש.

אמנם דבר גדול משמיענו כאן הרב בזה, וצריכים לזכור כאן כל המתבאר בחלק ז׳, בענין יציאת ז׳ תחתונות דנקודים. ועי׳ חלק ח׳ תרכ״ד ד״ה ונוסף. שג׳ חלוקות היו ביציאת ע״ס דנקודים. א׳, הוא הקטנות שלהם, כמו שיצאו מנקבי העינים דא״ק. שאו״א יצאו מראש, לבחינת חג״ת, שהיא קומת ז״א, ונמצאים הז״ת בהארת נפש לבד. ב׳, היא ע״י עלית מ״ן דנה״י דא״ק, שנמשך אור חדש דבקע לפרסא, והאור הזה יצא דרך הטבור והאיר לאו״א דנקודים, וירדה ה״ת מעינים לפה שלהם, דהיינו שהעלו אח״פ שלהם ממדרגה שלמטה, וחיברו אותם לפרצופם. שבזה חזרו או״א לראש, בבחינת פו״א. כי אמא אע״פ שכבר החזירה את אח״פ שלה, ואע״פ שחזרה לבחינת ראש, מ״מ אינה מחזרת פניה לאבא. מטעם כי חפץ חסד הוא. ואז קבלו ז״ת בחינת רוח נפש מאו״א, דהיינו קומה דבחי״א, שהיא אור דחסדים מאמא. וחלוקה ג׳ היא, ע״י אור חדש הנ״ל, שיצא דרך היסוד דא״ק, והאיר המ״ן דו׳ ונקודה אל הפה דאו״א, שמשם יצאו כל השמונה קומות בז״א, מן הקומה דהסתכלות עייניין דאו״א עלאין, עד קומת מלכות דישסו״ת, שהממעלה למטה מהם, באו בז״ת דנקודים, כמ״ש שם. אשר ז״ת דנקודים נשברו פנים ואחור וירדו לבי״ע. וח׳ הקומות דאו״א וישסו״ת נתבטלו, ונפלו אחורים שלהם למקום ז״ת, ולא לבי״ע.

ותדע, שג׳ החלוקות האלו, הם שורש לג׳ הבחינות עיבור יניקה ומוחין דזו״ן. ונודע, כי הסדר של כל הבירורים הוא, שכל המובחר נברר תחלה. וע״כ מתחלה הוא עיבור הא׳, הנברר מבחינת הקטנות דנקודים, שהם עיקר אצילות הז״א, מבחינת הסתכלות עינים באח״פ. וכבר נתבאר לעיל שהם בחינת גו״ע דז״א, מחזה ולמעלה הנקרא כלים דפנים, שבחינת הכלים הם חב״ד חג״ת עד החזה. ומבחי׳ האורות הם בחינת נה״י, דהיינו קומת המלכות, שאו״א היו אז בבחינת רוח, וז״ת בבחי׳ נפש.

קפט) וז״ס כונן שמים בתבונה. וז״ס ובתבונה יתכונן. ולכן להיות הנה״י משם, ואינם לא מן הת״ת ולא מן המלכות, ולכן מועילים לשניהם, כי נעשו רגלים לז״א ומוחין למלכות.

אור פנימי

וזהו כל קומת העיבור הא׳ דז״א. כנ״ל דף א׳ ק״מ אות מ״ה.

ונרנח״י דיניקה, נמשכים מחלוקה ב׳, שאז שבו או״א לראש, אלא שהיו עוד במצב פב״א, שמשם קבלו ז״ת קומת הרוח בשלימות, משום שאמא שבה לראש, והאור דחסדים שבה, היה בבחי׳ ג״ר וראש ממש, ומבחינה זו נמשך הג״ר דרוח, ומוחין דו״ק שז״א משיג בשעת עיבור ב׳, לאחר ב׳ שנים של היניקה, שהם בחינת ע״ס שלמות מצד הכלים, אלא מצד האורות אין שם אלא אור דחסדים מאמא, משום שאמא נמצאת עוד במצב פב״א, ואינה מקבלת הארת חכמה מאבא, זולת ע״י מ״ן דז׳ ונקודה כמ״ש בחלק ז׳.

וג״ר דמוחין שז״א משיג אחר עבור ב׳ דט׳ שנים ויום א׳, נמשך מחלוקה ג׳ שהיא בחינת פב״פ דאו״א דנקודים.

וטעם הדברים הוא, כי הכל תלוי במ״ן שז״א מעלה מאחורים דאו״א שנפלו בעת שביה״כ. והנה בעיבור א׳ דז״א, הנה ההעלאת מ״ן נעשה ע״י או״א עצמם, כי אח״פ דאו״א מעלה את גו״ע דז״א הדבוקים בהם, ולכן אין עוד בז״א שם, רק גו״ע שאו״א העלו. שהם ז׳ הכלים באור הנפש. אמנם לעיבור ב׳, הנה ז״א עולה למ״ן מעצמו, והוא מעלה מ״ן מאחורים דאו״א שנפלו למדרגתו. ומתחילה הוא מעלה המ״ן דחלוקה הב׳, דהיינו אח״פ דבנין פרצופם דעצמם דאו״א שנפלו למדרגתו, שהם החזירו שם או״א לראש, בכח הבל הטבור שהוריד ה״ת מעינים לפה, ולכן הם מועילים גם לז״א, להוריד הה״ת מעינים שלו לפה, ולהעלות אח״פ שלו, שאז משיג ג״ר דרוח ומוחין דו״ק, אבל לא ג״ר ממש, כי אמא עוד נמצאת כאן במצב פב״א. ואחר ט׳ שנים ויום א׳, ז״א מעלה מ״ן מבחינת אחורים דאו״א שנפלו למדרגתו בעת שביה״כ, שהם מבחי׳ ו׳ ונקודה, דהיינו מח׳ הקומות דאו״א עלאין וישסו״ת, שנתבטלו ונפלו למקום זו״ן, שמטרם הביטול היו או״א במצב פב״פ, ע״כ לאחר שז״א מחזירם, שבים גם עתה או״א פב״פ, ואמא משפעת אז הארת חכמה, שהם מוחין דג״ר.

ונודע, שאלו ו׳ ונקודה, הם בחינת אח״פ שיצאו לבי״ע מע״ס דנה״י דא״ק, והם בחינת ב״פ התחתונים דנו״ה דא״ק, ששליש תחתון דנצח, הוא בחי׳ ז״א דע״ס ההם, וש״ת דהוד הוא בחינת הנוקבא דז״א. שאחר שנה״י דא״ק קבלו האור החדש דבקע לפרסא, העלו אותם מבי״ע, ויסוד דא״ק השפיע אותם בבחי׳ מ״ן לאו״א. וצריכים לידע, שכל מ״ן דתחתון העולים לעליון, אין כל בחי׳ התחתון עולה, אלא רק הפנימית שלו בלבד. ונמצא שאלו ו׳ ונקודה שעלו למ״ן, אינם כל אח״פ שיצאו לבי״ע, אלא רק הפנימית דאלו אח״פ, דהייינו גו״ע הכלולים באלו אח״פ. כי כל הספירות כלולות זו בזו, וע״כ גם אח״פ שיצאו לבי״ע, כלול בהם גם בחינת גו״ע, ואלו גו״ע עלו בסוד ר ונקודה למ״ן.

והן אמת שהזווג דאו״א שנעשה על בחי׳ גו״ע אלו, מספיק לקומה שלימה גו״ע ואח״פ, דהיינו שיוכלו להתפשט בז״א גם בבחינת אח״פ ממש דכלים דז״א. אמנם כל עוד היותם בבחינת מ״ן בכלים דאו״א, אינם נחשבים אז, רק לפנימים דאח״פ, שהיא גו״ע ולא בחינת בי״ע ממש, כלומר שאינם בחינת שורש והיכל, שנפרדו ונעשו לבי״ע כנ״ל (בדף א׳ ק״צ ד״ה ונמצא) עש״ה. כי הם רק בחי׳ גו״ע הנכללים בהם, כנ״ל. ועם זה תבין, שאין זה סותר למ״ש הרב, שלבוש

* קצ) ז״א היה בו תחלה ו״ק, ואח״כ נגמר לי״ס גמורות, באופן זה: כי הנה קו ימין הוא חסד ונצח, ובהם שש פרקין, ואז תרין פרקין

אור פנימי

והיכל נפרדו לגמרי מז״א, וכאן אומר, שעלו למ״ן בסוד ו׳ ונקודה. ועם המתבאר תבין, שו׳ ונקודה אינם בחינת לבוש והיכל ממש, אלא בחינת שורש, נשמה, וגוף הכלולים בלבוש. והיכל. באופן שבחי׳ לבוש והיכל עצמם, לא נתעלו כלל בבחי׳ מ״ן ועם זה תבין מה שבחי׳ האחורים דאו״א מבחינת ו׳ ונקודה האלו, לא נפלו בחזרה לבי״ע, אלא שנשארו באצילות, כנודע. הוא מפני שהם רק בחינת הפנים שלהם, ואינם בחינת בי״ע ממש.

וזה אמרו ,,ואמנם עתה נשאר חסר לו נה״י אז הוצרכה הבינה להאריך רגליה למטה וסוד היסוד שבה״ כי כל מה שנתקן בעיבור א׳, אינו אלא בחינת הכלים דפנים, שיצאו בנקודים בחלוקה הא׳ הנ״ל, שהם הכלים דחב״ד חג״ת עד החזה, שבהם מתלבשים האורות דחג״ת נהי״מ, א״כ איך יוכל לקבל בחינת ראש וג״ר מאמא, כי בחסר נה״י דכלים אין בו מקום לקבל ג״ר דאורות. ואין לומר, שע״י הארת הזווג דע״ב ס״ג המורידה ה״ת מעינים שלו, הוא מעלה אליו את אח״פ, שהם בחינת הכלים דאחורים שלו מבי״ע, שזה אי אפשר כלל, שהרי הפרסא שהיא בחינת הסיום דצמצום ב׳ אינה סובלת רק הכלים דפנים בלבד, על פי הגבול שהופרסה בעת צמצום ב׳ על מקום נקודת החזה דז״א, כנ״ל, שמטעם זה נפרדו הלבוש והיכל מעל הפרצופים וביטול הפרסא לא יארע עוד באצילות.

וזה שאומר ,,אז הוצרכה הבינה להאריך רגליה למטה עם היסוד שבה״ כלומר, כי בחינת נה״י דאמא נתחדשו דהיינו בחינת אח״פ דאמא, שהם אינם אלא בחינת הפנימית דאח״פ, דהיינו בחינת גו״ע הכלולים באח״פ, הראוים להמצא למעלה מפרסא, כנ״ל. וכפי השיעור הזה נבררו מכלים וניצוצין דז״א שעלו מבי״ע לאצילות והאריכו הרגלים דז״א, כלומר, שנעשו לו לבחי׳ נה״י חדשים. אבל אח״פ של עצמו, שהם אותם הכלים דאחורים ששמשו לו בעת הנקודים, שהם בי״ע ממש, אשר הפרסא פלטתם בעת הצמצום ב׳, כנ״ל, המה אינם יכולים עוד להתעלות ולהתחבר לז״א דאצילות, כמו שקרה בנקודים, כי ע״כ יפה כחה של התחזקות הפרסא באצילות, שלא יארע לה עוד שום ביטול. והבן היטב. והנה מטעם זה מכונה הז״א בסוד הקטע יוצא בקב שלו. כנ״ל בחלק י״א אות ל״ד. וע״ש באו״פ.

וכבר ידעת, שאלו הארכת רגלים ונה״י חדשים, באים ע״י הארת הזווג דע״ב ס״ג, המורידה הה״ת מעינים לפה, ונמצאים אח״פ שבים לראש. ולפי זה יש להבין, למה מכנה אותם הרב בבחי׳ הארכת רגלים לבד, הלא כל המדרגות נתארכו. כי בעת שאין בפרצוף אלא בחינת גו״ע לבד, הרי אז אח״פ חסרים בין בראש ובין בתוך ובין בסוף שהם הרגלים, ובעת חזרת אח״פ אל הפרצוף, נמצאים מתארכים כל המדרגות שאח״פ דראש שבים לראש, ואח״פ דתוך שבים לתוך, ואח״פ דסוף שבים לסוף. וא״כ למה נקרא החזרת אח״פ בשם הארכת רגלים בלבד.

והטעם הוא, כי בחינת אח״פ דראש נופלים לבחינת תוך, ואח״פ דתוך נופלים לבחינת סוף, ועדיין הם נמצאים במדרגת הפרצוף. אמנם אח״פ דסוף, נופלים תמיד מחוץ למדרגת הפרצוף לגמרי. וזהו בפרצופים

* ע״ח ח״א שער כג: שער מוחין דצלם פרק ו׳.

עלאין דחסד מתחברים עם פרק עליון דנצח דאמא, והרי חכמה מג׳ פרקין מדה גמורה. וכן בקו שמאל, ב׳ פרקין עלאין דגבורה מתחברין עם פרק עליון דהוד דאמא. וכעד״ז בקו אמצעי.

קצא) שכיון שתבונה ממיתה עצמה עליו, שאז מסתלקין פנימיות נה״י שלה, וחיצוניות שלה נכנס בו ובתוכם המוחין דז״א, לכן הם נעשים חלק מאברי הז״א ממש ומגופו, ומגדיל הז״א על ידי הנה״י דתבונה.

אור פנימי

דג״ר עצמם. ובפרצוף זו״ן, שהוא התחתון של פרצופי אצילות, נמצאים אח״פ דסוף שלו, שנופלים לגמרי לבי״ע דפירודא, כנודע. ולכן עיקר החסרון של אח״פ ניכר בכל פרצוף, רק ברגלים שלו. וע״כ גם החזרתם של אח״פ נקרא ג״כ על שמם, וע״כ קורא אותם הרב בשם הארכת רגלים. והנה נתבאר, כי באמת מתארכין ונשלמים כל המדרגות דז״א, על ידי העלאת אח״פ דאמא בכל המדרגות דרת״ס דעצמה, אלא כיון שעיקר ההכר הוא בסוף שהם הרגלים, ע״כ נקרא בשם הארכת רגלין.

וזה אמרו „ז״א היה תחלה ו״ק, ואח״כ נגמר לי״ס גמורות וכו׳ תרין פרקין עילאין דחסד, מתחברים עם פרק עליון דנצח דאמא, והרי חכמה שלו מג׳ פרקין מדה גמורה. וכן בקו שמאל וכו׳ ״ פירוש: כי פרצוף שלם צריך שיהיה בו רת״ס, שהם חב״ד חג״ת נה״י, שכל מדרגה מהם, תהיה בה רת״ס. ובאמת יש רת״ס גם בפרצוף דעיבור, אמנם נבחן רק לקומת נה״י בכלים דחב״ד, ונמצא שיש לו רק בחינת ראש דכלים, הנקרא גלגלתא. וא״כ כל רת״ס של העיבור הם בחינת גלגלתא באור הנפש. וכן ביניקה יש לו רת״ס, אלא כיון שבכללות אין לו אלא גלגלתא ועינים, שהם חב״ד חג״ת דכלים, ונפש רוח דאורות, ע״כ נבחן שיעורם זה ברת״ס, דהיינו גו״ע בראש וגו״ע בתוך, וגו״ע בסוף. ועד״ז בכל ספירה פרטית דעיבור ויניקה. ובגדלות, כשמוחזרים לו אח״פ, שהם הנה״י החדשים, אז נשלמים לו מדות רת״ס שלו, כי עתה יש לו גו״ע ואח״פ בראש, שהם חב״ד חג״ת נה״י, וכן בתוך, וכן בסוף. ונמצאו עתה מדותיו שלימות, כל אחד ברת״ס.

ובערך זה של השלימות, נמצא אשר בעת העיבור, אין לו אלא שליש אחד של מדה שלימה, בכל אחד מרת״ס שלו, כי יש לו רק חב״ד דכלים ונה״י דאורות בראש שלו, וכן בתוך שלו, וכן בסוף שלו, הרי שחסר לכל אחד מהם ב׳ שלישים. ובעת היניקה יש לו ב׳ שלישים של מדה שלימה בכל אחד מרת״ס שלו, כי יש לו אז, חב״ד חג״ת דכלים וחג״ת נה״י דאורות בראש שלו, וכן בתוך שלו, וכן בסוף שלו. הרי שחסר לכל אחד מרת״ס שלו שליש אחד ממדה שלימה, שהוא שליש תחתון דכלים, ושליש עליון דאורות, שמבחינת התלבשותם זה בזה נחשבים רק לשליש אחד, כנודע. בערך ההפוך שבין כלים לאורות.

ונמצא לעת הגדלות, שאז מתארכים רגלים דאמא, ומשלימים לז״א נה״י חדשים, דהיינו שמחזירים לו האח״פ. הנה אז משיג אותו השליש החסר לו בזמן היניקה, שהם מבחינת הכלים, נה״י. ומבחינת האורות הם חב״ד. ואז נתוסף שליש הזה אל הראש, ויש לו עתה ג״ש בראש, שהם מדה שלימה. וכן נתוסף שליש אל התוך, וכן אל הסוף.

קצב) ואמנם כשלא נכנסו עדיין רק ו״ק דגדלות, הוא מתחיל לגדל, אך לא נשלם ראש דגדלות שבו, ועדיין חג״ת שלו נקרא רישא דיליה, וא״כ בהכרח, שבזה הראש מחג״ת דיליה יהיה ניכר גדלותו.

קצג) והוא, דע שבתחלה מתחיל לגדל החלקים העליונים, ואח״כ התחתונים. שהרי בהכנסת המוחין, התחתונים נכנסים תחלה, אך בגדלות

אור פנימי

וז״ש ,,תרין פרקין עלאין דחסד מתחברין עם פרק עליון דנצח דאמא והרי חכמה שלו מג׳ פרקין מדה גמורה״ כמבואר, שאם נבחין בפרצוף היניקה את ג׳ חלקי ראש תוך סוף שבו, נמצא כל אחד רק בב״ש לבד, שמבחינת האורות הם חג״ת נה״י, ומבחינת הכלים הם חב״ד חג״ת. ונמצא קו הימין שלו, שרת״ס שלו נקראים חכמה חסד נצח, יש שם רק ב״ש בחכמה, וב״ש בחסד, וב״ש בנצח. וכן בקו שמאל שלו, שהוא בג״ה. ובקו אמצעי שבו שהוא דת״י, יש בכל אחד רק ב״ש לבד. ולפיכך, כיון שהארכת רגלים דאמא, שהם הנה״י חדשים שלה, משלימים לז״א, הן להח״ן שבקו ימין, והן לבג״ה שבקו שמאל, והן לדת״י שבקו אמצעי, הנה בהכרח, שנה״י דאמא מתחלקין לתשעה שלישים, ומשלימים את ט״ס שבג׳ הקוין שלו.

ונמצאים ב״ש דחסד העליונים, הנבחנים בערך הכלים שהם ב״ש דחכמה, אשר עתה הם מקבלים שליש אחד מנה״י דאמא המיוחס אליו, ונשלמים למדה שלימה. ושליש הזה שהם מקבלים, אי אפשר לקבעו בשם, כי מבחינת הכלים הוא נה״י, דהיינו החלק המיוחס לו מאח״פ החדשים שהוחזרו אליו מבי״ע. אכן מבחינת האורות הוא חב״ד, כי ג״ר דאורות ונה״י דכלים באים כאחד. כנודע. לפיכך מכנים ההשלמה הזו בשם שליש סתם, שבאורות הוא ש״ע, ובכלים הוא ש״ת. ואחר שב״ש דחכמה, קבלו השליש תחתון דאמא, אשר מערך האורות, קבלו ב״ש העליונים דחסד את השליש העליון דאמא, הנה נשלם בזה החכמה דז״א למדה שלמה. דהיינו, שיש עתה בה עצמה ג״כ רת״ס, כנ״ל. ועד״ז שאר הספירות שבג׳ קוים דז״א. והבן זה היטב, ואל תתבלבל בההפכות הנהוג בין הכלים אל האורות.

ובמתבאר תבין היטב, את השינוי לשונות הנמצאים בענין הזה בדברי הרב. כי מ״ש לעיל (באות קפ״ח) אשר לעת הגדלות עולים חג״ת ונעשים לחב״ד, ונה״י עולים ונעשים לחג״ת, ואמא מארכת נה״י שלה ומהם נעשים לו נה״י חדשים. הכונה היא בפרטיות כל הט״ס דז״א, שבעת היניקה כל הט״ס שלו המה חסרי שליש אחד, שמצד הכלים הוא נה״י, ומצד האורות הוא חב״ד, כנ״ל. ונמצא, מצד הכלים שאמא השלימה לו בכל ספירה שבו רק בחינת נה״י, דהיינו השליש החסר לו, אשר אז נמשכים לו בכל ספירה גם בחינת חב״ד דאורות. ובעת שהיה חסר נה״י דכלים, היה הרוח מתלבש בחב״ד שלו, ונפש בחג״ת שלו, וע״כ נבחנים מבחינת התלבשות האורות בהם, רק לחג״ת נה״י, כי הם נבחנים בעיקר על שם האור המתלבש בהם. אבל עתה אחר שהשיג הנה״י דכלים מאמא, שאז נמשכים לו ג״ר דאורות, שהם נשמה, נמצא שהנשמה מתלבשת עתה בכלים דחב״ד, ורוח יורד לכלים דחג״ת, ונפש יורדת לכלים דנה״י החדשים, ונמצא החג״ת הקודמים שנתעלו ונעשו עתה לחב״ד, מחמת השגתם עתה לאור הנשמה כי רק כלי המלביש לאור נשמה נקרא בשם חב״ד. וכן הנה״י הקודמים עלו ונעשו לחג״ת, שפירושם, כלי לאור הרוח, כי עתה ירד

ז״א עצמו, העליונים נגדלין תחלה. וזה ברור. נמצא שתחלה נגדל החסד וגבורה ואח״כ הת״ת וכן נ״ה וכן היסוד.

אור פנימי

הרוח ונתלבש בהם כנ״ל. והכלים דנה״י, הם חדשים ממש, הבאים לו מאריכת רגלים דאמא. אמנם זה נעשה בכל ספירה וספירה מהט״ס שבג׳ קוים דז״א, כי כל ספירה מהם בשעת העיבור היתה כלולה רק מג׳ ספירות, ובעת היניקה משש ספירות, ועתה בעת הגדלות מט״ס. והבן.

ומ״ש כאן (באות ק״צ) שיש בכל ספירה ב״ש, ובגדלות מצטרף עמהם שליש עליון מאמא, ומשלימם למדה שלימה. הוא ג״כ אותו הדבר, אלא שמבארם בפרטות. ומ״ש שהשליש דאמא נעשה בכל ספירה לשליש עליון, הכונה היא מבחינת האורות, כי ע״י השלמת שליש תחתון דכלים, נמשך לו ג״ר דאורות, שהם אור נשמה, שאז שב השליש העליון דכלים להעשות חב״ד, מה שמקודם לכן לא היה אלא חג״ת, כנ״ל, ונמצא אשר השליש העליון דכל ספירה הוא מכח הנה״י דאמא. והבן.

וזה אמרו „כיון שהתבונה ממיתה עצמה עליו, שאז מסתלקים פנימית הנה״י שלה, והיצוגיות שלה לבד נכנס בו ובתוכם המוחין דז״א, לכן הם נעשים חלק מאברי הז״א ממש ומגופו״ (אות קצ״א) מבאר בזה מ״ש לעיל (באות קפ״ט) אשר נה״י החדשים דז״א, אינם מבחינת ז״א, אלא הם נה״י דתבונה שנתארכו ונעשו לנה״י דז״א. והנה יש לשאול, איך אפשר זה, שנה״י דפרצוף עליון, יתחבר ויהיה לאברי הגוף של פרצוף תחתון. וע״ז מפרש כאן, כיון שהתבונה ממיתה עצמה עליו וכו׳ דהיינו שיורדת מבחינת ג״ר לבחינת ו״ק בסוד רובצת, שע״י זה נופלים הנה״י שלה למדרגת ז״א, (כמ״ש לעיל דף א׳ קל״א אות י״א ועי׳ באו״פ שם) אשר בזה מלבשת המוחין דקטנות בז״א דבחי״א, ואחר שז״א מקבל המוחין דקטנות דתבונה, שהוא בחינת ה״ת בעינים שלה, ע״כ נעשה מוכשר בזה לקבל גם הגדלות שלה, דהיינו הורדת הה״ת מעינים לפה, הנעשה בעת גדלות. כי מקבל ג״כ אותם בחינת אח״פ המוחזרים לה עתה, והם נעשים לעצמו ובשרו ממש. כמו שהיו מבחינת עצמו, ונחשבים לנה״י דעצמו ממש. וכן כתב לעיל (דף תתפ״ג אות ל״ג) „כי אי אפשר להתהוות שום מוח עד שתצא הבינה לחוץ״ (עי״ש באו״פ ד״ה אי) הכונה ג״כ על ענין הנ״ל, כי לולי קבל הז״א הקטנות דבחי״א דתבונה, שהיא ע״י ירידתה לבחינת רובצת, שנה״י שלה יורדים לז״א, אז לא היה לז״א, שום מציאות שיהיה לו פעם בחינת ראש וג״ר, כי הכלים דאחורים של עצמו, אינם ראוים לחזור לאצילות, אחר שנקבעה הפרסא דאצילות לקביעות כנ״ל, ונמצא שכל בחינת הג״ר שלו, המה ע״י השגת הכלים דאחורים דאמא, כנ״ל באורך.

וזה אמרו „דע שבתחלה מתחיל לגדל החלקים העליונים, ואח״כ התחתונים, שהרי בהכנסת המוחין, התחתונים נכנסים מתחלה, אך בגדלות ז״א עצמו העליונים נגדלים תחלה״ דהיינו ערך ההפוך שיש בין אורות לכלים, כמ״ש לעיל באורך. ומתרץ בזה, מה שאומר לעיל, שבעת שיש לו ו״ק, נבחן הראש שלו לחג״ת, שזה מתמיה, כי אין ראש אלא חב״ד, כנודע. וחג״ת הוא גופא. וע״ז מפרש, שכונתו היא מערך הכלים, וכיון שיש הפכות בין אורות לכלים, אשר באורות המוחין התחתונים נכנסים מתחילה, ובכלים הוא בהיפך, כי העליונים נגדלים מתחלה. ולפיכך הוא מכנה את הראש בשם חג״ת. כיון שאין בו מצד האורות אלא נפש רוח, נמצא שהרוח מתלבש בכלים דחב״ד, ע״כ נקראו הכלים דחב״ד בשם חג״ת, דהיינו על שם האור

קצד) ונחזור לענין ו״ק דגדלות. כי הנה הד׳ פרקין עליונים דקו ימין, שהם ג׳ פרקי החסד, ופרק עליון של הנצח, הם מתחברים עתה יחד ונעשים חסד דז״א. ושם יש בחינת החכמה שלו, שהרי הב׳ פרקין עליונים מאלו הד׳ הם חלקו.

אור פנימי

המלובש בהם, כי אין הכלים פועלים רק בשיעור האורות שבתוכם. והבן היטב. וטעם הדברים נתבאר היטב לעיל בהסתכלות פנימית דף ע״ב ד״ה אמנם. כי כל המשפיע הוא משפיע בדבר היותר עב. וכל המקבל מקבל בדבר היותר זך. עש״ה.

וזה אמרו „הד׳ פרקין העליונים דקו ימין, שהם: ג׳ פרקי החסד, ופ״ע של נצח, הם מתחברים עתה יחד ונעשים חסד דז״א וכו׳. וכעד״ז בג׳ קוין״ (אות קצ״ד) פירוש: כי ידעת ההפרש מרת״ס, כי הע״ס שאו״ח מלבישם ממטה למעלה נקראו ראש, ומקום הזווג נקרא פה, והע״ס המתלבשים בכלים ממעלה למטה, נקראים חג״ת או גוף, ונקודת החזה היא המלכות שבהם. והע״ס דסיום נקראים נה״י, ועטרת היסוד היא המלכות שבהם המסיימת לכל הפרצוף. כמ״ש באורך בחלקים הקודמים.

גם נודע, שו״ק דגדלות אינם באים בעיבור א׳, כל עוד שה״ת שלו בעינים, אלא בעיבור ב׳, אחר ב׳ השנים דיניקה, שאז ע״י התכללות בזווג עליון דע״ב ס״ג, הם מורידים ה״ת מעינים שלו לפה, ומחזירים את אח״פ למדרגתו, ונשלמים לו עשרה כלים, ואז מקבל ג״ר דיניקה, וו״ק דגדלות, כנ״ל באורך. ואע״פ שמשיג אז בחינת ג״ר דקטנות, והם מתלבשים בחב״ד שלו, וחג״ת נ״ה דחסדים יורדים כל אחד למקומו, שבא הרוח בכלים דחג״ת, ונפש בכלים דנה״י, מ״מ אין הג״ר נחשבים לראש גמור, מטעם שאז עוד אין שם שום זווג, כנ״ל, (דף א׳ קע״ב ד״ה ומה) כי ע״כ אין החסדים מתגלים בו מחזה ולמטה, אלא שהם בבחינת חסדים מכוסים. ע״ש.

ולפיכך נקרא עיבור הב׳ הזה, בשם זווג להשלמת כלים, כי עיקר התיקון הגיע רק אל הכלים. כי בהיות ה״ת בעינים, ירדו חב״ד לבחינת חג״ת, וחג״ת לבחינת נה״י, משום שה״ת המסיימת להארת הפרצוף, עומדת בחזה שהוא הכלים דעינים, ואז אין החג״ת ראוים לקבלת אור, להיותם בחינת ע״ס דסיום, שאינם מקבלים אלא אור נקבה. שהוא אור הנפש, שפירושו, אורות הסיום, שמקבלים ואינם יכולים עוד להשפיע ולהתפשט. כנודע. ולכן, עתה בעיבור ב׳, שה״ת ירדה מהחזה אל היסוד דנה״י החדשים, חזרו הכלים דעינים לבחינת חג״ת אמיתים, כי עתה הם ראוים לקבל אור זכר, שהוא בחינת רוח. אמנם הכלים דחב״ד, עוד לא קבלו תיקונם הגמור, כי כל עיקר תיקון הראש, הוא בחינת ע״ס ממטה למעלה, כנ״ל, וכל עוד שאין שם בחי׳ זווג והעלאת או״ת, אין ע״ס אלו יכולות לצאת שם, וע״כ הם מכונים עוד בשם ו״ק, כי כל עוד שאין זווג בראש ז״א עצמו, לגלות ההארת חכמה שם ממטה למעלה, שעי״ז מתפשט הדעת למטה, וממלא כל אדרין ואכסדראין דגופא, כנודע, נבחנים החסדים שבו לחסדים מכוסים, ואז אין כמעט שום הפרש ביו אורות דג״ר דקטנות, אל האורות דחג״ת.

והנה נתבאר היטב, שבחינת גלגלתא שהיא בחינת הכלים דחב״ד, עוד לא קבלו שום תיקון עתה בעיבור הב׳ הזה, אלא הכלים דעינים לבד. ולפיכך נבחן, שהגיע התיקון לג״ש עליונים דנה״י שנתחברו ונעשו לכלים דחג״ת, מחמת שירדה ה״ת מעינים, ונטהרו הכלים דחג״ת לקבלת אור הרוח,

קצה) כי אח״כ כשנשלמו ג״ר דגדלות לכנוס כנ״ל, ונמצא ששם החכמה בכח כלולה בחסד, אך לא תהיה לגמרי עד שיכנוס החכמה של ג״ר דגדלות לכנוס ואז יתחלקו אותן ד׳ פרקין לב׳ בחינות חצים

אור פנימי

ויש עתה ד״ש בכלים דחג״ת, ראוים לאור הזכר, שהם ג״ש העליונים שהיו מקודם לכן, ועוד שליש עליון שנטהר ועלה להם מכלים דנה״י, מחמת ירידת הה״ת משם. ונמצא שרק השלישים העליונים דנה״י בלבד, קבלו עתה תיקונם כי הגם שנשלם כולו בבחינת נה״י דאמא, שהם השלישים תחתונים דכל הט״ס כנ״ל, מ״מ אינם עולים בשם, כל עוד שאין הזווג בראש ז״א מפני שגם הג״ר נבחנים רק לחסדים בלבד, כמו החג״ת, כי הארת חכמה אינה מתגלה בלי זווג בראש, שדעת עולה ממטה למעלה, ומכה בחו״ב, ומוציא אורותיהם לחוץ כנודע. וכבר ידעת הכלל הזה, ששליש תחתון דכלים, וג״ר דאורות הם ענין אחד, וכל כמה שהג״ר אינם מתגלים, גם שליש התחתון, שהם נה״י החדשים, אינם עולים בשם.

וכדי להבין הדברים בבהירות, נחוץ להרחיב הדברים. ועי׳ לעיל (דף א׳ קצ״ו ד״ה ובערך) שביארנו שם היטב ענין התחלקות הו״ק לו״ש, ואיך הם נשלמים כל אחד בש״ת מנה״י דאמא, שעי״ז נעשו למדות שלימות. עש״ה כל ההמשך. וכאן נוסיף ביאור על האמור שם. ויסוד הענין הוא, כי אין בז״א משורשו עצמו, אלא ששה כלים, שהם גו״ע בכל ספירה שברת״ס בג׳ הקוים שלו. ולעת גדלות מתארכים רגלים דאמא, שהם נה״י דאמא המשלימים האח״פ החסרים בכל הט״ס שברת״ס דג׳ הקוים שלו. ונמצא שבזמן הקטנות, בעת שאין לו עוד אח״פ דאמא, נבחן שיש לו רק גו״ע בחב״ד שלו, וגו״ע בחג״ת שלו, וגו״ע בנה״י שלו. שהם נערכים בו׳ שלישים, דהיינו ב״ש עליונים דכל ספירה מחב״ד, שהם גו״ע וחסרים כל אחד מש״ת שלו, שהוא אח״פ וכן בחג״ת וכן בכל אחד מנה״י. כי ש״ע הוא גלגלתא ושליש אמצעי הוא עינים, וש״ת אח״פ.

אמנם הם נקראים תמיד, רק בשם חג״ת נה״י, ולא על חשבון השלישים הנ״ל שברת״ס. והוא מטעם התלבשות האורות שבתוכם, כי הכלים שהם משכן לאור הרוח, נקראים חג״ת. והכלים שהם משכן לאור הנפש נקראים נה״י. ולפי״ז נמצא, שאור הרוח מתלבש בהכרח במדה שלימה, דהיינו שיש בה ג״ש. וכן אור הנפש מתלבש במדה שלימה, שיש בה ג׳ שלישים. ונודע, שבשעה שאין רק גו״ע בפרצוף, נבחנים אח״פ שלו שנפלו למדרגה שתחתיה, באופן, שאח״פ דחב״ד נפלו לבחינת חג״ת. ואח״פ דחג״ת נפלו לבחינת נה״י. ואח״פ דנה״י נפלו לבי״ע דפרודא. ולפיכך, כשהאור דרוח מתלבש בהכלים דחב״ד, והוא אינו מוצא בהם אלא ב״ש, שהם גו״ע בלבד, הנה הוא מתפשט גם בש״ע דכלים דחג״ת, שהוא בחינת הגלגלתא שבחג״ת, ששם נפלו אח״פ של הכלים דחב״ד, באופן, שב״ש העליונים דאור הרוח מתלבשים בגו״ע הנמצאים בכלים דחב״ד, וש״ת דאור הרוח מתלבש באח״פ דכלים דחב״ד, הנמצאים בש״ע דכלים דחג״ת, שהם בחינת הגלגלתא שבהם. ואור הנפש מתלבש בג׳ השלישים הנשארים: שליש א׳, הוא העינים שנשארו בחג״ת, וגם בב״ש גו״ע שישנם בכלים דנה״י.

וטעם התלבשות הזו, הוא, משום הכלל, שכל המקבל מקבל בכלי היותר זך, ונמצא בכניסת אור הנפש בפרצוף, הוא מתלבש בכלי העליון שבמציאות הפרצוף, שהוא הכלי דחב״ד, שאין יותר זך הימנו וכן תמיד בכל אור חדש הבא בפרצוף, אינו

לחכמה, וחצים לחסד כנ״ל. אך עתה ד׳ פרקין הם שם יחד בחסד. והרי שהחסד מועיל עתה במקום מוח ממש בחכמה. ונשארו ב״פ תחתונים דנצח לנצח דז״א. וכעד״ז בג׳ קוין.

קצו) והרי איך החג״ת שלו עומדין שם בכח של חב״ד, וחג״ת נקרא עתה רישא דיליה, כנ״ל. ויש שם רושם הגדלת רישא דיליה בכללות, אע״פ שאינם בפרטות, שכבר הם עתה מוכנים לכשיכנסו ג״ר

אור פנימי

מקובל אלא בכלי החב״ד. וכל אור יש בו שלמות דרת״ס, וע״כ לג״ש הוא צריך. וכיון שאין עוד בכלים דחב״ד זולת ב״ש שהם גו״ע לבד, ע״כ הוא מתפשט גם לאח״פ דחב״ד הנמצאים עתה במדרגת ש״ע דכלים דחג״ת, כי אח״פ דעליון שירדו למדרגת התחתון, המה נעשים לבחינת פנימית דתחתון, כלומר לבחינה העליונה שבתחתון, וכיון שיש בכלים דחג״ת ב״ש שהם גו״ע, הם נעשים רק לבחינת גלגלתא שבהם. ולכן נמצא שאור הנפש מתלבש בב״ש שישנם בחב״ד שהם גו״ע, ובש״ת דחב״ד שנפל ונעשה לגלגלתא כלים דחג״ת.

ואח״כ בכניסת אור הרוח בפרצוף, הוא מקובל ג״כ בכלי היותר זך שבו, שהוא כלים דחב״ד, ואז אין עוד שם מקום לאור הנפש, וע״כ יורד אור הנפש לכלים דחג״ת אמנם לא נשאר שם בכלים דחג״ת רק שליש אחד, שהוא העינים, כי השליש עליון דחג״ת נעשה עתה משכן לאור החדש דרוח, לבחינת ש״ת דרוח, כנ״ל. וע״כ יורד אור הנפש גם אל הכלים דנה״י, דהיינו בב״ש שישנם שם, שהם גו״ע. באופן, שאור הרוח מתלבש בג״ש, שהם ב״ש שבכל אחד מהחב״ד, וש״ע שבכל אחד מהחג״ת. וכן אור הנפש מתלבש בג״ש, שהם: בשליש שנשאר בכ״א מחג״ת, שהם העינים. ובב״ש שישנם בכ״א מנה״י והבן זה היטב.

ונמצא, שבעת הגדלות, בבוא אור הנשמה, הנה אז מתארכים רגלים דאמא שנה״י החדשים דאמא, מתחברים ונעשים לשליש תחתון, בכל הט״ס דז״א בג׳ הקוים שבו כנ״ל, ונמצא שנה״י דאמא מתחברים לכל אחד מכלים דחב״ד, ונעשים להם לש״ת, וכיון שיש לחב״ד עתה ג״ש בשלימות, אינם צריכים לשלישים עליונים דחג״ת שנתחברו להם מקודם לכן, ולכן יורדים השלישים העליונים דחג״ת למקומם, לכלים דחג״ת, ויש עתה בחג״ת ב״ש שלו: גו״ע. וכן מתחברים עתה נה״י דאמא המיוחסים לכלים דחג״ת, ונעשים להם לשליש תחתון, ונמצא עתה גם בחג״ת ג״ש שלימים במדרגתם עצמם. ואז מתפרדים מהם גו״ע דנה״י, שהיו מתחברים בהם מקודם לכן ויורדים למקומם למדרגתם עצמם, ונה״י דאמא המתיחס להם, באים ומתחברים ונעשים להם לש״ת, ונשלמים גם הנה״י בג״ש שלימים במדרגתם עצמם. ונמצא עתה שכל הט״ס שבג׳ הקוים דז״א, הן מדות שלימות, דהיינו שיש בכל אחד מהם ג״ש, שהם: גו״ע ואח״פ. ואז נכנס אור הנשמה בכלים דחב״ד בג״ש שבו. ואור הרוח בג״ש דכלים דחג״ת. ואור הנפש בג״ש של הכלים דנה״י. וזהו כשמדברים מערך של הכלים.

וכשמדובר הוא מבחינת התלבשות האורות בכלים, מתבארים הדברים הנ״ל בשינוי לשון. כי אז נקראת הקטנות בשם חג״ת נה״י, כנודע, שהוא על שם האורות המתלבשים בעת ההיא. וכבר ידעת שאור הרוח צריך לג״ש, וכן אור הנפש צריך לג״ש. ובעת הקטנות, שאין בכל ספירה זולת ב״ש גו״ע בלבד, נמצא, ששלישים

דגדלות, יתחלקו ב׳ פרקין עילאין בכל קו א׳ מהם לעשות חב״ד, אך עתה חב״ד שלו כלולין בחג״ת ומעורבין שם.

קצז) ואח״כ כשנחלקו ע״ד הנ״ל, הנה נכנסים ו״ק דגדלות באופן זה: שנכנסו תחלה ג״ת נה״י שבהם, בחב״ד דז״א, אשר עדיין כלולין בחג״ת דיליה, ואח״כ נכנסים ג׳ אמצעים בג״ר דז״א חב״ד, ונדחין נה״י דמוחין בחג״ת דז״א. והרי נשלם עתה בחינת ו״ק דגדלות. ואמנם אחר שיכנסו ג״ר דגדלות אז נדחין ג׳ אמצעים דמוחין בג׳ אמצעים דז״א, ונדחין ג׳ תחתונות דמוחין בג׳ תחתונות דז״א, ונשלם לי״ס.

קצח) גם צריך שתדע, שבתחלה היו מוחין דז״א דיניקה מצד אמא ומצד אבא, כנודע. והנה המוחין ההם עצמם שהם חב״ד דז״א, מתחלקים

אור פנימי

עליונים דכלים דחג״ת, מתחברים להיות ש״ת לכלים דחב״ד, כדי שאור הרוח יוכל להתלבש בג״ש, כנ״ל. וכן אור הנפש מתלבש בג״ש, שהם בשליש אחד הנשאר בכ״א מכלים דחג״ת, שהוא בחי׳ עינים שנשארו בהם, ובכל ב״ש שישנם בכלים דנה״י, כנ״ל. ונמצא שבעת הגדלות בבוא אור הנשמה, אז עולים חג״ת ונעשים לבחינת חב״ד, כי אז חג״ת שמקודם לכן, שהיו משכן לאור הרוח, נעשו עתה משכן לאור הנשמה והשיגו מעלת חב״ד. אמנם אור הנשמה לא נתלבש באותם ג״ש שבחג״ת הקודמים אלא בב״ש העליונים שבהם, שהם גו״ע דכלים דחב״ד, אבל ש״ת אשר קבלו מכלים דחג״ת, לא הוצרכו לאור הנשמה, כי עתה נתחבר להם ש״ת מנה״י דאמא, באופן שאור הנשמה נתלבש בב״ש עליונים דחג״ת הקודמים, ושליש תחתון לקחו מאמא, כנ״ל ונמצא עתה שאור הרוח ירד ונתלבש בש״ת דחג״ת הקודמים ובש״ע דנה״י הקודמים, שהם באמת גו״ע דכלים דחג״ת עצמם, אלא שבחינת גלגלתא דכלים דחג״ת, נצטרפה מקודם להשלים את הכלים דחב״ד בש״ת, להתלבשות אור הרוח, כנ״ל, ואור הנפש נתלבש בשליש הנשאר בחג״ת ובב״ש דנה״י, ונמצא שב״ש שישנם בגו״ע דחג״ת שנתחלקו, חציו לאור הרוח שהוא חג״ת, וחציו לאור הנפש שהוא נה״י. אמנם עתה אחר שאמא השלימה ש״ת שבכ״א מט״ס הרי הכלים דחב״ד יש להם ג״ש משלהם, נמצא שחזר וירד ש״ת דחג״ת מכלים דחב״ד, ובא למקומו לחג״ת, ושוב יש בחג״ת ב״ש שלו גו״ע. וע״כ אחר שנצטרף להם ש״ת דאמא, ירד ונתלבש בהם אור הרוח. וכן נתחבר נה״י דאמא והשלים את ב״ש שישנם בנה״י ונעשו הספירות דנה״י ג״כ למדות שלימות, ואז נתלבש בהם אור הנפש.

והנה כל זה אמור בעיבור ב׳ של המוחין, הבא לאחר ט׳ שנים ויום א׳. אמנם בעיבור ב׳ דהשלמת כלים הבא לאחר ב׳ שנים דיניקה, אע״פ שגם אז מתחברים הנה״י החדשים דאמא, ומשלימים את השלישים התחתונים שבט״ס דז״א, מ״ש, כיון שעוד הז״א אינו ראוי בעצמו לבחינת זווג בע״ס דראש שלו, שיתגלה בו הארת חכמה, אין שום הפרש בין ג״ר ובין ו״ק, כי אלו ואלו רק בחינת חסדים הם, שהם אור הרוח, כנ״ל. ולפיכך אין בחינת חג״ת עולים לבחינת חב״ד, ונשארים הרוח נפש מלובשים בו

לפרקים, כנ״ל, ג״כ בבא המוחין דגדלות. ונמצא, שבבא ו״ק דגדלות עלו בחסד דז״א ד׳ פרקין מצד מוחין דקטנות דאמא, וד״פ מצד מוחין דאבא. וכעד״ז כל השאר.

קצט) ודע, שבבא ו״ק דגדלות, נשארין ג״ת נה״י דז״א בלי מוחין דגדלות הנ״ל. אמנם משם נמשך קצת הארה מנה״י התחתונים דמוחין אשר בג׳ אמצעים דז״א כנזכר בכוונת ה׳ אלהיכם אמת. והנה כל זמן שלא נכנסו ג״ר דיליה דגדלות, אין שרשי החו״ב מתפשטין במקומן, כי נשארו למעלה שרשם בדעת מחוברים עם חו״ב שלא נכנסו, אמנם הארתם לבד נכנסת ומתפשטין בו״ק דגדלות.

* ר) והנה בעיבור ראשון דזו״ן. התחילו להתברר ו״ק דב״ן. שהם

אור פנימי

בכלים דחב״ד חג״ת, כמקודם לכן. אמנם כיון שכבר ירדה ה״ת מעינים לפה, נמצאים הכלים דחג״ת כולם שעלו עתה מבחינת נה״י, ונעשים שוים עם הכלים דחב״ד. אשר מבחינת התלבשות בכלים, נבחנים עוד שניהם לבחינת חג״ת, בהיותם שניהם משכן לאור הרוח. אמנם מיחס שבערך הכלים, יש כאן עליה גדולה אל הכלים דחג״ת, כי כבר עלו מבחינת נפש לבחינת רוח, באופן שאור הרוח מלובש עתה ברו״ת, שהם בגו״ע דכלים דחב״ד ובגו״ע דכלים דחג״ת, ואור הנפש מלובש רק בסוף, בגו״ע דכלים דנה״י ונמצאים עתה ד׳ שלישים בבחינת חג״ת, שהם: ב״ש דחב״ד, וב״ש דחג״ת. וב״ש בנה״י.

וטעם הדבר, כי מטרם עיבור הב׳ הזה, היו הכלים דחג״ת מתחלקים, כי ב״ש שבו שהם גו״ע, הנה הש״ע, שהוא גלגלתא שבהם, עלה ונתחבר למשכן אור הרוח. ושליש הב׳, שהוא העינים שבהם, ירדו ונתחברו למשכן אור הנפש כנ״ל. והנה השליש הב׳ הזה קבל עתה תיקונו משלם, כי הה״ת שהיתה בו ירדה ממנו לבחינת ב״ש דנה״י, וע״כ נטהרו העינים ועלו מבחינת נה״י לבחינת חג״ת, ונעשה עתה ד׳ שלישים בחג״ת: ב״ש דכלים דחב״ד וב״ש דכלים דחג״ת. כמבואר. באופן שבחי׳ גלגלתא שבכל ע״ס דז״א לא קבלו כמעט שום תיקון, אלא בחינת העינים שבט״ס דז״א קבלו תקונם, כי הה״ת ירדה מהם לבחינת נה״י, והם עלו ונעשו משכן לבחינת הרוח.

וזה אמרו ,,ג׳ פרקי החסד ופ״ע של נצח, הם מתחברים עתה יחד ונעשין חסד דז״א וכו׳ ששם החכמה בכח כלולה בחסד״ (אות קצ״ד) כי ד׳ פרקים אלו הם גו״ע דכלים דחב״ד, וגו״ע דכלים דחג״ת, כנ״ל. כי הש״ע דנה״י, שהוא בחינת עינים דכלים דחג״ת, נטהרו עתה מה״ת, שירדה משם לגו״ע דכלים דנה״י, כנ״ל. וע״כ יש שם בחינת חכמה בכח, כי אח״כ בעיבור ב׳ דמוחין, תתלבש החכמה בב״ש עליונים דחסד הזה, והחסד יתלבש בב״ש תחתונים דחסד הזה. והיינו שיתחבר אליהם אז ש״ת דאמא לכל ספירה מהם כנ״ל. ועד״ז מתבארים כל ט״ס דז״א.

ר) ו״ק דב״ן שהם המלכים שמתו: נודע, שמבחי׳ הכלים יצאו בז״א דנקודים,

* ע״ח ח״א שער י״ט: שער אנ״ך פרק ו׳.

המלכים שמתו. וזה בכח שיצאו עתה ונתערבו עמהם ו״ק דמ״ה. ונודע, כי כל קצה היא כלול מי״ס, והנה תחלה בעת הזווג, נתבררו ו׳ מלכיות שבו״ק דב״ן.

רא) ואלו היו ניתנין חציים הימיני ביסוד דאבא, וחציים השמאלי ביסוד דאמא. ואז ירדה טפת מ״ד, שהם ג׳ מלכיות מג׳ קצוות דמ״ה החדשים ימינים, ונשתתפו יחד, וניתנו כולם תוך אמא. וגם היא נתנה

אור פנימי

רק ז׳ כלים: כח״ב חג״ת עד החזה, ונקודת החזה היא המלכות שבו, ומבחינת האורות אין שם אלא אור הנפש, ונודע שאור הנפש מתלבש בכלי דכתר, דהיינו בכלי דכתר שבכל אחד מז׳ כלים האלו, כנ״ל באורך. וזה היה בעת הקטנות דע״ס דנקודים, שהיא חלוקה הא׳ משם. ואח״ז בחלוקה הב׳ שאו״א חזרו לבחינת ראש במצב פב״א, קבלו ז׳ הכלים דז״א בחי׳ נפש רוח מאמא, כנ״ל בדיבור הסמוך. אמנם בעיבור הז״א, נתקן רק מבחינת חלוקה הא׳ דנקודים, שלא היה אז בו׳ כלים דז״א רק אור הנפש לבד.

בכח שיצאו עתה ונתערבו עמהם ו״ק דמ״ה: קומות הזווגים היוצאות בעולם האצילות, נקראות מ״ה. והאנ״ך שנשארו אחר שביה״כ מעולם הנקודים, נקראים ב״ן. ולפיכך אין לך ניצוץ קטן בעולם האצילות, שלא יהיה כלול ממ״ה וב״ן, כי הרשימות דב״ן עולים בבחינת מ״ן אל הזווגים שבאצילות, וכפי הקומה היוצאת מזווג אור העליון על הרשימות האלו, כן עולים ונתקנים כלים וניצוצין דב״ן. וז״ש „וזה בכח שיצאו עתה ונתערבו עמהם ו״ק דמ״ה״ כלומר, שמתחלה יצאה קומת נפש על הרשימות דז״א בהתכללות הזווג תוך או״א, שקומת נפש זו נקראת מ״ה, כנ״ל, וכפי השיעור הזה עלו ונתקנו הו״ק דב״ן, שהם הז״ת דנקודים מעת קטנותם, דהיינו מחלוקה הא׳, שאז היה בהם קומת נפש, ונאבדה מהם בשביה״כ, ועתה חזרו וקנו הנפש הזו ע״י קומת הנפש דמ״ה.

תחלה בעת הזווג נתבררו ו׳ מלכיות שבו״ק דב״ן: שהם מלובשים, בו׳ כתרים. כנודע, שאור הנפש מלובש בכלי דכתר. באופן, שאור הנפש היה מלובש בו׳ הכתרים שבו׳ הכלים כח״ב חג״ת דז״א. אבל מבחי׳ האורות, נקראים הו״ק, חג״ת נה״י, ונמצא שנתברר מהם ו׳ מלכיות, שהן מלכות אחת בכל קצה. והטעם שנבחנים בשם מלכיות, ולא בשם נה״י, הוא, כי בעת הזווג, עלו שם הששה כלים דז״א כמו שהיו בעת הקטנות דנקודים בחלוקה הא׳, כנ״ל והנה אז עדיין לא היו בכלים דז״ת אלו שום תיקון קוים, כי רק הג״ר דנקודים, נתקנו שם בתיקון קוים ולא הז״ת, כי ע״כ יצאו הז״ת רק בקו אחד, זה תחת זה. כנודע. וע״כ עתה בעת עליתן מבי״ע לזווג באו״א, אין בקומת מלכות ג׳ הקוים הנקראים נה״י, אלא בחינת קו אחד, הנקרא קומת מלכות, כנודע. אלא אח״כ בג׳ ימי קליטה, נתקן בו׳ כלים אלו, בחי׳ תיקון קוים ע״י זווגים דאו״א, ואז נבחנת קומת המלכות בשם נה״י, כי ג׳ הקוים דקומת המלכות נקראים נה״י. כמ״ש לפנינו בדברי הרב.

רא) חצים הימיני ביסוד דאבא, וחצים השמאלי ביסוד דאמא וכו׳ וניתנו כולם תוך אמא: כבר נתבאר זה באורך בחלק הקודם, כי ביום א׳ דימי קליטה, נתקן הקו ימין דז״א, ע״י זווג או״א שבאבא, וביום ב׳ נתקן הקו שמאלי, ע״י או״א

טיפת מ״ן, שהם ג׳ מלכיות דג׳ קצוות שמאלי דמ״ה החדשים, ואז נתקנו בתוכה, ונקלטו בג׳ ימי הקליטה.

רב) אח״כ בהמשך כל הט׳ ימי חדשי העיבור, נתחברו נה״י שבכל קצה מו״ק דב״ן, ע״י שבאו גם כן נה״י שבכל קצה מו״ק דמ״ה החדש. והרי שבעיבור היו ג׳ כלולין בג׳, כי היו ו׳ מלכיות.

רג) אמנם כשנגדלו בחי׳ נה״י, לא נגדל רק בחי׳ נה״י שבכל קצה מהם, ולכן ענין העיבור רק בחי׳ נה״י לבד, אלא שהוא בכל קצה וקצה מו״ק.

רד) אח״כ ביניקה, מתבררין גם בחי׳ חג״ת שבכל קצה מו״ק דב״ן, וכן באו ונתחברו חג״ת שבכל קצה מו״ק דמ״ה החדש. והרי עתה נגמרו הו״ק כל קצה כלול מו״ק דב״ן וכן דמ״ה.

רה) ואח״כ בגדלות, באו תחלה חב״ד שבכל קצה דו״ק דב״ן, וחב״ד שבכל קצה מו״ק דמ״ה. נמצא שכבר ו״ק דז״א נגמרו כל א׳ מי״ס דמ״ה וב״ן, לכן הם נקרא מוחין דגדלות דו״ק, דשמות דמ״ה וב״ן, והבן זה מאד.

אור פנימי

שבאמא. וביום ג׳ נתקן קו אמצעי, ע״י שניהם יחד. עש״ה. וכנגדם נתקן ג״כ המ״ה, ואדרבא המ״ה מתקן את הב״ן, כי בחינת קומת הזווג, וכן הכלים החדשים הבאים עם קומת הזווג נקראים בשם מ״ה. ולפי קומתו באורות וכלים, כן נתקן מן הב״ן, כנ״ל בחלקים הקודמים. ולכן נמצא ששיעורי האורות וכלים דמ״ה, עולים בהכרח בד בבד עם הכלים דב״ן.

רב) נה״י שבכל קצה מו״ק דב״ן וכו׳ ולכן ענין העיבור רק בחינת נה״י לבד, אלא שהוא בכל קצה וקצה מו״ק: כלומר, אע״פ שאנו אומרים, שכל העיבור אינו אלא בחינת נה״י לבד, אין הפירוש, רק ג׳ ספירות נה״י, אלא הפירוש הוא ג׳ ספירות נה״י בכל ספירה וספירה שבו. ומבחינת הכלים נבחן ג׳ כלים חב״ד, שבכל כלי שלו. דהיינו רק שליש אחד ממה שצריך להיות בכל ספירה שבו. כי בכל ספירה שלמה צריך שיהיה בה רת״ס, שהם חב״ד חג״ת נה״י, ועתה אין בכל ספירה כי אם שליש אחד, שמערך הכלים הוא ש״ת, ומערך האורות הוא ש״ע. כנ״ל (דף א׳ קצ״ו ד״ה ובערך. עש״ה כל ההמשך). אמנם תדע, אע״פ שכתב הרב כאן, שהם רק ו׳ קצוות, שבכל אחד מהם נה״י. הנה באמת יש גם בז״א ע״ס, אשר עתה בעיבור נגדל שליש אחד בכל ספירה מהע״ס האלו וכן ביניקה נגדל ב״ש בכל ספירה מהם. ואין בזה שום סתירה כמ״ש לפנינו.

רה) בגדלות באו תחלה חב״ד שבכל קצה דו״ק וכו׳ נמצא שכבר ו״ק דז״א נגמרו כל אחד מי״ס דמ״ה וב״ן: היינו בחינת הגדלות שקונה בעיבור ב׳ הראשון,

רו) ואח״כ באו ג״ר בפעם אחת שכל א׳, כלול מי״ס דב״ן, וי״ס דמ״ה, ואז הז״א נקרא גדול ושלם בן י״ג שנים, ואח״כ נכנס כתר דמ״ה ודב״ן בכל הי״ס שבכתר ביום א׳, והרי בן י״ג שנים ויום א׳.

*** רז) ועתה נבאר בחי׳ אלו, איך נעשין ע״י עיבור ויניקה ומוחין. והנה בתחלת העיבור היה הזווג, ואז יצאה הטפה בבחי׳ י׳ מלכיות שיש בי״ס אלו דחיצוניות ואח״כ בעיבור נשלמו י״ס אלו החיצוניות, אשר**

אור פנימי

הבא תכף לאחר ב׳ שנים דיניקה, שאז קונה השלמת כלים דאח״פ, להיותו מעלה מ״ן לאו״א מבחינת האחורים דחלוקה ב׳ דנקודים, המחזיר לאו״א לבחינת ראש. ומ״מ נמצאים עדיין או״א במצב פב״א. כנ״ל. וע״כ גם ז״א משיג עשרה כלים בשלמות, ע״י הורדת ה״ת מעינים ושיבת אח״פ שלו למדרגתו, אמנם לא יוכל לקבל רק מאחורים דאמא, הנקראים ו״ק דאמא דגדלות.

ולפיכך נקראים המוחין האלו בשם מוחין דו״ק. להורות שיש בו ע״ס שלמות מ״מ אינם אלא בחינת ו״ק, כי עוד אין זווג בבחינת ראש שלו, ואז האורות דראש עם אורות דחג״ת שוים כמעט זה לזה, כי שניהם בחינת חסדים מכוסים, ואין שם הארת חכמה הנקראת ראש. וע״כ ביאר הרב לעיל, כי נבחן עתה, שיש ד׳ שלישים בכל אחד מחג״ת, שפירושם, שב׳ שלישים של גו״ע של ראש, וב׳ שלישים גו״ע שבחג״ת המה מדרגה אחת. וב״ש נשארו בנה״י, כנ״ל דף א׳ קצ״ט אות קצ״ד עש״ה.

רו) **ג״ר בפעם אחת שכל אחד, כלול מי״ס דב״ן, וי״ס דמ״ה, ואז הז״א נקרא גדול ושלם בן י״ג שנים** וכו׳: וזהו ע״י עיבור ב׳ שלאחר ט׳ שנים ויום א׳, שאז מעלה מ״ן מאחורים דאו״א דבחינת ו׳ ונקודה, שמ״ן אלו מחזירים לאו״א פב״פ, ואז אמא ממשכת הארת חכמה מאבא, שהם ג״ר אמיתים, הנמשכים בז״א בד׳ שנים מט׳ שנים ויום א׳, עד י״ג שנים. אמנם יציאת המוחין באו״א, יצאו כל הנרנח״י בבת אחת. וז״ש הרב שהג״ר באו בבת אחת. דהיינו ביציאתם באו״א. משא״כ העיבור יניקה ומוחין דו״ק יצאו בג׳ זווגים דאו״א מיוחדים.

רז) **בתחלת העיבור היה הזווג ואז יצאה הטפה בבחינת י׳ מלכיות שיש באלו י״ס דחיצוניות**: לכאורה הוא סותר למ״ש לעיל (דף א׳ ר״ג אות ר׳) שמתחלה בעת הזווג נתבררו ו׳ מלכיות ע״ש. אמנם אלו ואלו דברי אלקים חיים, אלא שצריכים להבין הדברים משורשם, כי באלו הז״ת דנקודים, שהם בחינת ז״א, שנתעלה ע״י אח״פ דאו״א לעיבור א׳, יש להבין בהם, ב׳ מיני כלים. כי נודע, שבכל פרצוף נמצא ב׳ מיני כלים: א׳ הם הכלים ישנים שנתרוקנו מגוף הפרצוף העליון כנ״ל. (דף ר״ע אות ע״א ואות ע״ד וע״ו) שהם עיקר הכלים שבפרצוף. ומין הב׳, הוא הכלים הבאים עם יציאת הקומה של הפרצוף עצמו, שהם בחי׳ האו״ח העולה ממטה למעלה, אשר אח״כ הוא מתפשט גם ממעלה למטה, ונעשה לכלי קבלה אל הפרצוף. כנ״ל (דף רס״ט אות ס״ו וס״ח) ונודע, שב׳ מיני כלים הללו שבפרצופי אצילות, נקראים מ״ה וב״ן: שהכלים הישנים נקראים ב״ן, וכלים החדשים הבאים עם קומת הפרצוף נקראים מ״ה. ובפרצופי נקודים,

* ע״ח ח״ב שער כ״ז: שער פרטי עי״מ אמצע פרק ב׳.

כולן אינן רק נה״י בלבד כנ״ל. וזהו בדרך כללות, פירוש, שהנה״י שיש בכ״א מאלו ט״ס דחיצוניות נשלמו.

רח) כיצד, נצח דנצח, ונצח דחסד, ונצח דחכמה. והוד ההוד, והוד גבורה, והוד בינה. ויסוד דיסוד, ויסוד דת״ת, ויסוד דעת. הרי יש בו ט״ס בעת העיבור ולכן גוף העובר קטן אע״פ שיש בו ט״ס.

אור פנימי

הם נקראים ס״ג וב״ן: שהכלים הישנים אשר שם, הם מבחינת מטבור ולמטה דפרצוף ס״ג, שאחר שנתפשטו עד סיום רגלי א״ק, נעשה צמצום הב׳, ונתרוקנו האורות שבהם, כמ״ש שם, ובאלו הכלים נתלבשו הע״ס דנקודים, שיצאו מנקבי העינים. והם עיקר הכלים, כי אין כלי נגמר אלא אחר התפשטות האור והסתלקותו משם. כנודע. והם כלים דס״ג, כמבואר.

ומין ב׳ דכלים, הם שיצאו ע״י הסתכלות עינים באח״פ, שהם בחינת האו״ח, שנתפשט ממעלה למטה תוך המלכות דראש, והמלכות נתפשטה מינה ובה ממעלה למטה עד הטבור, בעשרה כלים עד למלכות דמלכות. והגם שהם בחינת כלי קבלה אל הפרצוף, מ״מ עוד אינם נחשבים שם לכלים גמורים, משום שעוד לא היו פעם בבחינת התרוקנות האור מתוכם. כנודע. והם נקראים כלים דב״ן, כי הם הכלים החדשים שיצאו עם קומת הב״ן. והבן היטב.

והנה בעיבור א׳, כשעלו הז״ת דנקודים להתקן, הנה עלו ב׳ מיני הכלים דס״ג ודב״ן שיש בהם. וכבר ידעת, שמבחינת הכלים דס״ג, לא קבלו הז״ת דנקודים בחלוקה הא׳ בעת הקטנות, אלא בחינת גו״ע עד החזה, דהיינו מקום עמידת הפרסא שנתקנו שם בצמצום ב׳, שהם ז׳ כלים: חב״ד חג״ת ונקודת החזה. ומבחינה זו נבחן הז״א שהוא חסר בחינת הכלים דנה״י לגמרי. כי הגם שנתקנו שם בחלוקה הג׳ ונתפשטו האורות בהם עד לסיום רגלי א״ק שבעשיה, אמנם תכף נשברו וחזרו לבחינת בי״ע. כנודע. והם לא קבלו שום תיקון באצילות, כי אדרבא כאן באצילות נתחזקה הפרסא יותר, באופן שאי אפשר, שיארע פעם שיתפשט עוד משהו אור לתוכם, כמו שקרה בעת שביה״כ. כנ״ל. נמצא שאלו הכלים דנה״י, היינו מחזה ולמטה דז״ת דנקודים, הם חסרון שלא יוכל להמנות עד גמר התיקון, שאז יהיה בחינת מטי רגלין ברגלין, כי אז ישובו ויתחברו הנה״י האלו דבי״ע אל האצילות וימצאו רגלי ז״א דאצילות מתפשטות לבי״ע, ויסתיימו בשוה עם רגלי א״ק דצמצום א׳, דהיינו בשיעור שהז״ת דנקודים נתפשטו במלוכתם קודם שביה״כ, כמבואר. וכל זה הוא מצד הכלים דס״ג שז״ת דנקודים נתלבשו בהם. ומבחינה זו הרב מדבר לעיל (בדף א׳ ר״ג אות ר׳) וכן ברוב המקומות כי כל התיקונים שבעולם התיקון, סובבים לתקן את החסרון זה דנה״י, עד דמטי רגלין ברגלין. וכן כל בחי׳ התפשטות הצלם דאמא להיות לאברי דז״א, הוא למלאות החסרון דנה״י אלו כמ״ש לעיל בביאור השלישים. כנ״ל דף א׳ קצ״ו ד״ה ובערך.

אבל כאן, מדבר ממין הב׳ דכלים שיש בז״ת דנקודים, שהם בחינת הכלים החדשים שישנם שם מבחינת קומת הב״ן בעצמו שיצאה משם. ומבחינה זו ודאי שיש לו עשרה כלים, כי אין לך שום התפשטות של קומה, שלא תהיה בה עשר ספירות, כנודע. אלא שכל אלו עשר הספירות שבז״ת נסתיימו מחזה ולמעלה של בחי׳ הכלים דס״ג, כלומר שנסתיימו למעלה מפרסא שנתחדשה אז

רט) ואח״כ ביניקה נכנסת הבחי׳ התיכונה, שהם חג״ת בט׳ פרקין, והיו מתלבשין מעט מעט תוך הט״ס הנ״ל, שאינן רק בחי׳ נה״י של החיצוניות כי כל חיצוניות אינן רק בחי׳ נה״י לבד גמורות. ובעיבור נעשה נה״י שבנה״י לבד.

רי) ואחר התלבשם הם כלולים, נמצא שכיון שאלו הם בחי׳ חג״ת, נתנו כח בחג״ת של החיצוניות שהם חג״ת שבנה״י, וגם הם גדלו בחיצוניות. ונמצא עתה כי יש לו ב׳ בחי׳ דז״א: התיכונה, והחיצונה.

אור פנימי

בצמצום ב׳, וע״כ, אין בעשרה כלים אלו, אלא בחי׳ ו״ק חג״ת נה״י, או חב״ד חג״ת, בערך הכלים דס״ג. אמנם ודאי שיש בהכרח עשרה כלים בכל קומה. וזכור זה לכל המקומות.

ולפיכך כאן שרוצה לדבר ביחוד מהגדלת העשרה כלים דז״א, לכל פרטיותיו ודקדוקיו, הוא חושב בהכרח עשרה כלים אפילו בעיבור, דהיינו ממין הב׳ דכלים דז״ת דנקודים, מבחינת הב״ן שבהם. כנ״ל. אלא שכיון שלא היה שם בקטנות רק אור הנפש, שהוא קומת מלכות, ע״כ הם נבחנים לעשר מלכיות, שבערך הכלים פירושו, שלא נגדל מן הע״ס האלו רק בחינת הכתרים שבכל אחת מן הע״ס, שבהם מלובש קומת מלכות שהיא אור הנפש. ועתה בעת הזווג, דהיינו בתחילת עליתם לאו״א, עדיין אין בה תיקון קוין בקומת מלכות זו, ולכן אינו חושב עוד את קומת המלכות לבחינת נה״י, לומר שנתקן בהם עשרה בחינות נה״י בהע״ס אלו בהעובר. אלא אח״כ בג׳ ימי קליטה נתקן בקומה זו בחינת ג׳ קוים. ואז נבחן שנתקן עשר בחינות נה״י בהע״ס. כמו שמבאר והולך.

רט) ובעיבור נעשה נה״י שבנה״י לבד: פי׳, כי בכללות לא יצאה כאן בעיבור, זולת קומת המלכות, שהיא אור הנפש, אשר ע״פ תיקון ג׳ הקוים שבה, היא נקראת נה״י. אמנם כשנה״י אלו מתלבשים בע״ס דעיבור, נבחן שהם מתלבשים בהכלים העליונים שבכל ספירה מהם, הנקראים חב״ד דכל ספירה, שהוא באמת רק כלי דגלגלתא, אלא ע״י תיקון קוים נבחנת לחב״ד, באופן שג׳ הקוים שבכללות הפרצוף הזה, הם: הח״ן בקו ימין, ובג״ה בקו שמאל ודת״י בקו אמצעי. ונמצא שלא נתלבש אלא בג׳ שלישים עליונים דכלים שבג׳ הקוים, שהם חב״ד, וג׳ השלישים האמצעים עם ג׳ השלישים התחתונים שבכל אחד, הם ריקנים בלי אור, כי לא נגדל רק הכלים העליונים. כמו שכייל לן הרב אשר בבחי׳ הכלים, נבחן שהעליונים נגדלים מתחלה, מהיפך מבאורות, שבהם התחתונים נכנסים מתחלה. כנ״ל, (דף א׳ קצ״ז אות קצ״ג) ולפי״ז נמצא בערך האורות, שלא נכנסו אלא ג׳ שלישים תחתונים שבכל אחת מהט״ס: נצח שבקו הימין, והוד שבקו השמאל, ויסוד שבקו האמצעי. והנה הרב דרכו לבאר בעיקר ע״פ כניסת האורות בכלים, וע״כ הוא אומר „שבעיבור נעשה נה״י שבנה״י לבד״, דהיינו רק שליש אחד מכל ספירה שבפרצוף העיבור הזה. ושליש האמצעי נכנס בו בזמן היניקה, ואז יש בכל ספירה שבפרצוף העיבור ב״ש, שהם חג״ת נה״י דאורות, ושליש העליון נכנס בהם בעת הגדלות, כמו שמבאר והולך.

רי) ואחר התלבשם הם כלולים: נמצא שכיון שאלו הם בחינת חג״ת, נתנו כח בחג״ת שבחיצוניות שהם חג״ת שבנה״י

אמנם החיצונה נגדלת עתה גידול ב׳, והוא שנגדל בה חג״ת שבהן, באופן זה: חסד שבנצח, חסד שבחסד, חסד שבחכמה. גבורה שבהוד, גבורה שבגבורה, גבורה שבבינה. ת״ת שביסוד, ת״ת שבת״ת, ת״ת שבדעת.

ריא) ובזה תראה איך ביניקה נגדל הקטן בכל אבר ואבר שבו, ובכל ספירה וספירה שבו עצמם, ואינם תוספת איברים אחרים, אך האיברים עצמן נגדלין. כי הרי בכל ספירה וספירה מהט׳ של העיבור, נגדל בהם עתה שליש כנ״ל.

ריב) כי כל אורך קו ימין בעת הגדלות הם ג״פ לבד. והרי בעיבור היה קו ימין ג׳ שלישים מג״פ, ר״ל, שליש מכל פרק ופרק, שהוא: נצח שבנצח דנצח, ונצח שבחסד דנצח, ונצח שבחכמה דנצח. ועתה נתוסף ונגדל שליש א׳ בכל פרק מהם, שהוא חסד שבכל פרק ופרק, וכל זה

אור פנימי

וכו׳ באופן זה חסד שבנצח חסד שבחסד חסד שבחכמה וכו׳: כי ע״י ביאתו של הפרצוף דיניקה, שהיא בחינת קומה שיצאה על בחי״א, שהיא קומת רוח נפש, אשר קומה החדשה הזו מתלבשת בתוך הפנימית דפרצוף דעיבור, נמצאו ב׳ הפרצופים הללו, כלולים זה מזה, וקבל פרצוף העיבור בחינת החג״ת מן הפרצוף דיניקה, ולכן נגדל גם הכלים האמצעים דפרצוף העיבור, שהם שלישים השניים שבתוכו, הנקראים חג״ת. באופן שיש עתה בקו הימין ב״ש, שהם מנה״י דזמן העיבור, ומחג״ת של עתה בזמן היניקה, ונמצא שנתוסף על השליש של ספירת החכמה, שהיא הנצח דחכמה שהיה לו בזמן העיבור, עוד שליש אחד, שהוא חסד דספירת החכמה. וכן נתוסף לו על נצח שבחסד עוד שליש אחד, חסד דחסד, וכן נתוסף לו על הנצח שבספירת הנצח עוד שליש אחד, שהוא חסד דנצח. ובזה השיגה כל ספירה וספירה שבקו ימין ג׳ שלישים חדשים: חסד דחכמה, וחסד דחסד, וחסד דנצח, בנוסף על ג״ש הישנים דזמן העיבור שהם: נצח דחכמה, ונצח דחסד, ונצח דנצח. ויש לו עתה ב״ש בחכמה שבו, שהם נצח וחסד דחכמה. וב״ש בחסד שבו, שהם נצח וחסד דחסד. וב״ש בנצח שבו שהם נצח וחסד שבנצח.

ועד״ז בקו שמאל, שהיה לו שם מזמן העיבור רק שליש התחתון דכל ספירה, שהם הוד דבינה והוד דגבורה והוד דהוד. ונתוסף לו עתה מפרצוף דיניקה שליש אמצע בכל אחת מהן, שהם גבורה דבינה, וגבורה דגבורה, וגבורה דהוד. ויש לו עתה ב״ש בבינה, שהם גבורה והוד דבינה. וב״ש בגבורה שהם גבורה והוד דגבורה וב״ש בהוד שהם גבורה והוד דהוד. ועד״ז בקו אמצעי דת״י שבו, שהיה לו שם מזמן העיבור, רק יסוד דדעת, ויסוד דת״ת, ויסוד דיסוד, ונתוסף לו עתה ע״י הפרצוף דיניקה, גם השלישים האמצעים שהם: ת״ת דדעת, ות״ת דת״ת, ות״ת דיסוד. ויש לו עתה ב״ש ת״ת ויסוד בספירת הדעת, ובש״ת ת״ת ויסוד בספירת הת״ת, וב״ש ת״ת ויסוד בספירת היסוד.

בחיצוניות. אך בתיכונה, באו הו״ק שבה בפעם א׳, שהרי עצמותן הוא בחי׳ חג״ת, לכן תכף נגדלה בפעם א׳ כל בחי׳ ו״ק.

ריג) והבן זה למה נקרא בחי׳ התיכונה יצירה, ובחי׳ ו״ק, ולמה אמרו כי היניקה הוא מבחי׳ ו״ק, והיה ראוי לומר שהם ג׳ קצוות לבד, דוגמת העיבור שהיו ג׳ קצוות תחתונים נה״י. אמנם נקרא ו״ק, יען הם ו״ק התיכונים שנגמרים בפ״א יחד, הרי טעם א׳ בעבור החג״ת עצמן, וגם חיצוניות נשלמו לו״ק כנ״ל, הרי טעם ב׳. וגם כי אלו הם בחי׳ ו״ק דיניקה של הגדלות כולו בכללות.

ריד) אח״כ בגדלות נכנסו בחי׳ פנימיות, שהם חב״ד בט״ס, ומתלבשין מעט מעט תוך ט״ס דבחי׳ אמצעי, שאינם רק חג״ת נה״י של בחי׳ האמצעית. ועתה נגדל בחי׳ זו אמצעית בבחינת ט״ס חב״ד שבה, כי כיון שנכנסה בחי׳ פנימית שכולה הוא בחי׳ חב״ד כנ״ל, לכן החב״ד שבבחי׳ אמצעית, גם הוא נגדל ונתגלה.

רטו) נמצא כי חכמה שבנצח וחכמה שבחסד וחכמה שבחכמה של התיכונית, נתגלו ונגדלו. וכן בינה שבהוד ובינה שבגבורה ובינה שבבינה. ודעת שביסוד ודעת שבת״ת ודעת שבדעת, נגדלו. והרי נשלמו ט״פ דתיכונות, שכולם הם ג״ס חג״ת לבד, והגדילו שליש עתה, ואז נשלם קומת האיש לגמרי. וגם בחיצונות נגדלו החב״ד שבהם ע״ד הנ״ל בתיכונית. והרי נשלם עתה הגדלות שבהם ט״פ דחב״ד תוך ט״פ דחג״ת תוך ט״פ דנה״י. אמנם אינן רק ט״ס לבד, ובכל א׳ ג״פ, הרי כ״ז בחי׳ בז״א, הנזכר בפרקין דלעיל.

רטז) והנה בזה תבין, איך הנה״י הם נפש, וחג״ת רוח, וחב״ד

אור פנימי

ד״ה) **בתיכונה באו הו״ק שבה בפעם א׳:** הקומה דבחי״א הנקראת פרצוף יניקה, נקראת פרצוף התיכון דז״א, וקומה דבחי״ב נקראת פרצוף הפנימי דז״א. והוא מטעם שכל קומה שהמסך שלה עב מחברתה, נבחנת לפנימית אליה ומתלבשת בתוכה, כמ״ש באורך בחלקים הקודמים. ועי׳ בהסת״פ בחלק ב׳. ואומר, שבפרצוף התיכון באו הנפש רוח בבת אחת. פי׳, לא כמו בפרצוף העיבור, שהנפש ורוח באו לו בב׳ זמנים, שמזמן העיבור היה לו נפש, ועתה קבל ע״י ההתכללות והתלבשות דפרצוף היניקה, בחינת הרוח שבו. אבל בפרצוף היניקה, לא היה בזה ב׳ זווגים, אלא קומת בחי״א כוללת בתוכה רוח נפש כי בחינה העליונה כוללת בתוכה גם התחתונה. והוא פשוט.

ריד) **בגדלות נכנס בו בחינת פנימיות וכו׳ לכן החב״ד שבבחינה אמצעית גם הוא נגדל:** היינו ג״כ ע״י התכללות והתלבשות בתוכו, כי אחר שנכנס שליש

נשמה, וחיה, שהם בחי׳ אבי״ע. לכן הכבד בו הנפש, והוא נגד נה״י בסיום הת״ת, כי שם נקשרים ג״פ העליונים דנה״י, כנודע, דתמן דבוקין רישי ירכין. והלב בו רוח ועומד בג׳ אמצעית חג״ת. ומוח בו הנשמה ועומד בג״ר. אמנם משם מסתעף כ״א ממקומו כ״א במדרגתו.

ריז) כיצד, הנפש אשר מתגלית בכבד שכנגד רישי פרקין דנה״י כנ״ל, בודאי שגם היתה למעלה בכל בחי׳ כלים חצונים העליונים. אמנם לא נתגלית ולא עלתה בשם עד נה״י דז״א, כי עומדין הנה״י דנה״י ונה״י דחג״ת ונה״י דחב״ד, וכולם בחי׳ נפש ונה״י.

ריח) אך הרוח נגלה בלב העומד בחג״ת דז״א, כי שם חג״ת דנה״י וחג״ת דחג״ת וחג״ת דחב״ד, והנשמה נתגלית במוח העומד בחב״ד דז״א, כי שם חב״ד דנה״י וחב״ד דחג״ת וחב״ד דחב״ד.

ריט) אך העיקר כי הנפש נתלבשת בכלי חיצונים, והרוח בתיכון, והנשמה בפנימים. ונמצא כי במוח יש נר״ן, אלא שכולם הם בחי׳ נשמה, שהוא נשמת הנשמה, ונשמת הרוח, ונשמת הנפש. ולכן אנו אומרים כי הנשמה במוח. אח״כ בלב יש נר״ן וכולן בחי׳ רוח, שהוא רוח הנשמה, ורוח הרוח, ורוח הנפש, לכן אנו אומרים שהרוח בלב. ואח״כ בכבד יש נר״ן וכולם בחי׳ נפש, שהם נפש שבנשמה נפש הרוח נפש הנפש, לכן אנו אומרים שהנפש בכבד.

רכ) הכלל העולה, כי מוח לב כבד, להיותן כלים פנימים דגוף, וכ״א יש בו ג׳ בחי׳: פנימי, תיכון, וחיצון, כנודע. כי אפילו בעיבור ויניקה יש אל העובר מל״ך, אך להיותן יותר פנימי מכל הגוף, שם מתלבשין ומתגלין עיקר הנר״ן, יען שלשתן בקו האמצעי שהוא עיקר הגוף, ומשם משלחין הארתן בכל האברים באופן זה.

אור פנימי

עליון דכל ספירה והשיג בחינת ראש, דהיינו ע״י קומה חדשה דבחי״ב, הנה הוא פרצוף שלם בפני עצמו שכל ט׳ הספירות הם בו בשלמות ראש תוך סוף. והוא מתלבש תוך פרצוף היניקה. ועוד נבחן, שע״י התלבשות הפרצוף דגדלות הזה, תוך ב׳ פרצופים הראשונים דעיבור ויניקה, הנה קבלו ממנו את בחינת שליש העליון שהיה חסר עד עתה לכ״א מהט״ס שלהם. ונשלמו ג׳ הספירות שבקו ימין בג״ש לכל אחד. וכן בקו שמאל וכן בקו אמצעי. ועד״ז בג׳ הקוים דפרצוף העיבור.

והנה הרב אינו חושב כאן את הגדלות ראשון דמוחין דו״ק, כנ״ל (בדף א׳ ר״ה אות ר״ג). והטעם הוא כי המוחין דו״ק נכללים בפרצוף דיניקה, משום שאין בהם בחינת

רכא) כי הכבד, מחיצוניות שלו שולח נפש שבנפש, לנצח הוד יסוד דחיצוניות. ורוח שבנפש, שולח מהתיכוניות שלו אל חג״ת שבחיצוניות, ומפנימותו שולח נשמה לחב״ד שבנפש דחיצוניות. ואח״כ הלב שולח נפש של רוח אל נה״י דתיכונות, ורוח דרוח לחג״ת דתיכונות, ומפנימיותו שולח נשמה דרוח לחב״ד דתיכונות. ואח״כ המוח שולח מחיצוניותו נפש שבנשמה לנה״י דפנימיות, ומתיכונותו שולח רוח דנשמה לחג״ת דפנימיות, ומפנימותו שולח נשמה שבנשמה לחב״ד שבפנימיות.

רכב) והרי נתבאר, כי כל הז״א אינו רק ט״ס, אע״פ שנחלק לג׳ בחי׳. ואלו הם ט״ס גמורות, וא״צ יותר. ואמנם כל ספירה מאלו, נתחלקו לכמה פרטים, כי כל ספירה דחיצוניות נחלק לאלף רבוא, וכל ספירה מהתיכונות, לו׳ אלפים רבבות וכל ספירה מהפנימית נחלק לעשר אלפים רבבות פרסאות, כנזכר תיקון נ״ג.

* רכג) הקדמה אחת נכונה ואמיתית שיש לנו בענין הי״ס, כי יש בהם ב׳ בחי׳: א׳ בחי׳ העולמות עצמן, ובחי׳ זו נקרא חיצוניות הספירות. הב׳ הוא בחי׳ נשמות עצמן, ובחי׳ זו נקרא פנימיות הספירות.

אור פנימי

זווג של ראש, ונחשב אז גם הג״ר לבחינת חסדים ואור הרוח, כנ״ל באורך.

והנה עתה אחר ביאת פרצוף הגדלות יש לו ג׳ פרצופים מתלבשים זה בתוך זה, וכל אחד מתחיל מחזה ולמטה של העליון ממנו: כי פרצוף העיבור מתחיל מחזה ולמטה דפרצוף היניקה. ופרצוף היניקה מתחיל מחזה ולמטה של הפרצוף דגדלות. וטעם הדבר הוא כמ״ש אצל הפרצופים הכוללים, כי אין שום חילוק בין הפרטות לכללות.

רכג) **ב׳ בחינות, א׳ הוא בחינת העולמות עצמן ובחינה זו נקרא חיצוניות הספירות. הב׳ הוא בחינת נשמות עצמן ובחינה זו נקרא פנימיות הספירות.** כבר נתבאר היטב, ענין השתלשלות הפרצופים והעולמות זה מזה בדרך סבה ומסובב, מכח הזדככות המסך הנוהג בכל קומה. כמ״ש בחלקים הקודמים. ותדע שענין זה מכונה בחינת העולמות, דהיינו בחינת השתלשלות המדרגות ע״ד סבה ומסובב הנהוג בהעולמות. וכנגד זה יש בחינת מדרגות ופרצופין היוצאין ע״י העלאת מ״ן שמעלים התחתונים מניצוצין וכלים דבי״ע, לזו״ן דאצילות וכן זו״ן לעליון מהם, והעליון לעלי עליון וכו׳ עד שיורד אור חדש מא״ס ב״ה לא״ק בבחינת מיין דוכרין על אלו המ״ן שבכל פרצוף ופרצוף כנ״ל. ומאלו מ״ן ומ״ד נאצלים קומות ופרצופין חדשים בכל פרצוף ופרצוף מעילא לתתא עד זו״ן דאצילות, ועד נשמות בני אדם. וענין הזה מכונה בשם בחינת נשמות. כלומר, שאינם נאצלים על דרך השתלשלות העולמות על פי הזדככות המסך כנ״ל, אלא בסדר הפוך ממטה למעלה, ע״י מעשה התחתונים מכח העלאת מ״ן שלהם.

* ע״ח ח״ב שער מ׳: שער פנימיות וחצוניות דרוש א׳.

וצריך שתדע כי ג׳ פרושין יש בביאור הקדמה זו.

אור פנימי

וההפרש ביניהם רב הוא, כי כל הבא מבחינת העולמות מעילא לתתא, שאין שם סיוע של התחתונים במשהו, הנה זה קבוע וקיים בלא נדנוד כל שהוא. אמנם הבא מבחינת הנשמות, שהוא מתתא לעילא, כלומר ע״י סיוע המע״ט של התחתונים, דהיינו ע״י המ״ן שהם מעלין, אין עוד בזה שום קביעות כלל, אלא תלוי בהמשכת המע״ט דתחתונים, וכל עוד שממשיכים במעשיהם הטובים מאירים להם המוחין האלו, ואם ח״ו פוגמים במעשיהם תיכף מסתלקין המוחין האלה בשרשם, וחוזרים כל הפרצופין העליונים לקביעותם, דהיינו כמו שהיו מבחינת העולמות עצמם, לפני העלאת מ״ן דתחתונים. והטעם הוא פשוט, כיון שכל השבח בא ע״י מע״ט שלהם, ממילא, הם יכולים לקלקל זה בחזרה, ע״י מעשיהם הרעים שעושים. והבן.

ולפיכך צריכים לידע ולהבין בדיוק נמרץ את התחום של ב׳ מציאות האלו, דהיינו סיום שיעור הקומות הבא ממציאות העולמות עצמן, שמשם ולמעלה מתחיל מציאות שיעור קומות של הנשמות התלוי במעשיהם של התחתונים כנ״ל. וכבר נתבאר ענין זה לעיל בחלק ח׳ (דף תרכ״ד ד״ה ובזה. ודף תרנ״ח ד״ה וצריכים. ודף תרפ״ג ד״ה ותשכיל) עש״ה בג׳ המקומות הנ״ל. ונזכיר כאן הדברים בקיצור, כי אנו מוצאים ג׳ חלוקות במצבים של פרצופי הנקודים. א׳ הוא הקטנות שלהם, דהיינו כמו שיצאו מאור העינים דס״ג דא״ק, בדרך הזדככות המסך, שאז מכח הזווג שעלה במקום נקבי העינים נחלקו כל המדרגות לב׳ חצאים: לגו״ע, ואח״פ. כי אח״פ דכל מדרגה ירדו אל המדרגה שלמטה. שמשם יצאו או״א אב״א, דהיינו ברוח נפש לבד, שהרוח מלובש בגלגלתא, והנפש בעינים, ואח״פ שלהם ירדו למקום ז״ת. וז״ת דנקודים, יצאו באור הנפש לבד, דהיינו כמה שיכלו לקבל מאו״א אב״א כמ״ש שם. ומחלוקה זו נתקן פרצוף עתיק דאצילות בלבד. וחלוקה הב׳ היא בחינת ההארה שקבלו או״א מאור חדש דבקע לפרסא, דרך הטבור דא״ק, שאור הזה הוריד ה״ת מעינים דאו״א והעלה אח״פ שלהם מז״ת, שאז שבו או״א לבחינת ראש, בע״ס שלמות גו״ע ואח״פ. אמנם עדיין היו במצב פב״א, כי אמא אע״פ שיש לה כל השלמות, אינה מחזירה פניה לאבא לקבל חכמה זולת ע״י מ״ן, בסוד כי חפץ חסד הוא. ומחלוקה זו נתקנו כל פרצופי אצילות מא״א עד זו״ן בבחינת העולמות, כלומר במוחין קבועים, כמ״ש שם.

והטעם הוא, כי בחלוקה הב׳ הזו, אע״פ שבאה ע״י הארת הזווג דע״ב ס״ג, מכח עלית מ״ן דנה״י דא״ק, כמ״ש שם מ״מ נחשבת לבחי׳ מציאות העולמות עצמם, כי לא היה כאן שום הוספה על עביות המסך דאו״א שיגרום לגדלותם אלא בעת קטנות היו בבחינת ו״ק מכח ה״ת שעלתה בעינים, ונעשים מקום הזווג בעינים, שהוא בחי״א, ועתה בגדלות, כשירד מקום הזווג, מן אותו המסך שהיה בעינים, אל מקום הפה, חזרו ונתעלו אח״פ הנופלים שלהם, והראה המסך את כחו מה שהיה בו מטרם עלית ה״ת לעינים. אבל אין כאן שום חידוש בעביות המסך. וע״כ נחשב עוד לבחינת העולמות עצמם, אע״פ שנגרם ע״י העלאת מ״ן.

וחלוקה הג׳ היא הארת יסוד דא״ק את המ״ן דו׳ ונקודה לפה דאו״א, שעל המ״ן האלו יצאו הח׳ קומות דגדלות, מהסתכלות עייניין דאו״א עד לקומת המלכות דישסו״ת, שהממעלה למטה, נתפשט בז״ת דנקודים, ונתפשטה מלוכתם עד סיום רגלי א״ק דנקודה דעוה״ז. והנה מחלוקה זו באים כל בחינת ג״ר של זו״ן, ואפילו ג״ר

רכד) פירוש א׳ הוא זה, כי כל בחי׳ י״ס דקטנות נחלקות לג׳, והם: עיבור, יניקה, ומוחין. שהם ג״ת דאלקים, וג׳ אמצעים, וג״ר. וכל זה נקראו חיצוניות. ואח״כ כל בחי׳ הגדלות יש בהם עיבור ויניקה ומוחין, שהם: ג״ת דהויות, וג׳ אמצעית, וג״ר. וכל זה נקרא פנימיות.

רכה) פירוש ב׳ הוא, כי הי״ס דקטנות דאלקים כולו. נחלק לב׳ בחי׳, שהם עיבור ויניקה. והוא, כי ג׳ תחתונות דאלהים, הם עיבור. וו״ק עליונים יחד נקרא יניקה. ואח״כ כל הי״ס דגדלות דהויות, נקרא עיבור ב׳. וכל ג׳ בחי׳ אלו נקראים חיצוניות. ואחר כל ג׳ בחי׳ אלו הנ״ל, שהוא בחי׳ אב״א, שהם נקרא חיצוניות, יש ג׳ בחי׳ דוגמתן, שהוא בחי׳ פב״פ ונקראים פנימיות. ואמנם כל אלו ב׳ בחי׳, שהם חיצוניות הנקרא אב״א, והפנימיות הנקרא פב״פ, כולם הם מנה״י דתבונה ויש״ס.

אור פנימי

דאור דרוח, וע״כ אין בחינת ג״ר קבועה בזו״ן, כי המ״ן האלו דו׳ ונקודה, צריכים למעשיהם של צדיקים שיעלו אותם, וע״כ יוכלו ג״כ מעשיהם של רשעים לפגום בהם, כנ״ל ואז המה מסתלקים. וע״פ הדברים האלו יתבארו לנו המשך דברי הרב בענין שלפנינו.

רכד) עיבור יניקה ומוחין שהם ג״ת דאלקים, וג׳ אמצעים וג׳ ראשונות וכל זה נקרא חיצוניות, ואח״כ כל בחינת הגדלות יש בהם ע״מ שהם ג״ת דהויות וכו׳ וכל זה נקרא פנימיות: פי׳ כי ע״מ דחיצוניות, נמשכים מחיצוניות העולמות, דהיינו: מחלוקה הא׳ דנקודים נמשכים ג״ת דאלקים, שהם עיבור א׳, וכן הנפש רוח דיניקה הנמשך בב׳ שנים דיניקה. ומחלוקה ב׳ דנקודים נמשכים, המוחין דיניקה, שהם ל׳ ם׳ דצלם דיניקה, עם ו״ק דגדלות דאמא, הבאים בעיבור ב׳ לאחר ב׳ שנות דיניקה, בהמשך ז׳ שנים עד ט׳ ויום א׳. וע״מ האלו נבחנים לחיצוניות, להיותם נמשכים מחלוקה א׳ וב׳ של הנקודים, שהם בחינת העולמות עצמם, כנ״ל בדיבור הסמוך.

ואח״כ יש עיבור הב׳ לצורך ג״ר ממש, הבא לאחר ט׳ שנים ויום א׳, שאז הז״א מעלה מ״ן מאחורים דו׳ ונקודה דאו״א שנפלו למקומו בעת שביה״כ, שמ״ן אלו מחזירים לאו״א פב״פ, שעל המ״ן האלו יוצאים ע״ס דגדלות, שג״ת מהם הם ג״כ שמות הויות, ונקרא עיבור דגדלות, וג׳ אמצעים שלהם, נקרא יניקה דגדלות. וג״ר שלהם נקראים מוחין דגדלות. וכל אלו נקראים פנימיות, ואפילו ג״ת מהם. משום שהם נמשכים רק ע״י מ״ן מתתא לעילא בהתעוררות התחתונים, כנ״ל בדיבור הסמוך, עש״ה.

רכה) פירוש ב׳, כי הי״ס דקטנות דאלקים כולם, נחלק לב׳ בחינות שהם עיבור ויניקה וכו׳ ואח״כ כל הי״ס דגדלות נקרא עיבור ב׳ וכו׳ ואחר כל ג׳ בחי׳ אלו שהוא. בחי אב״א וכו׳ בחי׳ פב״פ ונקרא פנימיות וזהו מישפו״ת וכנגדן באר״א: ויש כאן ג׳ שינוים כלפי פירוש הא׳. הא׳ שאינו מחלק המוחין דקטנות לעי״מ דחיצוניות אלא שמחלק אותם לב׳ בחינות בלבד, שהם עיבור ויניקה. ב׳ שלי״ס דגדלות דהויות, קורא בשם חיצוניות, ובפירוש הא׳ קורא אותם פנימיות. ג׳ שמוסיף כאן סדר שלם דעי״מ של פרצוף רביעי, שרק אותו בלבד קורא

ויש כנגדן ב׳ בחי׳ אחרות, והוא אחור ופנים מאו״א עלאין, והם נקרא חיצוניות ופנימיות.

רכו) פירוש הג׳, כי י״ס דקטנות דאלקים כולו, נחלק לב׳ בחי׳, שהם עיבור ויניקה, והוא, כי ג״ת הם עיבור, וו׳ עליונות יחד נקרא יניקה. ואחר כך כל י״ס דגדלות דהויות, נקרא עיבור ב׳ והרי ג׳ בחינות הנ״ל שהם עיבור ויניקה דקטנות ועיבור דגדלות, כל זה נקרא חיצוניות, יען כי הם מנה״י דתבונה ויש״ס. ואח״כ ג׳ בחי׳ הנזכר עצמן: ב׳ דקטנות, ואחד דגדלות יען כי הם מנה״י דאו״א עלאין, הם נקראים פנימיות.

אור פנימי

בשם פנימיות. ד׳ שמזכיר כאן אותם ד׳ הפרצופים גם באו״א עלאין.

ובאמת אין כאן חילוק ניכר רק בפרצוף דנשמה, אשר בפירוש הא׳ קורא אותו בשם פנימיות, ובפירוש הב׳ קורא אותו בשם חיצוניות, ורק לפרצוף הד׳, הנקרא פרצוף חיה, הוא קורא בשם פנימיות. וטעם השינוי הזה הוא, כי כאן הכוונה היא לענין לידת נשמות, וכל זמן שאין בחינת חיה בפרצוף אינו ראוי ללידת נשמות ונקרא בשם אחורים, כמ״ש בע״ח שער ו׳ פ״ב במ״ב ד״ה ודע. אמנם שאר השינוים אין בהם שום סתירה, אלא שינוי לשון והוספה בעלמא.

וכבר ידעת, שתחילת אצילות דז״א הוא מישסו״ת ובחי׳ נפש רוח דישסו״ת שהוא מקבל בעיבור א׳, ובב׳ שנות היניקה, המה נתקנו בו בקביעות. אמנם בחינת ג״ר דרוח שמקבל מישסו״ת בעיבור ב׳, אחר ב׳ שנים דיניקה, ופרצוף הג׳ דנשמה ופרצוף הד׳ דחיה ופרצוף הה׳ דיחידה, כבר אינם בקביעות, אלא לפי מעשי התחתונים כנ״ל. ומכ״ש כל ה׳ הפרצופים שמקבל מאו״א עלאין אפילו עיבור הא׳ שבהם, אינם בקביעות. ולפי״ז תראה דלא נחית כאן לזה החילוק שכתב בתחלת הענין, לחלק את השלמות דפנימיות וחיצוניות לפי ההבחן מהנמשך מבחי׳ העולמות לבחינת הנשמות. אלא ענין פנימיות וחיצוניות שבכאן, הוא רק לפי ההבחן בין מוחין שאינם ראוים להולדה, שמכנה אותם בשם חיצוניות, ומוחין הראוים להולדה נקראים בשם פנימיות. כמ״ש לעיל.

רכו) פירוש הג׳, כי י״ס דקטנות דאלקים כולו נחלק לב׳ בחינות שהם עיבור ויניקה וכו׳ **י״ס דגדלות דהויות** וכו׳ **חיצוניות יען הם מנה״י תבונה ואח״כ ג׳ בחינות הנזכרות מנה״י דאו״א עלאין נקראים פנימיות: דלא** כבפי׳ הב׳ שאומר שהפרצוף הד׳ דנשמה נקרא פנימי אע״פ שהוא מישסו״ת, אלא כל ה״פ של הישסו״ת הם בחי׳ חיצוניות, וכל ה״פ דאו״א עילאין ואפילו העיבור א׳ הם פנימים. ויש כאן ב׳ שינוים גמורים מפירוש הב׳: הא׳ הוא, שאפילו פרצוף חיה דישסו״ת נק׳ חיצוניות. הב׳ הוא, שהג׳ פרצופין נר״ן דאו״א עילאין נק׳ פנימים, ובפי׳ הב׳ אומר שהם נק׳ חיצונים.

והמעיין בע״ח בשער ו׳ פ״ב במ״ב ימצא שם אלו השינוים מפירוש הב׳ לפירוש הג׳ במאמר אחד. שמתחלה אומר „כאשר לא יש בפרצוף בחי׳ חיה פנימים וכו׳ אי אפשר להזדווג״ ואחר כך באותו דיבור אומר „בגדלות בא להם הנשמה דגדלות והם מוחין מצד אמא, ועדיין חסר להם המוחין מצד אבא שהוא חכמה, הנקרא חיה, להכנס בהם, עם כל זה הם פב״פ ומזדווגים״ שלכאורה הוא סותר עצמו מניה וביה. אמנם

רכז) ואמנם ג׳ פירושים אלו הם יותר אמיתיים, ואין זולתן כלל. אמנם הפירוש היותר אמיתי ונכון אצלי בלי ספק, הוא הפירוש הראשון מכולם כי ב׳ פירושים האחרים, יש קושיות רבות, ונאמר עתה מקצתן.

רכח) והוא כי לפירוש הב׳ קשה, שהרי בפירוש הק״ש אמרינן בפירוש, כי אלו המוחין הבאים ע״י ק״ש, שאינם רק מוחין דו״ק, והם נקראו פנימיות גמור. והרי כל זה אינו רק בחי׳ אב״א, כי בחי׳ פב״פ נעשה בברכת אבות עצמה, כנזכר שם ובמקומות אחרים.

רכט) גם לפירוש הג׳ קשה מכל המקומות, כי בחול כל המוחין אינן אלא בנה״י דיש״ס דתבונה, ואפילו ביו״ט הוא בתבונה בחג״ת שלה, אך באו״א אינם רק בשבת, ובליל פסח כנזכר שם במקומו. ומשם מובן בפירוש, שכל אלו המוחין דפנימיות הם מיש״ס ותבונה

אור פנימי

ביאר זה במקום אחר, שיש חילוק בין זו״ן הגדולים לזו״ן הקטנים, אשר זו״ן הגדולים צריכים לקבל בחינת חיה שבהם רק מאו״א עלאין, ומכל פרצופים דישסו״ת, אינם משיגים רק נשמה, שהם אינם ראוים להולדה. אבל זו״ן הקטנים מקבלים בחינת חיה שלהם מישסו״ת, משום שהם פרצוף ד׳ בערכם, וע״כ הם חוזרים פב״פ גם במוחין דישסו״ת. ותדע, כי בכל הזווגים דיו״ט וחול, הם רק מישסו״ת, ומ״מ מספיקין לזווג פב״פ ליעקב ורחל, ולא לזו״ן הגדולים ז״א ורחל, להיותם צריכים לבחינת חיה דאו״א עלאין, שאינם משיגים אותם רק בפסח ושבת, כמ״ש לפנינו.

רכח) **לפירוש הב׳ קשה וכו׳, המוחין הבאים ע״י ק״ש שאינם רק מוחין דו״ק והם נקראים פנימיות גמור:** כי בשלמא לפירוש הא׳ והג׳, שחושבים לפנימיות גם העיבור ויניקה דגדלות, מובן היטב שהמוחין דק״ש נחשבים לפנימיות, מפני שהם ו״ק דגדלות, דהיינו עיבור ויניקה דמוחין דגדלות כנודע. אמנם לפירוש הב׳, אשר אפילו הו״ק דאו״א עלאין הוא חושב לחיצוניות ומכ״ש הו״ק דישסו״ת, קשה, איך אנו חושבים המוחין דק״ש לפנימיות, בעת שאינם אלא ו״ק דגדלות.

אכן כבר נתבאר לעיל, שהפירוש הב׳ אינו מדבר מאלו החיצוניות ופנימיות הנמשכים ממציאות העולמות והנשמות, כמו הפירוש הא׳ הנ״ל, אלא הוא מדבר רק ממוחין דהולדה, שרק אותם הוא חושב פנימים להיותם בחי׳ פב״פ. אבל המוחין דנר״ן, הן דישסו״ת והן דאו״א עלאין, אינם ראוים להולדה, שהם אינם בחינת פב״פ, וע״כ קורא אותם בשם חיצוניות. ולפי״ז לא קשה כלום מק״ש, ששם מדבר מערך העולמות ונשמות, שלפי״ז ודאי גם העיבור דגדלות נקרא פנימיות, להיותו בחי׳ נשמות ולא עולמות, כנ״ל.

רכט) **לפירוש הג׳ קשה מכ״מ, כי בחול כל המוחין אינם אלא מישסו״ת וכו׳:** כבר דברנו מזה לעיל בסמוך, אשר פירוש הג׳ מדבר מזו״ן הגדולים ביחוד, שאינם חוזרים פב״פ כי אם במוחין דאו״א עלאין, דהיינו באמת רק בשבת ופסח. אבל זו״ן הקטנים יעקב ורחל, שבחינת חיה ופב״פ שלהם

עצמם, כנזכר במ״א. העולה מכל זה שהפירוש ראשון הוא אמיתי, לכן נרחיב בביאורו היטב ע״ד קצרה בע״ה.

רל) הנה אין לך פרצוף מכל הה׳ פרצופים שבכל ד׳ עולמות אבי״ע, שכ״א מהם יש לו ג׳ כלים לכל ספירה וספירה שלו, והם ג׳ כלים לג׳ בחי׳ נר״ן. כי עד הנשמה שהיא מבינה, שממנה בחי׳ אותיות, יש כלים. אך משם ולמעלה שהוא כנגד חיה ויחידה בכל ספירה וספירה, אין עוד כלים, כי שם הם הטעמים ונקודות ולא אותיות. ונודע, כי כל הכלים מהאותיות נעשו.

רלא) והנה בג׳ כלים אלו יש בתוכם נר״ן דחיצוניות כנזכר, גם יש בהם בחי׳ או״פ ואו״מ בסוד הצלם כנודע, גם יש בהם אורות כפולים, שהם צלם דאו״א וכל זה נקרא חיצוניות העולמות. וכנגדן יש גם כן שלשה כלים פנימים דנשמות, ובתוכם נר״ן דפנימיות הנשמות, ויש בהם או״פ ומקיף וכפולים בבחי׳ צלם דאו״א ע״ד הנ״ל ממש וכולם פנימים.

רלב) אמנם יש עיון במ״ש בק״ש, שהכלי הג׳ הוא נקרא פנימיות ז״א. וכן שם בענין ק״ש נראה, כי העיבור הג׳ דמוחין הוא נקרא פנימיות, והנה אנחנו פירשנו כי העיבור הב׳ הוא בחיצוניות זולת הפנימיות.

אור פנימי

מקבלים מישסו״ת, שהם כל בחי׳ הזווגים דיו״ט וחול, מהם אין הפירוש הג׳ מדבר כנ״ל.

רל) ג׳ כלים לג׳ בחינות נפש רוח נשמה: כבר נתבאר לעיל (דף א׳ ר״י אות רט״ו) שאלו ג׳ כלים ישנם בכל פרצוף, ואפילו בפרצוף העיבור, כי אחר ביאת הפרצופים דיניקה וגדלות נכללים זה מזה, ויוצאים ג׳ כלים חיצון תיכון פנימי בגדלות, וכן ביניקה וכן בעיבור, עש״ה. וזה שאומר כאן, שאלו הנר״ן דעיבור ויניקה נקראים חיצוניות. ורק הנר״ן דגדלות נקראים פנימיות, שזה עולה עם פירוש הא׳, החושב, עי״מ בחיצוניות ועי״מ בפנימיות.

וזה אמרו „עד הנשמה שהיא מבינה וכו׳, יש כלים וכו׳ כנגד חיה ויחידה אין עוד כלים״ כי מדבר כאן מפרצופים פרטים: פרצוף עיבור, ויניקה, וכו׳, שבהם אין כלים לחיה ויחידה, אלא שהם מתלבשים בפנימיות הנשמה, כנודע אמנם בפרצופים כוללים, אין לך פרצוף שלם שלא יהיה בו ה׳ פרצופים ואפילו פרצוף חיה ויחידה בכל אותו שלמות הכלים כמו בפרצופי נר״ן. דהיינו ג״כ בג׳ כלים: חיצון, תיכון פנימי, וחסר חיה יחידה הפרטית. כמ״ש במקומו.

רלב) עיבור ג׳ דמוחין הוא נקרא פנימיות והנה אנחנו פירשנו כי העיבור הב׳ הוא בחיצוניות זולת הפנימיות: פירוש, כי יש ב׳ בחינות של עבור ב׳, א׳, הוא

רלג) והענין הוא, כי תחלה נכנס העיבור ראשון דקטנות, והם נה״י כלולים בחג״ת, ואח״כ נכנסה היניקה דקטנות, והם התפשטות נה״י וחג״ת כל אחד לעצמה. ובחינת אלו לא יחסרו ממנו לעולם, אמנם בהיותו בעיבור א׳, אשר נכנסו נה״י דתבונה בחב״ד דז״א, אז אין בו דעת כנזכר במקום אחר, כי אין כלי חיצון ליסוד דתבונה, ואחר כך ביניקה נכנסו חג״ת בחב״ד דז״א, וירדו נה״י בחג״ת דז״א אז יש לו ג׳ מוחין דיניקה, וזהו תמיד בז״א.

רלד) ואח״כ בעת הק״ש בשמע ישראל, יש עיבור ב׳ דקטנות בתבונה, ואז נכנסין מוחין גמורים דקטנות בחב״ד דז״א, ויורדין חג״ת בחג״ת, ונה״י בנה״י, ואז נשלם ז״א בחיצוניותיו לגמרי בג׳ בחי׳ דכלים, ובכל מוחין דקטנות, עיבור ויניקה ועיבור, ואורות פנימים ומקיפים דצלם דאו״א.

רלה) ואח״כ עולה בסוד מ״ן במלת אחד, ואז באים לו פנימיות ז״א, הן דעיבור א׳, בחי׳ ג׳ כליל בג׳, והן בחי׳ ו״ק דיניקה, והן המוחין דו״ק דגדלות המפורשים אצלינו בכוונת ק״ש ע״ש. אח״כ בברכת אבות באלקינו ואלקי אבותינו, אז בא עיבור ג׳ דגדלות ונשלמים מוחין דז״א דפנימיות, חב״ד בחב״ד דיליה, וחג״ת בחג״ת דיליה, ונה״י בנה״י דיליה.

אור פנימי

אחר ב׳ שנים של יניקה לצורך ו״ק דגדלות. ב׳, הוא אחר ט׳ ויום א׳, (כנ״ל דף א׳ קנ״ט אות ק״ב) ולזה העיבור ב׳ שלאחר ט׳ שנים לצורך הג״ר דגדלות, הוא מכנה כאן עיבור ג׳ דמוחין. והוא מקשה כיון שרק עיבור ג׳ דמוחין נקרא פנימיות, אבל עיבור הב׳ שלאחר ב׳ שנים של יניקה הוא חיצוניות, כנ״ל. א״כ איך נקראו המוחין דק״ש בחינת פנימית בהיותם רק בחינת עיבור ב׳ דו״ק דמוחין, וא״כ הוא חיצוניות. והנה לפי המתבאר לעיל (אות קע״ה ד״ה אין) אשר המוחין דק״ש דיוצר, כבר שייך לעיבור דאחר ט׳ שנים, אלא שבעת ק״ש אינו מקבל רק ו״ק מהם. מיושב היטב קושיא הנ״ל. ועי׳ בדף א׳ קפ״ח אות קפ״ה. שאומר במפורש, שמהזווג הזה דק״ש דיוצר נכנסים בז״א כל המוחין דגדלות פנימים ומקיפין דאו״א. עש״ה. אלא ודאי שעוד אינו מקבלם תכף, אלא שנכנסים בו כדרכם לאט לאט. כי עתה בעת ק״ש, אינו מקבל אלא בחינת עיבור ויניקה שלהם, ואח״כ בעמידה מקבל התשלום לאט לאט, כמ״ש בספר הכוונות.

רלד) בשמע ישראל יש עיבור ב׳ דקטנות דתבונה: היינו ההמשך דעיבור ב׳, דאחר ב׳ שנים דיניקה, שהתחיל בק״ש דקרבנות, ששם קבל המקיפים דאמא דקטנות, ופנימים דאבא דקטנות. ועתה במלת ישראל, נסתיים העיבור הב׳ הזה, ומקבל המקיפים דאבא דקטנות, שזה תשלום המוחין דעיבור ב׳ הא׳. כנ״ל (דף א׳ ק״פ ד״ה וכל) עש״ה כל ההמשך.

רלו) והנה כיון שעיקר ק״ש הוא ליניקה דפנימיות, ע״כ נכלל בו עיבור הג׳ דמוחין דקטנות, ועיבור א׳ דג׳ כלילין בג׳ דפנימיות, ולא נזכרו רק היניקה דפנימיות, שהוא מוחין של ו״ק הנרמזין במלת אחד כנודע, אבל אין הכי נמי שג׳ זווגים הם כנ״ל, וכולן נקרא: או בחי׳ עיבור ג׳ דחיצוניות, יען כי הוא הקודם בכוונת ק״ש כנזכר, או נקרא בחי׳ גדלות עיבור דפנימיות.

רלז) אבל האמת הוא, כי ג׳ זווגים הם בק״ש שהם עיבור ג׳ דחיצוניות והם שמות דאלקים, והם מוחין ממש דאלקים דקטנות, והם גדלות דקטנות. ויש עיבור א׳ דקטנות דפנימיות, ויש יניקה דפנימיות.

* **רלח) והנה נתבאר החילוק שיש בין במוחין שבזמן העיבור אל המוחין שבזמן היניקה, והוא כי במוחין של העיבור לא היו בו רק ב׳ מוחין חו״ב, אמנם הדעת לא היה אז ניכר בו כלל. אמנם ביניקה יש בו תלת מוחין כי גם מוח הדעת התחיל להיות ניכר בו, בכללות לבד.**

אור פנימי

רלו) **עיבור הג׳ דמוחין דקטנות ועיבור א׳ דג׳ כלילין בג׳ דפנימיות ולא נזכרו רק היניקה הפנימיות:** צריך לומר עיבור הב׳ דמוחין דקטנות כי העיבור ב׳ הא׳, הוא ממשיך לכל הג״ר דרוח דמוחין דאבא ומוחין דאמא. ואין בקטנות עיבור ג׳. וכן אומר לעיל אשר בשמע ישראל יש עיבור ב׳ דקטנות תבונה. כנ״ל, בדיבור הסמוך.

ומפרש, כי הגם שלא נזכרו בכונת הק״ש דיוצר אלא המשכת הו״ק דגדלות, שהוא יניקה דפנימיות, מ״מ כלול בהכרח גם העיבור דפנימיות, שהוא ג׳ גו ג׳, וכן כלול בו בהכרח העיבור ב׳ דקטנות, שמהם נמשך המקיפים דאבא דקטנות. אלא שלא חש לפרשם להיותם מובנים מאליהם, כי אי אפשר שיקבל משהו ממדרגה עליונה מטרם שיכנסו בו בשלמות כל המדרגות שלמטה ממנו. אמנם באמת יש כאן ג׳ זווגים שהם: עיבור ב׳ הא׳, לצורך מקיפים דאבא. וע״כ ג׳ דפרצוף נה״י דגדלות וכן דפרצוף חג״ת דגדלות. ולהלן נדפס ג״כ עיבור ג׳ דחיצוניות, וגם שם צריך לומר עיבור ב׳.

רלח) **ביניקה יש בו תלת מוחין כי (שם) מוח הדעת התחיל להיות ניכר בו בכללות לבד:** בחינת העביות שיש בקומה שעליה נעשה הזווג עם אור העליון, נקרא בשם כללות הקומה, בו בזמן שעוד לא נעשה עליה הזווג. שפירושה שכבר יש בו אותה ההכנה הראויה להמציא כל שיעור קומה של הפרצוף בעת שיהיה ראוי לזה. גם נודע, שבחינת עביות המסך דבחי״א, הוא קונה עם המוחין דיניקה, שהוא בחינת ה״ת בעינים, שהוא קומת ז״א ואור הרוח, כנודע. אשר אח״כ לעת גדלות כשה״ת זו יורדת מעינים, הוא משיג ג״ר, ואז נעשה הזווג על אותה בחינת ה״ת שהשיג ע״י יניקה, וקונה אור הנשמה.

והנך מוצא, שכל החילוק בין הקטנות דיניקה, ובין הגדלות דנשמה, הוא, כי ביניקה בעוד שה״ת היתה שלא במקום הזווג, כי

* מבוא שערים ש״ה ח״ב פ״ו.

רלט) והטעם, כי הנה הדעת דגדלות נחלק לב׳ שהם: חסדים, וגבורות. והחסדים הם הויות דמ״ה, והגבורות הויות דב״ן. אמנם בדעת דיניקה, כיון שכולו הוא שמות של אלהים, וכולם דינין, א״כ אפילו החסדים שבו הם בחי׳ גבורות דינין, ואין שם רק גבורות ולא חסדים.

רמ) ונמצא, כי המוחין דגדלות נחלקים לד׳ מוחין, שהם חו״ב וחו״ג, אך המוחין דיניקה הם ג׳ לבד, והם חו״ב וגבורה. וזהו החילוק שיש ג״כ בין זמן היניקה אל זמן הגדלות, כי הדעת דבזמן היניקה אינו ניכר בו רק דרך כללות לבד כנזכר.

רמא) וטעם הדבר, למה ניתוסף עתה בחינת הדעת בזמן היניקה, מבזמן העיבור, כבר נתבאר לעיל, כי כבר יש אל מוח הדעת של ז״א כלי דיסוד תבונה להתלבש בו בבחינת כלי האמצעי שלה, משא״כ

אור פנימי

היתה בעינים ולא בפה, וע״כ היה חסר אח״פ, וע״כ אינו ראוי לזווג בעצמו, אלא שהוא מקבל אור הרוח על ידי יניקה מאמו. ולעת גדלות לא נעשה שום חדשות, אלא שע״י הארת הזווג דאו״א יורדת הה״ת מעינים דז״א אל הפה, שאז חוזרים אח״פ אל הז״א, ואז הה״ת שהיא בחינת המסך והעביות כבר ראויה לזווג עם אור העליון, וע״כ נעשה עליה הזווג בפה דראשו עצמו, ומשיג קומה שלימה של ע״ס ממטה למעלה שנקרא ראש, וממעלה למטה נקרא גוף כנודע. וע״ס דראש נקראות חו״ב חו״ג, שהם חכמה בינה ז״א ונוקבא. כנודע. שז״א נקרא בשם ה״ח, ונוקבא בשם ה״ג. כי הגבורות פירושן, בחינת עביות שעליה נעשה הזווג עם ז״א שבראש, שהם הה״ח, שע״י הזווג הזה המעלה או״ח עד חו״ב, הוא מוציא הארת חכמה, ומגלה אותה בתוך החסדים, שממעלה למטה שלו נעשה לחסדים מגולים בגוף. ואז נקראו הה״ח והה״ג בשם מוח הדעת.

אמנם עתה ביניקה, שעדיין הה״ג אינם ראוים לזווג, להיותם עומדים בעינים, כנ״ל, מ״מ המה נקראים בשם כללות הדעת. כדוגמת הגרעין של האילן, שכל האילן כלול בו, אמנם ע״י פעולות ידועות, דהיינו ע״י זריעה וכו׳, יתגלה מן הגרעין הזה אילן נושא פירות, ועל שם זה אפשר לומר, שבכל גרעין נכלל בו אילן שלם. ועד״ז כיון שהשיג עצם העביות, אע״פ שעדיין עומדת שלא במקום זווג, מ״מ כיון שלעת גדלות, כשעביות זו יורדת למקום זווג, נתגלה על ידה ה״ח וה״ג, הנקרא מוח הדעת, כנ״ל. לכן גם עתה כשהיא בעינים, נקרא בשם כללות הדעת. והבן זה.

וזהו אמרו „ביניקה יש בו תלת מוחין כי גם מוח הדעת התחיל להיות ניכר בו בכללות לבד״ כי בעיבור שהעביות עוד לא ניכר בו לגמרי, להיותה בחי׳ עביות דכתר, שפירושו רק שורש העביות בלבד, נמצא שעוד אין שום היכר למוח הדעת, אפילו מבחי׳ כללות משא״כ ביניקה שכבר השיג בחינת העביות, הגם שהיא שלא במקום זווג, מ״מ כל הכללות כבר נמצא שם. כי אינו חסר שם אלא הכלים דאח״פ, כדי שתוכל לרדת למקומה, ואז יתגלו מתוכה ה״ג וה״ח, הנקראים מוח הדעת.

וזה אמרו „המוחין דגדלות נחלקים לד׳

בעיבור. ובזה הכלי האמצעי דיסוד תבונה, אין יכולת אל החיצונים להתאחז בו, ולכן לא חסרה התבונה בחינת כלי אמצעי אל היסוד שבה כמו בעיבור.

רמב) וכן בבחינת ז״א עצמו, אע״פ שעיקר אחיזת החיצונים הוא בדעת, אמנם להיותו עתה בן ו״ק גמורות, אין אל החיצונים אחיזה בו עתה כל כך כמו בזמן העיבור, ולכן יכול הדעת שבו להתגלות עתה בדרך כללות לבד.

רמג) וזה הוא הטעם שאנו רואים בחוש הטבע, כי בהיות העובר במעי אמו הוא כאבן דומם בלי דעת, ובצאתו מתחיל להיות בו קצת גילוי דעת למה שהוא צריך, והוא בוכה כשרוצה לינק כדי שירחמו עליו, וזועק ורומז רמיזות. וכל מה שהולך וגדל ע״י היניקה גם דעתו הולך וגדל ממדרגה למדרגה, אך לא דעת שלמה כמו בגדלות. יען הם עדיין

אור פנימי

מוחין שהם חו״ב חו״ג, אך המוחין דיניקה הם ג׳ לבד, והם חו״ב וגבורה, כי הדעת דבזמן היניקה אינו ניכר בו אלא דרך כללות לבד״ דהיינו כנ״ל שעדיין הגבורות שלא במקומם, ואין עוד שם שום גילוי דה״ח וה״ג הנקרא דעת, אלא מתוך שבחינת הכללות כבר יש שם, ע״כ יש לחשבם עכ״פ לג׳ מוחין חו״ב וגבורה, להיות כללות הה״ג כבר נמצא שם.

וזה אמרו „כי כבר יש למוח הדעת של ז״א כלי דיסוד תבונה להתלבש בו בבחינת כלי האמצעי שלה״ פירוש: כי נודע, שבעת יציאת המוחין דז״א באו״א, יוצאים בכל שלמות דנרנח״י, אלא בעת שהם משפיעים אותם לז״א הם מודדים לו בדרך המדרגה לאט לאט: מתחילה מבחינת נה״י חיצונים שלהם, שהם קומת נפש, ואח״כ מבחינת נה״י האמצעים שלהם, שהם קומת רוח, ואח״כ מבחינת נה״י הפנימים שלהם, שהם קומת ג״ר. באופן שאותם נה״י השלמים דאו״א, שהיו מלבישים נרנח״י דמוחין בעת יציאתם באו״א, נתחלקו לג״ש: חב״ד חג״ת נה״י, הנקראים פנימים, אמצעים, וחיצונים, שג״ש העליונים נקראים פנימים, וג״ש אמצעים נקראים אמצעים, וב״ש התחתונים דנו״ה נקראים חיצונים. כי בשלישים התחתונים אין בחינת יסוד, אפילו מיסוד אבא, וע״כ אין בהם אלא ב׳ שלישים בלבד. כי חסר שם קו אמצעי כנודע.

הרי, שבבחינת המוחין דעיבור אשר הם מתלבשים בנה״י החיצונים דאו״א, שפירושו, ב״ש התחתונים דנו״ה, אין שם בחינת קו אמצעי כל עיקר. וזה מורה שאין שם עוד מבחינת עביות הראויה לזווג ולא כלום, אלא בחינת שורש העביות כנ״ל. ואין קו אמצעי אלא מהארת הזווג, כנודע. אמנם ביניקה, שהם מתלבשים בנה״י האמצעים דאו״א, אשר שם יש כבר ג׳ שלישים, כי יש שם בחינת קו אמצעי דיסוד אבא, ואפילו באמא נבחן שם קו אמצעי, בסוד דאמא בדכורא מסתיימת, כמ״ש במקומו. וע״כ יש שם בחינת כללות הדעת דז״א בקו האמצעי. וזה מורה שמשם מקבל הוא בחינת עביות דבחי״א, שהיא בחי׳ ה״ת בעינים, שהיא עביות הראויה לזווג, בעת שתרד משם לבחינת פה, דהיינו

שמות של אלקים, ועדיין אין בהם הויות כמ״ש. וטעם הדבר, כי עיקר מוח הדעת הוא לצורך זווג להוליד, כי בו תלוי ההולדה, ובהיותו בן שלש עשרה שנים, אז ראוי להוליד, ונשלם בו מוח הדעת. כמו שכתבתי לעיל.

* רמד) וצריך שתדע, כי מלבד ההפרש שיש בין העיבור אל היניקה והגדלות בענין הדעת כנ״ל כן יש חילוק ביניהם בענין התרין מוחין אחרים, כי אע״פ שישנם בו, אינם שלימים, יען כי חסר מהם אור הדעת המגדיל אותם. ולכן מוח החכמה לא ניכרו בו עדיין התפשטות ל״ב נתיבות חכמה, ובמוח הבינה, לא ניכרו בו התפשטות נ׳ שערי בינה, וגם הדעת לא נחלק לאכסדראין ואדרין הנזכר באדרת נשא דף קל״ז. אמנם כל בחינות אלו היו אז עדיין בכח ולא בפועל ובפרטות.

רמה) ולכן היה בהם ג״כ שינוי אחר במוחין דחו״ב אלו דעיבור, ממוחין דחו״ב דיניקה. כי אע״פ שכולם הם שמות אלקים כנ״ל, עכ״ז אלו האלקים לא נתגלו כולם לגמרי, זולתי שלשה אותיות מהם, והם אל״ם מאלקים אך ב׳ אותיות י״ה מאלקים לא נתגלו בו עדיין.

רמו) ואמנם ענין י״ה מאלקים מה ענינם יתבאר להלן בענין היניקה, כי אז נתגלו. והנה זה הטעם, שהעובר אינו מדבר כלל, כי הוא בסוד אל״ם מאלקים, ולכן הוא אלם בלי דיבור. וז״ס או מי ישום אלם.

אור פנימי

לעת גדלות, כנ״ל. וז״ש שכבר יש אל מוח הדעת של ז״א כלי דיסוד תבונה להתלבש בו בבחינת כלי אמצעי שלה דהיינו בחי״א, כמבואר.

רמד) מוח החכמה לא ניכרו בו עדיין התפשטות ל״ב נתיבות החכמה. ובמוח הבינה לא ניכרו בו התפשטות נ׳ שערי בינה. וגם הדעת לא נחלק לאכסדראין ואדרין. אמנם כל בחינות אלו, היו אז עדיין בכח, ולא בפועל: כי מתוך שאומר לעיל, שבחינת הכללות דמוח הדעת, מתחילה רק ממוחין דיניקה, אבל בעיבור עוד אין שם אפילו כללות של הגבורות דדעת. משמיענו כאן שלא נטעה בזה לפרש, שאין שם מבחינת העביות ולא כלום, אלא שהכונה היא על התגלות העביות בלבד, כי רק התגלות העביות בשלמות, נקראת כללות, כל עוד שאינו ראוי לקבל זווג גמור כנ״ל. אמנם ודאי שבחינת העביות דשורש, הוא מקבל בעת העיבור, שהוא נבחן לעביות בכח ולא בפועל, שפירושו הוא, שכל בחי׳ העביות וכל הזווגים העתידים לצאת אח״כ, כבר כלולים אז בעת העיבור א׳ מבחינת הכח. ועל שם זה הוא מכונה בחינת עביות דכו״ר.

ובאופן, שכל ההבחן בין עיבור אל

* מבוא שערים ש״ה ח״א פרק ט״ו.

כי עתה אלו המוחין המתלבשים בחיצוניות אמא הנקרא מ״י, כנודע, וחסר משם בחינת היסוד והדעת וזה גרם, שהעובר יהיה עדיין בסוד אלם מאלקים, ולא נתגלה כל השם. ונמצא, כי האדם שהוא הז״א, עשאתו מ״י אלם.

רמז) והענין כי הז״א נקרא אדם על שם מ״ה ד׳מילוי אלפין שיש בו כנודע, ואם תחבר עמו חשבון אותיות הפשוטות שהם כ״ן, יהיה הכל בגימטריא אל״ם. הרי, איך מ״י עשה אלם לאדם, להורות זה. והענין כי לא נתגלה בו רק אלם מאלקים. גם אם תמלא ב׳ אותיות מ״ה: מ״ם ה״א, יהיו בגימטריא אלקים כנזכר בתיקון ל״א ול״ח דע״ח, כי משם הם שלשה אותיות אל״ם הנזכר.

רמח) ודע כי אין זה אלא בתחלת האצילות. אמנם אחר שכבר ראשונה נכנסו בו המוחין דעיבור ויניקה וגדלות אע״פ שאח״כ מחמת פגם התחתונים חוזר ז״א לבחינת עיבור א׳ כמו בעת גלות מצרים ובעת חורבן ב״ה בעו״ה, אין בחינת היניקה מסתלקת ממנו, אמנם כל שם אלקים נשאר שם, רק שאותיות י״ה דאלקים אינם מגלין הארתם, ויושבים סתומים שם, ואינם מתגלים רק אותיות אל״ם.

רמט) וז״ס נאלמתי דומיה החשיתי מטוב. כי אז נשארתי אל״ם

אור פנימי

יניקה הוא, כי ביניקה מתגלה בו בחינת הכללות של התפשטות ל״ב נתיבות החכמה בתוך הנ׳ שערי בינה. והכללות של התפשטות מוח הדעת לבחי׳ אדרין ואכסדרין דכל הגוף דז״א. וגילוי הכללות הזה הוא בפועל ממש. כי הגם שעוד לא נעשה הזווג המוריד הה״ח והה״ג דמוח הדעת לכל אדרין דגופא דז״א ממעלה למטה, הנה זה משום שהעביות נמצא שלא במקומו כנ״ל. אמנם העביות כבר קבל כל התיקונים הצריכים להכנת הגדלות הזה, ואינו חסר אלא לעלית אח״פ, שהעביות תרד מעינים לפה. לכן נבחן שהכללות של הגדלות כבר נתגלה בפועל ממש. משא״כ בעיבור, לא נגלה שם אלא בחינת ה,,כח״ של אותה הכללות המתגלה ביניקה.

ולהבין בחינת הכח: של התפשטות ל״ב נתיבות החכמה, והתפשטות של נ׳ שערי בינה, ושל מוח הדעת. צריך שתזכור המתבאר לעיל בסוד העיבור, בענין הבירור והתיקון של ז״א הנעשה ע״י או״א בזמן העיבור. כי הבירור של הרפ״ח ניצוצין דמ״ן של ז״א העולים לעיבור, נעשה על ידי ל״ב נתיבות החכמה דאבא, שבהיות ש״ך ניצוצין דז״א כלולים בטפת הזווג דאבא, פועל עליהם ל״ב נתיבות החכמה, ומורידים ל״ב ניצוצין דעביות המלכות דמדת הדין הכלולים בש״ך ניצוצי הז״א מעת הנקודים, שהם אינם ראוים לקבל שום תיקון בעולם אצילות המתוקן בפרסא של צמצום ב׳, ונקראים ל״ב האבן, ואחר ירידתם דל״ב ניצוצין אלו, נשאר ז״א רק בבחינת הלובן

ונאלמתי. אך ב׳ אותיות י״ה נשארו דוממים. וזהו דומיה, דום י״ה. אך לא נסתלקו לגמרי. וכמ״ש בכונת ק״ש ע״ש, איך בחינת היניקה הנשארת, ואיך אנו מתקנים אז י״ה של אלקים במלת ישראל, שבפסוק שמע ישראל. וכן בכונת הקדיש.

* רנ) ונבאר עתה תלת מוחין אלו מה ענינם. הנה ע״י יניקת החלב בשני שנים אלו, נתמלאו המוחין אשר בו. כנודע, כי החלב נמשך ממה שחוזרת אמא עילאה לברר בתוכה, אותה הבחינה שלא יוכלו להתברר במעיה בסוד העיבור, ועכשיו מתבררין ונעשים חלב כנ״ל, ויונק ממנו הז״א ומתגדל, ואז מתמלאין המוחין שבו.

רנא) כי הנה בזמן העיבור, היו אותם המוחין בבחינת שמות אל״ם מן אלקים, כנ״ל, והיו חסרים עיקריות המוחין שהם אותיות י״ה, להיותם אלקים שלמים, ולכן היה אז התינוק אל״ם, בסוד או מי ישום אלם. והנה עתה נתמלאו המוחין מהאותיות י״ה, ונעשו אלקים שלמים.

אור פנימי

שבו, שהם בחינת התלבשות הנשאר מעביות של ל״ב ניצוצין אלו. ואז נותן אותם יסוד דאבא אל יסוד דאמא, שבה ה״ג שכל אחת כלולה מעשר, הנקראות ג׳ שערי בינה, ואז אמא מאירה את הה״ג שלה אל רפ״ח הניצוצין הנשארים מז״א, ואלו ל״ב בחינות של התלבשות, הנשאר ברפ״ח ניצוצין, מקבלים עתה בחינת עביות דה״ג דאמא, ונעשים שוב ל״ב בחינות מלכיות, אלא שהם מתוקנים כמו הה״ג דאמא עצמה, כלומר שמשותפים במדת הרחמים, מבחינת ה״ת בעינים. ול״ב מלכיות החדשות הממותקות האלו נעשות לבחינת כללות המלכות דז״א, שה״ס ה״ג דמוח הדעת, אשר בהגדלות יזדווג שם אור עליון בסוד ה״ח והאו״ח יגלה הארת חכמה, ויוצאים ע״ס בהארת חכמה ממטה למעלה, הנקרא מוח הדעת שבראש. ואח״כ הוא מתפשט גם ממעלה למטה, וממלא כל אדרין ואכסדרין דגופא. ועי׳ לעיל דף תתקס״ג אות ט״ז וי״ז.

והנך רואה, אשר בחינת הכח של הארת ל״ב נתיבות ונ׳ שערי בינה, המכינים אל הזווג דהתפשטות הדעת, כל זה נעשה בעיבור הא׳, כנ״ל שהם הבירור והתיקון הנעשה ע״י או״א. אמנם כל זה נעשה בבחינת שורש לבד, כי אין שם עביות ממש, אלא בחינת עביות דכתר, וע״כ נבחן זה רק לכח ולא לפועל, ממש, ורק בעת היניקה שאז משיג העביות דבחי״א בפועל, נבחן אז, שהשיג את הכללות דל״ב נתיבות החכמה ונ׳ שערי בינה והכללות דהתפשטות הדעת, בפועל ממש. אמנם עדיין לא נתפשטו כך, כי עדיין אין בהם זווג. אלא מבחינת הכללות בלבד המה מגולים בפועל. וענין אל״מ מאלקים, וסוד י״ה יתבאר בדיבור הסמוך.

רנא) אל״מ מן אלקים כנ״ל, והיו חסרים עקריות המוחין שהם אותיות י״ה וכו׳ בסוד או מי ישום אלם: ענין אלם כבר ביאר הרב לעיל באות רמ״ז וז״ל ,,הז״א נקרא

* מבוא שערים ש״ה ח״ב אמצע פרק ו׳.

רנב) ולכן אלקים יש בו אותיות: מל״א י״ה, להורות, כי אינו מלא רק ע״י אותיות י״ה. וזהו מל״א י״ה, הם אותיות אלקים. ומה שהיה תחלה אל״ם נעשה עתה מלא ע״י אותיות י״ה, שהם עקריות המוחין, כנזכר שם.

רנג) והטעם כי אותיות י״ה הם חו״ב, כנודע, כי הדעת היא תולדה שלהם המכריע ביניהם. וכיון שב׳ אותיות י״ה המורים על חו״ב נתגלו, די בזה. וגם הורה בזה על מ״ש בתחלה, כי עיקר מה שנתגלה מבחינת המוחין בזמן היניקה הם חו״ב לבד, כי הדעת לא נתגלה רק בדרך כללות לבד כנ״ל.

רנד) ונמצא, כי עתה ביניקה נתחדש לו פה ודיבור, משא״כ בעיבור, שנתקיים בו, או מי ישום אלם. אך ביניקה נתחדש בו, מ״י שם פה לאדם. והענין, כי האדם שהוא ז״א, יען הוא בחינת שם ההוי״ה במילוי אלפין העולה בגימטריא אדם, ואדם זה בימי עיבורו נעשה אלם

אור פנימי

אדם ע״ש מ״ה דמילוי אלפין שיש בו ואם תהבר עמו חשבון אותיות הפשוטות שהם כ״ו יהיה הכל בגימטריא אל״מ, הרי איך מ״י עשה אלם לאדם״ פירוש: נודע שבחינת המלכות המתוקנת בעביות ומסך הראוי לזווג, מכונה בשם „פה״, המעלה או״ח ממטה למעלה, ומלביש את הע״ס דאו״י, המכונה בשם ע״ס דראש, שהם חו״ב חו״ג כנ״ל. ונודע שז״ת של הנקודים עוד לא נכללו מבחינת המלכות המשותפת במדת הרחמים הנעשה שם בצמצום ב׳, וע״כ יצאו הז״ת בבחינת קו אחד זו למטה מזו, הנמשך מבחינת פה דצמצום א׳, כמו שאר פרצופי א״ק שיצאו בקו אחד. גם נודע, שכל עוד שבחינת הפה דצמצום א׳ מעורבת בספירות דז״א, לא יצוייר בו שום תיקון, כי אינו מוכשר להעלות אח״פ שלו מבחינת קו האחד דנקודים, כי עומדים מתחת הפרסא דסיום דצמצום ב׳, כנ״ל (דף א׳ ק״צ ד״ה עתה) ולפיכך הוא צריך לבירור ותיקון דאו״א, כנ״ל בדיבור הסמוך, שיעבירו ממנו בחינת הפה הזה דצמצום א׳, ויתנו לו פה חדש המתוקן במדת הרחמים מצמצום ב׳, ואז הוא ראוי לתיקון גמור בכל המוחין דאצילות.

ולפיכך, תיקון הראשון דז״א הוא לעשותו בחינת אל״ם מאלקים, כלומר, להעביר ממנו בחינת הפה דצמצום א׳, שזה נעשה ע״י בירור דל״ב נתיבות החכמה, המורידים בחינת ל״ב המלכיות המעורבות בו מבחינת הפה דצמצום א׳ וע״י הארת הה״ג דאמא, שהיא בחינת הפה דצמצום ב׳. כנ״ל (דף תתקע״ה תשובה ט״ז וי״ז עש״ה) הוא קונה ל״ב מלכיות חדשות מתוקנות במדת הרחמים. ואז נעשה אל״ם מאלקים. כי מבחינת הבירור דאבא בלבד הוא נעשה אל״ם, שפירושו: שהפה שה״ס העביות והמלכות, אינו ראוי עוד לבחינת דיבור, שפירושו זווג, בסוד ראוה מדברת כנודע. אמנם אם היה נשאר כך, היה בזה קלקול לגמרי, שלא היה ראוי עוד לקבל שום זווג בהחלט, ח״ו. וע״כ בחינת בירור דאבא בלבד, נבחן, לאל״ם ולא מן השם

מבחינת שם ההוי״ה שלו, אשר במילואו הוא מ״ה, ובפשוטה כ״ו, ובהתחברות שניהם הם בגימטריא אלם של אלקים, ועתה ע״י יניקה אז נתוספו בו שתי אותיות, ונעשה אלקים שהוא בגימטריא פה עם הכולל, וזה על ידי יניקה שמניקתו אמו, הנקרא מ״י כנודע, וזהו מי שם פה לאדם. וכמו שנראה בחוש הטבע, כי התינוק בשתי שנים של היניקה מתחיל לפתוח פיו מעט מעט, עד שבהמשך זמן זה ע״י היניקה, שמתמלאין מוחותיו, נשלם בו כח הדיבור. אחר תשלום שתי שנים אלו.

רנה) והנה נתבאר לעיל, כי שלש בחינות יש בזמן העיבור לבדו, אשר הם כנגד שלש זמנים שיש אל ז״א, שהם עיבור יניקה ומוחין. ונודע כי גם ביניקה לבדה יהיו בה שלש בחי׳ אלו, וכמ״ש פרטם. ועתה נבארם בכללות, ושם נבארם ע״פ סדר זמנים שיש לכל אחד ואחד.

רנו) והנה הבחינה הג׳ היא, שיהיו בז״א ט״ס. ונתבאר שם כי מן שליש תחתון דת״ת של א״א נעשית חכמה דז״א, ומיסוד דאריך נעשית בינה דז״א. והנה להיות כי דעת איננו עדיין בו כתיקונו, כנ״ל, לפי שעדיין איננו ראוי להוליד, ונמצא א״כ, כי גם מוח החכמה אינו שלם

אור פנימי

אלקים, כי השם הקדוש אלקים לא היה מתגלה בו לגמרי.

אלא משום זה הוצרך להארת ה״ג דנ׳ שערי בינה, הנקרא תיקון, כמ״ש שם בתשובה הנ״ל. כי היא מתקנת לו ל״ב מלכיות חדשות בסוד ש״ך ניצוצין הממותקים במדת הרחמים, שאז מקבל בחינת שורש העביות דה״ת בעינים. ובזה נתקן להיות בבחינת אל״ם מן השם הקדוש אלקים, כלומר, שבזה שהוא מקבל בחינת ה״ת בעינים מאמא, נעשה מוכשר לקבל גם בחינת אח״פ חדשים מאמא לעת גדלות הנ״ל (דף א׳ קצ״ה ד״ה וזה שאומר עש״ה). וע״כ אינו ח״ו אל״ם בזה, אלא אדרבא, שע״י ההתאלמות הזאת מתגלה בו השם אלקים, שה״ס המוחין דקטנות דה״ת בעינים המתגלה בעת היניקה, המכונה בשם כללות מוח הדעת כנ״ל. שבזה יש לו כל ההכנות שיתגלה בו הדיבור לעת הגדלות, שפירושו זווג של ראש. ועל זה הוא הרמז אל״ם מאלקים, הראוי להתגלות הדיבור. כמבואר.

וזה אמרו (באות רמ״ו) „האדם שהוא ז״א עשאתו מ״י אלם. והענין כי הז״א נקרא אדם על שם הוי״ה דמ״ה דמילוי אלפין שיש בו, ואם תחבר עמו חשבון אותיות הפשוטות שהם כ״ו יהיה הכל בגי׳ אל״ם״ פירוש: כי נודע, שמילוי יודין מורה על בחינת עביות ומסך שמטרם צמצום ב׳, (כנ״ל דף תס״ג תשובה א׳) ומילוי אלפין מורה, על בחינת העביות דצמצום ב׳ המתוקנת במדת הרחמים בסוד ה״ת בעינים. עש״ה כי אין להאריך כאן. ושורש תיקון זה דמילוי אלפין, הוא בשליש תחתון דת״ת דפרצוף ס״ג, שה״ס הא׳ שבתוך הוא״ו, המתחיל למטה מטבור דס״ג, ששם מקום העיבור דז״א, ושם מקבל המילוי של אלפין. כמ״ש שם. וכבר ידעת, שזו ההכנה, המרומזת באל״ם מאלקים, הוא מקבל מבטן דאמא בימי הריון שהרי מצד אבא שה״ס

ומתוקן לגמרי כיון שהדעת המזווג בין מוח החכמה למוח בינה אין בו, לא נשלם תיקון מוח החכמה לגמרי. ואמנם מה שנתקן עתה ביניקה תיקון יותר שלם, הוא מוח הבינה לבדה, ומאליה נתקנת גם החכמה.

רנז) (ונלע״ד כי זה מ״ש לעיל בענין הדעת שלא ניכר אלא בכללות וכולו גבורות. והענין, כי הגבורות שבו, להיותם נמשכין מהבינה שנתקנה, נתגלה, משא״כ בחסדים יען נמשכים ממוח החכמה שלא נתקנה לגמרי. מהרח״ו ז״ל).

רנח) והענין כי הנה מוח הבינה נתקן ונתפשט בכח היסוד דאריך שנעשה נשמה בו, ומוח זה נתפשט בסוד ל״ב אלקים שיש בבינה, כנודע. והוא כי הל״ב נתיבות הם בחכמה, ובהיות אלו הל״ב בבינה,

אור פנימי

הוי״ה שכולו יודין אינו יכול לקבל זה. אמנם עדיין נבחן לאלם, מפני שבעיבור גוהג רק עביות דבחינת כתר, שאין זה עביות ממש, וע״כ עדיין בחינת הפה אינו מגולה בו אפילו בכללות, כנ״ל, וז״ש שמילוי דאלפין הזה שהוא מקבל מאמא, אין בו עוד גילוי בפועל, להיותו עוד בבחינת שורש העביות, והוא עוד בבחינת הוי״ה פשוטה, שהיא בחינת כתר, שאין עוד שם גילוי עביות, כי מילוי, פירושו עביות, כנודע. וזה שמרמז, שהגימטריא דמלוי אלפין שהוא מ״ה עם הגימטריא דהוי״ה פשוטה שהוא כ״ו, עולה אל״ם, דהיינו ע״א. כלומר, כיון שהזווג הוא בבחי׳ הוי״ה פשוטה, שהוא רק שורש לעביות ולא עביות בגלוי, ע״כ אין בחי׳ הפה, מגולה בו, והוא אל״ם.

וזהו שממשיך שם (אות רמ״ז) ,,אם תמלא ב׳ אותיות מ״ה, מ״ם ה״א, יהיו בגי׳ אלקים״ כלומר, אח״כ בימי היניקה, שאז מתגלה בו המילוי בפועל, כנ״ל, הנה יתגלה בו שם אלקים, שהוא בחינת הפה בסוד כללות כנ״ל. וכל זה הוא מכח המילוי של מ״ה, שמקבל עתה בבחינת הוי״ה פשוטה בלי מילוי, כנ״ל. וע״כ מרמז, שאינו חסר כאן אלא גילוי המילוי בלבד, וזהו הרמז, של **מ״ם ה״א** שהוא בגימטריא אלקים. והבן.

וזה אמרו כאן ,,בזמן העיבור היו אותם המוחין בבחי׳ אלם מן אלקים והיו חסרים עקריות המוחין שהם אותיות י״ה להיותם אלקים שלימים״ כי אותו הבירור ותיקון דל״ב נתיבות החכמה, ונ׳ שערי בינה הנ״ל, הם עקריות המוחין. כנ״ל, שזולתם לא היה ז״א ראוי לשום מוח. והם בחינת י״ה שבשם אלקים, דהיינו חו״ב. אשר בעיבור לא היו מגולים רק בבחי׳ כח בלבד, וע״כ נבחן שם שהם חסרים ואין בו אלא אל״ם מאלקים, שעקריות המוחין חסרים לו. אלא ביניקה בעת שמתגלים בו עביות דבחי״א בפועל, שה״ס הקטנות דה״ג דאמא הנקראת בשמות אלקים, נבחן שנתגלה בו אותיות י״ה המשלימים אותו בשם אלקים, שהיא בחינת קטנות דאמא. כנודע, שו״ק דתבונה מגבורה ולמטה, הם שמות של אלקים. כנ״ל דף תתק״א אות נ״ז.

וז״ש (באות רנ״ד) ועתה ע״י יניקה, אז נתוספו בו שתי אותיות י״ה, ונעשה אלקים, שהוא בגי׳ פה עם הכולל, וזה ע״י היניקה שמניקתו אמו הנקרא מ״י

נעשים שם ל״ב אלקים. נמצא, כי אלו הם ל״ב נתיבות החכמה בהיותם בבינה כי אז נקרא ל״ב אלקים להיותם בבינה הנקראת אלקים כנודע. ועל שמה נקרא ל״ב אלקים דמעשה בראשית.

רנט) ונמצא כי בהתקן מוח הבינה, נתקן גם מוח החכמה בל״ב נתיבותיה בהיותם בבינה. והוראת תיקון ל״ב אלקים אלו של מוח החכמה, אחר היותם בבינה, הוא צמיחת ל״ב השינים בפיו של התינוק, בהמשך זמן היניקה כנראה בחוש הטבע, כי מתחילין לצמוח, ובתשלום שתי שנים של יניקה נגמרת צמיחתם. ואמנם היות צמיחתם בשתי שנים של היניקה, שהם כ״ד חדשים, יתחלקו עד״ז.

רס) והענין הוא, כי הנה שליש התחתון עלה למעלה ונדבק ונתחבר עם שארית דת״ת דאריך, כנ״ל. ואז עלו גם תרין פרקין עליונים דנו״ה דאריך בחג״ת דאו״א בחזה שלהם, ונעשה בהם בחינת דדים תכף בתחילת העיבור, ובסבת העליה ההיא נמשך החלב בדדים להניק את ז״א. ואחרי שנולד ונמשך החלב, נתפשט א״א למטה במקומו, ואז אותו

אור פנימי

כנודע. וזהו מ״י שם פה לאדם״ דהיינו כנ״ל, שע״י גילוי הכללות דהתפשטות לבנ״ה ונש״ב, שהוא ע״י גילוי העביות דבחי״א בפועל, הוא קונה בזה בחינת פ״ה, הראוי שיתגלה, בו הדיבור לעת גדלות ע״י אריכת רגלים דאמא. ונמצא, שע״י ב׳ אותיות י״ה שהוא משיג ביניקה, שהם גילוי חו״ב הנ״ל בפועל, הוא קונה בחינת פה. ונמצא שאמא המכונה מ״י, היא העושית פה לאדם, שהוא ז״א. כי בימי העיבור ה״ס מ״י ישום אלם, שאמא עושית אותו בסוד אל״ם מאלקים, ואחר שז״א קבל ממנה התיקון דאלם מאלקים, כנ״ל, ואז הוא משיג הפה. כנ״ל, ונתקיים בו מי שם פה לאדם. כמבואר.

רנט) תיקון ל״ב אלקים אלו של מוח החכמה אחר היותם בבינה הוא צמיחת ל״ב השנים: ב׳ בחי׳ יש באמא: א׳ היא בחי׳ ל״ב אלקים דמעשה בראשית. ב׳ היא בחי׳ ג׳ שערי בינה. וההפרש הוא, כי הארת ל״ב נה״ח דאבא אשר בתוכה, נבחנות לל״ב שמות של אלקים. והוא מעלת החסדים שבה. ובחינתה עצמה מסוד צמצום ב׳, שה״ת עלתה בעינים ונתחלקה ע״ז לב׳ פרצופים אמא ותבונה, נבחנת לג׳ שערי בינה, אשר שער העליון שהוא כתר, הוא אמא עלאה, ומ״ט שערים בתבונה. ואין יכולה לגלות הארתה בשלמות, זולת כשמתחברת ונעשית לפרצוף אחד עם התבונה. הרי שבחי׳ ג׳ שערי בינה, מורה על בחינת הגבורות שבה, דהיינו על בחינת ה״ת שעלתה בעינים וחצה אותה לב׳ מדרגות בינה ותבונה.

ועד״ז יש ב׳ בחינות באבא, א׳ בחינות ל״ב נה״ח, כשהם מאירים ע״י התלבשות בבינה, והוא בעת הקטנות דהיינו בבחי׳ הכלים האמצעים דאו״א כשתבונה היא בבחינת ג׳ שערי בינה חסר א׳, דהיינו בז״ת, שכל אחת מהן כלולה מכולן, וז״פ ז׳ הם ג׳ חסר א׳. ואז מצמיחים ל״ב השנים, שהם בחינת הגבורות המקבלות זווג דהכאה בסוד הכאת שנים אל שנים, והם לבנות

שליש דת״ת התחתון של אריך, נעשה נשמה אל החכמה דז״א, ואז מכח אותו הת״ת יצאו ל״ב השינים מהל״ב נתיבות חכמה.

רסא) והנה נתבאר לעיל איך הת״ת נקרא ו׳. והנה בהתחלק הת״ת ההוא דא״א לב׳ חלקים: חלק העליון שבו לגופא דאו״א, וחלק התחתון לז״א, נמצא שנעשה כל חלק מהם ו׳ אחת, ונודע כי ו׳ במילואה היא כפולה ו״ו. הרי יש בזה החלק התחתון דת״ת דאריך ב׳ ווין, שהיא ו׳ אחת במילואה כפולה, וכנגדם ב׳ ווין בחלק העליון.

רסב) והנה כל חלק מהם יש בו ב׳ ווין, שהם י״ב גבולי אלכסון, שהם בת״ת כנודע. ונמצא שהם י״ב גבולי אלכסון למעלה בחלק העליון, וי״ב אחרים בחלק התחתון, וכללות כולם הם כ״ד. והבן זה היטב ענין י״ב גבולי אלכסון מה ענינם.

רסג) והנה כיון שהת״ת דאריך נעשה נשמה בחכמה דז״א כנזכר, לכן נתגלה בחכמה זו ל״ב נתיבות הנזכר, ומשם נמשכו הל״ב שנים בפה הז״א. ולהיות הת״ת דאריך נחלק לב׳ חלקים, לכן גם הל״ב שנים נתחלקו לב׳: חצים בחיך העליון, וחצים בחיך התחתון. ולהיותם נמשכים מהכ״ד גבולים שבת״ת דאריך, לכן גם הם לא נגמר צמיחתם, עד תום שתי שנים כנגד שתי החלקים הנזכר, שבהם כ״ד חדשים כנגד כ״ד גבולים. והבן זה. והרי נתבאר סברת האומר שכ״ד חדשים הם זמן היניקה.

רסד) אמנם לסברת האומר שהם י״ח חדשים של זמן יניקה, (הטעם הוא, כי בשלמא החלק התחתון דת״ת דא״א שנתלבש לצורך ז״א, אשר

אור פנימי

משום שבאים מהארת החכמה, שהוא לבן. ויש בחינת ל״ב נתה״ח שהם מאירים מתוך בחינתם עצמם, ואז הם ל״ב הויות. וזהו רק בשעה שתבונה עם בינה חוזרות לפרצוף אחד.

וזה אמרו „בהתקן מוח הבינה נתקן גם מוח החכמה בל״ב נתיבותיה בהיותם בבינה״ דהיינו אחר שנעשה הזווג בכלים האמצעים דאו״א, שהיא בחי״א, ונתקנת הבינה בבחינת ה״ת בעינים, המוציאה אח״פ שלה למטה ממדרגתה, שאז הוא בחינת נש״ב חסר א׳, כנ״ל. הנה נתקן בבחינת זו גם מוח החכמה, דהיינו שהוא מאיר בבחי׳ ל״ב נתיבות החכמה בהתלבשות הבינה בנ׳ שעריה. וזהו תיקון הא׳ של ל״ב נתיבות החכמה דאבא, שעי״ז המה נעשים מוכשרים שיוכלו אח״כ בעת הגדלות דז״א, להתגלות בבחי׳ ל״ב הויות, שה״ס הארת חכמה דז״א דגדלות שנעשה בו למוח חכמה דגדלות.

וזה אמרו „והוראת תיקון ל״ב אלקים אלו של מוח החכמה אחר היותם בבינה

הוא ג״כ נקרא ו׳ שבשם הוי״ה כנודע, לכן נכפלים ונעשה החלק ההוא שני ווין, והם י״ב חדש. אך חלק העליון שהיא ו׳ העליונה, שלא נתלבשה בז״א אלא באו״א, לא הוכפלה ואינה אלא ו׳ אחת. הרי ששני החלקים אינם אלא רק שלשה ווין, שהם שמונה עשר חדש של זמן היניקה) מהרב צמח ז״ל.

רסה) הרי נתבאר איך ע״י החלב נתקן מוח החכמה בל״ב נתיבותיה, ולכן צמחו ל״ב השנים. וגם נודע כי החניכים שבהם צומחים הל״ב שנים הם בחינת חכמה, כי כן אותיות חכמה, הם ח״ך מ״ה, ר״ל חיך ז״א הנקרא מ״ה. ולכן הל״ב שנים הנמשכים מל״ב נתיבות חכמה, הם נשרשים בחניכים שהם בחי׳ החכמה.

רסו) והנה כמו שנתקן מוח החכמה ע״י החלב, כן מוח הבינה, ומוח הדעת אע״פ שאינו אלא בכללות, כנ״ל, הנה נתקנו גם הם. ונמצא כי תלת המוחין נתמלאו בהמשך יניקת החלב.

רסז) וזהו פירוש, ולבן שנים מחלב. כי לבנונית השינים והיותם לבנים הם מצד חלב היניקה, אשר על ידו צמחו הל״ב שנים, הרמוזים בתיבת ולב״ן, והוא כנגד מוח החכמה. וכנגד מוח הבינה היא ן׳ של

אור פנימי

הוא צמיחת ל״ב השנים וכו׳, ובתשלום שתי שנים של היניקה נגמרת צמיחתם״: כלומר, שבחינת ל״ב נתיבות החכמה דקטנות הוא מצמיח השנים, שע״כ מדגיש ואומר, ,,והוראת תיקון ל״ב אלקים וכו׳ ״ שמורה על זמן הקטנות. אמנם אינם נצמחים מכח הארת הבינה, אלה מכח הארת החכמה, מבחינת הנתיבות שבה.

וזה אמרו (באות רס״ו) ,,והנה כמו שנתקן מוח החכמה ע״י החלב, כן מוח הבינה ומוח הדעת, אע״פ שאינו אלא בכללות״ דהיינו כנ״ל שאין כאן המדובר מתיקון מוח חכמה דמוחין, רק מבחינות הכללות, שהוא בחינת הקטנות המוכשרת להתפשט אח״כ לבחינת מוחין ממש. כנ״ל (דף א׳ רכ״ב ד״ה ובאופן) וזהו שממשיך ,,וזהו פירוש ולבן שנים מחלב וכו׳ הל״ב שנים הרמוז בתיבת ולב״ן, הוא כנגד מוח החכמה, וכנגד מוח הבינה היא ן׳ של ולבן, להורות: כי גם מוח הבינה, נתקן בנ׳ שערים שלה, וכנגד מוח הדעת הוא ו׳ של ולבן וכו׳ ״ כמבואר לעיל שענין תיקון נ׳ שערי בינה, הוא בחינת עלית ה״ת בעינים, החוצה לאמא ותבונה לב׳ פרצופים, ועד״ז הוא תיקון החכמה, ועד״ז הוא תיקון הדעת, כי כולם נתקנו רק בבחינת הכללות שבהם בלבד, דהיינו באופן שיהיו ראוים להתגלות אח״כ בג׳ מוחין אלו. והבן.

וזהו אמרו (באות רנ״ט) ואמנם היות צמיחתם בשתי שנים של היניקה שהם כ״ד חדשים וכו׳, הנה שליש תחתון עלה למעלה ונדבק ונתחבר עם שארית הת״ת וכו׳, והנה בהתחלק הת״ת ההוא לב׳ חלקים חלק העליון שבו לגופא דאו״א וכו׳, שהם י״ב גבולי אלכסון וכו׳, וכללות כולם הם כ״ד״ (מאות רנ״ט עד אות רס״ב) פירוש: מתוך עלית

ולב״ן, להורות כי גם מוח הבינה נתקן בחמשים שערים שלה, כנודע. וכנגד מוח הדעת, היא ו׳ של ולב״ן, כי הדעת נקרא ו׳ כמו התפארת וכמו היסוד, כי שלשתם הם קו אמצעי, צורת ו׳. ונמצא כי תלת מוחין של ז״א הנרמז במלת ולב״ן, אשר הוראת תיקונם, הם צמיחת השינים, נעשה ע״י החלב, וזהו ולב״ן שנים מחלב.

רסח) והנה אלו הל״ב נתיבות שבחכמה עתה, הם ל״ב אלקים, יען המוחין דיניקה, הם שמות של אלקים כנ״ל. אך הל״ב נתיבות דגדלות, הם הויות. והרי נתבאר לעיל, כי המוחין של זמן היניקה, הם שלשה שמות של אלקים בפשוטה, שיש בכל אחד מהם ה׳ אותיות, משא״כ בגדלות, שאז הדעת נחלק לב׳ כנזכר. והנה כמו שהם ג׳ מוחין של אלקים בצלם דאמא, כן יש ג׳ מוחין, ג׳ אלקים בצלם דאבא.

* רסט) ונבארם עתה יותר בפרטות. דע כי כמש״ל, איך בעובר עצמו יש ג׳ בחינות, אשר הם כנגד עיבור ויניקה ומוחין דגדלות. ויש בו הדרגות רבות: ג׳ ימי קליטה, וארבעים יום, וג׳ חדשים ראשונים, וט׳ חדשי העיבור, וכן עד״ז נתבאר ג״כ, איך גם בגדלות יש הדרגות רבות: עונת פעוטות, ועונת בן ט׳ שנים, שאז נקרא ביאתו ביאה, ועונת איש גמור, מבן י״ג שנים. ועונת בן י״ח לחופה, וכן בן עשרים לרדוף. כמבואר שם באורך במקומותם. הנה ג״כ בזמן היניקה יש בהם מדרגות

אור פנימי

נה״י דא״א לחג״ת דאו״א, שנעשה לצורך העיבור דז״א, כדי שאו״א עלאין ישיגו קומת ע״ב דמ״ה, שהוא בחינת ג״ר דא״א, כנ״ל בחלק י״א. שאז נתחלקו ו״ק דא״א, המלובשים תוך או״א, לע״ס שלמות, ע״ד התחלקות ו״ק דז״א לע״ס. אשר ג״ש עליונים דנה״י, עולים ומתחברים עם הג״ש תחתונים דשארית חג״ת, ונעשו לחג״ת בשביל או״א, ושלישים האמצעים ועליונים דחג״ת, עלו ונעשו לג״ר דאו״א. ע״ש. נמצא, שהחג״ת האלו דאו״א דע״ב, כלולים מב׳ בחינות: מן ג״ש תחתונים דחג״ת שנשארו שם, ומן ג״ש עליונים דנה״י שנתחברו עמהם. ובבחן שג״ש עליונים שנתעלו מנה״י, המה נעשו לג״ר דז״א, וג״ש (עליונים) שנשארו בחג״ת מבחינתם עצמם, המה שייכים לבחי׳ או״א, ולא לז״א.

ונודע שת״ת נקרא ו׳, ע״ש שהוא כולל כל הו״ק. שפירושו הוא, כי עיקר ז״א דה״ח היה מצד הכתר רק ספירת נצח, ומצד ע״ב שאור הנצח עלה בו לת״ת, נמצא שעיקר ז״א הוא ת״ת, וב׳ ספירות חסד וגבורה הן רק התכללות בתוכו מן העליונים, וכן ג׳ הספירות נה״י הן בחי׳ התכללות מהתחתונים, אבל עיקרו הוא רק ת״ת בלבד. וע״כ נקרא ת״ת ו׳, כי הוא הכולל כולם.

ובזה תבין סוד י״ב גבולי אלכסון

* מבוא שערים ש״ה ח״ב פרק ז׳.

רבות. כי גם מוחין דיניקה הם על דרך מוחין דגדלות, שיש בהם צלם דאמא וצלם דאבא, ופנימים ומקיפים.

רע) ואמנם כל אותם הדרגות שבזמן העיבור, הם התחלת תיקון לבד, ואחריהם מדרגות היניקה והם תיקון נוסף על זמן של העיבור. אמנם תיקון אחרון האמיתי, הוא במוחין דגדלות כסדר הדרגותיו. והנה במוחין דעיבור נתבאר שם, שתכלית תיקונם הוא, היות בהם אל״ם מאלקים.

אור פנימי

הכלולים בת״ת, שזה נעשה בעת עלית ה״ת בעינים בזמן צמצום ב׳, בסוד גבול החדש הנעשה שם בסוד אמת המדה הכלולה מב׳ ההין יחד בסו״ה ותלכנה שתיהן, כנודע, שה״ס המיתוק של מדת הדין במדת הרחמים, ה״ת בה״ר. וז״ס שרמזו ז״ל כל אמתא בריבוע, אמתא ותרי חומשי באלכסונא. כי סוד הגבול מכונה בשם אמה. ומצד צמצום א׳ מכונה אמתא בריבוע, שה״ס בחינת הד׳ הכוללת ארבע בחינות. הנקראים חו״ב תו״מ. ובצמצום ב׳ שעלתה בחי״ד ונכללה בבינה, הנקראת ה׳ ראשונה, נעשה גבול חדש מסוד בינה בעצמה, ונחשבת לב׳ ההין ביחד, ונקרא ב׳ חומשי. וז״ס הפרסא באלכסונא שבאמצעית הפרצוף, הכוללת ב׳ נקודות חזה וטבור יחד.

גם נודע, שבעת שעלתה ה״ת לעינים נעשה קו שמאל בכל ספירה וספירה. ונמצא שנעשה ימין ושמאל בכל ו״ק דז״א, שה״ס זכר ונקבה. הרי שתחת שהת״ת היה כלול מו״ק בלבד מטרם צמצום הב׳ נעשה עתה כלול מב״פ ו״ק שהם י״ב. וכיון ששורש כל זה הוא הפרסא באלכסונא, דהיינו כח הגבול הכלול מב׳ ההין יחד, ע״כ נקרא אלו י״ב הבחינות שנתחדשו בז״א בשם י״ב גבולי אלכסון, דהיינו על שם השורש, שמשם יצא כל זה.

והנה נתבאר איך הת״ת כולל י״ב גבולי אלכסון. ונמצא הת״ת דא״א, שנעשה בו בחינות כפולות, דהיינו חלק העליון לאו״א, וחלק התחתון לז״א כנ״ל. א״כ יש בו ב׳ פעמים י״ב גבולי אלכסון: י״ב גבולי אלכסון הכלולים בת״ת השייך לאו״א. וי״ב גבולי אלכסון הכלולים בת״ת השייך לז״א. וז״ש „ונודע כי ו׳ במילואו הוא כפולה ו״ו, הרי יש בזה חלק התחתון דת״ת דאריך ב׳ ווין, שהוא ו״ו אחת במילואה כפולה, וכנגדם ב׳ ווין בחלק העליון וכו׳, ונמצא שהם י״ב גבולי אלכסון למעלה בחלק העליון. וי״ב אחרים בחלק התחתון, וכללות כולם הם כ״ד״ דהיינו כנ״ל, שת״ת הוא ו׳ כי היא עיקרו דו׳ קצוות, ויש לו ו׳ במילוי, דהיינו הקו שמאל שנעשה בצמצום ב׳, שהוא הו׳ הב׳ שבמילוי, שהם מכונים י״ב גבולי אלכסון, ויש י״ב גבולים אלו בחלק העליון דת״ת השייך לאו״א, ויש י״ב השייכים לז״א, הרי כ״ד בחינות, שכל אלו קנה ע״י החלב שיונק בכ״ד חודש, מדדים דאמא, ששם ב״ש עליונים דנו״ה שנשארו קבועים בחג״ת דאו״א לתמיד, ולפיכך יונק מהם: הן בחי׳ י״ב גבולים דבחינת או״א. והן י״ב גבולים דבחינת עצמו. ומשם יצאו כל ל״ב השנים, כי גם המה שייכים לבחינת האלכסון, אלא ע״י הארת ל״ב נתיבות החכמה, כנ״ל. ולפיכך השנים מתחלקים ג״כ כמו הת״ת דא״א, אשר יש ט״ז למעלה, הקבועים בלחי העליון שהוא בחינת ראש ואו״א, וחצים הב׳ קבועים למטה בלחי התחתון, שהוא כבר בחינת גוף וז״א. ולהיותם נמשכים

רעא) אמנם ביניקה היה בהם הדרגות אחרות. והם, כי תחלה היו המוחין בבחינות שמות אלקים פשוטים, ומן אל״ם נעשה אלקים. ונמצא כי מוחין דאל״ם הם דעיבור, ומוחין די״ה שבתוך אל״ם, הם מוחין דיניקה, שהם בפנימיותם. והבן זה היטב. אמנם בהיותם עדיין שמות של אלקים פשוטים, אין הכר בין מוח זה למוח זה, זולתי בבחינת הציוו׳ של אות ה׳ של אלקים.

רעב) (ונלע״ד כמ״ש לעיל, כי מוח הבינה לבדה נתקנה ביניקה לגמרי, והנה היא רמוזה בה׳ דאלקים, ולכן בה נשתנה הציור וההכר, בין בינה דבינה, ובין בינה דחכמה, ובין בינה דדעת. והבן זה היטב מהרח״ו ז״ל).

רעג) והנה ה׳ דאלקים דמוח החכמה: ציורה ד״י, והטעם כי נתבאר לעיל, כי ו׳ שבתוך ה׳ מורה על ז״א שבבינה, והנה בהיות הז״א דחכמה עדיין בתוך מוח החכמה, הוא בסוד טפת יוד קטנה, שהיא טיפת ההזרעה דמיין דכורין.

אור פנימי

מל״ב נתיבות החכמה, אינם נחלקים לי״ב, כמו הת״ת, אלא לל״ב, כמו החכמה.

וזה אמרו „אמנם לסברת האומר שהם י״ח חדשים של זמן היניקה הטעם הוא, וכו׳, חלק העליון שהוא ו׳ עליונה שלא נתלבשה בז״א אלא באו״א לא הוכפלה ואינה רק ו׳ אחת הרי שב׳ חלקים אינם אלא ג׳ ווין שהם י״ח חודש״. פירוש: כי נודע שה״ת אינה שולטת לעולם בג״ר דבינה, שהם או״א עלאין כנודע. והוא להיותם בסוד חפץ חסד. לכן אין החלק העליון דת״ת דא״א נבחן בו״ו במילואה, כי ענין המילוי הוא בחינת קו השמאל שנעשה על ידי עלית ה״ת כנ״ל, ועליתה זו אינה שולטת במשהו במקום ג״ר דבינה, שהיא קומת או״א עלאין. וע״כ אין יותר מי״ח בחינות, וע״כ אינה צריך לינק רק י״ח חודש לבד. ודו״ק כי קצרתי. והנה נתבאר דברי הרב מאות רנ״ח עד אות רס״ט.

רעא) **אין הכר בין מוח זה למוח זה, זולתי בבחינת הציור של אות ה׳ של אלקים:** כי הגם שנתוספו כאן ביניקה בחינת י״ה, שהם חו״ב, מ״מ י׳ שהיא בחינת חכמה, אין לה שום גילוי בבחינת שמות של אלקים, אלא במה שהיא מתלבשת ונעלמת בבחינת הבינה, כי השם אלקים מיוחס לבינה ולא לחכמה, כנודע, ואפילו בבינה עצמה, אינה מגולה רק מחזה ולמטה, (כנ״ל דף תתצ״ז אות מ״ח) דהיינו באחורים שלה. ולכן אינו ניכר ההבחן בין ג׳ המוחין חב״ד הללו, אלא בה׳ של אלקים, שהיא בחינת בינה.

רעג) **ה׳ דאלקים דמוח חכמה ציורה ד׳ י׳ וכו׳ וה׳ דאלקים דבינה ציורה ד׳ ו׳ וכו׳, וה׳ דאלקים דדעת צורתה ו׳ ו׳ ו׳** וכו׳: כי כל חב״ד הזה, אינו חב״ד דמוחין ממש, אלא הם רק בחינת כללות שלהם. כנ״ל, בדברי הרב (באות רס״ו). שפירושו שלעת לידה ויניקה, מתגלה בז״א העביות דבחי״א, בבחינת עלית ה״ת לעינים, שאח״כ ע״י הארת חכמה תחזור ותרד ה״ת מעינים ותתגלה בו הג״ר, כמ״ש לעיל באורך ע״ש. הרי שאלו ג׳ המוחין חב״ד המתגלים בו עתה אינם אלא בחינת שורשי החב״ד לבד,

רעד) וה׳ דאלקים דבינה ציורה ד״ו. כי כבר בחינת ז״א שבתוך מוח הבינה נגדל בסוד העיבור, ונעשה צורת ו׳ אלא שאין בה ראש. והיא רמז להיותו כבר בן ו״ק, אלא שהם בבחינת ג׳ כלולין בג׳ כנודע. גם טעם אחר, כי הנה זו״ן הם בעיבור תוך הבינה, ונרמזו בב׳ אותיות ד״ו, שמהם נעשה ציור ה׳ דבינה, כנ״ל, ולכן ה׳ זו צורתה ד״ו.

רעה) וה׳ דאלקים דדעת צורתה: ו׳ ו׳ ו׳, בג׳ קוין. והוא בחינת ז״א שבמוח זה, כי כבר נולד ויצא, ואז ה׳ דבינה דדעת מתפשטת בתוכו בסוד תלת קוין, שהם נה״י שבה כנודע, לעשות בו מוחין בז״א אשר שם בדעת. גם טעם אחר, מסיבת הדעת בעצמו שצורתו ו׳ כנ״ל. גם סיבה אחרת לסיבת הז״א בעצמו שגם הוא נקרא ו׳. הרי כי לג׳ סיבות, שהם בבינה ובדעת ובז״א, שכולם הם בחינות שבמוח הדעת, לכן נצטיירה ה׳ זו בציור וו״ו.

רעו) והנה אח״כ נגדלים יותר מוחין אלו, והוא שאלו השמות של אלקים הם מתמלאים בסוד מילוים. והנה ההכר והחילוק שיש בין זה לזה הוא, כי אלקים דחכמה מילויו ביודין, ודבינה בההין, ודדעת באלפין. וסימנים יה״א. כמבואר אצלינו בכוונת אמן יהא שמיה רבא וכו׳. ונמצא

אור פנימי

כי בו עצמו עדיין אין בו אלא בחי׳ נפש רוח דרוח, ואין בו זווג כלל. ולפיכך אין השמות האלו נבחנים עם המלואים שלהם המורים על זווג, אלא שמות פשוטים לבד, כי הפשוט מורה על שורש המדרגה, כנודע.

ולפיכך אלקים דחכמה, אשר בגדלות דרוח, יתמלא במילוי יודין, הנה גם עתה בעת הקטנות מצטיירת ה׳ דאלקים הפשוט ג״כ בד׳ י׳, להורות שמשורש הזה לא תתפשט אלא מילוי יודין, והוא בחינת טפת המיין דוכרין דאבא המאיר בז״א, העתיד להתגלות בו לעת הגדלות בסוד ל״ב הויות. אבל עתה אינו מאיר אלא בסוד טפת הזרע דמ״ד מסוד ל״ב נתיבות החכמה המתלבשים תוך הנש״ב, כנ״ל בדברי הרב (באות רנ״ו) ונודע, שמבחינה זו אין עוד גילוי לבחינת אל״ם דאלקים, אלא אל״ם בלבד, כי השם אלקים אינו באבא רק באמא, כנ״ל. וע״ז מורה הציור ד״י של הה׳ דאלקים שבחינת המילוי העתידים להתגלות מתוכה, היא באה מטרם צמצום הב׳, שאין שם מבחינת אלפין כלום. וע״כ שורש זה מכונה טפה במוח האב, שה״ס מיין דכורין המאירים בז״א, והבן.

אמנם מבחינת הבינה, מקבל הז״א בחינת הה״ג, שה״ס ג׳ שערי בינה, ונעשה על ידי זה בחי׳ אל״ם מאלקים שפירושו, בהינת השורש דמילוי אלפין שיש בז״א. כנ״ל באורך. שז״ס ההריון במעי אמא, וע״כ גם בחינת מוח הבינה דז״א בעת הקטנות דיניקה, ניכר בה׳ המצטיירת בד׳ ו׳, שפירושו, עובר במעי אמו, שהוא רומז על השורש הזה דה״ג שמקבל ע״י עיבור, כנ״ל.

ובחינת הה׳ דמוח הדעת, שהיא בחינת

כי גם במילוים כל ההפרש וההיכר אינו ניכר אלא בה׳ של אלקים. (ונלע״ד חיים, כי גם זה ע״ד הנ״ל בציור דאלקים פשוטים. כי הטעם הוא, להורות כי מוח בינה לבדה נתקנה).

רעז) והנה אע״פ שאמרנו לעיל, שהדעת של זמן היניקה אינו רק דרך כללות יען אין ניכר בו רק הגבורה ולא החסד, עכ״ז ודאי שגם הוא כולל חסדים וגבורות, אע״פ שאין החסדים ניכרים. ונמצא כי צריך שיהיו שם ב׳ שמות של אלקים, ושניהם הם במילוי אלפין. אך החילוק שביניהם הוא, כי אות ה׳ של אלקים שבחסד דדעת, אותה האלף שבמילואה, צורתה יוי, ואות אלף שבתוך ה׳ של אלקים דגבורה שבדעת, ציורה יו״ד כנזכר בתיקונים. כי ב׳ ציורים יש בתוך האלף: יוי, יוד.

אור פנימי

הז״א עצמו, כלומר אחר שעזב את מעי אמו, ובא ברשות עצמו, שנקרא לידה, אשר אז מתגלה בו העביות דה״ג בבחי׳ הכללות כנ״ל, ע״כ היא מצטיירת בג׳ ווין, שפירושו ג׳ קוים מבחינת עביות דבחי״א שנתגלה בו עם לידתו, ועם יניקתו ממעי אמא. שהיא בחי׳ הכללות, כנ״ל, והבן היטב ויתבאר עוד להלן.

וזה אמרו „וה׳ דאלקים דדעת, צורתה ג׳ ווין, וי״ו בג׳ קוין, והוא בחינת ז״א שבמוח זה כי כבר נולד ויצא, ואז ה׳ דבינה דדעת מתפשטת בתוכו בסוד ג׳ קוין וכו׳״ פי׳: שג׳ ווין שבציור ה׳ דאלקים דדעת הזה, רומזים לנה״י דבחי״א דקטנות היניקה המתפשטים בו מאמא מעת לידת הז״א, ועושים בו ג׳ קוים.

וז״ש, „גם טעם אחר מסבת הדעת עצמו שצורתו ו׳. גם סבה אחרת לסבת הז״א בעצמו שגם הוא נקרא ו׳״ כלומר שע״כ יצאה הה׳ דאלקים להצטייר בצורת ווין לגמרי, משום שזה כל ההפרש מן המוחין דחו״ב למוח הדעת, כי רק המוחין דחו״ב נקראים בשם י״ה, אבל מוח הדעת אין לו אלא ו׳, שפירושו ו׳ קצוות בחוסר ג״ר. וכן בבחינת הפרצופים יצא ז״א מבחינת הפרצופים דחו״ב הנקראים י״ה, ונק׳ בשם ו׳ המורה ג״כ על חסרון ג״ר שבעצמותו, כנודע. וע״כ יצאה גם הה׳ דאלקים דדעת, להצטייר כולה בצורת ווין, כי הדעת הוא בחינת הו״ק של המוחין, וכן הוא בחינת ז״א של המוחין, כלומר, כי רק הדעת נבחן למוחין אמיתים של הז״א, אשר הממעלה למטה מתפשט ממנו לגופא דז״א, אבל החו״ב אינם מתפשטים בגופא דז״א, אלא בבחינת הארה בלבד. כנודע.

וטעם הא׳ הוא בבינה, דהיינו כי ג׳ הווין רומזין על נה״י דבינה מהכלים האמצעים שלה, המתפשטים בו עם המוחין דיניקה שעיקר גילוים הוא עם הלידה במוח הדעת. כנ״ל. וטעם הב׳ הוא מכח הדעת עצמו, שנקרא ו׳ של המוחין כנ״ל. וטעם הג׳ הוא משום שרק המוח הזה לבדו מיוחס לז״א הנקרא ו׳, וע״כ יצאה ה׳ דאלקים מן צורת יודין ודלתין של ה׳, וקבלה לצורת ווין, כנ״ל.

רעו) **אלקים דחכמה מילויו ביודין, ודבינה בההין, ודדעת באלפין:** ויש להבין השינוי שבכאן, אשר המילוי דאלפין, המה למטה מהמילוי של ההין, כי המילוי דההין הם בבינה, והמילוי דאלפין הם בדעת. ובמקומות אחרים כגון במילוים דאהי״ה,

רעח) וטעם הדבר כי הגבורה היא עיטרא דנוקבא דז״א וניתנה אליה. והנה הנוקבא נקראת ד׳ כנודע, והיא סוד ד׳ שבזה האלף, שצורתה י׳ ו׳ ד׳. ולכן היא בקוץ התחתון שלה, אך קוץ העליון שהוא י׳ הוא בג״ר. והו׳ שבאמצעם הוא דז״א. ולכן לרמוז שהיא עטרא דגבורה שהיא לצורך הנקבה, נצטיירה בצורת י׳ ו׳ ד׳.

רעט) ונודע, כי ג׳ המוחין הם בחינת שלשה אותיות יה״ו, ונודע, כי ז״א ההוי״ה שלו הכוללת הוא במילוי אלפין, שהוא בגימטריא מ״ה, והנה יה״ו במילוי אלפין הם בגימטריא ט״ל. והנה בג׳ אלקים שיש באלו תלת מוחין דיניקה במילוים, כנ״ל, יש בשלשתם ט״ל אותיות ג״כ, והרי איך השלשה שמות של אלקים שבתלת המוחין, הם ג״כ שם בסוד יה״ו.

רפ) גם דע, כי כל מוח אלקים אלו, מתפשט לכמה בחינות וצירופים, כי אלקים הוא מצטרף לק״ך צירופים, כנזכר בספר יצירה.

אור פנימי

יהיו: דיודין בחב״ד, ודאלפין בחג״ת. ודההין בנה״י.

וצריכים לזכור כאן את המתבאר בענין ג׳ המילואים יה״א, לעיל (דף תס״ג תשובה א׳) כי המילוי ביודין רומז להמשכות שמטרם צמצום ב׳, והם באים בהפרצופים ע״ב ס״ג דאצילות, המקבלים מבחינה שכנגדם מע״ב ס״ג דא״ק. מלבד מטבור ולמטה דס״ג, שמקבל מבחינה שכנגדו בס״ג דא״ק מטבור ולמטה, ששם כבר הושרש הצמצום ב׳ בג״ר דנקודים המלבישים שם, ולכן ו׳ דפרצוף ס״ג דאצילות, כבר היא במילוי אלף, כזה ואו. אבל הי״ה דס״ג וכל הוי״ה דע״ב, המה במילוי יודין. עש״ה. ואין להאריך.

ולפיכך בחינת חב״ד דבינה, שהם י״ה שבה עד החזה, הם במילוי יודין להיותה מקבלת מלמעלה מטבור דבינה דא״ק, שהיא ס״ג דא״ק, וה״ס אהי״ה דיודין שבגי׳ קס״א. ובחינת חג״ת דבינה היא במילוי אלפין, כי היא כבר מקבלת מטבור ולמטה דס״ג דא״ק, ששם מושרש צמצום הב׳ דעלית ה״ת בעינים, המרומז במילוי אלף. ובחינת נה״י דבינה הם במילוי ההין, שמורה שעדיין אין בה זווג, מחמת החוסר עביות שבה, כי אין בה עביות רק מבחינת עביות דשורש, שאינו ראוי לזווג, והיא מקבלת ממדרגה שלמעלה ממנה. עש״ה.

אמנם כאן כשמדבר מבחינת י״ה דמוחין, אשר אפילו בבינה, דהיינו בי״ת דס״ג, אין עדיין גילוי לבחי׳ אלפין, כנ״ל, ע״כ אלקים דחכמה הם במילוי יודין, שהיא הי׳ דמוחין. ואלקים דבינה, שהיא ההי׳ דמוחין להיותה עדיין בבחינת אחורים על החכמה, כי הגם שאלו המילוים מתגלים בז״א רק בעיבור ב׳, מ״מ בעבור ב׳ הראשון, עדיין המצב דאו״א פב״א, וכל הזווג הזה דגדלות המתגלה בו הם רק בבחי׳ חסדים מכוסים באחורים דאמא. וע״כ אין זווג בבחינת בינה דמוחין עם החכמה, וע״כ אין בה עוד מילוי יודין, אלא מילוי ההין, המורה על הכלים החיצונים שאין שם זווג עדיין.

ובחינת המילוי דאלפין, תחלת הגילוי שלו כאן, הוא רק במוח הדעת, שהוא בחינת חג״ת דמוחין, הנמשך מן החזה

כי תיבה בת ה׳ אותיות, בונה ק״ך בתים. ועי׳ בדרוש כ״ד אלף תלמידי רבי עקיבא, כי שם נתבאר זה באורך. והנה כל זה הוא במוחין דיניקה.

* רפא) והנה ענין הדדים בעצמם, הם נמשכין משם אלקים, כי הנה הנקבה נקראת אלקים, כנודע, ויש בה שם אלקים בג״ר, וכן בג׳ אמצעיות, וכן בג״ת. והנה שם אלקים שבג׳ אמצעיות שבה, מתפרש לג׳: א״ל בימין בסוד חסד אל. ומ״י בשמאל, כי שם סוד בינה הנקראת מ״י, ולכן סוד מ״י דאלקים הוא בגבורה. וה׳ מאלקים באמצע.

רפב) ומאלו תלת בחינות מתפשט אל דדי האשה. כי אל דאלקים מתפשט בדד הימיני, ומ״י דאלקים בדד שמאלי, וה׳ דאלקים בין ב׳ הדדין באמצע. ולכן הושמה אות ה׳, באמצע שם אלקים: א״ל מכאן, ומ״י מכאן, וה׳ באמצעם.

רפג) וז״ס אותם ב׳ הנביאים הנקראים אלדד ומידד, שהיו יונקים מב׳ דדי הנקבה התחתונה נוקבא דז״א. ואלדד הוא הא׳, כי דד ימין

אור פנימי

ולמטה דבינה, ששם הושרש כבר בחינת צמצום הב׳, כנ״ל.

וז״ש „ונמצא כי גם במילואים כל ההפרש וההכר אינו ניכר אלא בה׳ של אלקים״ כי אילו המילואים המשתנים ביה״א, אינם אלא רק בה׳ דאלקים, אבל בשאר ד׳ אותיות אין השתנות הזו נוהגת בהם כלל, כי המילואים של האלף למד יוד מם, הם קבועים בלי השתנות. ונמצא שהאלקים דגדלות שהם במילואים, ענינם שוה להאלקים דקטנות שהם בלי מלואים, שזה וזה אין להם הכר בין ג׳ המוחין, זולת בה׳ דאלקים לבד. אלא בקטנות שעוד הה״ת בעינים, ואינו ראוי לזווג, אין המילואים דאלקים נזכרים שם. כי המילוי הוא העביות המבאר קומת המדרגה ע״י הזווג עם האו״י, וכיון שאין שם זווג אין העביות עולה בשם. וענין מציאות העביות כשהיא לבדה בלי זווג, מתפרש רק בציור בלבד, שמצד החכמה מצטיירת הה׳ דאלקים בד״י, ומצד הבינה בד״ו ומצד הדעת בג׳ ווין, כנ״ל באות רע״ג וכו׳. אמנם בגדלות, דהיינו אחר עיבור הב׳ שלאחר ב׳ שנות יניקה שהה״ת יורדת מעינים לפה, כבר יש שם זווג על המילואים. ומציאות העביות מצד החכמה, שנצטייר אז בד״י, הראה עתה פעולתה בזווג, וע״כ נתמלאו האותיות דאלקים בבחינת יודין: אלף למד הי יוד מם. ומציאות העביות מצד הבינה שהיתה בציור ד״ו נתגלה עתה באלקים דההין בלבד, שזה מורה על בחינת אחורים הבינה השולטת עדיין ואינה מזדווגת עם החכמה, להיות בסוד המצב דפב״א, כנ״ל. ונמצא שעביות דבינה עדיין לא הראה פעולתה עתה. ועביות שמצד הדעת, שהיא ג׳ ווין, שפירושו הארת ה״ג דאמא בעביות דבחי״א, הראה עתה פעולתה, ונתמלאו האותיות דאלקים במילוי אלפין, שהוא כל

* מבוא שערים ש״ה ח״ב אמצע פרק ג׳.

המצטרפת עם א״ל דאלקים, ונעשים א״ל דד. ומידד הוא הדד שמאלי המצטרפת עם מ״י דאלקים ונעשה מ״י דד.

רפד) והנה החלב הנמשך אל ב׳ הדדים, הוא דרך אות ה׳ מאלקים שבאמצעם, שהיא נעשית צינור החלב המריק באמצע לב׳ הדדים, ומתפשט לכאן ולכאן בסוד ת״ת המכריע בין שניהם. ונודע, כי החלב אינו שוה בבחי׳ א׳ כי החלב הנמשך בדד ימיני יהיה יותר מתוק מהחלב הנמשך בדד שמאלי.

אור פנימי

בחינת הגדלות דכלים. כי צורתה מראית החיבור דמים תחתונים שהם אח״פ, ויוד תתאה דצורת א׳ ביחד עם המים העליונים שהם גו״ע, ויוד עלאה שבצורת הא׳, כנ״ל דף תס״ג תשובה א׳ עש״ה.

אמנם עדיין הם בשמות אלקים ולא בשמות הויות, והוא מפאת הבינה הנמצאת עוד במצב פב״א עם החכמה, כי עיבור הב׳ הזה נמשך ע״י העלאת מ״ן מאחורים דאו״א דחלוקה ב׳ דנקודים, שאינו מספיק אלא להעלות אח״פ הנפולים דאו״א ולהחזירם לראש, ולא להחזירם פב״פ, כנ״ל (דף א׳ ריי״ג ד״ה ולפיכך עש״ה) וע״כ אין הבינה משפעת לז״א מזווג זה אלא בחינת חסדים מכוסים ממדרגתה עצמה ולא מהארת חכמה, רק שהם עתה בחינת חסדים דג״ר, מתוך שאמא כבר חזרה לראש, וע״כ ז״א משיג ג״ר דרוח, כנ״ל. ולפיכך עוד אין כאן בחינת גדלות ממש דמוחין, שהם בחינות הויות, אלא שהם עוד בבחינת קטנות ושמות דאלקים, אלא שאותיות דאלקים נתמלאו, להיותם בסוד הזווג דשלמות הרוח.

והנך רואה, שעוד אין כאן שום גילוי למוח החכמה, מפאת המצב של פב״א שבחו״ב, ואין כאן שלמות רק מצד בינה בלבד, אשר החסדים שהיא משפעת עתה אל הז״א הם בגדלות גמור, אחר שכבר השיגה אח״פ שלה, כנ״ל. וע״כ גם עתה אין הכר בין מוח למוח אלא רק בה׳ דאלקים שהיא בחי׳ בינה ולא בי׳ דאלקים שהיא בחינת חכמה, כי הבינה אינה מקבלת ממנו שום הארה כדי להשפיע לז״א. באופן שמוח החכמה מצד המציאות לפי עצמו, הוא גם עתה בתכלית השלמות, כי מציאות העביות של ד״י דציור ה׳ דאלקים כבר הראה פעולתה, ואותיות דאלקים נתמלאו מבחינת היודין, כנ״ל. ועכ״ז אין ז״א נהנה מזה כלום, משום האחורים דבינה המכסה על החכמה. והבן היטב.

רפד) **החלב הנמשך אל ב׳ הדדים, הוא אות ה׳ מאלקים שבאמצעם, שהיא נעשית צינור וכו׳ בסוד ת״ת המכריע בין שניהם:** כבר נתבאר, שכל המדרגות אין להן הכר זולת בה׳ דאלקים, שהיא בחינת בינה עצמה. כנ״ל. שהיא בחינת הארת ה״ג דאמא, המתגלה בעיבור בסוד אל״ם מאלקים, וביניקה בקטנות בסוד אלקים, שאז מתבארת הה׳ דאלקים בג׳ ציורים: ד״י, ד״ו וג׳ ווין. ובגדלות היניקה, שאז מתגלים עצם הה״ג דאמא בסוד הזווג, כי ה״ת יורדת מעינים ובאה במקום הזווג, כנ״ל, אז מתמלאת הה׳ דאלקים: ביודין, ובההין, ובאלפין, כנ״ל. הרי שכל הזווגים מתבארים רק בה׳ דאלקים. וז״ש שהדדים עצמם הם שמות אלקים דאלפין, שהם בחג״ת של או״א, שהזווג נעשה על מסך דבחי״א, וכל זווג הוא בקו אמצעי כנודע, נמצא שמקום הזווג הוא בת״ת, וע״כ נבחן שם בחינת ה׳ דאלקים. ואותיות א״ל דאלקים, הם בדד ימין, ומ״י דאלקים הם בדד שמאל, שע״י הזווג הנעשה

רפה) ונמצא כי שני מיני חלב יתפשטו דרך זה הצנור, שהיא ה׳ מאלקים, ושתיהן צריכים להמצא רמוזין באות ה׳ זו. והוא, כי יש בחינת מילוי ויש בחי׳ ציור, כי כשתמלא ה׳ זו בג׳ מיני מילוים, שסימנם יה״א, כנודע והם: ה״י, ה״ה, ה״א, הם בגימטריא א״ל. ועם ג׳ כוללים הם ל״ד, ואות ה׳ עצמה הם ל״ט. וכללות הכל ביחד, או כללות הה׳ עצמה הם מ׳ כמנין חל״ב.

רפו) גם יש בחינה אחרת, כי כשתקח ג׳ המילוים לבדם הנזכר, שהם יה״א הם בגי׳ י״ו, וכשתצייר אות ה׳ בב׳ ציורים, שהם: ד״ך, ד״י, הם בגימטריא כ״ד, ועם י״ו של המילוי, הרי מ׳ ג״כ כמנין חל״ב. הרי

אור פנימי

בה׳ דאלקים שבת״ת, הם מתמלאים במוחין דיניקה, המכונה חלב. הרי שה׳ דאלקים העומדת באמצע הדדים היא הצנור המוריק שפע החלב לב׳ הדדים, שע״י מקבלים הז״ת כל המדרגות דשמות אלקים ע״י היניקה.

רפה) שני מיני חלב יתפשטו דרך זה הצנור שהיא ה׳ דאלקים וכו׳ כי יש בחינת מילוי ויש בחינת ציור וכו׳: כבר ידעת, שמציאות העביות בפרצוף כל עוד שאינה ראויה לזווג, נבחנת רק בציור האות. וכשהעביות היא במקומה, אלא שעוד לא נעשה עליה הזווג, נבחנת למילוי בלי אותיות הפשוט. וכשהעביות היא בזווג, אז נבחן שהשמות הם במילואיהם.

גם נתבאר שבכל המדרגות דשמות אלקים, אפילו בגדלות אחר עיבור הב׳, עדיין אין שם מבחינת הארת חכמה, מפני שהמצב דאו״א הם בפב״א. ואין אמא מזדווגת עם חכמה להשפיע מהארתה לז״א. אלא שבינה משפעת לו מבחינת עצמה, שהיא חסדים מכוסים כנ״ל. ולפיכך נבחן, שעיקר השפע היא מבחינת הימין דבינה. שה״ס אל שבדד ימין, שמשם מושפעים החסדים השלמים כנודע. אמנם השפע המושפעת מבחינת השמאל דבינה, שהיא מ״י שבדד שמאל, אינה עוד על צד השלמות, כי האחורים דבינה רוכב שם, המונע אל הימין שלה שהוא בחי׳ חכמה להזדווג עם השמאל להשפיע חכמה. ונמצא שהשמאל שרוי בלי זווג, כי כח הכיסוי דאחורים שלה נבחן בה לצד שמאל, שאיננה מפסקת אותה, זולת ע״י המ״ן שבעיבור ב׳ לאחר ט׳ שנים ויום א׳, כנודע. אשר אז חוזרת אמא פב״פ עם אבא.

וזה שאומר, שבחינת הצינור בהיותר משפיע לקו ימין, הוא מתבאר בשמות עם המילואים, דהיינו: ה״י ה״ה ה״א, שעולה א״ל, ועם ג׳ הכוללים ועם כללות הצנור עצמו, שהוא ה׳ הרי הם עולים בגימטריא חלב. וזה מורה שהשפע הבאה בדרך זו היא מבחינת הזווג בכל השלימות, להיות השם מתמלא כראוי לו. אמנם בהיות הצנור הזה דהיינו הה׳ דאלקים משפיע מבחינת השמאל שבו, הוא מתבאר במילוים לבד בלי הפשוט, שהם: י׳ דמילוי ה״י וה׳ דמילוי ה״ה, וא׳ דמילוי ה״א. שג׳ המילוים האלו עולים י״ו. ועם ב׳ בחינות הציור של הה׳, שהם ד״ו וד״י שמבחי׳ הקטנות, עולים בגימטריא חלב. שזה מורה שהשפע ההיא אינה באה מבחינת הזווג, כי המילוים אינם מתחברים אל השמות שלהם, שהוא מפאת האחורים דבינה הרובצים שם, כדי לכסות החסדים כנ״ל. והנה נתבאר היטב ההפרש מהלב דדד ימין לחלב דדד שמאל. והבן היטב.

נתבאר ב׳ מיני חלב באות ה׳ דאלקים, שהם החלב הנמשך אל דד ימין, והחלב הנמשך בדד שמאל.

רפז) גם נודע, כי הדדים נקראים ג״כ שדים, כמ״ש בין שדי ילין. והענין דע, כי יש שדי ברפ״ה, והם בדדים. ויש שד״י בדגש, והוא שם קדוש, והוא למטה ביסוד.

רפח) והענין הוא, דע כי שם ההויה יש לה ד׳ מילוים, והם: ע״ב, ס״ג, מ״ה, ב״ן. וכל א׳ הוא בחינת ע״ב. כי גם שם ס״ג עם יוד אותיות המילוי, הוא ע״ג. וכן שם מ״ה עם חשבון ארבע אותיות פשוטות, הם כ״ו, ומ״ה הרי ע״א, ועם הא׳ היתירה שיש בשם ס״ג שנעשה ע״ג, הרי ע״ב. ושם ב״ן בבחי׳ אחוריו, שהוא: י׳ י״ה יה״ו יהו״ה, הוא ע״ב, הרי הם ג״פ ע״ב, בהתחברותם עם חשבונות אחרים כנזכר.

אור פנימי

רפח) **ג״פ ע״ב בהתחברותם עם חשבונות אחרים:** שלשם ס״ג מתחברים יוד אותיות המילוי שלו, ולשם מ״ה מתחבר החשבון דאותיות הפשוט שלו, ולשם ב״ן מתחברים החשבון של האחורים שלו. אשר רק בעת חיבור החשבונות אלו הם משיגים בחינת ע״ב. הנה הרב חוזר כאן לבאר ענין ההפרש בין שפע החלב דדד ימין, לשפע החלב דדד שמאל, שביאר לעיל מבחינת הצנור, כנ״ל בדיבור הסמוך, וכאן מבאר מבחינת הע״ב רי״ו שבסוד עיבור הב׳ הבאים עם תשלום ב׳ שנים דיניקה, כי ע״ב רי״ו הם אותיות עיבור, כנודע.

והענין: כי כל עוד שאין בפרצוף זולת אור הרוח, שאז אור הרוח מתלבש בכלים דחב״ד, ואור הנפש בכלים דחג״ת. הנה אז אין הארת ע״ב יכולה להתפשט בו, אפילו בגדלות הבא לאחר עיבור ב׳, כנ״ל בסוד החלב הנמשך מדד שמאל, ע״ש. כי בינה עוד לא הפסיקה האחורים שלה הסותמת על אור החכמה, כנ״ל. וע״כ בינה וזו״ן מקבלים אז מע״ב, הארה סתומה בבחי׳ הגבורה והסיתום שבנה״י דע״ב, המאיר להם מבחינת היסוד שלו בלי זווג עם נה״י דאמא, ואז נסתמים הבינה וז״א ונוקבא גם מאור החסדים.

וביאור הדברים: כי ידעת שיסוד דאבא הוא צר ואריך, שפירושו, שהוא צר מהארת חסדים, ואריך בהארת חכמה, כנודע. וע״כ אין התחתונים יכולים לקבל ממנו אפילו הארת חכמה שבו, כי הם נסתמים מחסדים, ואין אור החכמה מתקבל בפרצוף זולת באמצעות לבוש דאור החסדים. ולפיכך כל עוד שאין זווג או״א פב״פ, אשר בחינת הצר ואריך דאבא נעשה לאחד עם בחינת רחב וקצר דאמא, שאז יוצאת ההארה מיסוד דאבא מושלמת, הן דחכמה מבחינת עצמו, והן מאור החסדים מבחינת הרחבה שבנה״י דאמא, שהוא מכח התאחדותו עם יסוד דאמא. וכל עוד שאינם פב״פ, אלא שהם פב״א, שאמא עוד לא הפסיקה אחורים שלה ואינה מזדווגת עמו, נמצא הארתו של יסוד אבא סותם את התחתונים ע״י הארתו בהם, דהיינו לבינה וזו״ן, כי הם מתרוקנים אפילו מאור דחסדים. כי בחי׳ הצר דיסוד אבא, סותם עליהם כנ״ל.

ובשעה שבינה וזו״ן מקבלים הארת ע״ב במצב דפב״א, כנ״ל, הסותם אותם

רפט) אמנם הע״ב הראשון מכולם, הוא מפורש יותר, ולכן אותו הע״ב נמנה לבדו, והוא בגי׳ חסד, ולכן מקומו בחסד. וג׳ ע״ב האחרים נעשים רי״ן, שהם בגי׳ גבורה. הרי ע״ב רי״ן כנ״ל. ובזה תבין איך גם היניקה היא בסוד עיבור שהם אותיות ע״ב רי״ן הנזכר.

רצ) והנה ע״ב רי״ן אלו, יוצאים משם הוי״ה עצמו השרש שלהם, שהוא בגימטריא כ״ן, ושם זה הוא בת״ת. וע״ב בחסד, ורי״ן בגבורה. וכללות ג׳ בחי׳ אלו, שהם: ע״ב, רי״ן, כ״ן, שהם בחג״ת, הם בגי׳ שד״י. וכמבואר אצלינו בכונת י״ג מדות ויעבור וכו׳. ע״ש כי שם נתבאר היטב.

רצא) והרי כי נרמז בחג״ת שם שד״י, וכנגדם גם בנה״י יש: ע״ב רי״ן כ״ן, בנצח ובהוד וביסוד, והוא שד״י ג״כ. אלא שמזה השדי העליון שהוא יותר רחמים יען הוא בג׳ אמצעיות, ולכן הוא ברפה. כמ״ש בין שדי ילין, הנה משם נעשו השדים המריקים החלב הלבן, ומתהפך בהם

אור פנימי

מחסדים, הם נקראים בשם רי״ן, שהם ג׳ פעמים ע״ב, ע״ב דבינה, וע״ב דז״א, וע״ב דנוקבא, שאז נסתמים מחסדים וכח הגבורה שורה עליהם. וזהו הרמז, שרי״ן הוא בגי׳ ראי״ה ובגי׳ גבורה. כי הארת הע״ב מכונה ראי״ה, שהוא חכמה הנקרא עינים, וכיון שהמה סותמים אותם מחסדים כנ״ל, ע״כ הוא בגימטריא גבורה.

וזהו, שהחשבונות נתוספים על ס״ג מ״ה ב״ן, עד לרמז עליהם מספר ע״ב. כי בינה וזו״ן בשעה שהם כסדרם, שס״ג משפיע בהם רק מאור דחסדים שבו בלבד, בלי הארת חכמה, נקראת בינה בשם ס״ג וז״א בשם מ״ה ונוקבא בשם ב״ן. כנודע. אמנם בשעה שהארת נה״י דע״ב מתגברת להאיר בהם מטרם הזווג עם נה״י דאמא, הנה אז נפסק הזווג בס״ג שאינו יכול להשפיע עוד הארת חסדים שבו, ונמצא בעת ההיא שנשאר בעשר האותיות שלו לבד בלי החשבון שלהם. כי המלכות עם המסך ועביות שבה, המעלים או״ח בעת הזווג נקראים בשם חשבון, כנודע, ועתה כיון שמכח הארת הע״ב נפסק הזווג דחסדים מבינה נעשה ס״ג מחוסר חשבון שלו, ונשאר במספר עשר אותיות לבד. וזהו הרמז שס״ג ועשר אותיות עולים ע״ג, כלומר בעת שס״ג מפסיק זווג החסדים שבו. ונתגלים בו עשר אותיותיו בלי זווג, הוא משום שמקבל אז הארת ע״ב הנ״ל, שעם הכולל עולה ע״ג. הרי שמספר עשר אותיות הנוספות עתה בס״ג, מראה על הפסק הארת חסדים שלו.

ואז נשאר ז״א ריקן לגמרי בלי אור, ולא נשאר רק בחינת השורש שבו שהוא הוי״ה בלי שום מילוי, הרומז על אור הנפש בכלי דכתר, כי בחינת רוח אין בו מפאת הפסק הזווג דחסדים בס״ג, כנ״ל. וזהו הרמז, שמ״ה וכ״ו עולים ע״א. כלומר, בעת שהארת ע״ב מתגלה בז״א שהוא מ״ה, אז נעלם ממנו המילוי דאלפין, שהוא אור דחסדים ונשאר רק בהוי״ה פשוטה שהיא בגי׳ כ״ו. הרי שתוספת הגימטריא כ״ו באה מכח הארת ע״ב אליו, ומראה על הפסק הארת חסדים שבו.

הדם לחלב, שהוא רחמים. אך שדי שהוא בדגש, כמ״ש ואל שדי וכו׳ והוא מורה על דין, הוא בג׳ אחרונות נה״י.

רצב) ונמצא כי בזמן היניקה ינק ז״א מאלו השדים, שהוא שדי העליון ברפה, מחג״ת דאמא, והגדילו ג׳ אמצעיות דז״א, ונעשו בו סוד ע״ב רי״ו כ״ו, כנזכר. ואח״כ ג״כ הנה״י של ז״א, יינקו מאלו השדים העליונים, הנעשו בהם ע״ב רי״ו כ״ו אחרים תחתונים בנה״י שבו, בסוד שם שדי בדגש, שהוא יותר דין.

אור פנימי

ונוקבא דז״א, שהיא ב״ן יורדת אז לגמרי לבחינת אחורים, כי תחילת בנין של הנוקבא דז״א מתחלת, אחר גדלות דמ״ה שהוא ז״א, ובעת שז״א חוזר לקטנותו חוזרת הנוקבא לבחינת אחורים, כנודע. וזהו הרמז, שהאחורים דב״ן הוא בגימטריא ע״ב, כלומר שע״י הארת ע״ב בא הב״ן לבחינת אחורים לגמרי. הרי שבחי׳ ע״ב המתחברת אל הנוקבא עושה אותה לבחינת אחורים לגמרי, ונעשה מחוסר כל בנין.

והנה נתבאר היטב, סוד ג׳ ע״ב שהם בגי׳ רי״ו, שפירושו, הארת ע״ב בעת המצב דפב״א, שאז אין נה״י דאבא מתמתקים בנה״י דאמא, ונמצא אז הארת יסוד דאבא בבחינת צר ואריך, ונעשה בבינה וזו״ן סתימה גדולה, כנ״ל, וע״כ הארה זו היא בחינת גבורה, ובחינת שמאל.

וזה אמרו „אמנם הע״ב הראשון מכולם הוא מפורש יותר, ולכן אותו הע״ב נמנה לבדו וכו׳ וג׳ הע״ב האחרים נעשים רי״ו, שהם בגי׳ גבורה וכו׳, יוצאים משם הוי״ה עצמו השורש שלהם, ושם זה הוא בת״ת, וע״ב בחסד, ורי״ו בגבורה וכו׳, הם בגי׳ שד״י, פירוש: כי שם ע״ב הא׳, הוא בחינת חכמה עצמה, שהוא עצמו אינו סובל מכל הסיתום הזה, כי הוא אינו צריך לחסדים, כי אין אור דחסדים מתחיל אלא מבינה ולמטה כנודע. ולפיכך הוא בימין. אבל ג׳ הע״ב האחרים שהם בינה וזו״ן המקבלים ממנו, כבר הם צריכים לחסדים, כי כל עצמותם הוא אור דחסדים, וע״כ שורה עליהם הסיתום והגבורה, וע״כ המה כולם בשמאל. וע״ב ורי״ו האלו מאירים רק בהקצוות, ונודע שעיקר הפרצוף הוא קו האמצעי שבו, שבפרצוף הרוח הוא ת״ת. ונתבאר שת״ת נשאר בעת הארת ע״ב הנ״ל, רק בבחינת שורש לבד, דהיינו הוי״ה פשוטה בלי מילוי כנ״ל, הרי שאין בקו האמצעי אלא הוי״ה פשוטה, שהוא בגי׳ כ״ו, והוא הנושא והמכריע אל הקצוות ששם הע״ב בימין, ורי״ו בשמאל. ומסוד הוי״ה פשוטה שבקו האמצעי מתגלה השם שד״י, שהוא הארת נה״י, כנודע. כי הוי״ה פשוטה, פירושה אור הנפש בכלי דכתר. שהוא נה״י. הרי שבחינת הארת הע״ב בדרך הנ״ל, שהם ע״ב ורי״ו וכ״ו, הם מגלים בת״ת השם שד״י. וז״ס בין שדי ילין. כלומר שאין זה שם בקביעות כן, אלא בחינת לינה.

רצב) ואח״כ גם כן נה״י של ז״א יינקו מאלו השדים העליונים, הם נעשו בהם ע״ב רי״ו כ״ו אחרים תחתונים בנה״י שבו בסוד שם שדי בדגש: פירוש, בזמן הגדלות דיניקה, שאז מתחברים הכלים דאח״פ לז״א, שאז נשארים הכלים דת״ת כולם לבחינת אור הרוח, כנ״ל בדברי הרב (דף א׳ קצ״ט

רצג) והרי נתבאר בזה, איך ע״י היניקה נעשה ז״א בסוד ו״ק גמורות, כי מה שהיה תחלה בעיבור תלת כלילן בתלת, עתה נתפשטו לו״ק ממש בסוד פרצוף אחד, קשורים זה בזה היטב דרך קוין. והרי זה תיקון נוסף, על תיקון הנעשה על ידי העיבור.

אור פנימי

אות קצ״ד) ובחי׳ העביות יורד לנה״י החדשים, אז יורדים עמהם גם בחינת הע״ב ר״ו וכ״ו הנ״ל, ונעשה השם שד״י בדגש, המורה על שלימות העביות שבו הראויה לזווג דגדלות. ובזה נעשה סוד שם קדוש שד״י, שפירושו שמגלה סוד הקדושה, שהוא מוחין דאבא ממש. אבל בהיותו למעלה בחג״ת, אינו נבחן עוד לבחינת שם קדוש, אלא רק בסוד בין שדי ילין, שזהו בקטנות דיניקה, שאין העביות במקום הזווג כנ״ל.

הסתכלות פנימית

א) צריכים להבין היטב, ענין השינוי שבלידה ז״א מלידת כל הפרצופים, כי בפרצופי א״ק ביאר הרב, שכל הפרצופים יצאו דרך פה דפרצוף העליון הסמוך לו, וכל תחתון מלביש על כן לחג״ת נה״י דעליון. וכן ג״כ בג״ר דאצילות, שהם: עתיק, א״א ואו״א, יצא כל תחתון מפה דעליון, ומלביש לחג״ת נה״י דעליון, דהיינו ממקום יציאתו ולמטה. וכאן בז״א מבאר הרב, שהוא נולד ויוצא מיסוד דאמא. ועוד, שלפי״ז היה צריך להלביש לאמא מיסוד ולמטה, דהיינו ממקום יציאתו ולמטה כמו בכל הפרצופים העליונים, אמנם אינו כן אצל הז״א, כי הוא מלביש מחזה דאמא ולמטה, הגם שמקום יציאתו הוא דרך היסוד.

וכן צריכים להבין היטב, ההפרש בין ב׳ בקיעות של היסודות שמביא הרב, דהיינו שלעת הזווג דאו״א בשביל זו״ן, אומר שנבקע יסוד דעתיק (לעיל דף תתק״כ אות פ״ט) וכאן לעת לידה אומר (דף א׳ קכ״ח אות ו׳) ,,נמצא שם אורות רבים מאד ואין הכלי יכול לסובלם ונבקע הרחם דרך פיו כיון שיש שם בקיעה ממש הוא נבקע ונרחב, ואז האורות התבונה שהם בעל הבית דוחין את הז״א לחוץ שהוא האורח ונולד״ והנה נתבאר באו״פ שם, שענין בקיעת יסוד דאמא האמור כאן פירושו, ענין חזרת דלת וציר דקטנות למקומו, ע״ש. אלא שצריך להבין למה נקרא זה בקיעה, הלא אין בקיעה אלא לשם ביטול הכלי והמסך ממה שהיה. ועוד שכאן אומר בקיעה סתם, ושם אומר בקיעה לארכו, וצריכים להבין ההפרש שבהם.

ב) הנה מקורם של הדברים הוא, בהפרש מיסוד דאבא, ליסוד דאמא, שהרב מבארם, שיסוד דאבא הוא צר ואריך, ויסוד דאמא הוא קצר ורחב. וצריך שתזכור היטב פירושם המתבאר באורך (לעיל דף תתכ״ח תשובה כ״ח) שנתבאר שם, כי אריך פירושו חכמה והיפוכו הוא קצר, שמורה על מחוסר חכמה. ורחב פירושו, מרובה בחסדים. והיפוכו הוא צר, שפירושו מחוסר וריקן מחסדים. והנה יסוד דאבא, הוא מחוסר חסדים לגמרי, שמכח זה הוא מכונה בשם צר, כי כן הוא נמשך מן שורשו העליון בע״ב דא״ק, אשר המסך דבחי״א נזדכך בספירת ההוד שלו, שהוא התפשטות קומת החסדים מאמא דע״ב דא״ק, בסוד אמא עד הוד אתפשטותה ולא האיר ביסוד דע״ב, אלא בחינת אור המלכות, שפירושו הארה מצומצמת הנמשך עוד מאבא דע״ב דא״ק. שהיא בחינת חכמה בלבדה, אבל בלי חסדים לגמרי, כי קומת החסדים שה״ס בחי״א הנמשכת מאמא, כבר נזדככה ונפסקה. ומשם נצטייר הכלי הזה דיסוד דאבא בסיתום גדול מחסדים, ורק בהמשך של הארת חכמה מצומצמת. כמ״ש בחלק ה׳ (דף של״ו ד״ה חזר ע״ש) וז״ס שהוא צר מחסדים, אבל אריך בחכמה. ונתבאר בתשובה כ״ח הנ״ל, שבחינת יסוד דאבא זה לא נפגם לא בצמצום ב׳ בעת עלית ה״ת לעינים, ולא בעת שביה״כ, כי היה שם בסוד שאול הנחבא אל הכלים, עש״ה כי אין להאריך כאן.

אבל יסוד דאמא הוא בהיפך ממש, כי בה שלט ענין עלית ה״ת לעינים, וע״כ נעשה היסוד שלה קצר מאור החכמה, כי כח הצמצום על החכמה מפאת הה״ת שנתחברה עמה שולט ביסוד שלה, והוא קצר מלהאיר חכמה. אבל הוא רחב באור החסדים, כי בחינת אור החסדים אינו נפסק מאמא לעולם עש״ה.

ומטעם הנ״ל, אין שום הולדת נשמות אלא ע״י זווג דאו״א יחד, כי בעת שיסוד דאבא מזדווג ונעשה לאחד עם יסוד דאמא, הרי הארתם בתכלית השלמות, כי יסוד

דאבא משיג בחינת הרחבה בשפע חסדים מהוך יסוד דאמא, והוא שלם בין בחכמה ובין בחסדים, וכן יסוד דאמא משיג בחינת הארת החכמה מיסוד דאבא, והיא שלימה בין בחכמה ובין בחסדים. וע"כ התולדה היוצאת מהם, היא בשלמות הנרצה. כי הולד משיג בחינת האריך דאבא ובחי' הרחבה דאמא.

ועם זה תבין, ענין התחלקות ת"ת דא"א לב' חצאים: חציו העליון לאו"א וחציו התחתון לזו"ן. כי ידעת, שיש ב' מיני חסד בגוף דא"א שמגרון ולמטה: א' הוא חסד העליון, המתפשט מבינה אל הגוף מטרם שיתחלקו ב' דרועין לימין ושמאל, שמשם יצאו או"א עלאין ומלבישים לא"א עד החזה. ב' הוא החסד המתפשט אחר שכבר נתחלקו הזרועות לימין ושמאל. שמשם יצאו ישסו"ת המלבישים מחזה ולמטה דא"א. כנ"ל בדברי הרב דף תת"צ אות מ"א מ"ב מ"ג. עש"ה ובאו"פ כל ההמשך.

ג) וצריך שתדע, שכל הבקיעות שישנם בגוף, המה בחינת בקיעות לרוחב. ע"ד שנתבאר לעיל ביסוד דאמא. שפירושם הוא, שהמסך הסתום דעור הגוף, נתבקע, כדי לגלות הרחבה דחסדים דרך שם. והתחלתם הוא הפה דראש, שיש שם בקיעה לרוחב הנקרא שפתים. ונבאר בחינת הפה דא"א, שהוא עיקר עולם האצילות, כי או"א וזו"ן הם רק לבושים אליו. והנה ידעת, שאין בראש דא"א זולת כתר וחכמה בלבד, ונמצא הפה דראש שהוא בחינת מלכות דחכמה, והזווג הוא בבחינת יסוד דחכמה, שנקרא חיך, עם הגרון שהוא הבינה שיצאה לחוץ כנודע. והנה זווג זה, הוא ממש כמו זווג או"א עלאין, כי החיך הוא יסוד דאבא, שהוא חכמה. שה"ס צר ואריך, והגרון הוא סוד הבינה, אלא בחינת ג"ר דבינה, שפירושו שבחינת השפעת חסדים דיסוד שלה, הוא בחינת החסד דמין א', שאין בו כלום מבחינת התחלקות ב' הזרועות לחסד וגבורה, להיות הה"ת שבעינים, אינה ממעט אותה כלום, כי בלאו הכי היא נמצאת תמיד בסוד כי חפץ חסד הוא. כמ"ש שם באו"פ. והזווג הזה בוקע בקיעה לרוחבו בפה דראש דא"א כי נתפתח הסתימה דחסדים שבחיך שלו ע"י זווג עם הגרון, כנ"ל. וזהו בחינת א"א עד החזה, ששם מלבישים או"א עלאין ממקום יציאתם, שהוא הפה דא"א, עד החזה, ששם מסתיים זה החסד דמין הא' הנזכר.

ד) ויש כאן עמקות רבה, כי נתבאר לעיל שהתולדה היוצאה מהזווג דיסוד אבא עם יסוד אמא, היא בשלמות גמורה: הן מהכמה מכח דאריך דיסוד אבא, והן מחסדים מכח הרחבה דיסוד אמא. וא"כ היה צריך להיות בחינת בקיעה זו דפה לבחי' בקיעה לארכו, כלומר שיתגלה שלמות החכמה. וכן או"א היוצאים ונולדים דרך הפה הזה, היו צריכים להיות בבחינת חסדים מגולים בהארת חכמה, להיותם יוצאים מבחי' חיך שהוא יסוד דע"ב שמשם נמשך החכמה, ומסוד הגרון שהוא בבחינת חסדים. אבל נודע, שבחינת או"א כולם הם רק בחסדים מכוסים.

אמנם הענין הוא, כי אין גדלות בלי הקדם של קטנות, וכיון שכל ענין של הצמצום והגבורה דה"ת שעלתה לעינים לא נגלה בהמסך הזה דגרון דא"א, מפאת כי חפץ חסד הוא, שז"ס שאומר הרב, שהוא חסד דמין הא', שהוא מטרם התפשטות הזרועות, כנ"ל. ולכן אין יסוד דאבא שהוא החיך יכול שם לגלות כחו, לא מבחינת הצר שבו, ולא מבחינת האריך שבו, אלא שנכלל לגמרי בשליטת הבינה, דהיינו בהרחבה שבה, וע"כ נשאר תמיד בחינת הפה בבחינת הבקיעה לרוחב, ואור החכמה דיסוד אבא מתכסה ונעלם בתוכה.

אבל רק כשטפת הזווג דחיך וגרון ההם, נמשכת עד לפה דישסו"ת, שהם בחינת ז"ת דבינה שבגרון דא"א, שהם עומדים מחזה דא"א ולמטה, שלהיותם בחינת שורשי הזו"ן, הנה הם צריכים להארת חכמה, כנודע, אשר ע"כ הם נבחנים

לחסד דמין הב׳, שכבר נוהג בהם קטנות וגדלות, כי בקטנותם, החסד נתלבש בגבורה, ונתצמצם מה״ת שלמעלה, לכן עתה בעת גדלות, שנעשה הזווג דחיך וגרון דא״א, ויורד להם טפת הזווג, הנה עתה היסוד דאבא, שהוא החיך, מגלה את בחינת הצר ואריך שבו ובעזרת הזווג דהרחבה דבינה, מגלה שם בחיך וגרון דישסו״ת קומת שלמה של חסדים בהארת חכמה.

ה) והנך רואה, שבעת ביאת טפת הזווג דחיך בגרון דא״א לפומיהו דאו״א, אין הארת חכמה יכולה עוד להתגלות, להיותם מטרם שנתחלקו הזרועות, שהיא הג״ר דבינה, כנ״ל, אלא כשנמשכת לפומייהו דישסו״ת, שהם בחינת חסד בהתחלקות הזרועות, אז מתגלה ההארת חכמה דיסוד אבא. ותדע, שבחינת הזווג דפומייהו דישסו״ת ההוא, נקרא בשם זווג היסודות. ובחינת הזווג דפומייהו דאו״א, נקרא זווג דנשיקין, וכן הזווג דפה דא״א. כנ״ל.

וטעם שפומייהו דישסו״ת נקרא בשם יסודות, הוא, כי אין הזווג דגדלות, דהיינו בהארת חכמה, נעשה רק בעת שאו״א וישסו״ת חוזרים לפרצוף אחד, דהיינו בעת שאו״א עלאין משיגים קומת ע״ב ומלבישים לבחינת ג״ר דא״א, כנודע. והנה אז נמצא הפה דישסו״ת שנעשה לבחינת יסוד דכללות ב׳ הפרצופים שנתיחדו, כנ״ל בדברי הרב (דף תתקמ״ה אות קמ״ח. ואו׳ נ״ו אות ק״א ע״ש) לפיכך נחשב תמיד בחינת יסוד, כי אינו נבחן לפה דישסו״ת, זולת בהיותם נפרדים לב׳ פרצופים, ואינם ראוים למוחין דגדלות. והנה נתבאר היטב, כי מזווג דנשיקין במקום יציאתם, בפה דא״א ובפה דאו״א, אין שם שום גילוי אל מוחין דגדלות, דהיינו להארת חכמה. אלא אחר התפשטות טפת הזווג אל מקום היסודות דאו״א, שהם בכללות ישסו״ת, שבכח הטפה הנמשכת אליהם מחיך וגרון, חוזרים ומתיחדים גם יסודות דאו״א דכללות, ואז מולידים מוחין דגדלות בשביל ז״א.

ו) ובזה מובן מה שאומר הרב, אשר מזווג דנשיקין יוצאים רק או״א, וכן מלאכים וחיצוניות העולמות, אבל מוחין דז״א וכן נשמות בני אדם הבאים מפנימיות העולמות, אינם יוצאים זולת ע״י זווג דיסודות, כמ״ש (בע״ח שער ל״ט דרוש ד׳ ע״ש). והוא כנ״ל שמזווג דנשיקים אינו נמשך רק חסדים מכוסים, ע״כ אינו מספיק אלא לאו״א גופייהו, להיותם בסוד חפץ חסד. וכן למלאכים שהם נמשכים ג״כ מבחינת חסדים מכוסים בלא הארת חכמה. אבל ז״א וכן נשמות בני אדם שהם צריכים להארת חכמה אין זווג דנשיקין מספיק להם, אלא לזווג דיסודות הם צריכים, שמשם החסדים מגולים בהארת חכמה. ומה שהם מתחלקים תחת השם חיצוניות ופנימיות, הוא, כי אין הארת חכמה מתפשטת בהפרצוף זולת ע״י התלבשות תוך חסדים, וע״כ מכונה ההארת חכמה בשם פנימיות, והחסדים בשם חיצוניות.

ז) ואין להקשות, איך אנו מחשבים את התפשטות דחסד דמין הא׳ עד החזה דא״א, שהוא נחשב לחסד מטרם התחלקות הזרועות, והרי הזרועות הם למעלה מחזה דא״א. והענין הוא, כי בחינת המסך דיסוד דעתיק, אשר מתלבש בא״א מהגרון עד החזה, הוא הממשיך הארת הג״ר דבינה עד החזה דא״א, בדומה דמסך דיסוד אמא המתלבש בז״א עד החזה. כמ״ש במקומו.

וזה הטעם, שבהזווג דאו״א לצורך העיבור דז״א, שאז הם צריכים להשפיע לו מזווג היסודות כנ״ל, דהיינו שאו״א וישסו״ת יחזרו לפרצוף אחד ופומייהו דישסו״ת יחזרו להיות יסוד דכללות, כנ״ל, שאז טפת הזווג דנשיקין נמשכת לפומייהו דישסו״ת. הנה אז „צריך המסך דיסוד דעתיק להבקע לאורכו״ כלומר, שצריך להתבטל ממנו אותה הבקיעה דרוחב שהוא ממשיך מפה דא״א למקום החזה, ויתהפך להיות לבחינת בקיעה לאורך, ואז יוכלו או״א לחזור פב״פ ולקבל הארת חכמה

במכוסה במקום חיך וגרון שלהם, באופן, שתוכל להתגלות החכמה שבה ברדתה לפומייהו דישסו"ת, דהיינו ליסודות דכללות. והנה נתבאר היטב ההפרש מבקיעה לרוחבו, שפירושו, בקיעת סתימת החסדים כדי שיתגלו החסדים. ובקיעה לאורכו, שפירושו, בקיעת הסיתום דחכמה כדי לגלות חכמה. וזכור זה.

ח) ועם האמור, מובן היטב ענין התחלקות הת"ת דא"א לב' חלקים, המובא לעיל באות ב'. כי כל ת"ת כולל כל הו"ק, כנודע. ונתבאר אשר ב' מיני חסד מתפשטים מן הבינה אל הו"ק דא"א, שעד החזה דא"א. דהיינו בחג"ת שלו מתפשט החסד דמין הא', שהחסדים שלו הם תמיד מכוסים. ומחזה ולמטה דא"א מתפשט החסד דמין הב'. שרק החסדים הללו ראוים להתגלות בהארת חכמה, כנ"ל באות ג' ד'. ועל פי ההבחן הזה מתחלקים ג"כ הלבושים דו"ק דא"א, שמחציו ולמעלה, בחג"ת שלו מלבישים אותו או"א, שגם הם מבחינת חסדים המכוסים. ומחציו ולמטה, דהיינו בנה"י שלו, מלבישים אותו זו"ן, שהם מחסד דמין הב' שדרכם בחסדים מגולים כנ"ל.

וכמו שת"ת דא"א, מתחלק לב' חצאים, כן על אותו דרך, מתחלק ג"כ ת"ת דאו"א לב' חצאים, דהיינו ע"פ ב' מיני חסדים הנ"ל: שמחזה ולמעלה בחג"ת שלהם, הם בחסדים מכוסים כבחינתם עצמם. ומחזה ולמטה, בנה"י שלהם, הם מתלבשים בישסו"ת, והם שם בחסדים מגולים. וכן עד"ז מתחלק ג"כ ישסו"ת, שרק מחזה ולמטה מתגלה בחינת החסדים המגולים שבהם, אבל מחזה ולמעלה הם בחסדים מכוסים, כמו א"א ואו"א, ועד"ז מתחלק ג"כ ז"א עצמו בעת גדלותו, שרק מחזה ולמטה מתגלים בו החסדים המגולים, אבל מחזה ולמעלה הוא כמו א"א ואו"א וישסו"ת.

ט) עתה מתבאר היטב מה שהקשינו לעיל באות א', מאחר שז"א יוצא ונולד מיסוד דאמא, היה צריך להלביש אותה, ממקום יציאתו ולמטה, ולמה הוא מלבישה מחזה ולמטה. ועתה מובן היטב. כי נתבאר שהיסוד הזה שז"א נוצר ונולד משם, הוא יסוד דכללות או"א וישסו"ת לפרצוף אחד, שהוא בחינת הפה דישסו"ת בעת שהם מתחלקים לב' פרצופים. כנ"ל באות ה'. ונודע, שלעת לידת ז"א, שוב הם מתחלקים לב' פרצופים, ונמצא, שז"א נולד ויוצא מפה דישסו"ת. ולפי"ז היה צריך להלביש באמת מפה ולמטה דישסו"ת, דהיינו לחג"ת נה"י שלהם, אלא כיון שכל עיקר בחי' ז"א הוא בחסדים מגולים, ע"כ אינו יכול להלביש מקום חג"ת דישסו"ת, ששם מקום החסדים המכוסים שבהם, כנ"ל, והוא מוכרח להלביש חצי ת"ת התחתון של ישסו"ת, מחזה ולמטה, כמו ישסו"ת לא"א ואו"א, כנ"ל. והנה נתבאר היטב, שאין שום הפרש בלידת ז"א מבשאר הפרצופים כי גם הוא נולד ויוצא מפה דעליון, וגם הוא מלביש ממקום יציאתו ולמטה כמוהם, וכל השינוי הוא רק בזה אשר או"א וישסו"ת נעשו פרצוף אחד לעת העיבור שלו, נעשה הפה דישסו"ת, שהוא העליון שלו, לבחינת יסוד ממש דכללות של שניהם, כנ"ל באות ה', ובערך זה נחשב שיוצא ונולד מיסוד דאמא. ושינוי ב' הוא, שאין ז"א יכול להלביש חג"ת דישסו"ת, משום שכל שורשו הוא בחי' חסדים מגולים, וע"כ הוא מתאחז רק בנה"י דישסו"ת. ואינו יכול להלביש כל המקום הזה שממקום יציאתו ולמטה, דהיינו מפה שלהם ולמטה, אלא מחזה ולמטה בלבד, כמבואר.

י) גם מובן היטב, ההפרש בין ענין בקיעת יסוד עתיק, האמור אצל יחוד או"א וישסו"ת לפרצוף אחד, ובין בקיעת יסוד דאמא האמור כאן אצל לידת זו"ן. כי בעתיק אומר שנבקע לאורכו, שפירושו,

שנתבטל ממנו אותה בקיעה לרוחב שיסוד דעתיק ממשיך מפה דא״א, למקום החזה המכסה על חכמה, ונתהפך לבחינת בקיעה לאורך שפירושו, שממשיך הארת חכמה. וכאן אומר, שנבקע הרחם דרך פיו וכו׳, שפירושו, שממשיך חסדים, כנ״ל באות ז׳. ומה שקורא כאן בשם בקיעה, הוא, כי אחר שנתחבר אל הרחם הדלת וציר הב׳ דגדלות, נעשה שם בחי׳ ם׳ סתומה המעכב ושומר על העובר שלא יהיה בו יניקה לחיצונים ולא יפול לחוץ, ובעת לידה, שחזר ונתעורר שם כח הדלת וציר דקטנות, ע״י עלית ה״ת לעינים, בסוד כי נהפכו עליה צירים, אז נפרדו הדלתות זה מזה, שהיא נבחן כמו בקיעה, כמ״ש באורך (לעיל דף תתנ״ז תשובה ק״נ) וכיון שנעשה שם זווג דאו״א בעביות דבחי״א, המוציאה קומת חג״ת, הרי שנעשה שם בקיעה לרוחב.

וזהו אמרו „ונבקע הרחם דרך פיו״ כלומר, כיון שיסוד הזה דכללות הוא בחינת פה דישסו״ת, שהוא בחי׳ בקיעה לרוחב, וע״כ נבקע הרחם מבחי׳ זו. וזה שממשיך, כיון שיש שם בקיעה ממש הוא נבקע ונרח״ב״ כלומר, כיון שהוא באמת בחי׳ פה דישסו״ת, שיש שם בקיעה ממש, שהיא בקיעת הפה, אלא שנעשה לבחינת ם׳ סתומה מכח שנעשתה לבחינת יסוד דכללות, כנ״ל, ועתה חזרה בחינת הבקיעה דפה למקומה. באופן, שז״א נולד ויצא מבחינת הפה דישסו״ת, כמו כל תחתון היוצא דרך פה העליון. כנ״ל. והבן היטב כי קצרתי כאן. ויתבאר במקומו באורך.

לוח השאלות לפירוש המלות

א) מהי **א׳** דמילוי ה׳ שצורתה יו״ד.

ב) מהי א׳ דמילוי הא של אלקים שצורתה יו״ד.

ג) מה הם אבות.

ד) מהן אבנים.

ה) מהו אודם שבולד.

ו) מהו אורות תחתונים נכנסים תחילה.

ז) מהם אחורים דאהיה.

ח) מהם אכסדראין ואדרין.

ט) מהו אל מימינא, ומ״י בשמאלא, ה׳ באמצע.

י) מהו אלקים בפשוט.

יא) מהו אלקים במילוי יוד.

יב) מהו אלקים במילוי אלפין.

יג) מהו אלקים במילוי ההין.

יד) אלם מאלקים.

טו) מהי אריכת רגלים דאמא.

טז) מהם אהיה דיודין, דאלפין ודההין.

יז) מהן **ב׳** דדים דאבא.

יח) מהו בהדי הוצא לקי כרבא.

יט) מהם בנים.

כ) מהי בקיעה לרוחבו.

כא) מהי בקיעה לאורכו.

כב) מהי בקיעה ממש.

כג) מהם ד׳ פרקין בחג״ת.

כד) מהם דדים.

כה) מהי דוה.

כו) מהו דוחק גדול.

כז) מהי דחיה.

כח) מהי דחית האורות למטה.

כט) מהו דם הלידה.

ל) מהו דם בהמקור.

לא) מהו דם טמא.

לב) מהו דם שאינו טמא.

לג) מהו דם מתהפך לחלב.

לד) מהו דם מזוקק וברור.

לה) מהו דת״י שבבן שנים ט׳ ויום א׳.

לו) מהי **ה׳** דאלקים בציור ד״י.

לז) מהי ה׳ דאלקים בציור ד״ו.

לח) מהי ה׳ דבין הדדים שנעשתה לצנור.

לט) מהי ה׳ דהוד שנעשתה לקוף.

מ) מהם ה׳ דמים טמאים.

מא) מהם ה׳ דמים טהורים.

מב) מהי הארה להעלות מ״ן.

מג) מהי הגדלה.

מד) מהי הגדלת אברים.

מה) מהי הגדלה ממשית.

מו) מהו המסו.

מז) מהי השאלה.

מח) מהם התחלקות הדעת לאדרין ואכסדראין.

מט) מהי התכללות הפרצופים.

נ) מהי התפשטות כח החלב לז״ת.

נא) מהי התפשטות ל״ב נתיבות החכמה.

נב) מהי התפשטות נ׳ שערי הבינה.

נג) מהו זווג דחצות לילה.

נד) מהו זווג דק״ש שעל המטה.

נה) מהו זווג דק״ש דקרבנות.

נו) מהו זווג דק״ש דיוצר.

נז) מהו זווג דק״ש דערבית.

נח) מהם חו״ב דיניקה.

נט) מהם ח״י חדשי יניקה.

ס) מהי חיות בהשאלה.

סא) מהו חיצון.

סב) מהו חלב.

סג) מהם חלב ודם.

סד) מהו טבורא דלבא.

סה) מהם י״ב גבולי אלכסון.

סו) מהן י״ה דאלקים.

סז) מהי יניקה אמיתית.

סח) מהי יניקת נה״י מהשדים.

סט) מהי ירידת הקטנות למטה.

ע) מהו ירך יעקב.

עא) מהו כבד.

עב) מהם כ״ד גבולים.

עג) מהם כ״ח חדשי יניקה.

עד) מהם כלים חיצונים דאו״א.

עה) מהם כלים פנימים דאו״א.

עו) מהם כלים עליונים נגדלים תחלה.

עז) מהי כללות.

עח) מהו כתר דז״א.

עט) מהו לב.

פ) מהם ל״ב אלקים דמעשה בראשית.

פא) מהם ל״ב נתיבות החכמה.

פב) מהם ל״ב שנים.

פג) מהו לבר מגופא.

פד) מהי לידה.

פה) מהם מגולים.

פו) מהו מוח.

פז) מהם מוחין דאלקים.

פח) מהם מוחין דבן ד׳ שנים.

פט) מהם מוחין דבן ו׳ ויום א׳.

צ) מהם המוחין דבן ט׳ ויום א׳.

צא) מהם מוחין דגדלות.

צב) מהם מוחין דהולדה.

צג) מהם מוחין דכללות.

צד) מהם מוחין דקטנות.

צה) מהם מזונות.

צו) מהי מחצית הפרצוף ממש.

צז) מהם מטלטלין.

צח) מהי מ״י.

צט) מהו מקום הריון.

ק) מהם מקיפין דל״מ דצלם.

קא) מהם מקיפים דקטנות אבא.

קב) מהם מקיפים דקטנות אמא.

קג) מהם נו״ה לבר מגופא.

קד) מהו ניקוי הפסולת.

קה) מהם נ׳ שערי בינה.

קו) מהם נש״ב שבנ״א.

קז) מהו נצח ישראל.

קח) מהו סובל.

קט) מהם סיגים בלתי גמורים.

קי) מהם סיגים גמורים.

קיא) מהם סיגים דח׳ ספירות ראשונות.

קיב) מהם סתומים.

קיג) מהם עולמות ונשמות.

קיד) מהי עונת איש גמור.

קטו) מהי עונת בן ט׳ ויום א׳.

קטז) מהי עונת בן י״ח.

קיז) מהי עונת הפעוטות.

קיח) מהו עיבור א׳.

קיט) מהו עיבור ב׳.

קכ) מהו עיבור ג׳.

קכא) מהי עכירת הדם.

קכב) מהי עכירת דמיין.

קכג) מהו עליונים דכלים נגדלים תחלה.

קכד) מהו עלמא דדכורא.

קכה) מהם עשרה דמים.

קכו) מהו פנימי.

קכז) מהי פנימיות דקטנות אבא.

קכח) מהי פנימיות דקטנות אמא.

קכט) מהי פנימיות וחיצוניות.

קל) מהי פסיעה לבר.

קלא) מהן פעוטות.

קלב) מהו ציור הולד.

קלג) מהו צינון.

קלד) מהו צירי.

קלה) מהו צר.

קלו) מהו קיסטא דחיי.

קלז) מהו קפאון.

קלח) מהו ראש הקטן.

קלט) מהי ראשית.

קמ) מהי רגל קוף הארוך.

קמא) מהו רקיע.

קמב) מהי שאלה.

קמג) מהו שדי בדגש.

קמד) מהו שדי ברפה.

קמה) מהם שדים.

קמו) מהו שקר אין לו רגלים.

קמז) מהם תחתונים דאורות נכנסים תחילה.

קמח) מהו תיכון.

קמט) מהי תורה.

לוח התשובות לפירוש המלות

א׳ דמילוי ה׳ שצורתה יו״ד.

א) האותיות של השמות, רומזות על הכלים ובחי׳ העביות שבהם, אשר אור העליון מזדווג ומתלבש בהם. ואותיות השם בפשוט, רומזות על בחינת העביות דכתר, שעדיין אין שם הכר עביות בפועל, אלא בחינת שורש לבד, וע״כ האור המלובש שם הוא אור הנפש לבד, כי אור הנפש מתלבש בכלי דכתר כנודע. ואם האותיות הן במילואים, מורים שכבר יש שם הכר עביות בפועל, שעליה מזדווג אור העליון, ומוציא שם הע״ס המתיחסות למדת העביות ההיא.

ובגדלות היניקה, שכבר יש שם זווג דה״ח וה״ג במוח הדעת, אלא שהם בלי הארת חכמה, משום שאו״א הם בפב״א, כנודע. ע״כ השם אלקים דמוח הדעת הוא במילואים: אלף למד הא יוד מם. וכיון שהוא מתחלק לה״ח וה״ג, ע״כ נבחן שם ב׳ שמות של אלקים: לה״ח, ולה״ג. וההכר ביניהם הוא בא׳ דמילוי ה״א, שאלקים דה״ח מצוירת הא׳ ביו״י, י׳ למעלה, ו׳ באלכסונא ו׳ למטה. ואלקים דה״ג הא׳ מצוירת ביו״ד: י׳ למעלה ו׳ באלכסונא, ו׳ למטה. מטעם כי הנוקבא נקראת ד׳ וה״ג הן בחינת הנוקבא שבדעת, ולכן מרומזת בד׳ שלמטה. א׳ רל״ה אות רע״ז.

א׳ דמילוי הא של אלקים שצורתה יו״ד:

ב) עי׳ לעיל תשובה א׳. (שם)

אבות:

ג) החו״ג הם אבות לזו״ן, כנודע. גם נודע שזו״ן דה״ח הם נ״ה, וחג״ת הם כח״ב דה״ח. ולפיכך, נקראים החג״ת אבות, להיותם בחי׳ כח״ב, וכן בגדלות הם נעשים לחב״ד, וחו״ב נקראים אבות. ונה״י שהם בחי׳ זו״ן, נקראים בנים. א׳ ק״ל אות ט).

אבנים:

ד) בעת הלידה, כשאו״א מתמעטים לבחינת כלים אמצעים דהיינו לבחי״א, ומסתלקים הג״ר, ונשארים בנפש רוח, שאז מסתלקים אורות דנפש מנה״י ועולים בחג״ת, ואור הרוח עולה בחב״ד, הנה נבחנים נה״י משום זה לאבנים, משום שנשארו כלים ריקים בלי אורות. (א׳ ק״ל אות ח׳).

אודם שבהולד:

ה) בחינת העביות שבכלים, שעליה נעשה הזווג עם אור העליון, נקראת בשם אודם, דהיינו הה״ג דאמא הממותקים במדת הרחמים, בסוד עלית ה״ת לעינים. כנודע.

ולעת עיבור דז״א, הנה ע״י אבא נעשה הלובן שבו, כי ע״י ל״ב נה״ח שלו, הוריד ל״ב המלכיות שבו הבלתי ממותקים, לבי״ע, ובירר ממ״ן דז״א רק רפ״ח ניצוצין. והם נבחנים לבחי׳ לובן בלבד, משום שאין שם בחינת עביות כלום, כי נפרדו ממנו וירדו לבי״ע. ואז האירה בו אמא בחינת ה״ג שלה, שע״י זה השיג ז״א ל״ב מלכיות חדשות, הממותקות במדת הרחמים כנודע. הרי שכל בחינת העביות שבז״א, השיג מאמא דהיינו כל בחי׳ האודם שבו. (א׳ קל״ג אות כ״א).

אורות תחתונים נכנסים תחלה:

ו) מתחלה נבררים הכלים היותר זכים ואח״כ נבררים הכלים העבים, כנודע. וכיון שאין העליון משפיע אלא בדבר העב יותר, כלומר, שכל שהמסך עב ביותר הוא מוציא קומה יותר גבוהה, נמצא כי מתחלה בעת שלא נברר אלא בחי׳ עביות דשורש לא יצא שם אלא קומת מלכות, שהיא קומת

נה"י הנקראת עיבור. ואח"כ לעת לידה, שנתגלה שם עביות דבחי"א, הוציא קומת רוח, הנקרא יניקה, וכו' כנודע. הרי שאורות תחתונים יוצאים מתחלה ואח"כ האורות העליונים (דף א' קצ"ז אות קצ"ג).

אחורים דאהי"ה:

ז) לבושי מוחין דז"א, הם מאחורים של השם אהי"ה. והטעם, כי בעת הזווג להוציא המוחין דז"א, נעשים תמיד או"א וישסו"ת לפרצוף אחד. וישסו"ת אינם עולים אז בשם זולת או"א בלבד. ונודע, כי השמות של או"א הם הוי"ה אהי"ה. ואלו הלבושי מוחין הם בחינת או"ח, העולה מהמסך ומלביש הע"ס דאו"י, אשר בחינת דאו"ח הזה יורד ומלביש המוחין גם בעת כניסתם בז"א. כנודע. וכיון שהמסך הוא מבחינת אמא עלאה, שנקראת אהי"ה, ע"כ נבחנים הלבושים ההם לבחינת אחורים דאהי"ה. ומה שהם רק מבחינת האחורים, הוא משום כי אין העליון משפיע אל התחתון אלא מבחינת האחורים שלו. וכיון שיש בהם ע"ס, ע"כ הם עשר שמות אהי"ה, ואהי"ה באחורים עולה ד"ם, וה"ס עשרה דמים. (א' קמ"ג אות נ"ה).

אכסדראין ואדריו:

ח) אדרין פירושם: חדרים פנימים ואכסדראין, פירושם: חדרים חיצונים והם כינוים לחג"ת נה"י דז"א. כי בחג"ת, החסדים מכוסים, שפירושו, שאפילו בעת שיש הארת חכמה בחסדים, מ"מ נגנזת שם ואינה מתגלית. וע"כ נבחנים חג"ת לפנימים, ששם הארת חכמה בסתר ואינה נראית לחוץ. ונה"י דז"א, דהיינו מחזה ולמטה. נבחנים לחדרים חיצונים, כי בעת שיש הארת חכמה בחסדים, הם יוצאים ומתגלים שם. וע"ש הגילוי הזו דהארת חכמה, נבחנים לחדרים חיצונים. (א' רכ"ב אות רמ"ד.)

א) אל מימינא ומ"י בשמאלא ה' באמצע:

ט) א"ל, הוא שם המורה על חסדים, ומ"י רומז על גבורות, והזווג הוא תמיד בקו אמצעי. ולכן נבחנים המוחין דיניקה, אשר שם א"ל הוא בדד ימין, ששמת ההסדים. ושם מ"י הוא בקו שמאל ששמה הגבורות, ובחי' הזווג שהיא באמצע, היא בבינה שהיא ה' דאלקים, כי י"ה דאלקים הם חו"ב. כנודע. כי אין במוחין דיניקה אלא חסדים וגבורות, וז"א מקבלם דרך הקצוות, שמשם אל שבימין, מקבל ה"ח, ומשם מ"י שהוא בשמאל, מקבל ה"ג. (א' רל"ז אות רפ"ב).

אלקים בפשוט:

י) השמות בפשוטם, רומזים על בחינת עביות דכתר לבד, שהיא בחינת שורש הכלים. ונבחנים לכלים דכתר. והאור שבהם נבחן לאור הנפש. כנ"ל בתשובה א', ע"ש. ובחינת הקטנות דמוחין דיניקה, שאין שם אלא נפש דרוח ונפש דנפש, נבחנים משום זה השמות שהם באותיו פשוטים. (אלף קנ"ט אות ק"ב).

אלקים במילוי יו"ד:

יא) מוח החכמה דז"א, בעת הגדלות דיניקה, הוא בחינת אלקים במילוי יודין. כלומר, שה' דאלקים היא במילוי י', כזה: אלף למד הי יוד מם. והוא משום שבחי' החכמה היא עדיין מטרם צמצום ב', שע"ז רומזת המילוי יודין, :נ"ל דף תס"ג תשובה א'. ע"ש (א' רל"ד אות רע"ו).

אלקים במילוי אלפין:

יב) עי' לעיל תשובה א', א' רל"ד אות רע"ו).

אלקים במילוי ההין:

יג) כיון שבבחינת יניקה אין מצב דחו"ב אלא פב"א, שבינה לא הסירה עוד אחורים שלה כלפי החכמה כנודע. ע"כ נבחן מוח הבינה שהוא אלקים במילוי

ההין, כזה: אלף, למד, הה, יוד, מם. והוא כי מילוי ההין מורה על בחי׳ אחורים (א׳ רל״ד אות רע״ו).

אלם מאלקים:

יד) דיבור, פירושו זווג, הנעשה בפה דראש, דהיינו על העביות המתוקנת בכלי המלכות דראש. והנה ע״י בירור דאבא, נעשה ז״א אל״ם סתם, כי מוריד ל״ב מלכיות הכלולות בו מעת הנקודים, שהם מבחינת צמצום א׳, ואז נעשה אלם. כי אינו מוכשר עוד לשום זווג, כי אין בו עוד שום עביות. אכן ע״י הארת ה״ג דאמא, שה״ס ל״ב מלכיות חדשות ממותקות מבחינת צמצום ב׳. אע״פ שגם עתה עוד אינו ראוי לזווג, להיותו עוד בבחינת עובר, והארת ה״ג דאמא היא עדיין בבחינת שורש העביות שאינו ראוי לזווג, והיא עוד בבחינת אלם, אמנם נעשה על ידה בחינת אל״ם מן אלקים, כלומר, שמשורש הארת ה״ג האלו, תתגלה בו אח״כ בימי יניקה השם אלקים, וע״כ נבחנים אלו הארת ה״ג שהם כבר ג׳ אותיות אל״ם מן שם אלקים, שאינו חסר לו אלא י״ה המתגלים ע״י יניקה. (א׳ רכ״ב אות רמ״ו. ד״ה וזה אמרו).

אריכת רגלין דאמא:

טו) הנה עצמותו של ז״א בא מז״ת דנקודים, שלא היה בהם רק כלים דחב״ד חג״ת עד החזה, ומחזה ולמטה כבר היו מתחת הפרסא דאצילות והיו לבי״ע. והגם שבעת הגדלות נתבטל הפרסא, וגם הכלים שמחזה ומטה נתחברו לאצילות, אמנם תכף היה בהם שביה״כ, ואפילו כלים דפנים, שהם מחזה ולמעלה ג״כ נשברו. כנודע.

והנה באצילות בזמן התיקון דז״א לא נתקנו מן הז״ת אלו לצורך ז״א דאצילות, רק הכלים דפנים לבד, שהם הכלים דחב״ד חג״ת עד החזה, אמנם הכלים דאחור, שבעת הקטנות דנקודים היו בבי״ע הם לא נתקנו באצילות להיותם בחינת בי״ע ממקורם מצמצום ב׳. ולפיכך לעת גדלות הז״א באים נה״י חדשים לז״א. מבחינת ה״ג דאמא, ואינם נה״י של עצמו מזמן הנקודים, כי הם אינם נתקנים אלא בגמר התיקון, שאז מתבטל הפרסא, ואלו הנה״י ששמשו לז״א בעת הגדלות נקודים, חוזרים ומתחברים לז״א כמ״ש בזוהר דאז ימטי רגלין ברגלין, שפירושו דרגלי ז״א דאצילות, יתפשטו לסיום רגלי א״ק, עד לנקודה דעוה״ז, כי בי״ע ישובו להיות אצילות. אמנם בשתא אלפי שני, דהיינו לפני גמר התיקון משמש ז״א בבחינת נה״י דהארת אמא, המכונה שאמא מארכת רגליה ומוציאה לז״א נה״י חדשים. (א׳ קצ״ב אות קפ״ח). ובאו״פ שם ד״ה הוצרכה ע״ש כל ההמשך.

אהיה דיודין דאלפין ודההין:

טז) קומת אמא עלאה נחלקת לרת״ס: חב״ד, חג״ת, נה״י. ואהיה במילוי יודין בי״ה שלה, שהם חב״ד, בהיותה מקבלת מבחינה שכנגדה בס״ג דא״ק שמטבור ולמעלה, ששם עוד לא הושרש צמצום הב׳, שהוא בחינת אלפין. ואהי״ה דאלפין הוא בחג״ת שלה, המקבלת מבחי׳ שכנגדה מלמטה מטבור דא״ק, ששם כבר הושרש צמצום הב׳, וע״כ המילואים באלפין. כנ״ל דף תס״ג תשובה א׳. ואהיה דההין הם בנה״י שלה, שהם בחינת אחורים, שמילואם בההין. (א׳ ק״ס אות ק״ה א׳ קס״ב אות קי״א).

ב׳ דדין דאבא:

יז) הנה בחינת הדדים, נעשו ע״י עלית נו״ה דא״א, לחיבור אל חג״ת דאו״א בעת הע״ור, כנודע. ונבחן שש״ע דנצח עלה לאבא, ובו כלול ג״כ ש״ע דהוד, ומהם נעשו דדים לאבא. וש״ע דהוד עלה לאמא, שבו נכלל גם הנצח, ומהם נעשו דדים לאמא. (א׳ קמ״ט אות ע״ו).

בהדי הוצא לקי כרבא:

יח) משל הוא על ספירת הנצח דז"א, הנחשב לאמיתו על עיקר גוף הז"א שאין לחיצונים אחיזה בו, ועכ"ז נעשה בו אחיזה לחיצונים משום התחלפות האורות שהיה בע"ב דא"ק, שאור החכמה עלה ונתלבש בכתר, ואור הבינה בכלי דחכמה, וכו', עד שאור ההוד נתלבש בכלי דנצח, וכו'. וע"י התחלפות זו שאור ההוד, שהוא בחי' המלכות נתלבש בכלי דנצח, נעשה לחיצונים אחיזה גם בכלי דנצח. עי' לקמן תשובה ק"ז. (א' ק"ל אות ט').

בנים:

יט) עי' תשובה ג' (א' ק"ל אות ט').

בקיעה לרוחבו:

כ) ענין בקיעה, פירושו, שיש שם מקום זווג, שהמסך מעלה או"ח ומלביש הע"ס דאו"י ממטה למעלה, ע"י עיכובו על האור עליון, כנודע, אכן ע"י כח הזווג, נבקע כח העיכוב אשר בהמסך, והוא מתפשט גם ממעלה למטה לע"ס מיניה וביה באותו הכמות שהלביש ממטה למעלה, וע"כ נבחן זה לבקיעה, כי כח העיכוב שבהמסך נתבקע.

והנה יש בקיעה לרוחבו, שפירושה, שהמסך ממשיך ע"י הזווג רק בחינת חסדים לבד, ובחינת חסדים מכונים רוחב. ויש בקיעה לארכו, שפירושו שהמסך ממשיך בחינת חכמה, כי בחינת חכמה מכונים אורך. (א' קכ"ח אות ו).

בקיעה לאורכו:

כא) ע"י לעיל תשובה כ'. (א' קנ"ד אות פ"ט).

בקיעה ממש:

כב) יש ענין בקיעה רק לשעת הזווג, כמו ענין הפרסא בגו מעוהי, ושאר הפרסאות. ויש בקיעה ממש, שנשאר שם מקום זווג בקביעות, כמו הבקיעה שבפה דראש. ובחינת הלידה הוא דרך פה דראש דישסו"ת, ששם מקום יסוד דכללות או"א וישסו"ת, כנודע. וע"כ נחשב לבקיעה ממש. (א' קכ"ח אות ו').

ד' פרקין בחג"ת.

כג) בעת עיבור ב' דקטנות, דהיינו הבא לאחר ב' שנים דיניקה, הנה אז ע"י הארת הזווג יורדת ה' תתאה בעינים ומעלים אח"פ דז"א אל הפרצוף, ונשלם הז"א בנה"י שלו, דהיינו בש"ת לכל ספירה וספירה שלו, כנודע. ועכ"ז עוד השלישים התחתונים אינם עולים בשם, משום שמצב הזווג הזה דאו"א הוא בבחי' פב"א, ואין הארת חכמה יכולה עוד להתגלות, מחמת אחורים דאמא, כנודע. וע"כ נבחן אז, שהשיג רק בחינת ג"ר דרוח, וו"ק דגדלות, שהם בחינת נפש רוח דנשמה. ונמצא, שאור הרוח מתלבש בשלישים עליונים, ואור הנפש בשלישים אמצעים והשלישים התחתונים עדיין ריקנים מאור. ולפיכך אין יותר מב"ש בכל מדרגה מרת"ס, שהם: ב"ש בחב"ד וב"ש בחג"ת, וב"ש בנה"י, כי כל אחת חסרה שליש תחתון שלה. גם נודע שכל זמן שאין בכלים דחב"ד רק אור הרוח, הם נבחנים רק לבחינת חג"ת. ולפי"ז נמצא, שבחינת הג"ר דרוח המתלבשים בכלים דחב"ד, אינם עושים אותם לבחינת חב"ד, אלא רק לבחינת חג"ת, להיותם בחינת רוח. הרי שיש לו ב' בחינות חג"ת, כי ג"ר דרוח מתלבשים בכלים דחב"ד, וו"ק דרוח מתלבשים בכלים דחג"ת, והם רק ד' שלישים, כי הן לכלים דחב"ד, והן לכלים דחג"ת חסרים שליש תחתון, וכן לכלים דנה"י. ונמצא שיש עתה בכלים דחג"ת ד' שלישים, ב' שלישים בג"ר דרוח בכ"א מהם. ב"ש לו"ק דרוח בכל אחד מהם. וכן ב"ש בכלים דנפש בכל אחד מהם. (א' קצ"ט אות קצ"ד).

דדים:

כד) בחינת הדדים היא בחי' אמצעית

בין תחתון לעליון, אשר יש שם יחס אל התחתון גם בשעה שאינו ראוי לעלות ולהלביש במקום העליון. ויש דדי בהמה, ויש דדי אדם. כי בעת זווג או״א להוציא את הז״א, צריכים להיות בקומת ע״ב, וכיון שאין לאו״א בקביעות אלא קומת ס״ג, שהיא בחינת ו״ק דע״ב, כי ע״כ הם מלבישים לא״א מגרון ולמטה, דהיינו רק לחג״ת נה״י דא״א. לכן בעת הזווג דנשיקין דא״א, הנמשך מהארת הזווג דע״ב ס״ג דא״ק, נמשך אור חדש דבקע לפרסא דאצילות, וב״ש תחתונים דעתיק, העומדים בבי״ע עולים למקום נה״י דא״א, ונה״י דא״א עם ב״ש אמצעים דעתיק שבתוכם עולים לחג״ת דא״א, וחג״ת דא״א עם ב״ש עליונים דנו״ה דעתיק, עולים לג״ר דא״א. ואז גם או״א המלבישים לחג״ת דא״א בקביעות, עולים גם הם לג״ר דא״א, ומשיגים קומת ע״ב כמו ג״ר דא״א. כנודע, והנה אז נבחן, ששה כלים חג״ת נה״י דא״א, נגדלו ונעשו לעשרה כלים: חב״ד חג״ת נה״י, בשביל או״א. ע״ד שנתבאר בו״ק דו״א לעת גדלותו. ונמצא שהפרקים העליונים והאמצעים דחג״ת דא״א, נעשו לחב״ד לאו״א, ושלישים תחתונים דחג״ת דא״א, עם השלישים העליונים דנה״י דא״א, נעשו לחג״ת לאו״א. וד׳ השלישים דנה״י דא״א לנה״י דאו״א. וקומה זו משמשת לאו״א בכל משך חדשי העיבור עד זמן לידה. והנך מוצא כאן, ב׳ מיני עליות: א׳ שב״ש דעתיק שמקומם בקביעות הוא בבי״ע, עלו עתה ונעשו לבחינת למטה מטבור דא״א דאצילות. ועליה ב׳ היא, כי ב׳ פרקים עליונים דנו״ה של א״א, נתעלו ונעשו לבחינת חג״ת דאו״א. ואח״כ לאחר לידתו של ז״א, שאו״א חזרו לבחינת הקביעות שלהם, דהיינו לקומת ס״ג, מ״מ נשארו בהם בחינות רשימות מאותם ב״פ עליונים דנו״ה דא״א, בתוך החג״ת שלהם, מעת היותם בקומת ע״ב. וכן נשארו רשימות ב״ש תחתונים דנו״ה דעתיק בתוך המלכות דא״א, גם אחר הלידה שכבר חזרו ב״ש תחתונים דעתיק לבי״ע.

ולפיכך בעת הלידה, אחר שז״א ירד לבי״ע כנודע, יש לו עוד כח לינק ממלכות דא״א, כי בהיותו בבי״ע יש לו שם השתוות עם ב״ש התחתונים דעתיק אשר במקומו, וכיון שכן, הוא יכול לינק מאותם ב״ש תחתונים דעתיק שהשאירו רשימותיהם במלכות דא״א, כי עתה גם הרשימות ההם כמו מדרגת בי״ע משום שעיקרם של ב׳ השלישים ההם כבר ירד ונעשה בחזרה לבי״ע. אמנם כיון שהם עומדים עוד בנה״י דא״א, מזמן עליתם לאצילות, ע״כ יש בהם בחינת אצילות. ועי״ז היניקה מאותם הדדים, הוא קונה בחי׳ הנפש דאצילות בחזרה, כמו שהיה לו בעת העיבור. ועולה ומלביש לנה״י דא״א. והנך מוצא איך הדדי בהמה אלו, שהם ב״ש תחתונים דעתיק שהשאירו כחם בנה״י דא״א, הם המעלים אותו לאצילות, ומהם הוא יכול לינק גם בהיותו בבי״ע, כי משתוים לבי״ע, מחמת שעיקר הב״ש האלו נמצאים עתה עם הז״א במקום אחד.

ועד״ז אחר עליתו והלבשתו לנה״י דא״א, הוא צריך עוד לקנות בחינת נפש דרוח דיניקה, שהושפע לו בעת לידתו, ולא קבל אותה מחמת ירידתו לבי״ע. ע״כ הוא צריך שוב לבחינה אמצעית שתשתוה למדרגתו שהוא עומד עתה בה דהיינו לנה״י דא״א, גם שתהיה בו השתוות לחג״ת דאו״א ששם אור הרוח. ואלו הדדי אדם שהם בחג״ת דאו״א, יש להם השתוות הזה. כי אותם ב״ש דנו״ה דא״א, שעלו ונתחברו ונעשו לחג״ת דאו״א, בעת היותם בקומת ע״ב, כנ״ל, הנה הרשימות שלהם שנשארו שם גם עתה, הם שנתקנו לבחינת דדים ובהיותם בחינת נו״ה דא״א, הרי הם שוים לבחינת הז״א, שכבר נשלם למטה בהלבשתו לנה״י דא״א. ובהיותם בחי׳ רשימות מקומת חג״ת דאו״א מעת היותם בקומת ע״ב, ע״כ יש בהם בחי׳ חג״ת ורוח, שע״י יניקתם מהם יכול להשיג את

בחינת הרוח. והבן היטב. (א׳ קל״ב אות ט״ו א׳ קמ״ד אות נ״ט).

דוה:

כה) ספירת הוד היא בחינת העביות והמלכות דז״א כנודע. והנה בעת שהיא מתוקנת במסך והתיקונים כראוי, הנה ממנה כל הוד הפרצוף, כי במדת האו״ח שהיא מעלית נמדדת כל קומת הפרצוף ושבחו. אמנם בעת שהיא חסרת התיקונים, הנה לא לבד שהפרצוף נעדר מכל אור, נמצאת עוד נהפכת למשחית ח״ו, כי החיצונים נאחזים בהפרצוף, וזה הרמז, והודי נהפך עלי למשחית, גם זה הרמז שאותיות הו״ד נהפכים להיות דו״ה. דהיינו לרמז על ההפכיות הנ״ל. (א׳ קל״ז אות כ״ט).

דוחק גדול:

כו) כי הולד נסגר ברחם אמו ע״י ב׳ הדלתות דקטנות וגדלות, שעושים ס׳ סתומה, כמבואר בחלק ט׳. ולעת לידה, בסבת התעוררות הולד לינק ממעלה למטה, חוזרת ומתעוררת הקטנות דאמא דעלית ה״ת לעינים, שאח״פ שלה חוזרים ונופלים ממדרגתה שה״ס צינון נה״י שלה, שעי״ז חוזר הדלת וציר דקטנות למקומה והולד יוצא משם ונולד. וענין זה של החזרת הקטנות, נבחן לדוחק גדול כלפי אמא. אמנם לולא חזרת הקטנות לא היו נפתחים הדלתות, וז״א לא היה יכול להולד ולצאת משם. וע״כ אין ז״א נולד אלא ע״י דוחק גדול. (א׳ קכ״ח אות ו׳).

דחיה:

כז) ענין הלידה בא, ע״י הכר העביות דז״א, שהיא משונה מבחינת אמא, כי בשעה שנעשה הזווג בעת הלידה על בחי״א, שז״א נכלל בזווג הזה, הנה מתחדשת בו אז עביות של עצמו מבחי׳ זו, כמ״ש בפרצופי א״ק, וניכר בחי׳ הגוף שבו, ואז נבחן שנפרד ממנה, כי הכר שינוי הצורה הוא המפריד בין הרוחנים. כנודע. והמשך התפעלות שינוי הצורה בז״א, עד שניכר עביות שלו, נבחן בשם דחיה. כי הולכת ומתפעלת בו, עד שמפרישהו לחוץ. (אלף קכ״ח אות ד׳).

דחית האורות למטה:

כח) האורות החדשים כשנכנסים לפרצוף הם דוחים את האורות הקטנים מהם למטה. למשל, כשיש אור הנפש בפרצוף, הוא מתלבש בכלי דכתר, ואח״כ בבוא אור הרוח הוא דוחה את אור הנפש לכלי דחכמה, והרוח מתלבש בכלי דכתר. וכן בבוא אור הנשמה, הוא דוחה את אור הרוח מכלים דכתר והוא מתלבש בו. וכו׳ עד״ז כנודע. (א׳ ר״ב אות קצ״ז).

דם הלידה:

כט) נודע, כי במ״ן דז״א העולים לאו״א, נכללים בהם כל הפרצופים שלמטה ממנו עד עשיה. כמ״ש דף א׳ קל״ט אות מ׳. ונברר ממ״ן אלו בחדשי העיבור, כל השייך לז״א עצמו, וכל הנשאר במ״ן הללו, שהם שייכים לנוקבא, ולפרצופי בי״ע הם יוצאים משם בבחינת דם לידה. (א׳ קל״ג אות כ״א).

דם בהמקור:

ל) דם פירושו, בחינת העביות שבמלכות שעליה שורה הצמצום, שלא לקבל מאור העליון, וע״כ הוא דוממת מלקבל האור, ונקראת משום זה דם. וכשהעביות היא במקומה בנה״י, נבחן הדם במקור, שהדין שורה עליה. אמנם כשעולה אל חג״ת, שאין מקומה שם, היא נמתקת שם ומתהפכת לחלב. (א׳ קס״א אות ק״ו).

דם טמא:

לא) הנה במ״ן דז״א שעלו לעיבור לאו״א, נכללים בהם כל הפרצופים שלמטה ממנו, ואחר שנברר כל השייך לז״א, יוצאים השאר בסוד דם לידה. כנ״ל בתשובה כ״ט. אמנם גם מבחינת ז״א אינו נברר כל

הבחינות, כי בחינת העביות דהוד, לא נברר כי אם בחי׳ השורש של העביות הזו ושאר בחי׳ נבררים אח״כ ע״י החלב, וכן היסוד והמלכות, הנמשכים מההוד.

ולפיכך נבחן שם ג׳ בחינות סיגים: א׳, מה שייך עוד לבחי׳ ז״א עצמו, שעוד לא הגיע זמן בירורו, שהם הוד יסוד ומלכות שלו. ב׳, הם מה שכבר שייך לפרצופים תחתונים, ואין לז״א חלק בהם. ג׳, הם אותם הסיגים שישארו לאחר בירור כל הפרצופים, דהיינו אחר שיתברר גם המלכות דעולם עשיה, שהם סיגים גמורים שאין בהם תועלת עוד, ונקראים דם טמא. (א׳ קל״ח אות ל״ה ואות מ״א ומ״ב).

דם שאינו טמא:

לב) הבחינה הב׳ של הסיגים, שהם אלו השייכים לנוקבא ולפרצופי בי״ע, היוצאים בסוד דם לידה, הם נבחנים לדם שאינו טמא, כי הגם שהם פסולת בערך ז״א, אמנם עדיין נברר מהם לקדושה לצורך שאר הפרצופים, ורק הבחינה הג׳ הנ״ל בתשובה ל״א, שהם הנשארים אחר המלכות דעשיה, הם נקראים דם טמא, להיותם חלקם של הקליפות. (א׳ קל״ט אות מ״א).

דם מתהפך לחלב:

לג) הבחינה הא׳ של הסיגים, הנ״ל בתשובה ל״א. שהם בחי׳ הוד יסוד ומלכות שבו, שלא נבררו בעת העיבור, הם אינם יוצאים לחוץ עם הלידה, אלא שהם עולים לחג״ת ונהפכו שם לחלב. (א׳ קל״ז אות ל״ב. א׳ ק״מ אות מ״ד א׳ קמ״ב אות נ״א) עי׳ להלן בתשובה ל״ד.

דם מזוקק וברור:

לד) הנה ע״י עלית התחתון למ״ן אל העליון, והתכללותו בזווג אשר שם, נמצא עביות התחתון מתתקן במסך דעליון, שעי״ז נעשה גם הוא ראוי לזווג. וענין השגת המסך אשר העביות דתחתון משיג, נבחן שהוא נעשה בזה מזוקק וברור, כי המסך שמקבל מזקק אל העביות ומתקנו באופן שנעשה ראוי לזווג.

והנה בעת העיבור דז״א לא נתקן מן העביות שלו רק בחינת השורש, כי רק שורש העביות נכלל ונתקן במסך דעליון, אבל שאר העביות הכלולות בהוד יסוד ומלכות שלו, לא נתקן עוד. כנודע. וע״כ הם נבחנים לסיגים, כי עוד לא נתקנו במסך דעליון, כי המסך דאו״א דבחינת עיבור אינו אלא מבחינת שורש העביות לבד. כנודע. ולפיכך הם נשארים עוד באמא, ועולים לחג״ת והם נכללים בזווג דכלים אמצעים דאו״א, שהוא בחג״ת, ואז מקבלים בחינת תיקון המסך דבחי״א. ונמצאת העביות הנשארת בהוד יסוד ומלכות, שמקבלת עתה בחינת מסך מאו״א, שבזה נעשתה לדם מזוקק, ונכנסת אל הז״א ע״י יניקתו מחג״ת מהחלב. וע״כ נבחן שהחלב שהוא יונק חוזר ונעשה בז״א לדם מזוקק וברור. שפירושו, שנעשה מתוקן במסך באופן שיהיה ראוי לזווג. (א׳ קס״א אות ק״ח).

דת״י שכבן ט׳ שנים ויום אחד:

לה) בן ט׳ ויום א׳, עוד אין לו בחי׳ יסוד בקו אמצעי, אלא רק דעת ות״ת לבד. כי בו׳ שנים ויום א׳ נכנס עטרת יסוד דתבונה, בדעת דז״א, ואז הת״ת ויסוד דז״א עדיין ריקנים מאור. ובשנה הט׳ ויום א׳ נכנס היסוד דתבונה, בדעת דז״א, ודוחה את עטרת יסוד דתבונה, למקום ת״ת דז״א, ונמצא עתה שיש לו אור גם בת״ת עד החזה, כי ירדה שם עטרת דיסוד תבונה אבל מחזה ולמטה, הוא עוד ריקן מאור. אלא אחר כך, לאחר ט׳ ויום א׳ יורדים החסדים ליסוד דז״א. (א׳ קס״ח אות קכ״ז).

ה׳ דאלקים בציור ד״י:

לו) ב׳ תיקונים עיקרים ז״א מקבל מאו״א לעת העיבור, שהם בירור ע״י ל״ב

נה״ח דאבא, המברר לרפ״ח ניצוצין שלו, נקיים וטהורים מכל בחי׳ עביות ודין. ואחר כך מקבל תיקון על ידי אמא, שמאירה לו הארת ה״ג מנ׳ שערי בינה שלה, שהם בחי׳ העביות דה״ת בעינים, שה״ת כבר ממותקת במדת הרחמים דאמא.

והנה בזמן העיבור, עוד לא ניכר בו, לא הבירור דאבא, ולא התיקון דאמא, כי הבירור דאבא נמצא עוד שמתעלם לגמרי תוך בחינת התיקון דאמא דה״ג שלה, והבירור הזה אינו מתגלה רק בעת הגדלות דז״א, כי ע״י השלמת הארת אבא הזו, יורדת ה״ת מעינים שקבל מאמא, ומחזירה אח״פ שלו למקומם, ונשלם בעשרה כלים, ואח״כ בעיבור ג׳ מקבל הארת החכמה, שהיא גמר הארת ל״ב נתיבות החכמה דאבא, שהאיר בו בסוד טפת הזרע דמיין דכורין. הרי שהבירור דאבא אינה מתגלה אלא לעת גדלותו. אבל תיקון דאמא, הגם שעוד לא מתגלה בו בימי עבורו, כי הוא שם רק בבחי׳ שורש העביות, אמנם כיון שכבר הוברר בו בימי עיבור הוא מתגלה בשעתו, דהיינו בימי היניקה.

לפיכך הה׳ דאלקים דמוח החכמה של היניקה, מצוירת בד״ר, כי ה׳ שבתוך ה׳ רומזת לטפת המ״ד דאבא, כי אין בחינת אבא ניכר שם, אלא מערך היותו עוד בבחינת טפה במוח האב, כלומר, שלאחר מכאן, כבר מתעלם תוך בחינת התיקון דעיבור שמצד אמא, מכח הארת הגבורות דקטנות שלה, כנ״ל.

אבל הה׳ דאלקים דמוח הבינה דיניקה מצוירת בציור ד״ו, שו׳ בלי ראש שבתוך הה׳ רומז על בחינת התיקון של הארת ה״ג דקטנות דאמא בזמן עיבורו דז״א, אשר זה נתגלה עתה בימי היניקה דכ״ד חודש, בסוד כ״ד גבולי אלכסון. כמ״ש בדברי הרב.

והה׳ דאלקים דמוח הדעת, מצוירת בג׳ ווין, מפני שעיקרו של ז״א הוא מוח הדעת שבו, כי חו״ב שבו הם רק מבחינת התכללותו מעליונים כנודע. ובו עקר ההכר מימי העיבור לימי היניקה, כי בעיבור לא נתגלה בו בחינת הקו האמצעי, ולא היה בו אלא ב׳ מוחין חו״ב לבד, ועתה ע״י יניקה נתגלה בו בחינת קו אמצעי, שהוא הדעת, ויש לו עתה ג׳ קוים. וע״ז מורה ג׳ ווין שה׳ דאלקים מצטירת בהן, שהן ג׳ קוין.

ומה שכל ההבחנות ניכרים רק בה׳ דאלקים בלבד, הוא, כי עתה בימי היניקה, אינו נגלה עוד לא בירור דאבא כנ״ל, גם לא בחינת הדעת שבו, כי כל ההבחן שבו הוא רק בכללות, מבחינת העביות דקטנות שבו, כי עוד אינו ראוי לזווג עד הגדלות. וע״כ כל השבח דיניקה הוא רק בבחינת הה׳ דאלקים שהיא בינה, ובה מתגלה כל החידושים שבעת היניקה. גם ידעת שבכ״ד חדשי היניקה, עוד ז״א בבחי׳ קטנות בלי שום זווג על העביות שבו, וע״כ עדיין השמות דאלקים שבו הם באותיות פשוטות בלי מילואים. וע״כ אין להבחין בהן רק בציור בלבד. (א׳ רל״ד אות רע״ד ורע״ה).

ה׳ דאלקים בציור ד״ו:

לז) עי׳ תשובה ל״ו.

ה׳ שבין הדדים שנעשתה לצנור:

לח) ה׳ זו שבין הדדין הוא מקום הזווג שבחג״ת דאו״א עצמם, וז״ס שנעשתה לצנור המריק שפע לקצוות, כי הזווג שבקו אמצעי הוא המשפיע לקצוות שהם הדדין. והיא הה׳ דאלקים שהיא בחינת הבינה שרק היא מראה תיקונה בימי היניקה, כנ״ל בת׳ ל״ו. אמנם הז״א מקבל המוחין דרך הקצוות כי ה״ח הוא מקבל מדד ימין, וה״ג מקבל מדד שמאל. (א׳ רל״ח אות רפ״ד).

ה׳ דהוד שנעשתה לקוף:

לט) הוד היא המלכות דז״א, דהיינו התכללות המלכות בז״א, בבחינת עטרת יסוד שלו, והיא נבנית ע״י ז״א לפרצוף שלם. וה׳ דהוד, היא בחינת כתר מלכות והיא בחינת הכלי דפנים של המלכות, מזמן הנקודים, כי ז״ת דנקודים מבחינת

הכלים דפנים, דהיינו שממעלה לפרסא דבי״ע, הם רק כח״ב חג״ת עד החזה, ונקודת החזה היא המלכות דז״ת דנקודים. ואח״כ בימי גדלות דנקודים, שנתפשטה כל ספירה מז״ת עד לעשיה, נמצא שגם נקודת החזה שהיא בחינת כתר של המלכות, נתפשטה לפרצוף שלם עד עשיה, ונמצאים כל ט״ת שלה הם בחינת אחורים, שקבלה ממטה לפרסא דאצילות. ולפי שכלים אלו דאחורים דמלכות דנקודים, לא חזרו לה בעת התיקון, ע״כ יש לחיצונים אחיזה גדולה בה, כי יש להם אחיזה בכל ט״ת שלה. וז״ס ה׳ דהוד שנתארכה ונעשתה לקוף, שרומז על התפשטות ט״ת דמלכות למטה מן השורה, דהיינו למטה מפרסא דאצילות בעת שביה״כ, אשר הרשימה דהתפשטות הזו נשארת גם עתה בכתר שלה, שבגלל זה מתאחזים בה החיצונים, בסוד ורגליה יורדות מות. (א׳ קל״ז אות ל׳).

ה׳ דמים טמאים:

מ) דמים פירושם, בחינות עביות הכלולות במלכות דז״א, שהם הוד יסוד מלכות, שלא נבררו ולא נתקנו בהתכללות הזווג דעיבור, אלא מבחינת השורש בלבד, וע״כ הם נחשבים עוד לסיגים ודמים בלי בירור. והנה בעביות זו דהוד יש ב׳ בחינות: א׳ מה ששייך לנוקבא שבגופו דז״א, הנקרא ה״ח, ואלו הם ה׳ דמים טהורים, כי אינם יוצאים עם הלידה, אלא נשארים במעי אמו, ולאט לאט בסדר המדרגה, הם עולים לחג״ת דאמא, ששם הזווג דבחי״א שמוציא קומת ה״ח, והעביות נכללת במסך ההוא דאמא, ומשם יונק אותם ז״א · בבחינת חלב, והחלב ההוא שה״ס עביות מתוקן במסך, יורד בז״א, ושוב מתהפך בו לדם צלול ומזוקק וברור. כנודע, שפירושו שגם הוא יכול להזדווג עליהם, להשיג קומת חסדים, כפי הכמות ואיכות שיצאו עליהם, בהתכללות הזווג באמא. הרי שה׳ דמים דבחינת הנוקבא שבגופו דז״א הכלולים בעביות דהוד יסוד ומלכות, שלא נתבררו בעיבור, הם בחינת דם טהור לגמרי, כי מתהפכים ונעשים לה״ח, שהם קומת הז״א.

אבל בחינת הנוקבא הנפרדת ושאר פרצופי בי״ע הכלולים בהעביות דמ״ן דז״א ולא נבררו עמו, הנה הם יוצאים עם הלידה, להיותם כולם בחינת גבורות, כי מז״א ולמטה הם גבורות, ורק ז״א בלבדו הוא ה״ח. כנודע. והנה בהם יש גם טמא ממש, כלומר, כי בהם מעורבים כל הפסולת הנשארת אחר כל הבירורים דפרצופי בי״ע, ונודע שהסיגים הנשארים אחר שנתבררה המלכות דעשיה, הם חלק הקליפות הטמאים. ולפיכך כל עוד שלא נבררו הה״ג אלו, נמצא שחלקם של הקליפות מעורבים בהם, ולכן נקראים ה׳ דמים טמאים. והבן היטב, שאין הכוונה על חלקם של הנוקבא הנפרדת דז״א ושאר פרצופי קדושה דבי״ע, אלא על מה שנשאר אחר המלכות דעשיה. (א׳ קמ״ב אות נ׳).

ה׳ דמים טהורים:

מא) עי׳ תשובה מ׳.

הארה להעלות מ״ן:

מב) אין ז״א יכול לעלות למ״ן לצורך עיבור ג׳, שהוא מוחין דהולדה, מטרם שהוא נשלם בכל המוחין דקטנות, הבאים בעיבור הב׳ שלאחר ב׳ שנים דיניקה. וע״כ צריכים מקודם להמשיך לו, כל המוחין דקטנות דעיבור ב׳, ואז יכול ז״א לעלות למ״ן למוחין דהולדה. והמשכה זו דמוחין דקטנות דעיבור ב׳ נקראת בשם המשכת הארה כדי שיוכל ז״א לעלות למ״ן (א׳ קפ״ג אות קע״א).

הגדלה:

מג) הגדלה פירושה, התלבשות האורות בכלים, ועיקר השם הזה מורה על הגדלת השלישים התחתונים דכלים הבאים לעת הגדלות, אמנם גם כל בחינת התלבשות האורות בכלים נקרא הגדלה. דהיינו אפילו

בביאת אור הנפש אל הפרצוף, שהוא מתלבש בכלים דחב״ד, נקרא שנגדלו אז כלים דחב״ד, אבל הכלים דחג״ת נה״י לא נגדלו עתה, כי לא קבלו שום אור. ואח״כ בבוא אור הרוח נבחן שהוא דוחה לאור הנפש אל הכלים דחג״ת, והרוח מתלבש בכלים דחב״ד, ונבחן עתה שגם הכלים דחג״ת נגדלו, כי אור הנפש ירד ונתלבש בהם. וכו׳ עד״ז. (א׳ קנ״ד אות פ״ח).

הגדלת אברים:

מד) אחר עיבור ב׳ שה״ת יורדת מעינים, ונחזרים אח״פ לז״א, ונשלם בכל ט״ס דכלים, נבחן שנגדל בכל אבריו, כי השיג השלישים התחתונים שהיו חסרים בכל ספירה וספירה שלו. אמנם עדיין אינם עולים בשם מטרם שמשיג הגדלות דעיבור הג׳, כי עד אז אינם מקבלים עוד אור, אלא אחר שמשיג אור הנשמה בעיבור ג׳, אז הנשמה דוחה לאור הרוח אל הכלים דחג״ת, ומתלבשת בחב״ד, וכן אור הרוח דוחה לאור הנפש לכלים דנה״י כדי להתלבש בעצמו בחג״ת, ונמצאים גם השלישים התחתונים שמשיגים אור. אמנם מטרם זה, נמצא אור הרוח בכלים דחב״ד, ואור הנפש בכלים דחג״ת, וכלים דנה״י ריקנים מאור. וע״כ אפילו לאחר עיבור ב׳, שכבר יש לו נה״י חדשים, אינם עולים בשם להיותם בלי שום אור. (א׳ קנ״ה אות צ״א).

הגדלה ממשית:

מה) הנה האורות המתלבשים בהכלים הנמצאים, מגדילים אותם. וזה נקרא בשם הגדלה סתם. (עי׳ אות מ״ג.) אמנם השלמת השלישים התחתונים דכלים, הבאה ע״י אריכת רגלים דאמא, אשר נה״י שלה מתחלקים לט׳ פרקים, ומשלימים לכל ספירה מט״ס דז״א, את שליש התחתון החסר שם, כנודע. זה נקרא בשם הגדלה ממשית, כי נה״י דאמא מתערבים עם כל אבר ואבר דז״א, ונעשה להשלמת ש״ת שלו דאורות, וש״ע דכלים כנודע. (א׳ קס״ג אות קי״ד).

המפו:

מו) עי׳ להלן אות קל״ז. (א׳ קל״ג אות כ״א).

השאלה:

מז) נה״י דאמא המתלבשים בבחינת לבושי מוחין תוך ז״א, נבחנים שהאורות נמצאים בהכלים בדרך שאלה. לפי שהכלים הם דאמא, אלא שנשאלים לשימוש האורות דז״א. (א׳ קל״א אות י״ב).

התחלקות הדעת לאדרין ואכסדראן:

מח) בעת הגדלות דז״א, לאחר העיבור ג׳ הנה אז יש זווג במוח הדעת שלו, המעלה או״ח עד החכמה, ומוציא הארתו לחוץ אל הבינה, ואז מקבל הדעת הארת חכמה, בתוך החסדים שלו, וכן מתהפך ממעלה למטה ומשפיע אותה הקומה אל הגוף. ואז מתחלק הדעת לאדרין ואכסדראין, כי חג״ת שהם בחי׳ אדרין, שפירושם חדרים פנימים, הוא משפיע בחינת חסדים מכוסים, כי הארת חכמה אינה מתגלית עד החזה דז״א, אלא רק מחזה ולמטה, הנקרא אכסדראין, שפירושם חדרים חיצונים, ששם מתגלה ההארת החכמה שבדעת. וז״ש בזוהר, שהדעת מתפשט אל הגוף וממלא אדרין ואכסדראין דגופא. דהיינו שמתחלק לב׳ בחינות כמבואר. (א׳ רכ״ב אות רמ״ד).

התכללות הפרצופין:

מט) הנה הפרצוף דעובר הז״א, מתחלת לידתו, עוד אין לו קומת נה״י בשלימות, אלא רק נה״י דנה״י. פירוש שהט״ס שלו שהם בקומת נה״י, אין שם בכל ספירה רק שליש א׳ משיעורו. כי בקו ימין שהוא חח״ג, יש לו בהם, רק השלישים התחתונים, שהם: נצח דחכמה, ונצח דחסד, ונצח דנצח. וכן בקו שמאל בג״ה, יש לו רק הוד דבינה, והוד דגבורה,

והוד דהוד. וכן בקו אמצעי דת״י, יש לו יסוד דדעת, ויסוד דת״ת, ויסוד דיסוד.

ואח״כ כשמשיג פרצוף היניקה, שהוא קומת חג״ת נה״י, שהוא ג״כ על אותו הדרך שנתבאר בפרצוף העיבור, דהיינו ב״ש בכל ספירה מט״ס דג׳ הקוים. שהם: חסד נצח דחכמה, וחסד נצח דחסד, וחסד נצח דנצח. ועד״ז ב״ש בקו שמאל, שהם גבורה הוד דחכמה וכו׳. וכן ב״ש בקו
יסנד אמצעי, שהם (דעת) ת״ת דדעת, (ודעת) ת״ת דת״ת, וכו׳. ואחר שנשלם הפרצוף הזה דיניקה, הוא מתלבש בפרצוף העובר, מחזה ולמטה. והנה אז הם נכללים זה בזה, ומשיג גם הפרצוף דעובר בחינת שליש אמצעי לכל ספירה מט״ס שלו, שהם: בחינת החסד בכל ספירה דקו ימין. ובחינת הגבורה בכל ספירה דקו שמאל, ובחי׳ הת״ת בכל ספירה דקו אמצעי. ויש לו עתה בכל אחד מהם ב״ש, כמו הפרצוף האמצעי.

וכן אח״כ כמשיג פרצוף הפנימי, שהוא קומת חב״ד, הנה אז הוא מתלבש תוך פרצוף אמצעי מחזה ולמטה שלו. ואז נכללים כל ג׳ הפרצופין זה מזה, ומשיג גם פרצוף היניקה השליש עליון בכל ספירה מט״ס שלו, ויש לו עתה ע״ס שלימות, שיש בכל אחת ג״ש. וכן גם פרצוף העיבור משיג השליש עליון לכל ספירה שלו, ויש לו עתה ג״ש נה״י בשלמות בכל ג״ש: בחח״ן בג״ה דת״י, דנה״י. וכן פרצוף היניקה. הרי נתבאר, איך הפרצופים נכללים זה מזה, שע״י זה הם משיגים את תשלומיהם. (א׳ ר״ו מאות ר״ז עד אות רט״ו).

התפשטות כח החלב לז״ת:

נ) ע״י כ״ד חדשי יניקה, ז״א משיג ו״ק דרות, שהם מתלבשים בכלים דחב״ד. ואח״כ ע״י עיבור ב׳, הוא משיג ג״ר דרוח. כנודע. ואז נבחן שג״ר דרוח דוחים את הו״ק למטה לז״ת דגוף, והם מתלבשים בחב״ד, ואז מקבלים הז״ת אל כח החלב דכ״ד חדשי יניקה, דהיינו בחינת ו״ק דרוח. (א׳ קנ״ד אות פ״ט).

התפשטות ל״ב נתיבות החכמה:

נא) נודע, שבחינת אבא, היא מטרם צמצום ב׳, להיותה מקבלת מבחינה שכנגדה בע״ב דא״ק, ששם עוד שולט צמצום הא׳, כי צמצום הב׳ מתחיל רק למטה מטבור דס״ג דא״ק. וע״כ טפת המיין דוכרין הנכללים בז״א, גורמים לו התגלות ע״ס בשלמות שמורידים הה״ת מעינים שלו, ומשפיעים בו הארת חכמה, ואז נבחן של״ב נתיבות החכמה נתפשטו במוחין דז״א. אמנם הם באים לו בג׳ בחינות: א׳ הוא לעת העיבור, בבחינת טפת הזרע, שאח״כ נקלטת בעיבור במעי אמו ונעלמת שם. ואז נבחן שאין עוד שום התפשטות לל״ב נתיבות החכמה. וכן בכ״ד חדשי היניקה, עוד אין לו שום הכר, כי אז נבחנת רק בסוד הציור דה׳ דאלקים הימיני בסוד ד״י. כנ״ל באות ל״ו. ע״ש. ותחלת גילוי הוא בעובר ב׳ שלאחר ב׳ שנים דיניקה, שאז הוא משיג הה״ח דאבא, הנקראים פנימים ומקיפים דאבא דקטנות. ואז מתגלה ל״ב נתיבות החכמה, בסוד ע״ב בימינא, ורי״ו בשמאלא וכ״ו בקו אמצעי. כמ״ש להלן בתשובה קמ״ג. אמנם עדיין אין זה נחשב להתפשטות גמור של ל״ב נתיבות החכמה, עד לאחר עיבור ג׳, שאז הם מתגלים במוחין שלו, ומתפשטים אל הגוף ע״י הדעת הממלא לאדרין ואכסדראין דגופא. (א׳ רכ״ט אות רס״ד).

התפשטות נ׳ שערי בינה:

נב) ה״ג דאמא, נקראות נ׳ שערי בינה. כי כל גבורה כלולה מעשר, והן נ׳. ונקראות שערים, על שם היסוד דאמא. ויש בהן ג׳ בחינות: א׳ הוא בימי העיבור, שאז היא מאירה לז״א את ה״ג שלה, בבחינת שורש העביות, ואז עוד אין לה״ג דאמא שום התפשטות בז״א, כי בשורש אין עביות ניכרת כנודע. ב׳ ביניקה,

שמתפשטים ג' שערי הבינה מבחינת הקטנות שבהם. ג', בגדלות שהם מתפשטים בשלימות. (א' רכ"ט אות רס"ד).

זווג דחצות לילה:

נג) בלילה אחר ברכת המפיל נסתלקו כל המוחין דז"א, ואפילו המקיפים דאמא, ולא נשאר בו אלא קיסטא דחיי, דהיינו דוגמת המוחין דב' שנים של היניקה, שהם: נפש דנפש ונפש דרוח, וע"י ק"ש שעל המטה, נמשך הזווג דחצות לילה בבחינת עיבור הב' דקטנות, הנקרא ביאה קדמאה לעשותה כלי, שע"י הזווג הזה מוחזרים אח"פ לפרצוף, ונשלם בעשרה כלים וכן ג"ר דרוח וו"ק דגדלות דאמא. (אות קמ"ג).

זווג דק"ש שעל המטה:

נד) עי' תשובה נ"ג. (א' קע"ג אות ק"מ וקמ"ב וקמ"ד. א' קע"ט אות קס"א).

זווג דק"ש דקרבנות:

נה) המוחין שקבל בזווג דחצות, הם מסתלקים בגמר הלילה, ונשאר ז"א שוב רק בנפש הרוח, כמו בלילה קודם חצות, ולפיכך הוא צריך מחדש לעיבור ב' דקטנות שלאחר ב' שנים דיניקה, הנקרא ביאה קדמאה. וזווג זה נעשה ע"י ק"ש דקרבנות. ויש בזווג זה ד' בחינות: א' היא גדלות ה"ג דאמא, הנקרא מקיפים דאמא. ב' היא ו"ק דה"ח דאבא, הנקרא פנימים דאבא, ג' היא גדלות ה"ח דאבא, הנקרא מקיפים דאבא, ד' היא ו"ק דגדלות דאמא. וכל ד' הבחינות האלו נעשות ע"י עיבור ב' ההוא, שהוא בא ע"י זווג או"א פב"א. שפירושו, שעדיין לא הפסיקה אמא את האחורים שלה המכסה על הארת חכמה.

ובמלת ישראל נכנסים בו מקיפים דאמא דקטנות, שהם ג"ר דה"ג שלה, עם ו"ק דה"ח שהם פנימים דאבא דקטנות. ובמלת אחד, נכנסים בו המקיפים דאבא דקטנות, שהם ג"ר דה"ח, עם ו"ק דאמא דגדלות. (א' קס"ו אות קכ"ג).

זווג דק"ש דיוצר:

נו) אחר שז"א כבר נשלם בכל הד' מדרגות דעיבור ב', ע"י ק"ש של הקרבנות, כנ"ל בתשובה נ"ה. שאז כבר הוא בבחינת ט' שנים ויום א'. הנה הוא ראוי לעלות למ"ן לעיבור ב' דגדלות, שנקרא עיבור ג', שהוא לבחינת מוחין דהולדה. ועיבור הג' הזה נעשה בק"ש דיוצר.

ובמלת ישראל, ממשיכים שוב את המקיפים דאבא דקטנות, כדי לעורר העלית מ"ן למוחין דהולדה. ובמלת אחד, עולה ז"א למ"ן לאו"א בבחינת עיבור ג', ונעשה הזווג דהולדה באו"א, בכל השלמות פנימים ומקיפין דאבא ודאמא. אמנם ז"א לא יוכל לקבל המוחין ההם בבת אחת, אלא עתה במלת אחד, הוא מקבל רק המוחין דו"ק דגדלות אמא מבחינת מוחין דהולדה. וג"ר דמוחין ההולדה, הוא מקבל אח"כ בברכת אבות דעמידה. וז"א עצמו עושה הזווג דפב"פ בשים שלום. (א' קפ"ח אות קפ"ה. ובמרשב"י באד"ר בפירושו על הזוהר דקל"ה ע"ב עש"ה וז"ל: בכל לילה מזדווגים או"א בחצות לילה לעשותה כלי וכו' ואח"כ ביום, חוזרים או"א להזדווג בסוד זווג גמור של ביאה שנית לצורך מוחין דהולדה בק"ש, ומזווג ההוא נמשך אל זו"ן להזדווג גם הם בתפלת שמונה עשרה בשים שלום בסוד זווג גמור שני לצורך הולדה גם הם עכ"ל).

זווג דק"ש דערבית:

נז) אחר היום מסתלקים כל ה"ח דאבא, כי אין זמנם של החסדים אלא ביום ולא בלילה, שהם בחינת הפנימים ומקיפים דקטנות דאבא, ולא נשאר מהמוחין דיום, אלא בחינת הגדלות דה"ג דאמא, שנקרא מקיפים דאמא דקטנות. ולפיכך אחר שנסתלקו החסדים כולם, צריכים לחזור

ולעורר העלית מ"ן לעיבור ב' דקטנות מחדש לתפלת ערבית.

ולכן, במלת ישראל דק"ש של ערבית, ממשיכים הפנימים דאבא, שהם ו"ק דה"ח, ובמלת אחד, נכנסים בו מקיפים דאבא דקטנות, וו"ק דאמא דגדלות, דהיינו ג' הבחינות דעיבור ב' שלאחר ב' שנים דיניקה. וע"כ אינו ראוי לעיבור ג'. ונתבאר, שבג' הק"ש, שהם: ק"ש דעל המטה, וק"ש דקרבנות, וק"ש דערבית, אין בהם יותר מעיבור ב' דקטנות, שבהם ד' מדרגות: מקיפים דאמא, ופנימים דאבא, ומקיפים דאבא וו"ק דגדלות דאמא. ויותר מזה אי אפשר לז"א שיקבל, כי מטרם שהוא נשלם בכל ד' המדרגות דעיבור ב' אינו ראוי לעלות לעיבור ג' לצורך מוחין דהולדה. ורק בק"ש דיוצר לבד עולה למ"ן לצורך מוחין דהולדה. משום שכבר קבל כל ד' המדרגות של עיבור ב' בעת ק"ש דקרבנות, ע"כ הוא עולה לעיבור ג' לצורך מוחין דהולדה במלת אחד. (א' קפ"ז אות קפ"ד).

חו"ב דיניקה:

נח) בחינת אור הרוח שז"א משיג בעת היניקה, הוא דוחה את אור הנפש דעיבור לכלים דחג"ת, והוא עצמו מתלבש בכלים דחב"ד. ונמצא שבחי' חו"ב דיניקה, הוא רק אור הרוח לבד. וזה הכלל, שכל אור חדש הבא לפרצוף הוא מתלבש בכלים העליונים, ודוחה האור שהיה שם מקודם לכן. אל הכלים שלמטה. (א' קנ"ד אות פ"ח).

ח"י חדשי יניקה:

נט) ת"ת דא"א כלול מן י"ח גבולים. כי חציו העליון יש בו ו' גבולים, בו"ק שבו המלובשים באו"א. וחציו התחתון כלול מי"ב גבולי אלכסון כמ"ש להלן בתשובה ס"ה. ובכדי שז"א יכלול בתוכו י"ח גבולים הללו, הוא נבחן שיונק ח"י חודש. ולמ"ד שהם כ"ד חודש, הוא סובר, שגם חציו העליון כלול מי"ב גבולי אלכסון, אחר שהוא נכלל בחציו התחתון. כי בעת עלית נה"י לחג"ת דא"א, נכלל חציו התחתון מחציו העליון, ויש בתחתון עצמו ב' בחינות הת"ת הנ"ל, וכיון שחציו העליון כלול בתחתון, כבר גם בו יש י"ב גבולים כמו חציו התחתון. (א' רכ"ט אות רס"ד).

חיות בהשאלה:

ס) עי' תשובה מ"ז (א' קל"א אות י"ב).

חיצון:

סא) עי' תשובה קכ"ו.

חלב:

סב) בעת הלידה, שהדלת דקטנות חוזרת לשליטה, מכח עלית ה"ת לעינים, שישסו"ת יורדים ומתמעטים לבחינת ו"ק, ונסתלקו מהם הג"ר, כנודע. (עי' תשובה כ"ו) ולא נשאר שם אלא אורות דרוח נפש, אשר אז עולה שוב אור הרוח לכלים דחב"ד, ואור הנפש שהיה בנה"י, עולה לכלים דחג"ת, הנה עולה עמו ג"כ, בחי' העביות דהוד יסוד ומלכות שלא נבררו, ונכללים בהזווג החדש דחג"ת, שהוא בחי"א, ומקבלים בחינת מסך מתוקן דבחי"א מתוך התכללות בזווג ההוא, ואז נעשו לחלב, כי קומת החסדים היוצאים שם על בחי"א, נבחנים לחלב. וכשז"א יונק ומקבל לתוכו החלב הזה, הוא משיג בחינת העביות דהוד יסוד מלכות, המתוקנים במסך דעליון, וגם הוא עצמו נעשה בסופו ראוי להזדווג עליה, ויוצא בו קומת ה"ח וה"ג. ולפיכך נחשב החלב שהוא יונק, לבחינת האודם שבו, כי נעשים בו לבחינת עביות מתוקנת במסך דבחי"א. וכל עביות הנמשכת מאמא, נבחנת לאודם, כי בינה דצמצום ב' מכונה ארץ אדום, כנודע. (א' קס"א אות ק"ח. אלף קל"ז אות ל"ב. א' קמ"ד אות נ"ט).

חלב ודם:

סג) חלב (בצירי תחת הח') שהוא

השומן, נמשך מטפת מ״ד דאבא. ודם, נמשך מטפת מ״ן של הנקבה. ומשניהם נבנה ז״א והן קריבין לגבוה. (א׳ קס״ב אות ק״י).

טבורא דלבא:

סד) מקום נקודת החזה, נקרא טבורא דלבא. (א׳ ק״נ אות ע״ט).

י״ב גבולי אלכסון:

סה) נודע, שה״ח הנקראים חג״ת נ״ה, הם כנגד ה׳ הבחינות כח״ב זו״ן, ונמצא שעיקר ז״א הוא נצח לבד. ומצד שמוחותיו מאו״א, שהם מקבלים מבחינה שכנגדם בע״ב דא״ק, שבו נתחלפו הספירות, שבא אור חכמה בכלי דכתר וכו׳, ונמצא אור הנצח שעלה לת״ת, וע״כ נבחן עיקר ז״א לת״ת דה״ח, ובחינות חסד וגבורה שבו, הוא מכח התכללותו בעליונים, ונה״י שבו הוא מכח התכללות המלכות בו. הרי, שת״ת כולל כל הו״ק ונודע, שע״י עלית ה״ת לעינים, נעשה קו שמאלי בכל הספירות. כי עצם הספירות נבחנות לקו ימין, ובחינת עביות המלכות שנכללה בכל ספירה וספירה עד העינים נבחנת לקו שמאל. ולפי״ז נמצא, שיש ב׳ בחי׳ ו״ק, בז״א, א׳ דקו ימין, והב׳ דקו שמאל, והם מכונים י״ב גבולי אלכסון. כי כל בחינה יש לה גבול בפני עצמה. ונקראים אלכסון, משום, שהתכללות ב׳ ההין שנעשה בעלית ה״ת לעינים, מכונה אלכסון, כי נעשה בהם קו מהפנים אל האחור, כי ב׳ נקודות עושים בחי׳ קו, ולהיות הנקודה העליונה דבחינת פנים, מה״ר והנקודה התחתונה מבחינת אחורים, דהיינו מה״ת, ע״כ מובנות כמו אלכסון. ההולך מפנים לאחור. וז״ס שהפרסא גו מעוהי שהוא השורש של עליה זו, היא עומדת באלכסונא, כנודע. (אלף רכ״ט אות רס״ב).

י״ה דאלקים:

סו) התפשטות דל״ב נתיבות החכמה תוך נ׳ שערי בינה, דהיינו בבחינת הקטנות, שאין עוד גילוי אלא לבחינת ה״ג דקטנות דאמא, הנה זה נבחן, לבחינת י״ה דאלקים. כי הקטנית דאמא הוא השם אלקים, ובחי׳ יוד היא טפת מ״ד דאבא הכלולה בה, וה׳ היא בחינת הכר ההי״ג דקטנות שנתגלה בז״א על ידיה. אמנם בבחי׳ עיבור ז״א, שאז אין עוד התפשטות אפילו לנ׳ שערי בינה דקטנות, כי העביות היא בבחינת שורש, נבחן שעוד לא נתגלה שם כי אם אותיות אל״ם מאלקים, ולא י״ה המורים על התפשטות הנ״ל. עי׳ תשובה י״ד. (דף א׳ רכ״ה אות רנ״ג. ובאו״פ ד״ה אל״ם).

יניקה אמיתית:

סז) עי׳ תשובה כ״ד, שנתבאר שם, ב׳ מיני יניקות דז״א, כי אחר שהשיג נפש דרוח מאו״א בעת הלידה, ונולד, הנה נפל לבי״ע, ונמצא שנאבד ממנו הנפש רוח דאצילות שהשיג בעת העיבור ובסופו. ואז ע״י יניקה מדדי בהמה, חוזר לו בחינת הנפש דאצילות מזמן העיבור. וע״י יניקה מדדי אדם, הוא משיג בחינת הרוח. עש״ה. והנה היניקה מדדי בהמה אינה נחשבת לחידוש בז״א. כי קנה עוד אותו אור הנפש בעת העיבור, ועתה אינה אלא החזרה בלבד. וכל החידוש שהוא קונה בעת היניקה הוא רק על אור הרוח, שלא הספיק כלל לקבלו בעת הלידה, כי תכף נפל לבי״ע. וע״כ עיקר היניקה וחידושו, נבחן רק על בחינת היניקה מדדי אדם, שהוא יונק מדדי הבינה. (א׳ קל״ג אות י״ט).

יניקת נה״י מהשדים:

סח) אחר ביאת הגדלות דיניקה, דהיינו בז׳ שנים שלאחר עיבור ב׳, הנה אז מתלבשים ג״ר דרוח, בכלים דחב״ד, ובחינת ו״ק דיניקה יורדים לחג״ת נה״י. כי ג״ר דרוח דוחים הקטנות למטה. ונבחן אז, שבחינת החלב של יניקה דכ״ד חודש, ירדה ונתלבשה בנה״י ונמצא עתה, שנה״י דז״א יונקים מדדי אמא, כלומר שמקבלים המוחין האלו דיניקה דכ״ד חודש.

ירידת הקטנות למטה:

סט) כל אור חדש מקובל רק בכלים העליונים דפרצוף, בחב״ד שלו, ואור הקטן ממנו שהיה שם מקודם לכן, יורד למטה. וע״כ בביאת אור הגדלות נמצא שהוא דוחה את הקטנות מכלים העליונים למטה. (א׳ ר״ב אות קצ״ז).

ירך יעקב:

ע) עי׳ תשובה ס״ה, שנתבאר, כי עיקר ז״א הוא הנצח, וחג״ת שלו הוא מהעליונים, והוד מתחתונים, שהיא המלכות. וכל אחיזת הס״א יכול להיות רק במלכות, ולא בז״א עצמו, ולכן הס״א יכול להתאחז בהוד דז״א, להיותה מהתכללות המלכות בו, ולא מנצח שהוא בחינת ז״א עצמו.

אמנם מצד המשכתו של ז״א מאו״א ומע״ב דא״ק, שנתחלפו בהם האורות, ונמצא שאור ההוד עלה בכלי דנצח. והנה מצד התחלפות הזאת עולה הס״א ומתאחזת גם בנצח דז״א. וז״ס שקר אין לו רגלים, כי הס״א משקר לאחוז בב׳ רגלים, דהיינו גם בנצח, וזה שקר, כי הנצח הוא כבר באמת עיקר ז״א, ואין שם שום מקום להאחז בה הס״א, כנ״ל. וז״ס ונצח ישראל לא ישקר וכו׳, כי ז״א שנקרא ישראל, לא יתן לס״א להאחז בנצח שלו, כי אחיזת הס״א שם בשקר הוא, כי באמת עיקר ז״א הוא הנצח.

וז״ס ותקע ירך יעקב, שהמלאך, שהוא שרו של עשו, נאחז רק בהוד שלו שהוא ירך השמאלי, ולא בב׳ ירכים. כי נצח ישראל לא ישקר וכו׳, ולא נתן לו לאחוז בנצח שבו. (א׳ קל״ז אות כ״ט ל׳).

כבד:

עא) הכלי הפנימי ששם משכן אור הנפש, נקרא כבד. והוא עומד נגד ג״ש עליונים דנה״י. (א׳ ר״י אות רט״ז ורי״ז ור״כ).

כ״ד גבולים:

עב) ת״ת הוא העיקר דה״ח, (כנ״ל אות ס״ה.) והנה ת״ת דא״א, יש בו ב׳ בחינות דה״ח, כי בחציו העליון הוא בתכלית השלימות, והוא שייך לחלקו של או״א. ובחציו התחתון כבר שייך לחלקו של ז״א. שז״א אינו כל כך בשלמות. גם מחציו ולמעלה הוא בבחינת חסדים מכוסים. ומחציו ולמטה הוא בבחינת חסדים מגולים.

ונודע שת״ת כולל י״ב גבולי אלכסון. (כנ״ל אות ס״ה.) וזה הת״ת שהוא חלקו של ז״א, כולל ג״כ את חציו העליון דת״ת. כי לעת עיבור שעלו נה״י דא״א לחג״ת שלו, הנה נכלל חציו התחתון בחציו העליון מכח עליתו שם. וע״כ נבחן הת״ת הזה המלובש בז״א, שיש בו כ״ד גבולי אלכסון, ב״פ י״ב גבולים מחמת ב׳ מיני הת״ת הכלולים יחד. וע״כ יונק ז״א כ״ד חודש, שהוא נגד כ״ד גבולים אלו. (א׳ רכ״ט אות רס״ג.)

כ״ד חדשי יניקה:

עג) עי׳ תשובה ע״ב. (שם).

כלים חיצונים דאו״א:

עד) כשאו״א מזדווגים לצורך ז״א מבחינת עביות דכתר, הנשאר בהם מעת עיבור שלהם עצמם, הוא נבחן שהזווג הוא מבחינת כלים חיצונים, כלומר, מבחינת פרצוף העיבור שלהם עצמם, שהוא פרצוף חיצון שלהם. וקומת הזווג הזה היא קומת נה״י. וכשמזדווגים מבחי׳ עביות דבחי״א, שנשאר בהם מבחינת פרצוף היניקה שלהם, נבחן שהזווג הוא מבחינת כלים אמצעים שלהם, כי פרצוף היניקה הוא פרצוף תיכוני. כי ג׳ פרצופים הם: פרצוף דגדלות בפנימיות כולם, ועליו מלביש פרצוף דיניקה, ועליו מלביש פרצוף העיבור. (א׳ קנ״ט אות ק״ג).

כלים פנימיים דאו״א:

עה) כשאו״א מזדווגים מבחי״ב ומבחי״ג דעביות, דהיינו מבחי׳ הגדלות שלהם, נבחן

שהזווג הוא מכלים פנימים שלהם. כלומר מבחינת פרצוף הפנימית שלהם. עי׳ תשובה ע״ד.

כלים עליונים נגדלים תחלה:

עו) זה הכלל, שהעליון משפיע בדבר העב יותר והתחתון מקבל רק בכלים הזכים יותר. פירוש: כי מדת הקומה היוצאת ע״י הזווג עם אור העליון, הוא תלוי בריבוי העביות, שכל שהמסך מבחינה יותר עבה כן קומת האור יותר גדולה, כנודע. אמנם כשהאור מתקבל בתחתון הוא מקובל בכלים הזכים יותר, דהיינו בכלים החב״ד, כי כל שהכלי יותר זך, יש לו השתוות ביותר עם האור שיוכל להלבישו. ולפיכך בעת שבא אור הנפש בפרצוף הוא מקובל בחב״ד הפרצוף, שהם הכלים היותר זכים, ונמצא שהכלים העליונים נגדלים תחלה שהם חב״ד, אבל חג״ת נה״י הם עוד בלי אור. אלא אח״כ כשבא גם אור הרוח אל הפרצוף, הנה הרוח דוחה את אור הנפש מכלים דחב״ד, לכלים דחג״ת, והוא עצמו מתלבש בכלים דחב״ד. ונמצא עתה שגם כלים דחג״ת נגדלו, כי נתלבש בהם עתה אור הנפש. אבל כלים דנה״י עוד לא נגדלו כלום, והם עדיין בלי אור. עד שבא אור הנשמה, שאז הנשמה דוחה את אור הרוח מכלים דחב״ד, לכלים דחג״ת, כדי להתלבש בעצמו בחב״ד, וכן אור הרוח דוחה לאור הנפש לכלים דנה״י, כדי להתלבש בעצמו בכלים דחג״ת. ונמצא שנגדלו גם הכלים התחתונים דנה״י. הרי, כי תמיד כלים העליונים נגדלים תחילה. (א׳ קצ״ז אות קצ״ג).

כללות:

עז) בעת שכבר נכנס מדת עביות מתוקנת במסך הראוי תוך הפרצוף, אלא שעוד הוא מחוסר זווג עליה, משום איזו סבה, נבחן שהמוחין נגמרים בו מבחינת הכללות שבו, כי כבר נגמרו כל תיקוניו, ואינו מחוסר אלא זווג. (א׳ ריי״ט אות רלח).

כתר דז״א:

עח) כתר דז״א אינו בכלל המוחין שלו, כי הן הכלי והן האור אינם מבחינתו עצמו אלא מעליון שלו. והוא מטעם, כי המוחין דז״א נמשכים בעיקר מאו״א, המתיחסים לע״ב דא״ק, שבו נתחלפו האורות ובא החכמה בכלי דכתר, והבינה בכלי דחכמה, וכו׳, ואור הכתר נשאר בפה דעליון, ולא נתפשט אל הפרצוף (כנ״ל בחלק ה׳ דף רצ״א אות ב׳ עש״ה כל ההמשך, כי כל המובא שם בענין הארת הכתר נוהג ג״כ בכתר דז״א.) הרי שמבחינת ע״ב, דא״ק הן הכלי אינו מבחינת ע״ב, אלא שהוא בחינת הפה דעליון, כי שם עומד הכתר שלו, והן האור אינו שייך לו, כי ע״ב הוא מעביות דבחי״ג, וכתר הוא מבחי״ד, עש״ה באו״פ. ועד״ז הוא בז״א, כי המוחין שלו מתיחסים אליו, כנודע.

לב:

עט) הכלי שבו משכן אור הרוח, נקרא לב. והוא עומד בחג״ת. (א׳ ר״י אות רט״ז וריי״ז וריי״ח ור״כ).

ל״ב אלקים דמעשה בראשית:

פ) נודע שהתפשטות הראשונה של הל״ב נתיבות החכמה ונ׳ שערי בינה, היא בבחינת יניקה דז״א, אמנם נבחן כאן שלבנ״ה הם מאירים תוך נ׳ שערי בינה, כלומר, שבחינתם עצמם דלבנ״ה אינה מתגלה, אלא תוך העלם והתלבשות דנ׳ שערי בינה. ומבחינה זו נקראים נ׳ שערי הבינה בשם ל״ב אלקים להיות הבינה, שנקראת אלקים, מגלה מתוכה בחינת ל״ב נתיבות החכמה. (עי׳ לעיל תשובה נ״א.) ולעת הגדלות דז״א, אז מתגלים ל״ב נתיבות החכמה מבחינתם עצמם, ואז הם נקראים ל״ב הויות. (א׳ רכ״ז אות רנ״ח.)

ל״ב נתיבות החכמה:

פא) עי׳ תשובה נ״א.

ל״ב שנים:

פב) מכח התפשטות ל״ב נתיבות תוך נ׳ שערי בינה, (כנ״ל בתשובה פ׳) מכח זה נצמחים ל״ב השנים בעת היניקה, שהם בחינת הגילוי שנ׳ שערי בינה מגלים מתוכם את ל״ב נתיבות החכמה. (א׳ רכ״ח אות רנ״ט).

לבר מגופא:

פג) כל ספירה כלולה מע״ס, כנודע ויש הפרש גדול כאן, כי בבחינת עצמה של הספירה, וכן במה שכלולה מעליונים ממנה, היא סובלת מכל הכחות והצמצומים שבהם, כי כל הכחות שבעליונים שולטים בהכרח בתחתונים מהם. אמנם ממה שהספירה כלולה מתחתונים היא כלולה רק מבחינת אורותיהם בלבד, אבל לא מהכוחות והצמצומים שבתחתונים. כי זה הכלל שכל מסך וצמצום אינו יכול להתעלות למעלה ממקום יציאתו אף משהו.

ובזה תבין ההפרש הגדול מחג״ת אל נה״י דז״א, כי מצד המוחין נבחן עיקר ז״א שהוא רק ת״ת, וחו״ג הוא מהתכללותו מעליונים, ונה״י הוא מהתכללותו מתחתונים. כנודע. והנה כל אחיזת הקליפות הוא רק בנוקבא דז״א, שהיא המלכות. אבל בז״א עצמו אין להם אחיזה. ונמצא שמנצח ולמטה שספירות אלו הם מהתכללות המלכות, הנה כבר יש אחיזה לחיצונים, אמנם בחינת אחיזתם זו, נבחנת שהוא מבחינת לבר מגופא, כלומר, כי אינם מגוף ז״א עצמו, אלא מהתכללותו מהתחתונים דהיינו ממלכות, וע״כ אין אחיזה שלהם פוגמת בז״א אלא רק מצד המלכות הכלולה בו. וע״ז סובב הדיוק, שכל נה״י לבר מגופא. (א׳ קל״ז אות כ״ט).

לידה:

פד) בשעה שהוכר עביות דגופא דז״א שהיא משונה מבחינת אמא, נבחן עם זה, שנולד ויצא לחוץ. כי כמו שהגשמיים נפרדים זה מזה בשינוי מקום, כן הרוחניים נפרדים זה מזה מתוך שינוי צורה הנופל ביניהם. (א׳ קכ״ז אות א׳ ואות ו׳).

מגולים:

פה) מילוי ולבוש ענינם אחד, כי כל תחתון יוצא במקום החסרון דעליון, וממלא אותו באורותיו, כמ״ש באורך אצל פרצופי א״ק, וע״כ נבחן התחתון לבחינת מילוי דעליון ולבחינת לבוש לעליון.

ומתוך שפרצוף עתיק, אשר בחינת ה״ת דצמצום א׳, שה״ס מלכות דא״ק, מלובשת בו, הוא נמשך ג״כ עד סיום בי״ע כמו רגלי א״ק כמעט. וז״ס שב״ש תחתונים דנה״י דעתיק יוצאים לבר מפרסא דאצילות למקום בי״ע. וכיון שפרצופי בי״ע אינם מוסיפים כלום לעתיק דאצילות, ע״כ אינם נחשבים למילוי שלו, ונבחן משום זה שב״ש אלו היוצאים לבר מאצילות הם שם מגולים, כי אין שם מבחינת אורות דאצילות שילבישו אותו. (א׳ קל״א אות י״ד) ועי׳ לעיל בחלק ח׳ דף תרמ״א ד״ה ונמצאו).

מוח:

פו) הכלי שבו מלובשת הנשמה נקרא מוח. והוא עומד בג״ר. (א׳ ר״י אות רט״ז ריי״ח וריי״ט).

מוחין דאלקים:

פז) מוחין דז״א הבאים מעיבור הא׳, ומעיבור הב׳ שלאחר ב׳ שנים ויום א׳, הם כולם מוחין היותו בן ט׳ שנים ויום א׳, הם כולם מוחין בשמות דאלקים. אלא המוחין הבאים אחר עיבור ג׳ שלאחר ט׳ שנים ויום א׳, הם מוחין דשמות הויות. (א׳ רכ״א אות רמ״ג).

מוחין דבן ד׳ שנים:

פח) מוחין דבן ד׳ שנים, הם: פנימים ומקיפים דאמא דקטנות, שהם הקטנות דה״ג עם הגדלות דה״ג. וכן בחינת נו״ה של הפנימים דאבא דקטנות, שהנצח דה״ח דאבא מלובש בחכמה דז״א, והוד דה״ח מלובש

בבינה דז״א וכלי הדעת עדיין ריקן מאור. (א׳ קס״ו אות קכ״ג).

מוחין דבן ו׳ ויום א׳:

פט) מוחין דבן ו׳ שנים ויום א׳, הם פנימים ומקיפים דאמא. וכל הפנימים דאבא דקטנות, שהם חג״ת נו״ה. ואז יורדים נו״ה דה״ח מחו״ב אל חסד וגבורה דז״א, וחג״ת דה״ח מתלבשים בחב״ד דז״א. ואז יש לו מקצת דעת, כי ת״ת דה״ח דאבא מלובש עתה תוך דעת דז״א. והוא עונת הפעוטות שמקחן מקח במטלטלים. כי ו״ק נקראים מטלטלים, בהיותם מטולטלים מרחמים לדין ומדין לרחמים. ואלו הה״ח דאבא מלובשים תוך הכלים דנה״י דתבונה, בתוך ה׳ פרקים תחתונים שלה, כי חג״ת דה״ח דאבא מלובשים תוך ב״פ אמצעים דנו״ה שלה, ובפרק עטרת יסוד שלה. ונו״ה דה״ח דאבא מלובשים תוך ב״ש תחתונים דנו״ה שלה. (א׳ קס״ז אות קכ״ה).

מוחין דבן ט׳ ויום א׳:

צ) מוחין דבן ט׳ שנים ויום א׳. הם פנימים ומקיפים דאמא דקטנות ופנימים ומקיפים דאבא דקטנות. כי אז יורדים ג״ר דה״ח, שהם בחינת ל״מ דצלם דה״ח, שהם ג״ר: חב״ד. ואז דוחין חג״ת דה״ח מכלים דחב״ד דז״א, אל כלים דחג״ת, ומתלבשים בכלים דחב״ד. וכן חג״ת דה״ח דוחים נו״ה מחו״ג אל כלים דנו״ה דז״א, והם מתלבשים בחג״ת. ומקיפים אלו דאבא, מלובשים תוך ג״ש עליונים דנה״י דתבונה. ועתה נשלם ז״א בט״ס שלו מבחינת אור הרוח. והוא ראוי עתה לעלות למ״ן למוחין דהולדה. (א׳ קס״ח אות קכ״ז וק״ל).

מוחין דגדלות:

צא) מוחין שז״א מקבל ע״י עליתו למ״ן אחר היותו בן ט׳ שנים ויום א׳ הנקרא עיבור ג׳, נחשבים למוחין דהולדה, כי ע״י גם הזו״ן חוזרים פב״פ, וראוים להולדת נשמות. והם הנקראים מוחין דגדלות. (א׳ קנ״ו אות צ״ב).

מוחין דהולדה:

צב) עי׳ תשובה צ״א (א׳ קנ״ה אות פ״ז).

מוחין דכללות:

צג) עי׳ תשובה ע״ז. (א׳ רי״ט אות רל״ח).

מוחין דקטנות:

צד) כל המוחין הבאים בעיבור א׳ ובעיבור ב׳ עד היותו בן ט׳ שנים ויום א׳, נקראים מוחין דקטנות. מלבד ו״ק דגדלות אמא, שהוא ג״כ מקבל בעיבור ב׳. אמנם ו״ק דגדלות אלו, הם כמעט בערך אחד עם ג״ר דמוחין דקטנות. (א׳ קע״ט אות קס״ג).

מזונות:

צה) בחינת המזונות של הפרצוף מחויבים להיות תמיד ממדרגה שלמעלה מפרצוף עצמו, כי המזונות אלו מכשירים אותו לעלות שם ולהלבישה בקביעות. עי׳ תשובה כ״ד. (א׳ קמ״ד אות ס׳).

מחצית הפרצוף ממש:

צו) נקודת החזה שבפרצוף נחשב למחציתו ממש. כי ב׳ סיומים יש: א׳ מצד קו האמצעי, והוא בחינת הסיום לאורות וב׳ מצד הקצוות והוא סיום לבחינת הכלים. והנה מצד הכלים מסתיים מחצית הפרצוף במקום הטבור. אמנם אינה נחשב למחציתו ממש, כי עיקר ההבחן בפרצוף הוא מבחינת האורות שבו. וע״כ רק בסיום דקו האמצעי, שהוא במקום החזה, שם נחשב סיום מחצית הפרצוף. (א׳ ק״נ אות ע״ט).

מטלטלין:

צז) הו״ק נקראים מטלטלין. מטעם, כי כל עוד שאין בחינת ג״ר בפרצוף הם

מטולטלים מדין לרחמים, ומרחמים לדין. (א׳ קס״ז אות קכ״ה).

מ״ר:

צח) בינה נקראת מ״י. בסו״ה שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה. כמ״ש בזוהר בראשית בתחלתו. (א׳ קל״א אות י״א).

מקום הריון:

צט) עיקר התיקון הנרצה בעיבור, הוא להאירו מבחינת עביות דצמצום ב׳, מסוד עלית ה״ת לעינים, הנקרא מילוי דאלפין. כנודע. ולפיכך נבחן מקום הריון בשליש תחתון דת״ת דאמא, המקבל מבחינה שנגדו מס״ג דא״ק מטבור ולמטה, ששם מלבישים ג״ר דנקודים, שבהם הותחל שורש זה דעלית ה״ת בעינים. ולפיכך מכונה מקום זה בטן, או מקום הריון. (א׳ קכ״ח אות ה׳).

מקיפים דל״ס דצלם:

ק) קומת ע״ס דמוחין היוצאת בעליון לצורך התחתון, נחלקת לפנימים ומקיפים, שהפנימים נקראים צ׳ דצלם, שפירושו ו״ק דמוחין ההם, ומקיפים נקראים ל״ס דצלם שפירושו ג״ר דע״ס ההם. (א׳ קנ״ח אות צ״ח).

מקיפים דקטנות אבא:

קא) בחינת ג״ר דה״ח הבאים בג׳ השנים מן ו׳ ויום א׳, עד ט׳ ויום א׳, הם נקראים מקיפים דקטנות אבא. (א׳ קפ״ו אות קע״ט).

מקיפים דקטנות אמא:

קב) ג״ר דה״ג שמקבל תכף בעת עלותו לעיבור ב׳ אחר שני שנים דיניקה, נקראים מקיפים דקטנות אמא. כי ה״ג מתיחסים למוחין דאמא. וה״ח מתיחסים למוחין דאבא. (שם).

נו״ה לבר מגופא:

קג) עי׳ תשובה פ״ג.

ניקוי הפסולת:

קד) עביות שבמ״ן דתחתון, העולה ונכללת בזווג הפרצוף העליון, מתבררת ומתתקנת שם, שפירושו, שהעביות משגת בחינת המסך מעליון שאז התחתון עצמו ראוי לזווג. וע״כ הכל תלוי במדת המסך המשמש בזווג ההוא דעליון, שאם למשל המסך הוא דבחי״א, אינו נברר מעביות בעת ההיא אלא בחי״א, והשאר יוצא בבחי׳ פסולת, כי המסך לא תיקן אותו. ולכן נבחן תיקון ההוא בשם ניקוי הפסולת, כי אותו הכמות שהמסך קולט ממנה, הוא מתנקה וראוי לזווג. (א׳ קמ״ה אות ס״ב).

נ׳ שערי בינה:

קה) עי׳ לעיל תשובה נ״ב.

נ׳ שערי בינה שבז״א:

קו) נודע, שנ׳ שערי בינה, פירושם ה״ג דאמא, כי כל אחת כלולה מעשר הם ג׳. ובהיותם בקטנות הם נ׳ חסר א׳, דהיינו רק מ״ט שערים, וזה מורה שהם חסר ראש וג״ר, אלא שהם רק ז״ת. וכל אחת כלולה מכולן הרי ז״פ ז׳ שהם מ״ט. ואלו המ״ט שערים מתפשטים בז״א בעת קטנותו. ובגדלות מתפשט בו גם שער הנ׳, שהוא ג״ר שלהם. וזה השער הנ׳ שזוכה בעת גדלותו, הוא בכח הלבושים דאמא עלאה, שמקבל מימי עיבורו, שהם עשרה לבושים לה״ח וה״ח שלו, הנקראים עשרה שמות אהי״ה. (א׳ קמ״ג אות נ״ח).

נצח ישראל:

קז) עי׳ תשובה ע׳.

סובל:

קח) נודע, ששינוי הצורה מרחיקה הרוחניים זה מזה, ולפיכך אחר שהעובר מתעבה וניכר עביותו שהוא משונה מאמו נבחן שכלים דאמא אינם סובלים אותו עוד, ומפרידים אותו מהם והוא יוצא לחוץ (אלף קכ״ח אות ו׳).

סיגים בלתי גמורים:

קט) עי׳ לעיל בתשובה ל״א, שג׳ מיני סיגים הם: א׳ השייכים עוד לבחינת ז״א עצמו, שהם השירים דהוד יסוד מלכות, והם אינם יוצאים בסוד דם לידה. אלא עולים לחג״ת ומתהפכים לחלב. ב׳, הם שירים הנשארים אחר בירורי ז״א, שהם נחשבים לו לפסולת, ומ״מ הם נבררים ונעשה מהם נוקבא דז״א, וכל פרצופי קדושה דבי״ע, ואלו יוצאים לחוץ בסוד דם לידה, אבל הם דם טהור, כי מהם נבררים הפרצופים כולם שלמטה מז״א. והם שנקראים „סיגים בלתי גמורים״. כי הם נבררים עוד לצד הקדושה, כמבואר. גם הם נקראים „סיגים דח׳ ספירות ראשונות״ כלומר השירים הנשארים מבחינת ח״ס ראשונות דז״א מכתר עד נצח, שבשירים אלו אין עוד לז״א שום חלק בהם, כי אלו ח׳ הספירות דז״א נבררו לגמרי, ומה שנשאר מהם נחשב לו לפסולת, וע״כ הם יוצאים בסוד דם הלידה. אמנם השירים דג״ס הוד יסוד מלכות דז״א, הם נחשבים לבחינה א׳, ואינם יוצאים בדם הלידה. כנ״ל.

הבחי׳ הג׳ של הסיגים, הם השירים הנשארים אחר בירור כל הפרצופים דבי״ע דקדושה, דהיינו אחר שנברר גם המלכות דעשיה, שאלו הם סיגים שלא יוצלחו עוד לכלום, והם יוצאים לקליפות, והם הנקראים דם טמא. ואלו הם הנקראים „סיגים גמורים״. והנה בעת שנברר ז״א, עוד לא נבררו הפרצופים התחתונים ממנו, ונמצא שבכלל השירים שנשארו אחר בירורים של ז״א, יש ב׳ בחינות סיגים הנ״ל, הן בחינת דם טהור, שמהם נבררו הפרצופים התחתונים. והן דם טמא דהיינו הסיגים גמורים שעדיין כלולים שם, כי עוד לא נברר הנוקבא ובי״ע, ונמצא הסיגים גמורים מעורבים עוד שם. (א׳ קל״ט אות מ״א).

סיגים גמורים:

קי) עי׳ תשובה ק״ט (א׳ קל״ט אות מ״א).

סיגים דח׳ ספירות ראשונות:

קיא) עי׳ תשובה ק״ט. (א׳ קל״ז אות ל״א).

פתומים:

קיב) אחורים דיסוד אמא המתפשטים עד החזה דז״א, הם סותמים הה״ח ואינם מניחים אותם להתפשט מחזה ולמטה, ונבחנים אז הה״ח שהם סתומים שם. כי אין התפשטות החסדים מחזה ולמטה אלא בעת שהם מגולים בהארת חכמה, והאחורים דאמא מעכבים על הארת חכמה, כנודע. (א׳ קס״ח אות קכ״א).

עולמות ונשמות:

קיג) ב׳ זווגים יש באו״א, א׳ הוא זווג להחיות העולמות, והיינו כל עוד שאמא היא באחורים לאבא, בסוד כי חפץ חסד הוא, והיא ממשכת מאבא חסדים בלי הארת חכמה. ב׳ הוא זווג דהולדת נשמות, וזהו רק לאחר שאמא הפסיקה אחורים שלה. וחוזרת פב״פ עם אבא. ועולמות הנמשכים מזווג א׳, פירושם חיצוניות הספירות. ונשמות הבאים מהזווג הב׳, פירושם, פנימיות הספירות. והוא מטעם, שאין אור החכמה יכול להתלבש בפרצוף זולתי בהתלבשותו באור דחסדים, הרי שאור החסדים הם חיצוניות ולבוש לאור הנשמות שהם בהארת חכמה. ונמצא שמזווג א׳ דאו״א נמשכים החיצוניות והלבושים, ומזווג ב׳ דאו״א נמשכים הפנימיות המתלבש בהם דהיינו הנשמות, שהם בהארת חכמה. ובזה תבין ענין ג׳ הפרצופים המתלבשים זה תוך זה, הנקראים חיצון, תיכון פנימי. אשר החיצון והתיכון, הם בחינות עולמות, ונמשכים מזווג הא׳. והפנימי הוא בחינת נשמות, ונמשך מזווג הב׳ הנ״ל. (א׳ ריי״ב אות רכ״ג).

עונת איש גמור:

קיד) עונת איש גמור, הוא אחר היותר בן י״ג ויום א׳, שאז משיג המוחין דהולדה.

עי׳ לעיל בתשובות צ״א וצ״ב. (א׳ רל״א אות רס״ט).

עונת בן ט׳ ויום א׳:

קטו) עי׳ תשובה צ׳. (שם).

עונת בן י״ח:

קטז) עונת בן י״ח היא אחר שקבל הל׳ דצלם דבחינת המוחין דהולדה. כמ״ש במקומו. (שם).

עונת הפעוטות:

קיז) עי׳ לעיל בתשובה פ״ט. (שם).

עיבור א׳:

קיח) בעיבור א׳ מתקנים בחזרה בחי׳ הקטנות דז״א דנקודים, שהם ו׳ הכלים: חב״ד, חג״ת, ונקודת החזה, בקומת נה״י, שהוא אור הנפש. ונקרא ג׳ גו ג׳, כי רק ג׳ כלים עליונים נגדלים בעיבור, וג׳ תחתונים כלולים בהם. ובגמר העיבור לעת לידה, מזדווגים או״א במסך דבחי״א, מבחינת הכלים האמצעים שלהם, ויוצאת קומת הרוח לז״א, אלא ז״א אינו יכול לקבלה עתה, כי גולד תכף ונופל לבי״ע. ואובד גם בחינת הנפש דאצילות. ועל ידי יניקתו שם מב״ש תחתונים דעתיק, שהניחו רשימתם בנהי״מ דא״א דאצילות, הוא חוזר וקונה הנפש דאצילות שמזמן העיבור, ועולה מבי״ע ומלביש לנה״י דא״א דאצילות. (א׳ קנ״ב אות פ״ה) עי׳ לעיל תשובה כ״ד.

עיבור ב׳:

קיט) עיבור ב׳, משלים הכלים שמחזה ולמטה, החסרים לו אחר כל התיקון דעיבור הא׳. כי בעיבור א׳ לא נתקנו אלא הכלים דפנים, שהם בחינת גו״ע, שמבחינת תיקון קוים הם נקראים חב״ד חג״ת עד החזה. כנ״ל בתשובה קי״ח. והוא חסר אח״פ, שהם תנה״י שמחזה ולמטה. ואלו נשלמים לו בעיבור ב׳ ע״י אריכת רגלים דאמא, שיורדת ה״ת מעינים, ומחזירים אח״פ דז״א למקומם ואז נשלמים עשרה כלים. ועיבור ב׳ זה ה״ס ביאה קדמאה הנזכר באו״א ובזו״ן, כדי לעשותה כלי.

ומבחינות האורות, נבחן בעיבור ב׳ הזה, שיוצאים כאן ד׳ מדרגות: א׳ גדלות דה״ג דאמא. ב׳, ו״ק דה״ח דאבא. ג׳, ג״ר דה״ח דאבא. וכל אלו ה״ג והה״ח דאו״א, נבחנים לג״ר דרוח, והם מוחין דקטנות. ויש עוד מדרגה ד׳, שהיא ו״ק דאמא דגדלות, שיוצאת יחד עם ג׳ המדרגות הנ״ל. ומ״ן דעיבור ב׳, שז״א מעלה מאחורים דאו״א, הם מבחינת חלוקה הב׳ דנקודים, המחזיר או״א לראש, אמנם עדיין הם במצב פב״א. וע״כ נבחנים כל המוחין האלו בבחינת אחורים, שפירושו, שאחורים דאמא שולטים עוד בהם, המעכבים ההארת חכמה בחסדים. א׳ קנ״ט אות ק״ב).

עיבור ג׳:

קכ) אחר היותו בן ט׳ שנים ויום א׳, שכבר קבל כל ד׳ המדרגות הבאות ע״י עיבור ב׳, אז עולה למ״ן לצורך מוחין דהולדה, הנקרא עיבור ג׳. או עיבור ב׳ דגדלות. וזהו ע״י העלאת מ״ן לאו״א מבחינת אחורים שלהם שנפלו מחלוקה הג׳ דנקודים, ממ״ן דו׳ ונקודה, שקבלו מיסוד דא״ק. שאז הפסיקה אמא אחורים שלה וחזרה עם אבא פב״פ, שמבחינה זו יצאו שם ד׳ קומות מבחינת או״א עלאין, וד׳ קומות מבחינת ישסו״ת. ולפי השיעור שז״א מעלה מאחורים אלו, כן יגדלו המוחין שמקבל על ידיהם. ועובר ג׳ הזה נקרא בהרבה מקומות, בשם עיבור ב׳ ג״כ, והוא כי לעיבור ב׳ שלאחר ב׳ שנים דיניקה, קורא בשם עיבור ב׳ דקטנות. ולעיבור ג׳ זה, הבא לאחר ט׳ ויום א׳, הוא קורא עיבור ב׳ דגדלות. והוא דבר המובן מעצמו. (א׳ קנ״ב אות פ״ו. א׳ קנ״ו אות צ״ב. קנ״ט אות ק״ב).

עכירת הדם:

קכא) עביות שבכלי דזווג, שהם כלים דנה״י, נקראת בשם דם. וכל עוד שלא

נתקנו במסך דעליון, נבחן שהם עכורים, כי הרצון לקבל בלי מסך, הוא חלקם של הקליפות, כנודע. וכשהם מתתקנים ע״י העליון ומשיגים כח המסך, אז נבחן שנעשו ברורים ומזוקקים, באופן שהם ראוים לזווג עם אור העליון. (א׳ קמ״ה אות ס״ב).

עכירו דמיין:

קכב) הבחינות דה״ת מצמצום א׳, שהן אינן יכולות לקבל בחינת הקפאון דיסוד אבא העושה לז״א בבחינת רקיע. (עי׳ תשובה ל״ז.) שהם כלולים במ״ן דז״א, נבחנים לעכירו דמיין. (א׳ קל״ג אות כ״א).

עלזונים דכלים נגדלים תחלה:

קכג) עי׳ תשובה ע״ו.

עלמא דדכורא:

קכד) בינה נקראת עלמא דדכורא, ביחס נה״י שלה המתלבשים בז״א, שהוא זכר. (א׳ קל״א אות י״ג).

עשרה דמים:

קכה) ז״א כולל ה״ח וה״ג, כי מבחינת חסד החמישי שהוא הוד יוצאים ה״ג, להיותו בחינת המלכות דה״ח, כנודע. וביחס הנוקבא הנפרדת דז״א, נקרא ז״א רק בחינת ה״ח לבד, ונוקבא כולה ה״ס ה״ג.

אמנם בז״א לבדו, יש ג״כ בחינת נוקבא שבגופו, וע״כ הוא עצמו כלול ג״כ בהכרח מה״ח וה״ג, והיינו כנ״ל שמחסד החמישי שהוא הוד מתפשטים הה״ג. ואמנם במ״ן דז״א שעלו לאו״א, כלולים כל הפרצופים דבי״ע וגם השירים מהם שהם חלקם של הקליפות (כמ״ש הרב בדף א׳ קל״ט אות מ׳ ומ״א) אמנם כל אלו כלולים בה״ג דז״א, ולא בה״ח שלו, כי מז״א ולמטה נבחנים כולם בבחינת גבורות.

ונמצא לפי״ז, שה״ח דז״א הם דם טהור לגמרי, דהיינו אפילו החלקים דהוד יסוד מלכות, שלא נבררו בעיבור ונשארו בבחינת דם, מ״מ הם דם טהור, שאין חלק של הקליפות מעורב בהם. אלא בבחינת ה״ג, שהם השירים השייכים אל הנוקבא הנפרדת ובי״ע, בהם יש דם טמא, שהם עירוב השירים שישארו אחר בירור המלכות דעשיה, שהם סיגים ממש בלי שום תועלת. ועל שם הסיגים הגמורים האלו המעורבים בה״ג, נקראים פעם ה״ג בשם דם טמא. ושירים דהי״מ דז״א, אע״פ שנעשה מהם בחינת נוקבא שבגופו דז״א, שהם ה״ג בערך ז״א. מ״מ בערך עצמם הם מה״ח, כי ז״א כולו ה״ס ה״ח. וז״ס עשרה דמים הם: ה׳ דם טהור, וה׳ דם טמא. כמבואר.

פנימי:

קכו) ג׳ פרצופים הם: פרצוף העיבור שהוא קומת נה״י. ופרצוף יניקה שהוא קומת חג״ת. ופרצוף גדלות שהוא קומת חב״ד. והם מתלבשים זה בתוך זה. פרצוף הגדלות מתלבש מחזה ולמטה, תוך פרצוף היניקה, ופרצוף היניקה מתלבש מחזה ולמטה, תוך פרצוף העיבור. ונמצא פרצוף הגדלות לפנים מכולם, וע״כ נקרא פנימי. ופרצוף העיבור לחוץ מכולם, וע״כ נקרא חצון. ופרצוף דיניקה באמצעם, וע״כ נק׳ תיכון. (א׳ ר״י אות רי״ד).

פנימיות דקטנות אבא:

קכז) ו״ק דה״ח, שז״א מקבל מבן ב׳ שנים עד שנת הו׳ יום א׳, הם נקראים פנימים דקטנות אבא. עי׳ אות קי״ט. (א׳ קפ״ו אות קע״ט).

פנימיות דקטנות אמא:

קכח) נ״ר דרוח שז״א מקבל בשני שנים דיניקה, נקראים פנימים דקטנות אמא. עי׳ אות קי״ט. (א׳ קפ״ד אות קע״ב וקע״ג).

פנימיות וחצוניות:

קכט) ג׳ פירושים יש בענין פנימיות וחיצוניות: א׳, ע״פ הבחן הזווגים דאו״א, לפי החלוקות דנקודים כנ״ל באות קי״ג.

עש״ה. ב׳ הוא לפי ההבחן דמוחין דהולדה. ג׳ הוא לפי ההבחן דאו״א וישסו״ת.

והנה לפי ההבחן הא׳ נמצא, שכל הבא בעיבור א׳ ובעיבור ב׳ הנמשכים מחלוקה א׳ וב׳ דנקודים, שהם עי״מ דקטנות הנכנסים בז״א עד היותו בן ט׳ ויום א׳, כל אלו נקראים חיצוניות. להיותם עוד מבחינת אחורים דאמא המעכבים על הארת חכמה, והם רק חסדים, לפיכך נקראים חיצונים, שהם לבושים להארת חכמה. אלא המוחין הבאים ע״י עיבור ג׳ ע״י העלאת מ״ן מאחורים דחלוקה ג׳ דנקודים, שהוא לאחר ט׳ ויום א׳, הם הנקראים פנימיות משום שאז מפסקת אמא את האחורים שלה וחוזרת פב״פ עם אבא, ומשפעת הארת חכמה. שהם מתלבשים בפנימיות החסדים, ואפילו הקטנות של העיבור הג׳ הזה, שאינם עוד ראוי להולדה נחשבת ג״כ לפנימיות, להיותה באה מזווג פב״פ דאו״א.

ולפי ההבחן הב׳ הנ״ל, נמצא שאפילו המוחין דנשמה הן נשמה דישסו״ת, והן נשמה דאו״א עלאין נחשבים ג״כ לחיצוניות. משום דכל עוד שאין בחינת חיה בפרצוף אינו ראוי להוליד. וכל שאינו ראוי להוליד עוד נקרא חיצוניות, ונקרא אב״א אלא בחינת חיה, הן דישסו״ת והן דאו״א, נקרא פנימיות ופב״פ, כי אז הם ראוים להוליד. כי מוחין דחיה דישסו״ת מספיקים לזווג דהולדה דיעקב ורחל. ומוחין דחיה דאו״א עלאין מספיקים להולדה גם לזו״ן הגדולים.

ולפי הבחן הג׳ הנ״ל. נמצא שכל המוחין הבאים מישסו״ת נחשבים לחיצוניות, משום שאין זו״ן הגדולים חוזרים ע״י פב״פ. וכל המוחין הבאים מאו״א עלאין נקראים פנימיות. משום שהזו״ן חוזרים על ידם פב״פ. ואפילו הקטנות דאו״א עלאין נחשבת ג״כ לפנימיות, משום שבאה מאו״א עלאין. (א׳ ריי״ב מאות רכ״ג עד אות רכ״ו).

פסיעה לבר:

קל) כבר נתבאר בחלק ט׳ דף תתמ״א תשובה צ׳. ע״ש. (א׳ קמ״ו אות ס״ו).

קלא) עי׳ לעיל תשובה פ״ט. (א׳ קס״ז אות קכ״ה).

ציור הולד:

קלב) ציור הולד, נעשה ע״י בחינת אודם דאמא, שהם בחינת עביות והמסכים שהזווג נעשה עליהם, שהם מעמידים הקומה ומסיימים לכל אבר ואבר דז״א בצורתו (א׳ קל״ג אות כ״א).

ציונן:

קלג) בהסתלקות האורות מהכלים נבחן שהכלים נצטננו ע״ש שחדלו מלפעול פעולתם. (א׳ ק״ל אות ח׳).

צירי:

קלד) בינה נקראת צירי, ע״ש שכל האברים דז״א מקבלים צורתם ע״י המסך העביות שלה. (א׳ קל״ג אות כ״א).

צר:

קלה) השפעה מרובה דחסדים, מכונה בשם הרחבה, או רוחב, וצמצום החסדים מכונה בשם צר. אבל צמצום חכמה מכונה בשם קצר. והשפעתה בשם ארוך. (א׳ קכ״ת אות ו׳).

קיבוץ דחיי:

קלו) אי אפשר לז״א שיהיה לו מוחין פחותים מפנימים דאמא דקטנות, שהם בחינת נ״ר דרוח, שהוא משיג בב׳ שנים דיניקה, והם הנקרא קסטא דחיי, שפירושו מדת החיים. כי המוחין שלמעלה מבחינה זו, אינם בו מדת החיים, אלא רק בחינת תוספת הרוחה, שאינם מחייבים להיות קביעות והם אצלו בעובר ושב לפי הזכות של התחתונים. (א׳ קמ״ח אות ע״ג).

קפאון:

קלז) נודע, שבחינת יסוד דאבא הוא צר מחסדים ואריך בחכמה. כי חוסר חסדים מקונה צר, (עי׳ תשובה קל״ה) ומבחינה זו דצר, נקרא אור קפאון. בסו״ה אור יקרות וקפאון. שאע״פ שהוא אור יקרות דחכמה. מ״מ הוא בבחינת קפאון וצינון מחוסר חסדים. ולפיכך, הארה זו דיסוד דאבא, מכונה בשם המסו המקפיא את החלב כדי שיתגבן ויעשה גבינה. כי בהיות הנקבה בבחינת קצר ורחב, שפירושו קצר מהארת חכמה, ורחב בחסדים, נמצא טפת האודם שלה, שאינו חסר אלא בחי׳ האריך דאבא, כדי לתקן את בחינת הקצר שבה, וע״כ אינו מתוקן מטפת האודם שלה אלא אותו השיעור שאור הקפאון דאבא מקפיא ממנה, כי רק זה השיעור נשלם בבחינת אריך דאבא, שהיא כל חיות הולד, כנודע שאור אבא הוא בחינת חיה. ולפיכך חביב אור הקפאון הזה דאבא, כי אינו מתחבר בבנין הולד אלא אותו השיעור שנקפא על ידו. וז״ס הדם היוצא בעת הלידה, כי הוא ממ״ן דז״א ואודם דאמא שאור הקפאון דאבא לא הגיע אליהם ולא הקפיא אותם, וע״כ הם לחים ואדומים, כי לא נתחברו בבנין הולד. ועל שם זה נקרא ז״א רקיע, דהיינו על שם קבלתו הקפאון דאבא. והבן זה. (א׳ קל״ג אות כ״א).

ראש הקטן:

קלח) ראש דקטן הוא אור הרוח בכלים דחב״ד. ורק בערך הכלים הוא ראש, אמנם העיקר הם האורות, וע״כ חב״ד נבחנים רק לחג״ת, וראש הקטן אינו אלא חג״ת כי הכלים המלבישים לאור הרוח נקראים חג״ת. (א׳ קס״ד אות קי״ח).

ראשית:

קלט) חכמה דז״א נקראת ראשית. והוא מטעם, כי אור החכמה שלו מתלבש בכלי דכתר שלו. כי אין חכמה מתלבשת בכלי דחכמה אלא רק בא״א, הנמשך מבחי׳ שכנגדו מפרצוף גלגלתא דא״ק. אבל או״א, החכמה מתלבשת בכתר שלהם, מפני שהם נמשכים מבחי׳ שנגדם מע״ב דא״ק, שבו נתחלפו האורות, ובאה חכמה בכלי דכתר ואור הבינה בחכמה. ולכן ז״א, שמצד המוחין שלו נמשך בעיקר מאו״א, הנה גם בו מתלבשת החכמה בכלי דכתר, ונמצא אצלו החכמה ראשית הפרצוף. (א׳ קס״ג אות קי״ג).

רגל קוף הארוך:

קמ) עי׳ תשובה ל״ט. (א׳ קל״ז אות ל׳).

רקיע:

קמא) עי׳ תשובה קל״ז (א׳ קל״ג אות כ״א).

שאלה:

קמב) עי׳ תשובה מ״ז.

שדי ברגש:

קמג) יש שד״י בדגש והוא שם קדוש, ויש שדי ברפה, והוא בחינת שדים ליניקה. בסו״ה בין שדי ילין. וביאורם הוא: כי דרכו של אבא שהוא ע״ב, להאיר חסדים מכוסים בחג״ת, וחסדים מגולים רק בנה״י. כנודע. ואם הזווג דאו״א הוא בכלים האמצעים, שהם חג״ת, ועדיין אין שם כלים דנה״י, באים ב׳ ההארות שם בזה אחר זה בסוד מטלטלין, שהם מטולטלין מרחמים לדין ומדין לרחמים. כי בשעה שהאורות דחסדים מכוסים באחורים דאמא, אז הם בבחי׳ הרחמים, בהרחבה מרובה דחסדים. ואם מתגלה בהם הארת ע״ב, נעשה בהם סיתום חסדים שהוא מדת הדין, כי נעשו מחוסרי השפע. והוא משום שליטת אחורים דאמא שם. כי אין מקום הגילוי דהארת ע״ב אלא מחזה ולמטה אחר סיום דיסוד אמא. כנודע.

וזה סוד ע״ב ורי״ו וכ״ו, השולטים אז בג׳ הקוים חג״ת: ע״ב בחסד, ורי״ו בגבורה, וכ״ו בת״ת. כי הוי״ה דע״ב בחסד, פירושה:

שע״ב מאיר הארתו בפרצוף דחג״ת, שחסד כולל כחב״ד, כנודע. והנה אז מתעוררים אחורים דיסוד אמא ופוסקת הזווג דחסדים שלה כנ״ל, ונעשה סיתום חסדים בפרצוף דחג״ת, וסיתום חסדים זה מרומז בג׳ השמות: ס״ג, מ״ה ב״ן, אשר קבלו החשבון ע״ב. והענין, כי תוספת חשבון זה המשלימם להגימטריא ע״ב, מגלה החסרונות שלהם. וזהו הרמז, שס״ג ועשר אותיותיו עולים ע״ג, שהם ע״ב עם הכולל, כי האותיות דהויה רומזים על ע״ס של הפרצוף בעת היותם בלי זווג. וחשבון של האותיות רומזים על בחינת המלכות, ומדת קומת הזווג שיש בעשר אותיות דהוי״ה ההיא. ולפיכך בעת הארת ע״ב, נפסק הזווג מיסוד ועטרה דס״ג, ואינם משפיעים קומת החסדים שבס״ג, ונבחן שהוסר החשבון הכולל ס״ג מהויה ההיא ולא נשאר שם אלא מספר העשר אותיות בלבד, כי פסקה קומת החסדים שלה להאיר בפרצוף. הרי שזו התוספת דעשר אותיות דהוי״ה דס״ג, רומז על מדת החסרון שבהוי״ה זו, דהיינו הפסק הזווג, כמבואר. ועי׳ בע״ח שער י״ח פ״ב בכל ההמשך עש״ה.

והוי״ה דמ״ה עם חשבון ד׳ אותיות הפשוט דהוי״ה זו, עולים ג״כ ע״א, שעם הכולל עולים ע״ב. ותוספת זו מראה שהוי״ה אבדה הה״ח שלה, שה״ס המילוי אלפין שבה, ונשארה בבחי׳ שורש לבד, שהוא אור הנפש, כי כל קומת הרוח נעלם ממנה, מחמת הפסק הזווג דהוי״ה דס״ג, כנ״ל. הרי אשר התוספת דחשבון הוי״ה פשוטה על המ״ה הוא מראה על בחינת החסרון של אור הרוח שנסתלק ממנה. אחר שקבלה להגימטריא ע״ב, דהיינו הארת הע״ב.

וכן הוי״ה דב״ן, שעם הגלות החשבון דאחורים דב״ן, היא בגי׳ ע״ב. כי ב״ן הוא מקבל ממ״ה, וכיון שמ״ה עצמו נשאר בבחינת אור הנפש, דהיינו הוי״ה הפשוט. ע״כ נעלם גם אור הנפש מב״ן, ולא נשאר ממנו זולת אור אחורים בלבד. הרי שגילוי הארת ע״ב, גרמה להסתלקות כל בחינת הב״ן, ואפילו אור הנפש שבה, ולא נשארה רק באחורים.

וז״ס הרי״ו הנזכר, שהוא בגי׳ גבורה, כי הארת ע״ב במקום חג״ת גורמת להפסק הזווג דחסדים מס״ג, שעי״ז אובד מ״ה קומת החסדים שלו, ונשאר רק באור הנפש, וב״ן בבחי׳ אחורים. וז״ס שגבורה בגי׳ ראי״ה. כי הארת ע״ב שהיא חכמה נקרא ראי״ה. כי בהיותה שלא במקומה, דהיינו בחג״ת ששם המקום דחסדים מכוסים תחת שליטת יסוד דאמא, הנה ראי״ה בגי׳ גבורה, כלומר שגורמת סיתום גדול בפרצוף.

וע״כ נבחן שע״ב בחסד, כי שם הוא מאיר הארתו כנ״ל. ואז ג׳ ע״ב הנ״ל מאירים בגבורה, בסוד רי״ו. כנ״ל. ואז נבחן קו האמצעי שהוא עיקר הפרצוף דחג״ת, שהוא רק בבחי׳ הוי״ה פשוטה בלי מילוי אלפין שבה, הרומז על הסתלקות קומת החסדים, והשארתו את אור הנפש, שהוא בחינת הוי״ה פשוטה. וחשבונם יחד, שהם ע״ב ורי״ו וכ״ו, הם בגי׳ שד״י. וה״ס בין שד״י ילין, מלשון התלוננות, שרומז על בחינת הסיתום המתגלה בעת גילוי החשבון הזה של שד״י. כמבואר. וז״ס שד״י ברפה.

אמנם לעת גדלות, כשמתחדשים לז״א, הכלים דנה״י ומקבל מזווג דאו״א מכלים הפנימים שלהם, הנה אז יורדים ע״ב רי״ו וכ״ו ששמשו בחג״ת, ובאו לכלים דנה״י. ונמצא הריוח בשנים: א׳, שאין שם הפסד של העדר החסדים, כי בלאו הכי הם כלים דאחורים. ואינם צריכים כל כך לחסדים. וב׳ שעתה נפרדו ב׳ הארות ששמשו יחד בחג״ת, שנתגלגלו מרחמים לדין ומדין לרחמים, כנ״ל, ועתה משמשים בחג״ת החסדים המכוסים באופן קבוע, וגילוי הארת ע״ב ירדה לנה״י, ואינם סותרים זה את זה, אלא אדרבא שהם עוזרים זה לזה, להיותם בב׳ מקומות. והבן. וע״כ כאן השם שד״י בדגש, כלומר שהוא במקום

הדינים שהם הכלים דנה"י, שאין הדינים בהם אלא ריוח, כי הם באים בסוד הזווג, והם מגלים החכמה ממטה למעלה גם בעליונים, כמ"ש במקומו. (א' רמ"ב אות רצ"ב).

שדי ברפה:

קמד) עי' לעיל בתשובה קמ"ג.

שדים:

קמה) דדים נקראים על שם קומת החסדים הנמשכת מהדדים. ושדים הם נקרא על שם הארת ע"ב המתחילה להתגלות משם, בסוד ע"ב ר"ו וכ"ו שבגימטריא שד"י. כנ"ל בתשובה קמ"ג. (א' ר"מ אות רפ"ח).

שקר אין לו רגלים:

קמו) עי' לעיל תשובה ע'.

תחתונים דאורות נכנסים תחלה:

קמז) עי' לעיל תשובה ו'.

תיכון:

קמח) עי' לעיל תשובה קכ"ו.

תורה:

קמט) המוחין דז"א נקרא בשם תורה. והוא בסוד מ"ש ז"ל, נובלות חכמה של מעלה תורה, ונובלות בינה של מעלה שכינה. פירוש: כי פירות לפני גמר בישולם, נקראו נובלות. ונודע ששביה"כ היתה מפני שהכלים היו קטנים, אבל לעתיד בגמר התיקון, אחר שנתגדלו הכלים בעולם התיקון, אז ישובו בי"ע להיות אצילות, כמו שהיה מטרם שביה"כ, בסוד דמטי רגלין ברגלין, כנודע. הרי שהשבירה היתה מפני שקבלו הכלים אל האורות הגדולים מטרם שנתגדלו כל צרכם. וע"כ דומה זה לנובלות. ונודע שאחורים דאבא שנתבטלו בעת שביה"כ, הנה מהם באים כל המוחין דז"א הרי שנובלות חכמה שלמעלה שהוא האחוריים דאבא שנתבטלו, מהם נמשכים המוחין דז"א שנקרא תורה, ומאחורים דישסו"ת, נעשו כל המוחין של הנוקבא דז"א, וישסו"ת הם בינה, הרי שנובלות בינה שלמעלה, שכינה. (א' קל"א אות י"א).

לוח השאלות לעניינים

קנ) מה הגורם שהולד נדחה ונולד.

קנא) מה הפירוש מתגלגל ויורד עד מדור התחתון.

קנב) למה בעת הלידה מצטננים נה״י דתבונה.

קנג) מי גרם לעובר שיהיה ניכר לאורח ברחם דתבונה.

קנד) מה פירוש שאין ז״א יכול להולד אלא ע״י דוחק גדול.

קנה) למה עולין נה״י דתבונה לחג״ת שלה, בעת הלידה.

קנו) מה הפירוש, נבקע הרחם דרך פיו.

קנז) מה הפירוש בשביל התלבשות המוחין דז״א צריכים נה״י תבונה להתרוקן.

קנח) להיכן בא הז״א בעת לידתו מרחם אמו.

קנט) למה נופל ז״א לבריאה בעת שנולד.

קס) איך מוחזר לז״א הנפש דעובר.

קסא) מה ההפרש בין יניקה אל מוחין והתלבשות.

קסב) מה הפירוש שלובן דאבא מקפיא אודם דאמא.

קסג) למה הולד מצטייר ע״י אודם דאמא.

קסד) מה הפירוש שח״ס עליונות נבררו בעיבור, וג״ס תחתונות ביניקה בעת שקומת העיבור הוא נה״י ודיניקה חג״ת.

קסה) למה לא יוכלו הי״מ להתברר בעת העיבור.

קסו) למה אין הז״א אוכל מעצמו בעת היניקה, אלא אמא מבררת לו.

קסז) למה מתחיל בירור ז״א מכתר, ולא ממלכות ולמעלה.

קסח) מה הם הסיגים היוצאים בבחינת דם לידה.

קסט) מהו ענין הדם, היוצא בעת לידה.

קע) מהי בחינת הדם הנשאר ברחם העולה ומתהפך לחלב.

קעא) מה הם הכ״ד חודש דיניקה.

קעב) מה הם ג׳ בחינות הסיגים הנשארים אחר עיבור ז״א.

קעג) מה הם העשרה דמים: ה׳ דדם טהור, וה׳ דדם טמא.

קעד) למה הסיגים דה״ת, דם המתהפך לחלב, והסיגים דה״ג דם טמא.

קעה) מה הפירוש, שהחלב מתהפך תוך ז״א לדם מזוקק וברור.

קעו) מאחר שהמוחין דעיבור ויניקה הם שמות אלקים, למה הלבושים הם שמות אהי״ה.

קעז) מה הם העשרה דמים המתפשטים בז״א.

קעח) מה הפירוש שי׳ דמים הם נ׳ שערי בינה הנפתחים בז״א.

קעט) מהו כח הזנה שבחלב, הנמשך מב״ש עליונים דנו״ה דאריך.

קפ) מה ענין התחלקות התיקון דז״א בב׳ עיבורים.

קפא) כמה זווגים כוללים יש בב׳ העיבורים.

קפב) מה היא מידת החיות של ז״א, שיותר מזה הוא תוספת הרוחה.

קפג) כיצד הסדר דבירור הפרצופים, אוכל מתוך פסולת.

קפד) מה ההפרש מאדם, ליתר הבעלי חי ביחס לפרצופים העליונים.

קפה) מה ענין השינוי מקום הדדים בין אדם לבהמה.

קפו) מתי נעשה הזווג דעיבור ב׳ דקטנות.

קפז) מהו הפירוש, דצ׳ דצלם. ול״ם דצלם.

קפח) מתי נכנס צ׳ דצל״ם דיניקה.

קפט) מתי נכנס הל׳ מ׳ דצל״ם דיניקה.

קצ) מתי נכנס בז״א, צ׳ דצל״ם דמוחין דגדלות.

קצא) מתי נכנס בז״א ל״ם דצלם דמוחין דגדלות.

קצב) למה נקראו המוחין דקומת הרוח בשם יניקה.

קצג) איך מועיל לז״א המוחין דדדי בהמה להעלותו לאצילות.

קצד) מהו ההפרש מבירורים דעיבור א׳, לבירורים דעיבור ב׳.

קצה) למה עיבור א׳ עיקרו מא״א, ועיבור ב׳ עיקרו מאו״א.

קצו) כמה זמן נמשך כניסת המוחין דעיבור ב׳.

קצז) כמה מדרגות נמשכות בעיבור ב׳.

קצח) מתי הוא עיבור ג׳ דגדלות הנקרא עיבור ג׳.

קצט) כמה זמן נמשך כניסת המוחין דעיבור ג׳.

ר) למה נשלמו חו״ב דיניקה בב׳ שנים, וז״ת בז׳ שנים שלאחר מכאן.

רא) מה ההפרש בין המוחין דבן ט׳ ויום א׳, למוחין דבן י״ג ויום א׳.

רב) מתי נעשה גלגלתא דז״א.

רג) למה בו״ק הוא אלקים בפשוט ובג״ר הוא במילואים.

רד) איך אפשר שנה״י דתבונה תרד ותתהפך לבחינת ז״א.

רה) איך משלימים נה״י דתבונה ט״ס דז״א.

רו) מתי מתלבשים המוחין בלבושי הצלם לצורך ז״א.

רז) כיצד סדר כניסת ה״ח דאבא תוך ז״א.

רח) כיצד מלובשים הה״ח בנה״י תבונה בכניסתם תוך ז״א.

רט) למה מתחיל בז״א מקצת דעת בעת היותו ו׳ שנים ויום א׳.

רי) למה נקראים הו״ק מטלטלין.

ריא) כיצד כניסת הג״ר דה״ח.

ריב) מתי צריכים כניסת המוחין זמן, ומתי אינם צריכים זמן.

ריג) מתי נעשה הזווג כדי לעשותה כלי׳.

ריד) מהו הזווג דחצות לילה.

ריה) מהו הזווג ביום.

ריו) מתי הזווג דאו״א ביום.

ריז) מתי הזווג דזו״ן ביום.

ריח) למה מכוונים בק״ש שעל המטה, כיון שהזווג הוא בחצות לילה.

ריט) באיזה מוחין נשאר ז״א בלילה.

רכ) למה הוצרכו שני מיני ק״ש בשחרית.

רכא) מה הם המוחין הנמשכים בד׳ מיני ק״ש.

רכב) מה ההפרש בין המוחין דק״ש דיוצר, לשאר ג׳ מיני ק״ש.

רכג) איך נשלמים ט״ס דז״א ע״י אריכת רגלים דאמא.

רכד) איך אומר פעם, שבגדלות צריך לנה״י חדשים לגמרי, בכל ג״ש. ופעם אומר, שרק שליש א׳ חסר לו.

רכה) מה הם ב׳ מיני עליות נה״י לחג״ת ההפכים במשמעות שלהם.

רכו) איך אומר פעם, שאין לז״א יותר מו״ק, גם בג״ר דיניקה, פעם אומר שאפילו בעיבור יש לו ע״ס.

רכז) איך נשלמים ט״ס דז״א ע״י אריכת רגלים דאמא בפרטות.

רכח) למה ז״א חסר נה״י מעיקר בנינו, וצריך לאריכת רגלים דאמא.

רכט) מהו הפירוש, אריכת רגלים דאמא.

רל) מהו ענין התחברות ד״פ בחג״ת וב״פ בנה״י בג״ר דיניקה.

רלא) למה חג״ת דגדלות נעשים מש״ת דחב״ד, ומש״ע דנה״י.

רלב) כיצד מתלבש אור הנפש בט״ס דעובר.

רלג) כיצד מתלבש אור הרוח בט״ס דיניקה.

רלד) מאין יש לז״א ב״ש בנה״י אחר שמחזה ולמטה דז״ת נקודים אינם מתעלים מבי״ע.

רלה) למה נתחלקו חג״ת דקטנות לב׳, חצים לחב״ד, וחצים לנה״י.

רלו) איך משתוים ב׳ מיני הכלים דז״ת נקודים: דס״ג ודב״ן, בעת הלבשת האורות.

רלז) איך כל בחינת הפרצופים יוצאים בעיבור, הלא חסר מנה״י לגמרי.

רלח) למה מתחלקים חג״ת נה״י לו״ש.

רלט) למה בקטנות מלובש האור גם בנה״י, ובו״ק דגדלות אמר שכל ג״ש דנה״י ריקנים מאור.

רמ) כיון שבקטנות אין לו ראש, א״כ מהם עי״מ שבקטנות.

רמא) מתי מתחלקים ו״ק לו״ש.

רמב) מה הם ג׳ הפירושים שבמוחין דו״ק.

רמג) איך מתכלכלים ג׳ הפירושים, שבמוחין דו״ק שלא יסתרו זה את זה.

רמד) מהו הפירוש, שג״ר דגדלות באים בפעם אחת, הלא גם בנה״י יש עי״מ הבאים בג״פ.

רמה) למה בתחלת הזווג דעיבור ז״א באו רק ו׳ מלכיות בו״ק, ובימי העיבור באו ו׳ בנה״י בו״ק.

רמו) מתי נגמרים חב״ד חג״ת בכל אחת מט״ס דעיבור.

רמז) איך נכללים ג׳ הפרצופים עי״מ זה מזה.

רמח) מהו הפירוש, שעולמות ונשמות הם פנימיות וחיצוניות הספירות.

רמט) מהו ההפרש בין ג׳ הפירושים דפנימיות וחיצוניות.

רנ) איך מתכלכלים ג׳ הפירושים דפו״ח, שלא יסתרו זה את זה.

רנא) מה ההפרש בין חו״ב דעיבור, לחו״ב דיניקה.

רנב) מה הפרש בין ג׳ אלקים דחב״ד שבו״ק דיניקה, אל הג״ר דיניקה.

רנג) מה ההכר בין ג׳ אלקים שיש בחב״ד דו״ק דיניקה.

רנד) מה ההכר שיש בין ג׳ אלקים דחב״ד שבג״ר דיניקה.

רנה) מה ההפרש בין הב׳ שמות אלקים שיש בחו״ג דדעת דיניקה.

רנו) מה ההפרש מל״ב אלקים לל״ב הויות.

רנז) למה נחלקו השינים: ט״ז בלחי העליון, וט״ז בלחי התחתון.

רנח) למה צריכים כ״ד חדשי יניקה לצמיחת השינים.

רנט) למה כל מיני ההבחנות דמוחין דיניקה הם בבינה לבד.

לוח התשובות לענינים

קנ) כל עוד שאו״א היו מזדווגים בבחינת מסך דעביות השורש, הנה אז לא נתעבה ז״א בהתכללותו בהזווג ההוא, כי אין הכר עביות בבחינת השורש, וע״כ היה שם כמו ירך אמא בלי שום הכר ביניהם. אבל בעת לידה, שאו״א נזדווגו על מסך דעביות דבחי״א, חזר העביות ההיא גם על ז״א עצמו, בהיותו נכלל באותו הזווג, כמ״ש לעיל (דף ר״א תשובה קס״ח) וכיון שנתעבה הז״א, אז הוכר ההפרש מז״א לאמא, וזהו לידתו ויציאתו ממש, כי השינוי צורה מבדיל בין הרוחניים כמו השינוי מקום בהגשמיים. עש״ה. וע״כ נבחן, שאורות דאמא דוחים את ז״א מחמת שהוכר שם לאורח, כלומר, שאינו מבחינת הגוף דבעל בית שהיא אמא, שבזה נדחה ויוצא לחוץ, כמבואר. (א׳ קנ״ח אות ו׳).

קנא) בימי עיבור עולה הולד בג׳ מדורים: שבמדור התחתון משיג הנפש דנפש, ובמדור האמצעי משיג הרוח דנפש, ובמדור העליון משיג הג״ר דנפש. ובעת לידה, שחוזר הדלת וציר דקטנות למקומה, ואו״א מזדווגים על בחי״א, שאז הוכרה עביות דז״א, שמשונה מאמא, וגם בחינת בי״ע ניכר בו, כנודע, הנה אז אובד כל נרנח״י דנפש שהשיג בעיבורו. ויורד לבי״ע, כנודע. וזה נבחן, שמתגלגל ויורד עד למדור התחתון, כי אובד מדרגתיו בסדר המדרגה, שבירידתו ממדור העליון אבד הג״ר דנפש, ובירידתו ממדור האמצעי אבד הרוח דנפש, ובירידתו גם ממדור התחתון ונופל לבי״ע, אובד גם נפש דנפש דאצילות, ונעשה לבחינת בי״ע. (א׳ קכ״ז אות א׳).

קנב) כי בעת הלידה אובדת התבונה בחינת ג״ר שלה, ובאה לבחינת ו״ק, כנודע. ונמצא שאור הרוח בא לכלי דחב״ד, ואור הנפש לכלי דחג״ת ונשארו נה״י בלי אור. ועלית אור נפש מנה״י לחג״ת, גורם הצטננות נה״י דאמא, משום שנשארו בלי אור נפש שלהם, שהיא חיותן. (א׳ קכ״ח אות ו׳).

קנג) עי׳ תשובה ק״נ. (א׳ קכ״ח או״פ ד״ה האורות).

קנד) כי דלת וציר דגדלות, סותם ועושה אותם לם׳ סתומה, ואין הדלתות נפתחות, אלא ע״י הסתלקות הגדלות והתהפכות הצירים, שפירושה, שהקטנות חוזרת לאו״א. שאז נפתחים הדלתות והולד יוצא ונולד, כנ״ל (דף תשפ״ז ד״ה דלת) וענין חזרת הקטנות, נבחן לדוחק גדול כלפי או״א, אמנם לולא זה, לא היה ז״א יכול להולד. הרי שאין ז״א נולד אלא ע״י דוחק גדול. (א׳ קכ״ח אות ו׳).

קנה) שבהיות ישסו״ת חוזרים קטנותם שנסתלקו ג״ר מכלים דחב״ד, ובא אור הרוח לכלים דחב״ד, ואור הנפש בכלים דחג״ת, ונשארים נה״י בלי אור, כנודע, הרי שבעת הלידה עולה אור הנה״י שהוא הנפש, ומתלבש בכלים דחג״ת. שהוא מפאת ביאתם של ישסו״ת לקטנות בעת לידה. (א׳ קכ״ח אות ו׳).

קנו) כי הדלת וציר דגדלות, שנתחבר אל הדלת וציר דקטנות, ונעשו שניהם לאחד, עשה שם ם׳ סתומה, ועתה בעת לידה שחזרה הקטנות לשליטתה, ניכר ההפרש דדלת וציר דקטנות, כלפי דלת וציר דגדלות, כי אז נעשה הדלת וציר דקטנות לשולט, וזה נבחן כי נפתחו הדלתות, ונעשה ביניהם בקיעה. גם זה נבחן להתהפכות הצירים, כי בעת העיבור שישסו״ת חיו בגדלות, והדלת וציר דקטנות נתבטל, ונעשה אחד

עם הדלת וציר דגדלות, הנה אז היה הדלת וציר דגדלות למעלה, והדלת וציר דקטנות מלמטה, כי לא עלה אז בשם. אבל עתה שחזרה הקטנות לשליטתה, ונסתלקה הגדלות מישסו״ת, נעשה הדלת וציר דקטנות לשולט בפרצוף, והדלת וציר דגדלות נעשה למטה ממנה, כלומר שעתה הדלת וציר דגדלות אינה עולה בשם. ונבחן זה להתהפכות הצירים, שמה שהיה מקודם מלמעלה נעשה בעת הלידה מלמטה, ומה שהיה מקודם מלמטה, נעשה עתה מלמעלה. וז״ס כי נהפכו עליה ציריה וכו׳.

ועניין בקיעת הרחם שנעשה ע״י הכר הדלת וציר דקטנות, כבר אינו נבחן ביסוד דכללות או״א וישסו״ת. אלא רק בבחינת ישסו״ת לבד, אשר פי הרחם, הוא פה דראש שלהם, כנודע. כי או״א, אינם חוזרים לקטנות לעולם כנודע, וע״כ מדייק שנבקע הרחם דרך פיו. כלומר דרך הפה דישסו״ת בלבד, ולא מבחינת הרחם דכללות או״א עם ישסו״ת, כמבואר. (א׳ קכ״ח אות ו׳).

קנז) כי ענין עלית נה״י לחג״ת הנעשה בעת הלידה, גורם שם עביות דבחי״א במסך דאו״א, ואור העליון שאינו נפסק, נמצא מזדווג עם המסך ההוא החדש דבחי״א, ומוציא בו קומת הרוח. כמ״ש הרב (בדף א׳ קנ״ב אות פ״ו) שהמוחין האלו מקבלם אח״כ ע״י היניקה. ע״ש. הרי שהתרוקנות נה״י דתבונה, שפירושם, החזרתם לבחינת הקטנות, שאור הרוח מתלבש בכלים דחב״ד ואור הנפש שבנה״י מסתלק ועולה לחג״ת, ונה״י התרוקנו ונצטננו. הנה זה גורם כל המוחין דיניקה לז״א, ולולא זה לא היה לז״א שום מוחין. כמ״ש הרב לעיל (דף א׳ קל״ז אות ל״ג) עש״ה. והבן.

קנח) כי הגם שז״א כבר נתעלה מבי״ע ונתקן בבחינת נפש דאצילות בהתכללותו בזווג דאו״א בעיבורו, אמנם כל זה הספיק לו לז״א מטרם שנתעבו הרשימות שלו עצמו, ע״י הזווג דבחי״א דאו״א בעת לידה, כי בהיות הזווג בבחינת עביות דכתר, אין זווג זה מעורר שום עביות בז״א, כנודע. אבל עתה בהתכללותו בזווג דבחי״א, שע״ז חזר בחינת עביות הזו בבחינת ז״א עצמו, הרי נתעורר בו גם בחי׳ עביות דבי״ע, הכלולים בו מעת הנקודים, וזה נבחן שנפל בחזרה לבחינת בי״ע.

ונבחן ג״כ, שמלביש שם לב״ש תחתונים דנה״י דעתיק שירדו עמו בשוה לבי״ע. כי בעת הלידה, שחזרה הקטנות לישסו״ת הנה אז חזרו ונפרדו או״א וישסו״ת זה מזה, ונעשו שוב לב׳ פרצופים. וכן ירדו נה״י דא״א שוב למקומם כבתחלה עם ב״ש האמצעים דעתיק המלובשים בהם, ונמצא שגם הב״ש התחתונים דעתיק, חזרו ג״כ למקומם לבי״ע כבתחלה. כי חזרו ונתפרקו כל העליות שהיו מקודם לכן בעת העיבור דז״א וכל אלו הירידות נעשה בבת אחת עם לידת ז״א וירידתו לבי״ע, הרי שבאותו הרגע שירד ז״א לבי״ע, ירד עמו בשוה, גם ב״ש התחתונים דנו״ה דעתיק ג״כ לבי״ע, וכמו שהלביש את ב״ש האמצעים דעתיק בימי עיבור שלו, כן הוא מלביש עתה את ב״ש התחתונים דעתיק, בהיותו בבי״ע עמהם במחיצה אחת. והלבשה זו מועילה לו שיוכל לינק מרשימות שלהם, שנשארו בנהי״מ דא״א מזמן עיבור שלו. כמ״ש לעיל (בתשובה כ״ד) עש״ה. (א׳ קל״ב אות ט״ו).

קנט) עי׳ תשובה קנ״ח.

קס) ע״י יניקתו מהרשימות דב״ש התחתונים שנשארו במלכות דא״א דאצילות מעת עיבורו, יונק בתוכו בחזרה בחינת הנפש שהיה לו בזמן העיבור, ונעשה מוכשר לעלות לאצילות ולהלביש לנה״י דא״א. שזה נקרא יניקה מדדי בהמה. (א׳ קל״ב אות ט״ז וט״ז).

קסא) היניקה היא בחינת מדרגה אמצעית בין תחתון לעליון, שבעזרתה מתגדל התחתון

שיוכל לעלות למקום המוחין שלו העומדים שם ולהלבישם בקביעות. כי בעת היות התחתון בבחינת מ״ן בעליון, הנה יוצאים שם כל נרנח״י שלו בשלימות. כנודע, אמנם כשנולד, שפירושו שניכר עביותו ונפרש מהתכללותו בזווג דעליון, ויורד למדרגתו לפי עביותו, הנה אז אינו יכול לקבל עוד המוחין כולם, ולירד עמהם למדרגתו, אלא חלק מועט מהם, וכל המוחין נשארו במקום העליון, בנה״י שלו למעלה במקום שהיה הזווג. ונודע, שאין התחתון יכול להתעלות למקום העליון ממנו מטרם שמשיג מדרגת העליון, וא״כ, איך אפשר שז״א יעלה אל העליון ולקבל משם בחזרה המוחין שהשאיר שם, מטרם שיש לו המוחין ההם, שהרי המוחין ההם עושים אותו למדרגת העליון. ולפיכך צריכים ליניקה, שפירושה, שעולה שם בדרך ארעי ולא בקביעות. ועליה ארעית זו נמשכת לו, מכח הלבשתו לנה״י דא״א, ונמצא עמהם במדרגה אחת, ומתוך שב״ש עליונים דנו״ה דא״א, נשארו בחג״ת דאו״א נבחנים ב״ש דנו״ה אלו לבחינת אמצעי בין עליון לתחתון, כי ז״א יכול לעלות אליהם, להיותו מלביש את בחינתם למטה בנה״י דא״א, וע״כ נחשבים כמו מדרגתו, גם בהיותם למעלה בחג״ת דאו״א, והוא עולה ויונק מהם, ומתוך שהם במקום המוחין שלו, הרי שואב משם מוחותיו בעת עליתו, בדרך המדרגה לאט לאט, עד שנוטל משם כל מוחותיו, ואז נעשה כמדרגת העליון, ואז יוכל להלביש שם בקביעות. כי כל עוד שלא קבל כל המוחין בשלמות, אינו יכול להלביש שם בקביעות, כי עדיין אינו כמדרגת עליון, וע״כ הוא עולה שם בדרך ארעי, המספיק ליניקה, שפירושו לחלק קטן מכללות המוחין, ותכף יורד למדרגתו עצמו, ואלו החלקים שמקבל בזה אחר זה מתחברים יחד עם גמר קבלת כל המוחין, ואז נעשה כעליון ומלבישו בקביעות. ונתבאר, כי יניקה פירושה עליה בדרך ארעי, וקבלה חלקית מן המוחין, והעליה נעשתה מתוך בחינת אמצעית שהם ב׳ השלישים דנצח והוד דאריך אנפין, שנשארו למעלה בחג״ת דאו״א. אבל הלבשה, פירושה, שיש לו כל המוחין המיוחסים לאותו מקום שהוא מלביש, וע״כ עומד שם בקביעות. (א׳ קמ״ד אות נ״ט).

קסב) הארת יסוד דאבא, הבאה בבחינת צר ואריך, שפירושו, אע״פ שהוא אריך בחכמה מ״מ הוא צר מאד בחסדים כנודע, נבחנת לבחינת קרירות וקפאון כי מחוסר אור נבחן לקרירות. עכ״ז טפת האודם דאמא, מקבלת מהארתו זו כל שלימותה, כי בהארת יסוד אמא יש הרוחה מרובה דאור חסדים ואינה מחוסרת רק חכמה לבד, שע״כ נבחנת הארתה דיסוד אמא, בבחינת קצר ורחב שפירושו, קצר מחכמה ורחב בחסדים. ולפיכך האודם הבא מהארת יסוד אמא, מתתקנת לגמרי מאור הקפאון דאבא, כי מקבלת ממנו בחינת האריך החסר לה. ולפיכך רק אותו השיעור דאודם דאמא המוקפא מלובן דאבא, נכנס בבנין הולד, ולא יותר, כי אותו החלק של אודם דאמא שלה קבלה הארתו, נמצאת מחוסר חיות, כי אור החכמה ה״ס אור חיה, כנודע. עי׳ לעיל תשובה קל״ז. (א׳ קל״ג אות כ״א).

קסג) הנה אודם פירושו בחי׳ עביות ומסך מבחינת ה״ג שלה, שעליהם נעשו כל הזווגים, המודדים הקומה, ומסיימים לכל אבר ונותנים לו את צורתו. (א׳ קל״ג אות כ״א).

קסד) רק באורות נכנסים התחתונים מתחלה ואח״כ העליונים בעיבור נכנס בז״א קומת נה״י, וביניקה חג״ת, וכו׳. אבל בבירור הכלים הוא להיפך, שמתחלה נבררו העליונים ואח״כ התחתונים. (א׳ קמ״א אות מ״ז).

קסה) נודע, שהוד, היא בחינת המלכות הנכללת בז״א, שבה בחינת העביות ומסך, וכיון שבזווג דעבור לא נתקן אלא בחינת שורש דעביות, ע״כ נבחן שהוד לא נברר בעת העיבור כי העביות שבו, עוד לא קבל

בחינת המסך דעליון, שזה כל בירורו ותיקונו, כנודע. וכן יסוד ומלכות הנמשכים מהוד. (א׳ ק״מ אות מ״ד).

קסו) מוחין דיניקה, הם בחינת התיקון דהוד יסוד מלכות, שפירושו הוא תיקון מסך דעליון, על העביות שבהם, (כנ״ל בתשובה קס״ה.) ולפיכך הוא צריך, שע״י אכילה דאמא, שפירושו זווג, היא מבררת לו העביות דהי״מ ומתקנת בהם המסך שלה. אבל ז״א עצמו עוד אינו ראוי לשום זווג, כי העביות שבו עוד לא מתוקן במסך, כי מסך דעיבור לא נחשב לתיקון, כנ״ל. להיותו בבחינת שורש עביות בלבד. (א׳ קמ״א אות מ״ו).

קסז) עי׳ תשובה קס״ד.

קסח) רק בחינת הסיגים שנשארו אחר בירורם של ט״ס הראשונות, יוצאים בסוד דם הלידה, מפני שכל מה שהיה בהם לצורך ז״א, כבר נתברר לגמרי. ומה שנשאר אחריהם, אינו שייך לז״א אלא לפרצופים שלמטה ממנו, וע״כ הם יוצאים בשעת לידתו בבחינת דם לידה. (א׳ קל״ז אות ל״א).

קסט) נודע, שכל אותו השיעור המוקפא מאודם דאמא, ע״י הקפאון דהארת יסוד אבא, הוא הנכנס בבנין ז״א (כנ״ל בתשובה קס״ב.) וע״כ כל יתר המ״ן ואודם דאמא, שאינו שייך לבנין ז״א, הנה לא נקפא שם ע״י טפת הלובן דאבא. ולפיכך הם נשארו בבחינת נוזלים ואדומים, שהם דם הלידה. וכבר ידעת, שהם בחינת פסולת דח״ס ראשונות דז״א, שמהם נברר עוד כל הפרצופים שלמטה מז״א. (א׳ ק״מ אות מ״ג).

קע) הסיגים שנשארו מהוד יסוד מלכות שלא נבררו לגמרי בעיבור, כנ״ל, הם העולים עם אורות דנה״י דאמא לחג״ת שלה, ומתהפכים לחלב, שמשם יונק אותם ז״א, ומתהפכים בו שוב לדם, אלא לדם מזוקק וברור, שפירושו שהעביות מקבלת בחינת מסך הראוי לה (א׳ קל״ח אות ל״ז).

קעא) כי השפע עוברת דרך ח״ס דז״א עד שבאה אל ההוד, וכן ליסוד וכן למלכות. וג׳ פעמים ח׳ הרי כ״ד. כלומר, שיש כ״ד בחי׳ בחלב הזה, כי בדרך עברו בח״ס, נמצא נכלל מהם, ונמצא ההוד כלול מח׳ עליונות, וכן היסוד והמלכות. הרי כ״ד בחינות. (אלף קמ״א אות מ״ו).

קעב) א׳, הם הסיגים הבלתי גמורים שהם הסיגים דהוד יסוד מלכות שהם עולים ונהפכים לחלב. ב׳ הם הסיגים הנשארים אחר הח״ס העליונות ממה שנבררו מהם אח״כ הנוקבא וכל פרצופי בי״ע, שהם דם טהור. ג׳, הם הסיגים הנשארים אחר בירורי המלכות דעשיה, שאין בהם תועלת עוד, והם באים בקליפות והם דם טמא. (א׳ קל״ז אות ל״א ול״ב. א׳ ק״מ אות מ״א ומ״ב).

קעג) הסיגים דה״ח, שהם בחינת הוד יסוד מלכות, שלא נבררו בשלימות בימי העיבור, הם ה׳ דמים טהורים. והסיגים דה״ג, שהם בחי׳ הנוקבא דז״א ופרצופי בי״ע שבהם מעורבים גם חלקם של הקליפות, כי עדיין לא נבררו עתה, נקראים ה׳ דמים טמאים. אמנם אינם טמאים לגמרי, כי עדיין מתברר מהם פרצופי בי״ע דקדושה. אלא היוצא מיסוד המלכות דעשיה, הוא דם טמא לגמרי, שאין בו עוד צורך אל הקדושה. אלא על שם תערובתם בהסיגים נקראים כולם דם טמא. (א׳ ק״מ אות מ״א).

קעד) הסיגים דה״ח, הם הוד יסוד מלכות שלא נבררו בעיבור, והם עולים ומתהפכים לחלב, כנודע. ונקראים ה״ח, כי ז״א כולו נקרא ה״ח, בערך הנוקבא הנפרדת שלו, הנקראת ה״ג. ובירור הוד יסוד מלכות אלו שייכים לנוקבא שבגופו, ע״כ הם מכונים ה״ח. אמנם בחי׳ נוקבא שבגופו, משמשת לו ג״כ בבחינת ה״ג, דהיינו מטרם הנסירה,

כנודע. כי אז הנוקבא שבגופו כוללת בתוכה גם הנוקבא הנפרדת, ועל שם זה נקראים עתה הסיגים היוצאים בעת הלידה בשם שירים דה"ג, ולפי שבהם מעורב גם הדמים העתיד לצאת מיסוד המלכות דעשיה, שהם קליפות ממש, ע"כ הם נקראים כולם בשם ה' דמים טמאים. (דף א' קל"ט אות מ"ב. אות מ"ט).

קעה) נודע, שכל ענין בירורי הוד יסוד מלכות, שנשארו לזמן היניקה, הם בחינת העביות דז"א שלא יכלו לקבל בחינת המסך שלהם בימי העיבור, משום שלא היה שם בזווגים דאו"א אלא מסך דשורש, שאין זה מסך מספיק לעביות דבחי"א שבז"א, דהיינו בהוד יסוד מלכות שלו. וע"כ נשארו בבחינת דם בלתי מזוקק, כלומר, בלי מסך המזקק אותם שיהיו ראוים לזווג עם אור העליון. ונמצא עתה שעלו לחג"ת דאו"א, שפירושו לכלים האמצעים שלהם, ששם משמש המסך דבחי"א, ואז קבלו העביות דהי"מ את המסך שלהם, מהוך התכללותם בזווג דאו"א דיניקה. ונבחן שעתה ע"י הזווגים דאו"א דיניקה, נעשה העביות דהי"מ לדם מזוקק וברור בביאתם לתוך ז"א, כלומר שנעשו מוכשרים להזדווג עם אור העליון, כי השיגו עתה המסך הראוי לזווג. (א' קמ"ב אות נ"א).

קעו) המוחין דז"א שיוצאים באו"א, הם יוצאים על המ"ן דז"א שעלה להם ונתכללו בזווגם, דהיינו במסך ועביות דאמא. וע"כ נבחן שבחי' המוחין עצמם מיוחסים לז"א לבחינת המ"ן שהעלה, אבל בחי' האו"ח העולה מהמסך ומלביש המוחין ממטה למעלה בעת הזווג, זוהי חלקה של אמא לגמרי, כי המ"ן דז"א עדיין אינם מתוקנים במסך שיוכלו להעלות או"ח. ולפיכך לבושי המוחין, שהם בחינת האו"ח הנ"ל, נבחנים בשמות דאהי"ה, שהם שמות דאמא עלאה, כי הזווג נעשה בעת שיסו"ת נכללו באו"א בפרצוף אחד, וע"כ נבחן האו"ח על השמות של אמא עלאה. אמנם המוחין דז"א שהם מבחינת המ"ן שהעלה לאו"א, הנכללים בהזווג שלהם, הם שמות של הקומה דז"א, והם שמות אלקים, שהם בחינת הרשימות דמוחין דז"א, שהיו בו בזמן הנקודים מטרם שביה"כ, שנתחדשו בו עתה מתוך התכללותם בזווג דאו"א, ואין להם שום השואה עם האו"ח דאמא אלא ממה שהאו"ח הזה עלה והלביש אותם בעת שמ"ן דז"א היו נכללים בתוך הזווג שלה, וע"כ בעת ביאת המוחין להז"א, לקח עמו בהכרח גם מן הלבושים האלו דאמא. והבן היטב. (א' קמ"ג אות נ"ה).

קעז) הם י' שמות אהי"ה באחורים, שעולים עשר פעמים מ"ד. והם לבושי המוחין שלו, שיש לו מאמא עלאה מעת התכללותו בזווג דאו"א בעיבור א'. עי' לעיל בתשובה קע"ו. והם מלבישים להה"ח והג"ג שלו. (א' קמ"ג אות נ"ז).

קעח) כבר ידעת, שי' שמות אהי"ה הם בחינת לבושי מוחין דז"א, מעת התכללותו בזווג דעיבור באו"א עלאין, והם בחינת האו"ח העולה ממסך דאמא בעת הזווג. כנ"ל (בתשובה קע"ו) והם בחינת הארת הה"ג דאמא, דהיינו ממסך ועביות שלה, שהם בחינת ה"ג, כנודע. והם מלבישים גם להה"ח, כי אין בחינת מלביש, אלא מאו"ח שהוא בחינת גבורות. אמנם בכלל הם בחינת ה"ג בלבד. ואלו ה"ג נקראות נ' שערי בינה, כי כל גבורה כלולה מעשר, והם נ'. אמנם בעיבור אין הוא מקבל העביות דה"ג בעצם, כי אין שם הזווג אלא בבחינת שורש העביות בלבד, דהיינו רק בחינת שורשים לנ' שערי בינה. וזה הרמז שעשרה אהי"ה באותיות הפשוטות בלי מילואים עולים מ', ועם הכללות הם נ' שערי בינה. כלומר, שאלו ה"ג שהם נ' שערי בינה, הנמשכים עתה מן העשרה האהי"ה, אינם אלא שורשי נש"ב, ואותיות הפשוטות רומזות על שורש לבד, ועם הכללות שלהם העשרה, הם עולים נש"ב, כלומר שכללות פירושו, שמתוך ההארה השורשיית של עתה בעיבור. סופה

שתתגלה ממנו אח״כ בגדלות כל הנ׳ שערי בינה. (א׳ קמ״ג אות נ״ח).

קעט) כי אלו ב״ש העליונים דנו״ה דא״א, שנשארו בחג״ת דאו״א, הם בחינות הרשימות מזמן העיבור בעת שהם הצטרפו להשלים החג״ת דאו״א דקומת ע״ב, כנודע. אמנם עתה לאחר העיבור הם ירדו משם למקומם, שזו״ן מלבישים עליהם, כנודע. וכיון שהם עתידים להעשות לבחינת ג״ר דז״א, ע״כ כחן גדול מאד, גם בעת היותם שם בבחינת רשימות, שמהם כח הזנה בחלב המכשירו לבחינת גדלות. (א׳ קמ״ד אות ס׳.)

קפ) כי עיבור הא׳ הוא על בירור עצמות ז״א, דהיינו כל מה שהיה בו בעת קטנות הנקודים, שהם הכלים דחב״ד חג״ת עד נקודת החזה. כי זה הוא מידת חיותו לבנין פרצופו. אמנם כדי להשלימו בג״ר, מוכרח להיות בו ע״ס, שזה קונה ע״י אריכת רגלים דאמא, והוא צריך לעיבור ב׳, כדי שישיג הכלים דנה״י מחזה ולמטה, ואז הוא ראוי לג״ר כמו או״א עצמם. לכן צריך ז״א לב׳ עיבורים, עיבור א׳ לבירור עצמותו. ועיבור ב׳ לבירור הכלים דנה״י מתוך אריכת רגלים דאמא. (א׳ קמ״ה ד״ש ויש).

קפא) בעיבור א׳ שהוא בירור הכלים דו״ק שלו, (כנ״ל בתשובה ק״פ) יש בהם ב׳ זווגים: א׳ לקומת נה״י וב׳ לקומת חג״ת, שזווג הב׳ הזה נעשה בעת לידתו. וגם בעיבור ב׳ יש ב׳ זווגים, א׳ הוא להשלמת כלים דנה״י. ב׳ הוא לג״ר דאורות, שזה נעשה לאחר ט׳ שנים ויום א׳. (א׳ קנ״ט אות ק״ב א׳ קנ״ב אות פ״ו).

קפב) הוא בחי׳ נ״ר דרוח שקונה ע״י שתי שנים דיניקה, דהיינו מבחינת ב׳ זווגים הכוללים שיש בעיבור א׳. (כנ״ל בתשובה קפ״א) שהם בחינת ו״ק שלו מבחינת עצמותו ומדת חיותו (כנ״ל בתשובה ק״פ) ויותר מזה, דהיינו כל הצריך לעיבור ב׳ הנה הם בחינות תוספות הרוחה לבד. (א׳ קמ״ח אות ע״ב וע״ג).

קפג) בתחלת התיקון לאחר שביה״כ, עלו כללות כל המ״ן, דהיינו כל הבחינות שנתבטלו ונשברו ונפלו לבי״ע, עלו כולם למ״ן לע״ב ס״ג דא״ק. ומתחלה נברר מכללות המ״ן כל מה ששייך לפרצוף עתיק דאצילות, והפסולת הנשאר אחר עיבורו הוריד לא״א. ונתברר מהם כל השייך לפרצוף א״א, והפסולת הנשאר אחר בירורו הוריד לאו״א, ואו״א גם הם לקחו מהם כל השייך לבנינם, והפסולת הורידו לזו״ן. וגם זו״ן לקחו מהם השייך לבנינם והפסולת הורידו לפרצופי בי״ע. וגם פרצופי בי״ע לקחו כל אחד חלקו מהם, עד שנברר גם המלכות דעשיה, והפסולת הנשאר אחר המלכות דעשיה. הם הקליפות. (א׳ קל״ט אות ל״ט עד אות מ״ב).

קפד) האדם מתיחס לכללות ה״פ אצילות, שהם א״א וד׳ לבושי עסמ״ב. אבל בעלי חיים אינם מתייחסים לבחינות הכללות, אלא כל אחד לפרט מסוים בלבד, דהיינו לת״ת לבדו או למלכות לבדה. (א׳ קמ״ט אות ע״ז).

קפה) האדם המרומז בכללות אצילות, בא״א ועסמ״ב, הנה כיון שב״ש העליונים נו״ה דא״א עלו ונתחברו לחג״ת דאו״א, בעת שקבלו לקומת ע״ב, והלבישו לג״ר דא״א, שאז ב״ש העליונים דנו״ה נעשו לדדים, הרי שהדדים הם למעלה מחזה דא״א. וכן הוא באדם. אבל הבהמות והחיות שאינם כוללים כללות האצילות, רק בחי׳ פרטים ע״כ דדיהם למטה במקום הרחם, ששם מקום ההריון. (א׳ ק״נ מאות ע״ח עד אות פ׳).

קפו) עיבור הב׳ דקטנות נעשה תכף אחר תשלום ב׳ שנים דיניקה. (א׳ קנ״ט אות ק״ב).

קפז) צ' דצל"ם פירושה נ"ר. ול"מ דצל"ם פירושה ג"ר. (א' קנ"ח אות צ"ח).

קפח) צ' דצל"ם דיניקה נתפשטה בב' שנים דיניקה. (שם).

קפט) בז' שנים אחר הב' שנים דיניקה דהיינו בט' ויום א'. (שם).

קצ) בט' ויום א'.

קצא) יתבאר במקומו.

קצב) הגם שהזווג דמוחין דרוח הוא בסוף עיבור א', מ"מ נקרא מוחין דיניקה, משום שאין נכנסים בו אלא ע"י יניקה. (א' קנ"ב אות פ"ו).

קצג) ב"ש תחתונים דנו"ה דעתיק שהשאירו רשימתם במלכות דא"א, מעת היותם שם באצילות, דהיינו מעת העיבור דז"א, הם שנעשו במלכות דא"א לדדי בהמה, כנודע, וכיון שהיא שפע דאצילות, ע"כ מפריש את בחינת בי"ע הכלולים בז"א, ומעלים אותו לאצילות, וחוזר וקונה הנפש מעת העיבור שלו. (א' קל"ב אות ט"ו).

קצד) הבירורים דעיבור א', הם לעצם בנינו של הפרצוף דז"א, והם מדת חיותו. אבל הבירורים דעיבור ב' הם לבחינת ג"ר דאורות ונה"י דכלים, לז"א, ואינם ממדת חיותו וע"כ אינם בו בקביעות, אלא לפי הזכות של התחתונים. (א' קנ"ג ד"ה עיבור).

קצה) כי אפילו עיבור הב' דקטנות המשלים לעשרה כלים שלו, אינו בא אלא ע"י הארת הזווג דע"ב ס"ג, המורידה הה"ת מעינים, ומחזיר אח"פ למדרגת ז"א שהם בחינת או"א. הרי שעיבור ב' עיקרו הוא מאו"א. (א' קנ"ג ד"ה וכדי).

קצו) הם נמשכים ז' שנים, לאחר ב' השנים דיניקה, עד ט' שנים ויום א'. (אלף קנ"ד אות פ"ט).

קצז) ד' מדרגות נמשכות בעיבור ב' דקטנות: מקיפים דאמא דקטנות, שהם ג"ר דה"ג ופנימים דאבא דקטנות ומקיפים דאבא דקטנות וו"ק דגדלות אמא. (א' קע"ט אות קס"ג).

קצח) הוא אחר ט' שנים ויום א'.(א' קנ"ט אות ק"ב).

קצט) מט' שנים ויום א' עד כ' שנים. (א' קנ"ד או"פ ד"ה ויש).

ר) לפי המדובר הוא בהגדלת כלים שבהם העליונים נגדלים בתחלה, ואח"כ התחתונים. בהיפך מבאורות. (א' קנ"ד אות פ"ט).

רא) המוחין עד בן ט' ויום א' הם ג"ר דרוח וו"ק דגדלות אמא, ואינם ג"ר ממש. אבל המוחין דבן י"ג ויום א', הם מוחין דהולדה. (א' קנ"ו ד"ה ונודע).

רב) ביום א' דשנה עשירית. (א' קנ"ו אות צ"ה).

רג) המילואים הם בחינת המסך והעביות שעליהם נעשה הזווג, ולפיכך בעת הקטנות דיניקה, שעוד אין שם שום זווג, כי הוא עדיין חסר נה"י דכלים, ע"כ נבחנים המוחין בשמות אלקים בלי מילואים אלא בפשוט. אמנם אחר עיבור ב' דקטנות, שכבר יש לו נה"י דכלים וג"ר דרוח, ע"כ יש בו בחינת זווג דאחורים, ונבחנים אז המוחין שהם שמות אלקים במילואים. (א' קנ"ט ד"ה המוחין).

רד) משום שהאורות דז"א מלבושים בהם והכלים נגררים אחר האורות שבתוכם. (אלף קס"ב אות קי"ב).

רה) ב״פ העליונים דחסד דז״א מתחברים עם שליש עליון דנצח דאמא, ונעשים לחכמה דז״א. ופרק אמצעי דנצח דאמא, מתחבר עם הפרק תחתון דחסד ופ״ע דנצח דז״א, ונעשה לכלי דחסד דז״א. ופרק תחתון דנצח דאמא, מתחבר עם ב״פ תחתונים דנצח דז״א, ונעשה לכלי דנצח דז״א. ועד״ז בב׳ הקוים האמצעי והשמאלי. (א׳ קס״ג אות קי״ד).

רו) המוחין מתלבשים בצלם עוד למעלה באו״א, מטרם הכנסם בז״א, דהיינו בעת יציאתם שם באו״א. וז״א מקבלם לאט לאט, בהיותם מלובשים זה בזה. (א׳ קס״ד אות קכ״ב.)

רז) בשנה ג׳ נכנס פרק תחתון דנצח תבונה, ובתוכו נצח דה״ח דאבא, ונכנסים תוך ספירת חכמה דז״א. ובשנה ד׳, נכנס הוד דה״ח בפרק תחתון דהוד תבונה, תוך ספירת הבינה דז״א. ובשנה ה׳ נכנס חסד דה״ח בפרק אמצעי דנצח תבונה, תוך ספירת החכמה דז״א. ואז יורד הנצח דה״ח תוך ספירת החסד דז״א. ובשנה הו׳ נכנס גבורה דה״ח, שבתוך פרק אמצעי דהוד תבונה, לתוך הבינה דז״א, ואז יורד הוד משם לתוך ספירת הגבורה דז״א. ובשנה הז׳ ביום הא׳ של השנה נכנס ת״ת דה״ח שבתוך העטרה דיסוד תבונה, לתוך ספירת הדעת דז״א. ואז נעשה ז״א בעונת פעוטות, כי נכנס בו מקצת דעת. ובהמשך שנה הז׳ עד ח׳ ויום א׳ נכנס חכמה דה״ח שבפ״ע דנצח דתבונה לתוך ספירת החכמה דז״א, ויורד משם החסד דה״ח לתוך החסד דז״א, והנצח דה״ח שהיה שם, יורד עתה לספירת הנצח דז״א. ונשלם קו הימין לגמרי. ובשנה הח׳ ויום א׳, נכנס בו הבינה דה״ח שבפ״ע דהוד תבונה, לתוך ספירת הבינה דז״א, ויורד משם הגבורה דה״ח לתוך ספירה הגבורה דז״א, וההוד דה״ח שהיה שם, יורד עתה להוד דז״א ונשלם קו השמאל. ובשנה הט׳ ויום א׳, נכנס הדעת דה״ח שבתוך יסוד דתבונה, לתוך ספירת הדעת דז״א. ויורד משם הת״ת דה״ח לתוך השליש עליון דת״ת דז״א, עד החזה, ונשלם גם קו האמצעי. (א׳ קס״ו אות קכ״ג עד אות קכ״ז).

רח) חב״ד דה״ח מלובשים בג״ש עליונים דנה״י תבונה. וחג״ת דה״ח מלובשים בג״ש אמצעים דנה״י תבונה. ונו״ה דה״ח, מלובשים בב״ש תחתונים דנו״ה תבונה. (שם).

רט) כי אז נכנסת עטרה דתבונה עם הת״ת דה״ח, תוך הדעת דז״א, משא״כ מקודם זה, לא היה לו שום אור בכלי דדעת שלו (שם).

ריִ) משום שהם מטולטלים מרחמים לדין, ומדין לרחמים. (א׳ קס״ז אות קכ״ה).

ריא) חכמה דה״ח שבפ״ע דנצח תבונה, נכנסת בחכמה דז״א, בשנה הז׳ ויום א׳. ובינה דה״ח שבפ״א דהוד תבונה, נכנסת בבינה דז״א בשנה הח׳ ויום א׳. ודעת דה״ח שבפ״ת תבונה נכנס בדעת דז״א בט׳ ויום א׳. (א׳ קס״ח אות קכ״ו קכ״ז).

ריב) רק בתחילת אצילות דז״א צריכים כניסת המוחין סדר זמנים הנ״ל. אמנם בכל יום, שחוזרים ומחזירים אותם בעת התפילות ושבתות ויו״ט אינם צריכים הזמנים האלה. (א׳ קע״ב אות קל״ח).

ריג) בחצות לילה נעשה הזווג לעשותה כלי. (א׳ קע״ג אות ק״מ).

ריד) הזווג דחצות לילה, הוא בחינת עיבור ב׳ דקטנות, הנקרא ביאה קדמאה כדי לעשותה כלי. (שם).

רטו) ביום, הוא בחינת זווג דהולדה: הזווג דאו״א לצורך מוחין דהולדה, הוא בק״ש דיוצר, והזווג דזו״ן הוא בשים שלום. (שער מאמרי רשב״י באדרא רבא על הזוהר מדף קל״ה).

רטז) בק״ש דיוצר, והוא בחינת זווג דהולדה. (שם).

ריז) בשים שלום. (שם).

ריח) ק״ש שעל המטה היא בחינת הכנה והמשכה אל הזווג דחצות לילה. (אלף קע״ד אות קמ״ד).

ריט) הוא נשאר במוחין דנפש רוח דרוח, הנקראים פנימים דאמא, שהם בחינת המוחין דב׳ שנים דיניקה.

רכ) כי המוחין שנמשכו בחצות לילה, חזרו ונסתלקו עם יציאת הלילה, וחזר לקטנות דבחינת ב׳ שנים של היניקה, וע״כ צריכים להמשיך מקודם כל המוחין דקטנות בק״ש דקרבנות, כדי שיהיה ראוי לעלות מ״ן לעיבור ב׳ דגדלות במלת אחד, בק״ש דיוצר (א׳ קע״ה אות קמ״ז).

רכא) בק״ש שעל המטה, שז״א הוא רק בנ״ר דרוח, הנקרא פנימים דאמא, הנה צריכים להמשיך ביאה קדמאה מתחלתה. שהיא המקיפים דקטנות אמא. וע״כ במלת ישראל ממשיכים מקיפים דקטנות אמא. ובמלת אחד ממשיכים פו״מ דקטנות אבא, וו״ק דגדלות אמא.

ובק״ש דקרבנות, אחר שהמוחין דחצות, כבר חזרו ונסתלקו, צריכים שוב להמשיך ביאה קדמאה מחדש, כמו בחצות לילה אלא שיש איזה חילוק, כי בחצות כיון שהוא לילה ואין אז זמן חסדים, ע״כ במלת ישראל לא היה אפשר להמשיך רק מדרגה אחת, שהיא מקיפים דאמא דקטנות לבד, אבל עתה בקרבנות, כיון שהוא יום, והוא זמן חסדים, ע״כ אפשר להמשיך במלת ישראל ב׳ מדרגות יחד, שהם מקיפים דאמא עם פנימים דאבא דקטנות. שאלו נמשכים במלת ישראל, ובמלת אחד, ממשיכים מקיפים דאבא דקטנות וו״ק דאמא דגדלות.

ובק״ש דיוצר, א״צ להמשיך עוד עיבור ב׳ דקטנות, כי כבר נמשכו כל המוחין דקטנות בק״ש דקרבנות. אלא במלת ישראל, ממשיכים שוב המקיפים דקטנות אבא, לבחינת הכנה לבד, כדי להכין הז״א לעלית המ״ן. ובמלת אחד, הוא עולה למ״ן לזווג או״א דעיבור ב׳ דגדלות, שהוא למוחין דהולדה. וז״א מקבל מהם תכף ו״ק דמוחין ההם מבחינת אמא. וג״ר הוא מקבל בברכת אבות. ונעשה ראוי בעצמו לזווג למוחין דהולדה, בשים שלום.

ובק״ש דערבית, אשר עם יציאת היום כבר נסתלקו כל החסדים, שהם פו״מ דאבא דקטנות, כי בלילה אין זמן חסדים, ולא נשאר בו אלא ג״ר דה״ג, שהם המקיפים דאמא דקטנות, ע״כ במלת ישראל ממשיכין הפנימית דקטנות אבא. ובמלת אחד, המקיפים דאבא דקטנות, וו״ק דאמא דגדלות. (א׳ קפ״ה מאות קע״ו עד קפ״ו).

רכב) בכניסת המוחין עצמם, כמעט שאין שום הפרש, כי בכולם נכנסים ד׳ המדרגות: מקיפין דאמא דקטנות, ופו״מ דאבא דקטנות, וו״ק דגדלות אמא. אמנם עם זה יש הפרש גדול בין ק״ש דיוצר אל השאר, כי בשאר ג׳ מיני ק״ש, נמצאים המוחין רק מבחי׳ עיבור ב׳ דקטנות לבד. אבל בק״ש דיוצר, עולה למ״ן לבחינת עיבור ב׳ דגדלות שהוא מוחין דהולדה. (כנ״ל תשובה רכ״ה).

רכג) חג״ת דז״א נעשים לחב״ד, ונה״י עולים ונעשים לחג״ת, ונה״י חדשים קונה ע״י אריכת רגלים דאמא. (א׳ קצ״ב אות קפ״ח).

רכד) כשהמדובר הוא בדרך כלל, נבחן שאין לז״א אלא ששה כלים דנקודים דקטנות, שהם חב״ד חג״ת עד החזה, ונה״י הוא קונה ע״י אריכת רגלים דאמא. אמנם כשהמדובר הוא בפרטות, הרי כל ז״ת כלולות זו מזו, גם אי אפשר שיהיה לו פחות מט״ס, שהם ג׳ קוים חח״ן בג״ה דת״י. אלא שכל אחת חסרה השליש התחתון שלה. וע״כ בעת שנשלם לו נה״י מאריכת רגלים

דאמא, אין הכוונה רק בדרך כלל בלבד, אלא כל ספירה וספירה מט״ס דג׳ קוים דז״א מקבלת מאמא את השליש התחתון החסר לה. כי כל ספירה אין בה רק ב״ש עליונים, שהם בחינת חב״ד חג״ת שבה, ושליש התחתון, שהם בחינת הנה״י שלה היא מקבלת מנה״י דאמא. (א׳ קצ״ב אות קפ״ח. א׳ קצ״ה אות ק״צ).

רכה) יש בחינת עלית נה״י לחג״ת, שפירושה עלית האורות, ואז נעשה הפרצוף מחוסר ג״ר. כי אור הנפש עולה לחג״ת, ואור הרוח לחב״ד. כמ״ש בעת לידת הז״א, שאור נה״י עולה לחג״ת, ונה״י מצטננים. ויש עלית נה״י לחג״ת מבחינת הכלים דהיינו ע״י הארת הזווג דע״ב ס״ג הבוקעת לפרסא, ומורידה ה״ת מעינים ומחזיר אח״פ אל המדרגה, שאז נה״י נעשים חג״ת וחג״ת נעשים חב״ד ומשיג נה״י חדשים ע״י אמא. (א׳ קמ״ד אות נ״ט).

רכו) בכל פרצוף יש ב׳ מיני כלים, שהם כלים ישנים מפרצוף העליון, וכלים חדשים עם האורות של הפרצוף, כמ״ש בחלק ד׳ בהסתכלות פנימית. והנה ז״א הוא בחינת ז״ת דנקודים, וע״כ מבחינת הכלים ישנים דשם, שהם הכלים דס״ג, אין לו אלא ששה כלים חב״ד חג״ת עד החזה, כי מחזה ולמטה עד סיום רגלי א״ק, נעשו לבי״ע ע״י הפרסא דצמצום ב׳, כנודע. אבל מבחינת הכלים חדשים דשם, שהם מבחינת הסתכלות עינים בחו״פ למטה משבולת הזקן, כמ״ש בחלק ו׳, הנה יצאו שם ודאי ט׳ כלים לז״א, כי כל מדרגה יוצאת בהכרח בע״ס.

והנה מבחינת מדתם, נמצאים העשרה כלים דב״ן, שוים עם הששה כלים דס״ג. כי הם יצאו בהם ובמקומם. אלא בעת שהרב רצה לי׳אר ענין החסרון נה״י שבשורש הז״א, הוא מבאר אותם מבחינת הכלים דס״ג. ובעת שמדבר מענין בנין פרצוף דז״א, הוא מדבר מכלים דב״ן, שיש בהם בהכרח עשרה כלים כמבואר. (א׳ קצ״ה אות ק״צ).

רכז) עי׳ תשובה רכ״ג.

רכח) עי׳ לעיל בתשובה רכ״ו.

רכט) כי בחינות נה״י עצמו של ז״א אי אפשר שיתעלו באצילות, כי הפרסא הוציאה אותם מחוץ לאצילות עוד בזמן הנקודים, ואיך יתעלו עתה, אחר אשר הפרסא נתחזקה כאן עוד יותר מבזמן הנקודים, כנודע. אלא ע״י הארת ה״ג דאמא לא נתקנו בז״א בימי עיבורו אלא בחינת גו״ע שבכלים דפנים, ואח״פ דכלים אלו לא נתקנו בעת העיבור, אלא אח״כ בעיבור ב׳ שבאו הג״ר דה״ג דאמא, אז נתעלו אלו אח״פ. ומשום זה הם נחשבים רק על בחינת נה״י דאמא, כי באו ע״י אריכת רגלים שלה, שהם ג״ר דה״ג שאז יורדת ה״ת מעינים דתבונה ומעלים אח״פ שלה, ומתגלים הג״ר דה״ג שלה, כנודע, ואור הזווג הזה מחזיר גם אח״פ דז״א למדרגתם.

רל) גם לאחר עיבור ב׳ דקטנות, אשר כבר נשלמו לו עשרה כלים ויש לו שליש תחתון בכל ספירה, מ״מ אין השלישים תחתונים עולים עדיין בשם. כי כל זמן שאין לו ג״ר דאורות שהם בחינת נשמה, אין אור הרוח יורד מהכלים דחב״ד לחג״ת, ואין אור הנפש יורד לכלים דנה״י, ונמצאים עוד השלישים התחתונים חסרים מאור, ולכן אינם עולים בשם. אמנם כיון שנשלמו בחינת נה״י דכלים, ע״כ הם נבחנים עכ״פ לרת״ס אלא בכל אחת רק ב״ש, שהם ב״ש בחב״ד וב״ש בחג״ת וב״ש בנה״י. אשר אור ג״ר דרוח מלובש בב״ש דכ״א מחב״ד וו״ק דרוח מלובש בב״ש דכל אחד מחג״ת. ואור הנפש מלובש בב״ש דכ״א מנה״י. ולפיכך נבחנים עתה שיש ד׳ שלישים בחג״ת, כי אור הרוח מלובש עתה בחב״ד ובחג״ת, ונחשבים משום זה שניהם

לבחינת חג״ת, להיותם שניהם משכן לאור הרוח שנקרא חג״ת, כנודע. (א׳ קצ״ז אות קצ״ג).

רלא) נודע, שהז״א חסר ש״ת לכל ספירה, ואין לו אלא ב״ש בחב״ד וכן בכ״א מחג״ת וכן בנה״י. ואין האור יכול להתלבש בכלי, אלא א״כ שיש לו ג״ש. וע״כ בעת שמתלבש אור הרוח בכלים דחב״ד, הם צריכים ליקח את השלישים העליונים דכלים דחג״ת, שישלימו את השלישים התחתונים דכלים דחב״ד החסרים שם. ונמצא אור הרוח מתלבש בב״ש דחב״ד המחוברים עם שלישים עליונים דחג״ת. וכן אור הנפש מתלבש בשלישים שנשארו מחג״ת עם ב״ש של נה״י, ויש לאור הנפש ג״כ ג״ש. הרי שבעת הקטנות דז״א מתחלקים הכלים דחג״ת לב׳ חצאים: חצים לחב״ד וחצים לנה״י.

ולפיכך בעת גדלות שנשלמו השלישים התחתונים לכל אחת מט״ס. ואין כלים דחב״ד צריכים להעלות להם שלישים העליונים דחג״ת להשלימם לג״ש, נמצא כי עתה יורדים השלישים מהכלים דחב״ד ובאו למקומם לחג״ת. וכן השלישים שהיו מחוברים עם ב״ש דנה״י, עולים עתה למקומם לחג״ת. כי עתה אינם צריכים חג״ת להתחלק. (א׳ ר׳ ד״ה וכדי).

רלב) נודע שכלים עליונים נגדלים תחלה, ובשעה שאין שם אלא אור הנפש, הוא מלובש בכלים דחב״ד. אמנם אין שם אלא ב״ש בכל אחד מהם, כי ש״ת חסר לכל אחד (כנ״ל בתשובה רל״א.) ע״כ לוקחים כ״א מכלים דחב״ד, שליש עליון מכ״א מכלים דחג״ת, כדי שישלימו בג״ש, ואז מתלבש בהם אור הנפש. ונמצא אור הנפש מתלבש עתה בג״ש, שהם בב״ש שבכ״א מכלים דחב״ד ושליש א׳ שנתחבר לחב״ד מכלים דחג״ת. ונמצאים השלישים שנשארו מן כ״א מחג״ת עם ב״ש דכ״א מנה״י חסרים עתה מאור, ונחשבים לכלולים בכלים העליונים.

רלג) כשבא אור הרוח לז״א, הוא מתלבש בכלים דחב״ד, שנתחברו להם השלישים עליונים דחג״ת, (כנ״ל תשובה רל״ב.) ואור הנפש שהיה שם, יורד עתה לשלישים שנשארו מכלים דחג״ת ולב״ש שבכ״א מנה״י. ונמצאו ו״ש דחב״ד חג״ת נה״י, נעשה עתה לג״ש שבמשכן אור הרוח, ונקראו חג״ת. וג״ש למשכן אור הנפש, ונקראו נה״י.

רלד) כי ז״ת דס״ג נבחנים ג״כ לרת״ס ע״ד ע״ס דנה״י דא״ק, שהם חב״ד חג״ת נה״י. ובעת עלית ה״ת לעינים, שיצאו אח״פ דכל מדרגה נמצא, שאח״פ דחב״ד, ירדו לבחינת חג״ת. ואח״פ דחג״ת, ירדו לבחינת נה״י. ואח״פ דנה״י ירדו ונעשו לבי״ע. הרי שלא כל נה״י ירדו, אלא גו״ע מהם נשארו באצילות. ועוד יש לומר, כי אח״פ שנפלו מן חג״ת ונעשו למדרגת נה״י, הנה הם הנבחנים לגו״ע דנה״י.

רלה) כי אין אור יכול להתלבש בכלי אא״כ שיהיה בו ג״ש. וע״כ נתחלק חג״ת לשנים, שחצים השלימו הכלים דחב״ד, וחצים השלימו לכלים דנה״י. עי׳ לעיל תשובה רל״א.

רלו) אלו ואלו מדתם שוה, כי ט״ס דב״ן יצאו ונתלבשו בתוך הכלים ישנים דס״ג. עי׳ לעיל תשובה רכ״ו.

רלז) כבר ידעת, שענין חסרון נה״י דכלים, הם בפרטות בכל ט״ס דז״א, שלכל אחת חסרה שליש תחתון כנ״ל תשובה רכ״ד. ונמצא באמת שיש לו הכלים דחב״ד חג״ת נה״י, אלא בכל אחד חסר ש״ת. ע״כ בעת גדלות נבחן רק שכל ספירה הגדילה שליש, ואין כאן כלים חדשים ממש. (אלף ר״ט אות רי״א).

רלח) כי באמת יש להם כל הכלים חב״ד חג״ת נה״י, וענין חסרון נה״י הוא

בכ״א מהם בפרטות, שחסר לכ״א שליש תחתון. אלא שב״ש דחג״ת מתחלקים: חצים לחב״ד, למשכן אור הרוח, ונקראים חג״ת. וחצים לנה״י למשכן אור הנפש ונקרא נה״י.

רלט) כי בקטנות, שחסר שליש תחתון לכל כלי, ואין אור יכול להתלבש בפחות מג״ש, ע״כ מתחלקים חג״ת חצים לאור הרוח, וחצים לאור הנפש, כנ״ל בתשובה רל״ח, וממילא מוכרח להתלבש האור גם בנה״י. אבל בו״ק דגדלות, שכבר יש שם השלישים התחתונים לכל כלי, ע״כ מתלבש הרוח דגדלות בחב״ד, והנפש דגדלות בחג״ת ונמצאים כלים דנה״י בלי אור. (א׳ ר״ב אות קצ״ז).

רמ) כיון שאלו ששה הכלים דקטנות מתמלאים בג׳ דרגות: שבעיבור מתמלא ש״ע דכל אחד, וביניקה מתמלא שליש האמצעי דכל אחד, ובעיבור ב׳ דקטנות, מתמלא שליש תחתון דכל אחד, ע״כ נבחנים לעי״מ. אמנם באמת אפילו בעיבור ב׳ אין בהם מוחין ממש, אלא רק ג״ר דרוח, והם מתחלקים לו״ש שבב״ש דחב״ד יש ג״ר דרוח, ובב״ש דחג״ת יש ו״ק דרוח, ובב״ש דנה״י יש אור הנפש. וש״ת דכל ספירה, אינם עולים עוד בשם. כנ״ל. וע״כ הם נחשבים עוד בלי ראש.

רמא) אין ו״ק מתחלקים לו״ש אלא אחר עיבור ב׳ שאז כבר יש להם באמת השלישים התחתונים דכל כלי, ע״כ הם יכולים להתחלק לג׳ דרגות רת״ס. אבל בקטנות, בעוד שחסרים להם ש״ת לכל כלי אינם מתחלקים רק לב׳ דרגות חג״ת נה״י, וכלים דחג״ת מוכרחים להתחלק להשלים הכלים דאור הרוח, ולהשלים הכלים דאור הנפש. כנ״ל בתשובה רל״א.

רמב) פירוש א׳ דמוחין דו״ק, הוא, אשר כבר נשלמו ב״ש בכל ספירה מט״ס דז״א, שנקרא פרצוף התיכון דז״א. פירוש ב׳ הוא, שכבר נכנסו חב״ד בכל קצה מו״ק דז״א. פירוש ג׳ הוא, שנכנסו בו ג״ר דה״ח שהוא מו׳ שנים ויום א׳ עד ט׳ ויום א׳. (א׳ ר״ט אות ר״ט. א׳ ר״ה אות ר״ה. אלף קס״ח אות קכ״ו).

רמג) כי ב׳ בחינות נכנסות במוחין דו״ק. א׳ הוא ג״ר דרוח, ב׳ הוא ו״ק דגדלות אמא. וכשהמדובר הוא מג״ר דרוח, הרי יש שם רת״ס, ונתחלקים לו״ש: שבב״ש דחב״ד מלובש ג״ר דרוח, ובב״ש דחג״ת מלובש ו״ק דרוח, ובב״ש דנה״י מלובש הנפש. וע״כ נבחן, שנשלמו ב״ש בכל ספירה דז״א מט״ס שלו. וכשמדובר הוא מו״ק דגדלות אמא, נבחן, שנכנסו רק חב״ד דכל קצה מו״ק, שפירושם ו״ק דחב״ד. שאז אור הרוח דגדלות מלובש בכלים דחב״ד, ואור הנפש דגדלות מלובש בכלים דחג״ת, והכלים דנה״י ריקנים מאור. וענין ג״ר דה״ח, הם בחינת ג״ר דרוח, הנכנסים בו מו׳ ויום א׳, עד ט׳ ויום א׳. (שם).

רמד) הוא ביחס פרצוף החיצון ופרצוף התיכון, כי בפרצוף החיצון באים ט״ס שלו ע״י ג׳ זווגים נבדלים, כי בעיבור אינו יוצא אלא נה״י דנה״י, וע״י פרצוף היניקה שנכלל בו, הוא קונה חג״ת דנה״י. וע״י פרצוף הפנימי הנכלל בו, קונה חב״ד דנה״י. משא״כ פרצוף הפנימי עצמו קונה כל אלו בפעם אחת. כי הוא אינו צריך לפרצופים אחרים שישלימו אותו. (א׳ ר״ו אות ר״ו).

רמה) כי ז״ת דנקודים מבחינת קטנותם, שהיו רק באור הנפש, הם שנכנסו בעיבור ז״א, כנודע. והנה בהם עוד לא היה שום תיקון קוים. וע״כ בתחלת הזווג כשעלו לאו״א, הם נבחנים לבחי׳ ששה כתרים מבחינת הכלים, ולבחינת מלכיות מבחינת הקומה, כי קומת מלכות מלובשת בכלי דכתר, כנודע. אמנם אח״כ בעיבור, שקנו תיקון קוים בג׳ ימי קליטה, אז נתקנה

קומת המלכות לג׳ קוים, שהם נקראים נה״י. וע״כ נחשב אז שבאו לו ו׳ נה״י בהם. (אלף ר״ג אות ר׳ ור״ב).

רמו) בעיבור לא יצאו שם אלא נה״י דנה״י. אלא אחר שבא פרצוף היניקה ונתלבש בו אז קנה פרצוף העיבור את חג״ת שלו. ובבא פרצוף הגדלות ונתלבש בו, אז קנה פרצוף העיבור את החב״ד דנה״י. (א׳ ר״ח אות ר״י. א׳ ר״י אות רט״ו).

רמז) כשנשלם פרצוף היניקה ונתלבש בפרצוף העיבור, אז נכללו זה מזה, וקנה גם העיבור בחינת חג״ת. וכשנשלם גם פרצוף חב״ד הנקרא פרצוף הפנימי ונתלבש שם, הנה נכללו יחד, והן הפרצוף דיניקה והן הפרצוף דעיבור, השיגו את בחינת חב״ד. (א׳ ר״ח אות ר״י א׳ ר״י אות רט״ו).

רמח) נודע שיש ב׳ זווגים באו״א: א׳ הוא להחיות העולמות. וב׳ הוא להולדות נשמות. והנה מזווג דלהחיות העולמות, שאז לא חזרה עוד אמא פב״פ, נמשכים חסדים בלי חכמה, וע״כ הם בחינת העולמות לבד, דהיינו חיצוניות הספירות. ומזווג הב׳ נמשכים נשמות, כי אז חזרו או״א פב״פ, ונמשך ממנה הארת חכמה. והם פנימיות לחסדים, כי אין חכמה מתלבשת בפרצוף, זולת תוך מלבוש החסדים. כנודע, וע״כ הם נבחנים לחיצוניות ופנימיות. (א׳ ריי״ב אות רכ״ג).

רמט) לפירוש הא׳, עי״מ דקטנות הם חיצוניות. ועי״מ דפרצוף הפנימי, הוא פנימיות. לפירוש הב׳ כל נר״ן הוא חיצוניות, הן דאו״א והן דישסו״ת. אלא רק פרצוף חיה הן דאבא והן דישסו״ת, הוא פנימיות. ונמצא, שאפילו בחינת נשמה הוא ג״כ חיצוניות. ולפירוש הג׳, כל המוחין דישסו״ת הם חיצוניות, ואפילו חיה שבהם, ורק המוחין דאו״א כולם הם פנימיות ואפילו הקטנות שלהם. (א׳ רכ״ה אות רכ״ד ורכ״ה ורכ״ו).

רנ) הפירוש הא׳ הוא מדבר בהבחן עולמות ונשמות, דהיינו מב׳ הזווגים דאו״א, וע״כ עי״מ דקטנות הנמשכים מזווג דלהחיות, כלומר שעוד או״א בפב״א, ע״כ הם חיצוניות. ורק עי״מ דפרצוף הפנימי, הנמשכים מפב״פ הם פנימיות. והפירוש הב׳ אינו מחלק רק במוחין דהולדה לבד, וע״כ כל זמן שאין בחינת חיה בפרצוף, אין הפרצוף ראוי להוליד, וע״כ אומר, שכל נר״ן הם חיצוניות. אמנם אם יש שם בחינת חיה, הם פנימיות, ואפילו חיה דישסו״ת, משום שזו״ן הקטנים ראוים להוליד בבחי׳ חיה דישסו״ת גם כן. והפירוש הג׳, מדבר מזו״ן הגדולים שהם צריכים למוחין דאו״א דוקא, וע״כ מחשב כל המוחין דישסו״ת לבחינת חצוניות. (שם).

רנא) חו״ב דעיבור, הם בחינת אל״ם מאלקים, להיותם בבחינת עביות דשורש, שאינה ראויה לבחינת זווג, שנקרא דיבור. אבל בחו״ב דיניקה כבר נתגלה שם בחינת עביות דבחי״א, וע״כ יש שם בחינת י״ה דאלקים, שהם התפשטות דנש״ב דקטנות (א׳ רכ״ב אות רמ״ד).

רנב) ג׳ אלקים שבחב״ד דו״ק דיניקה, הם בפשוט בלי מילוי, כי עוד אינו נגלה בהם הזווג על העביות. אבל ג׳ אלקים דחב״ד שבגדלות יניקה הם במילואים, כי כבר יש בהם בחינת זווג דאחורים.(א׳ רל״ד אות רע״ו).

רנג) ההפרש הוא רק בציור דה׳ דאלקים: שבמוח חכמה ציורה ד״י. ובמוח הבינה ציורה ד״ו. ובמוח הדעת ציורה ג׳ וון. והטעם עי׳ בלוח התשובות לפירוש המלות תשובה ל״ו ול״ז. (א׳ רל״ג אות רע״).

רנד) דחכמה, הוא במילוי יודין, ודבינה, הוא במילוי ההין, ודדעת הוא במילוי אלפין. עי׳ בפירוש המלות. (א׳ רל״ד אות רע״ו).

רנה) ההפרש הוא במילוי א' דה' דאלקים. שבמוח דחסדים הוא א' בציור יו"י. ובמוח דגבורות הא' היא בציור יו"ד. (אלף רל"ה אות רע"ז).

רנו) ביניקה אין ל"ב נתיבות החכמה מתגלים, מבחינתם עצמם, אלא רק מבחינת הנש"ב, שנקראים אלקים. וע"כ הם נקראים ל"ב אלקים. כי אמא עוד לא הפסיקה האחורים שלה, ואינה מקבלת מחכמה. אבל בגדלות, ל"ב נתיבות החכמה מתגלים מתוך בחינתם עצמם, כי אמא היא פב"פ עם אבא, ומקבלת הארת החכמה ממנו. (א' רל"א אות רס"ח).

רנז) ל"ב השנים נמשכים מל"ב נה"ח, שז"א מקבלם דרך ת"ת דא"א, שהוא נשמה בחכמה שבו. וכיון שת"ת דא"א נחלק על ב' חצאים, חציו באו"א וחציו בז"א, לכן, כנגד זה נתחלקים ג"כ ל"ב השנים, חצים בלחי העליון וחצים בלחי התחתון, שהם כנגד ב' הבחינות שבת"ת דא"א (א' רכ"ט אות רס"ג).

רנח) כי ל"ב נה"ח נמשכים דרך הת"ת דא"א אל ז"א כנ"ל, וכיון שיש כ"ד גבולי אלכסון בת"ת דא"א, ע"כ הם מקובלים לז"א בכ"ד חודש. עי' לעיל תשובה ע"ב וס"ה. (א' רכ"ט אות רס"ג).

רנט) כי החכמה אינה מתגלה, רק בגדלות דז"א. אבל ביניקה, מתגלה רק כח הבינה בלבד. וע"כ כל הבחנות הם בה. (א' רכ"ז אות רנ"ו).